

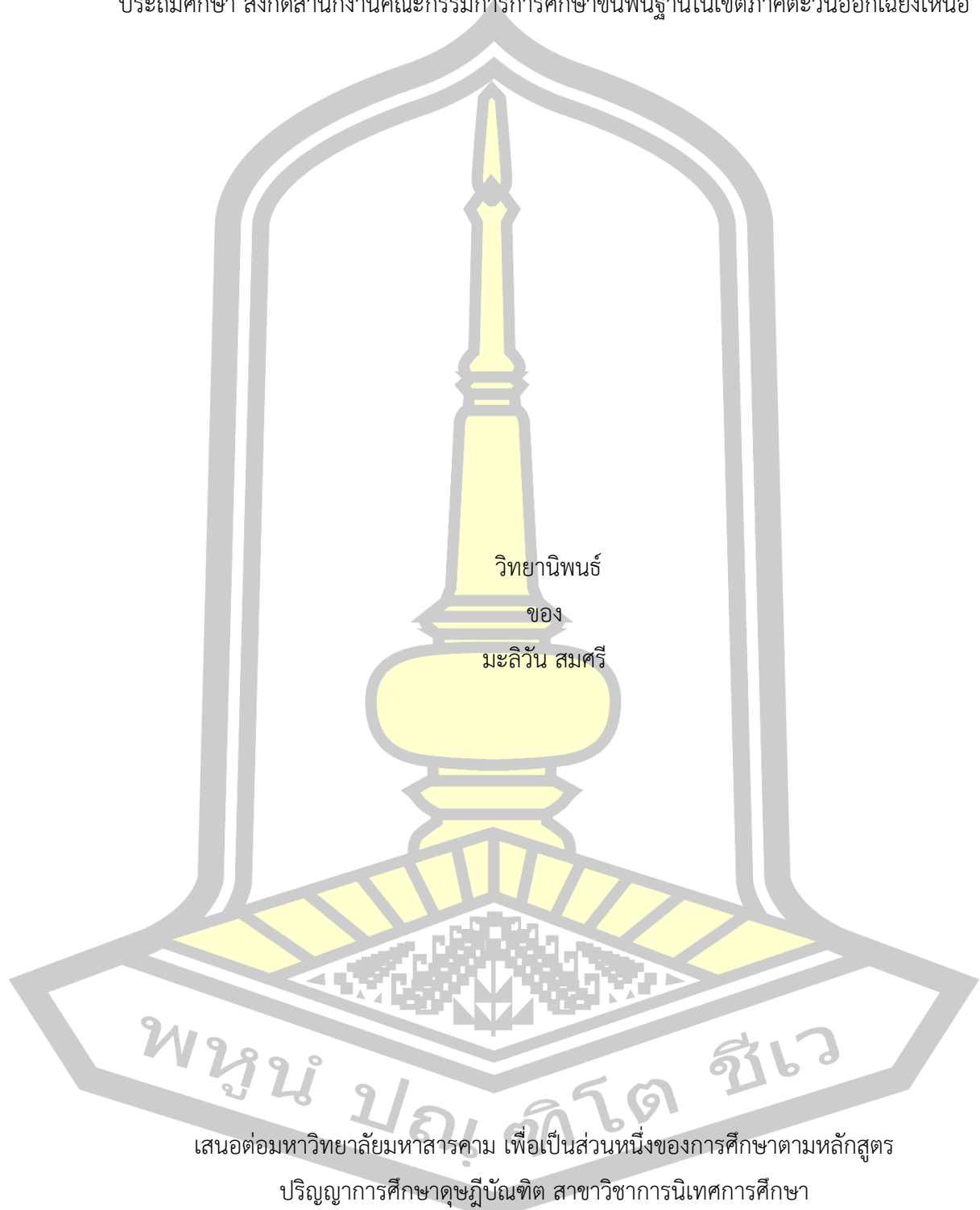
การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิทยานิพนธ์
ของ
มะลิวัน สมศรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา
กุมภาพันธ์ 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of Supervision Model to Enhance Communicative English Learning
Management Competency for Primary Teachers under the Basic Education
Commission in the Northeast Area

Maliwan Somsri

พหุบัณฑิต

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Doctor of Education (Educational Supervision)

February 2020

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวมะลิวัน สมศรี
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุष्ฎิบัณฑิต สาขาวิชา
การนิเทศการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. ธรินทร์ นามวรรณ)

.....กรรมการ

(รศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(รศ. ดร. วิทยา จันทร์ศิลา)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษาดุष्ฎิบัณฑิต สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริศิริ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(รศ. ดร. กวิสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		
ผู้วิจัย	มะลิวัน สมศรี		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ธรินทร์ นามวรรณ		
ปริญญา	การศึกษาดุษฎีบัณฑิต	สาขาวิชา	การนิเทศการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยเพื่อพัฒนาแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือในครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา 2) พัฒนาแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา 3) ประเมินรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีการดำเนินการวิจัยทั้งหมด 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในการยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูจำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1–6 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 320 คน จาก 10 จังหวัด 10 เขตพื้นที่ ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมิน และแบบสอบถาม ระยะที่ 2 พัฒนาแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในการนิเทศการจัดการเรียนการสอน จำนวน 3 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรูปแบบจำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ/ครูพี่เลี้ยง ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบกลุ่มสาระการ

เรียนรู้ภาษาอังกฤษ จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูผู้รับการนิเทศ แบบสัมภาษณ์ครูผู้รับการนิเทศ แบบประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย คือองค์ประกอบหลักที่ 1 ความรู้ด้านเนื้อหา ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 1 ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งพบว่า องค์ประกอบย่อยที่ครูมีความพึงประสงค์ที่จะพัฒนาสมรรถนะ คือ ด้านการพัฒนาตนเองและเป็นผู้คนแห่งการเรียนรู้ โดยเฉพาะในตัวชี้วัดด้านพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง

2. การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) รูปแบบ/วิธีการนิเทศ ได้แก่ (1) การนิเทศแบบชี้แนะข้อมูล (2) การนิเทศแบบร่วมมือ (4) กระบวนการของรูปแบบการนิเทศ ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ ขั้นที่ 2 การเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 3 การให้ความรู้ ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ และขั้นที่ 5 การให้ข้อมูลย้อนกลับ 5) การประเมินรูปแบบ และ 6) ตัวชี้วัดความสำเร็จ ซึ่งผลการประเมินรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การประเมินรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อ

การสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยประเมินจาก 1) ความสามารถของผู้นิเทศในการให้คำแนะนำ ชี้แนะเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และ 2) ความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศต่อการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ผลการประเมิน พบว่า ผู้นิเทศสามารถให้คำแนะนำ ชี้แนะจุดที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขในการจัดการเรียนรู้ของครูได้ และครูผู้รับการนิเทศเชื่อมั่นว่าการนิเทศการจัดการเรียนการสอนสามารถช่วยให้ครูสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากมีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การนิเทศการศึกษา, รูปแบบการนิเทศ, สมรรถนะครู, สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้

TITLE	The Development of Supervision Model to Enhance Communicative English Learning Management Competency for Primary Teachers under the Basic Education Commission in the Northeast Area		
AUTHOR	Maliwan Somsri		
ADVISORS	Associate Professor Tharinthorn Namwan , Ed.D.		
DEGREE	Doctor of Education	MAJOR	Educational Supervision
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2020

ABSTRACT

The study of development of supervision model to enhance communicative English learning management competency for primary teachers under the basic education commission in the northeast area was aimed to 1) to investigate the current and desired situation of communicative English learning management competency for primary teachers 2) develop the supervision model to enhance communicative English learning management competency for primary teachers and 3) to evaluate the supervision model to enhance communicative English learning management competency for primary teachers under the basic Education commission in the northeast area. There were 3 phases of the study; phase 1 was investigating the current and desired situation of communicative English learning management competency for primary teachers. The sample consisted of 7 experts who were selected by purposive sampling to confirm the elements and indicators of teachers' competency, 320 teachers of English in primary (grade 1 to grade 10) who taught in the academic year of 2018 who were selected by multistage random sampling that covered 10 provinces and 10 education service area offices. The instruments used in the study were evaluation form and questionnaire. Phase 2 was developing of supervision model to enhance communicative English learning management competency for primary teachers under the basic education commission in the northeast area. The sample was 3 experts of learning

management supervision who were selected by purposive sampling. They also gave the guidelines of learning management supervision. There were the specialists who evaluated the supervision model. Phase 3 was evaluation the supervision model to enhance communicative English learning management competency for primary teachers under the basic education commission in the northeast area. The sample were 6 people consisted of school administrators, teacher of academic affair or mentor teacher, a teacher of English in grade 6 and supervisor who responsible for foreign language department. The instruments used were the evaluation form of communicative English learning management ability of teachers who were supervised, interview form and the evaluation form of using supervision model to enhance communicative English learning management competency for primary teachers. The statistics used to analysis the data were mean and standard deviation.

The results of the study revealed that:

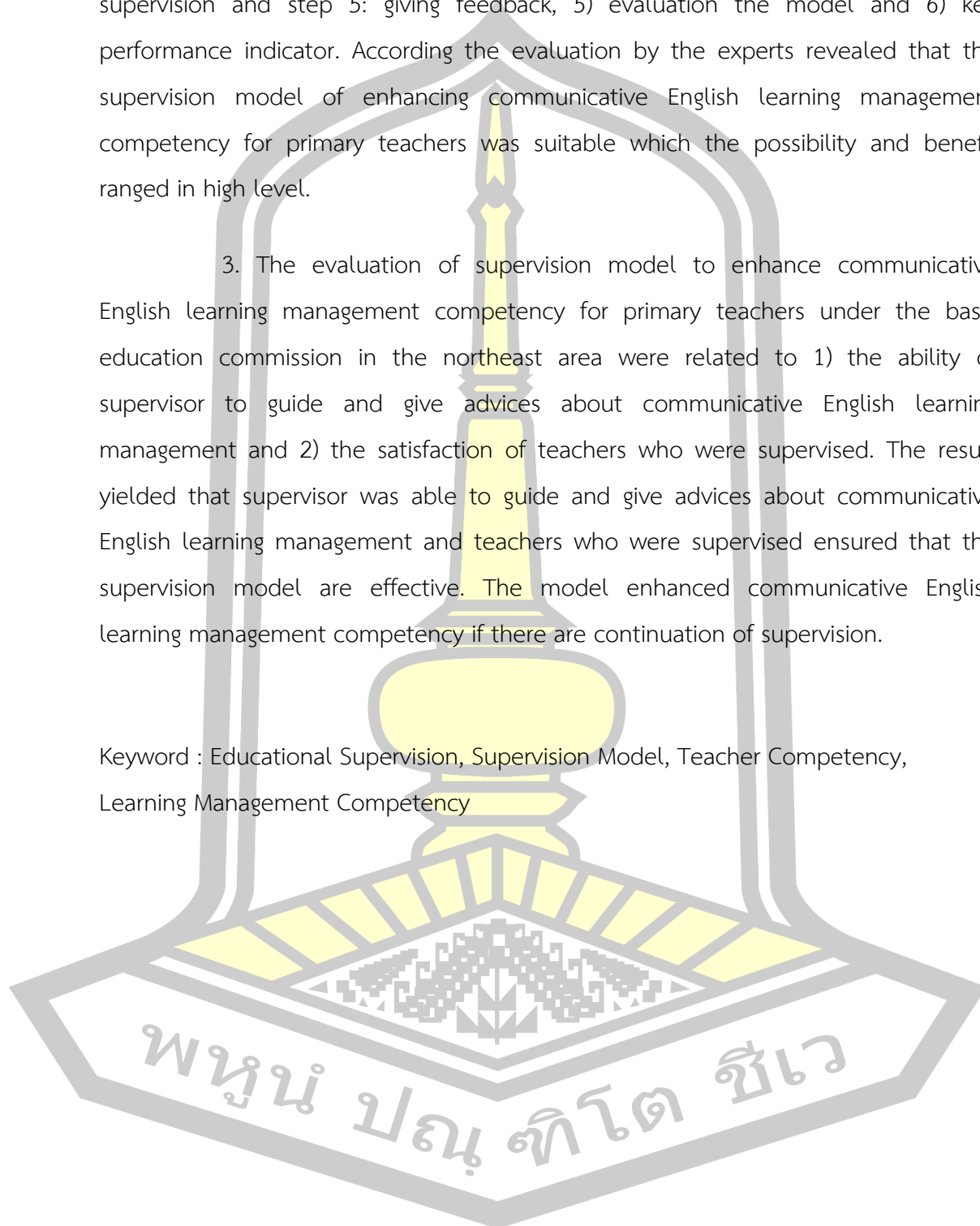
1. The results of investigating the current and desired situation of communicative English learning management competency for primary teachers shown all of the elements were in high level. When considering each aspect found that the least mean of current situation of communicative English learning management competency for primary teachers was the first element which related to knowledge of the content. While the highest mean of desired situation was the third element which related to personal characteristics. It shown that the element of desired competency was self development to be a learning person especially the indicator described about knowledge and language skill development in order to enhance new knowledge continuously.

2. The development of supervision model to enhance communicative English learning management competency for primary teachers under the basic education commission in the northeast area which used related theory and guideline to ground the model. There were 6 elements which consisted of 1) principle of the model, 2) purposes of the model, 3) methodology of the model which covered Directive Control Approach and Collaborative Approach, 4) process of the model

comprised of step 1: analysis, step 2: preparation, step 3: educating, step 4: supervision and step 5: giving feedback, 5) evaluation the model and 6) key performance indicator. According the evaluation by the experts revealed that the supervision model of enhancing communicative English learning management competency for primary teachers was suitable which the possibility and benefit ranged in high level.

3. The evaluation of supervision model to enhance communicative English learning management competency for primary teachers under the basic education commission in the northeast area were related to 1) the ability of supervisor to guide and give advices about communicative English learning management and 2) the satisfaction of teachers who were supervised. The result yielded that supervisor was able to guide and give advices about communicative English learning management and teachers who were supervised ensured that the supervision model are effective. The model enhanced communicative English learning management competency if there are continuation of supervision.

Keyword : Educational Supervision, Supervision Model, Teacher Competency, Learning Management Competency

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลือและความกรุณาอย่างสูงยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ กรรมการสอบ และรองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทรศิลา ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ให้ความเมตตาอนุเคราะห์ให้คำแนะนำในการทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญาณภัทร สีหะมงคล ดร.สมหวัง พันธะลี ดร.มณูญ เพชรมีแก้ว ดร.สัมภาษณ์ คำผุย และ ดร.ธนาศักดิ์ ศิริบุญยพันธ์ ศึกษาพิเศษ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการยืนยันความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศและการสังเกตการจัดการเรียนรู้ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติการนิเทศจนทำให้ได้แนวทางในการปฏิบัติที่ดี

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาช่วยเหลือตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ เรือนนงการ และ ดร.นัตถกร หอมสิน ที่ได้ให้คำแนะนำในด้านการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียนบ้านคำอ้อ และผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนายม และครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 2 โรงเรียน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ที่ช่วยเหลือและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการหาคุณภาพของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครู

ขอขอบคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัวของผู้วิจัยที่อยู่เบื้องหลังของความสำเร็จและเป็นแรงบันดาลใจที่สำคัญของผู้วิจัยเสมอมา

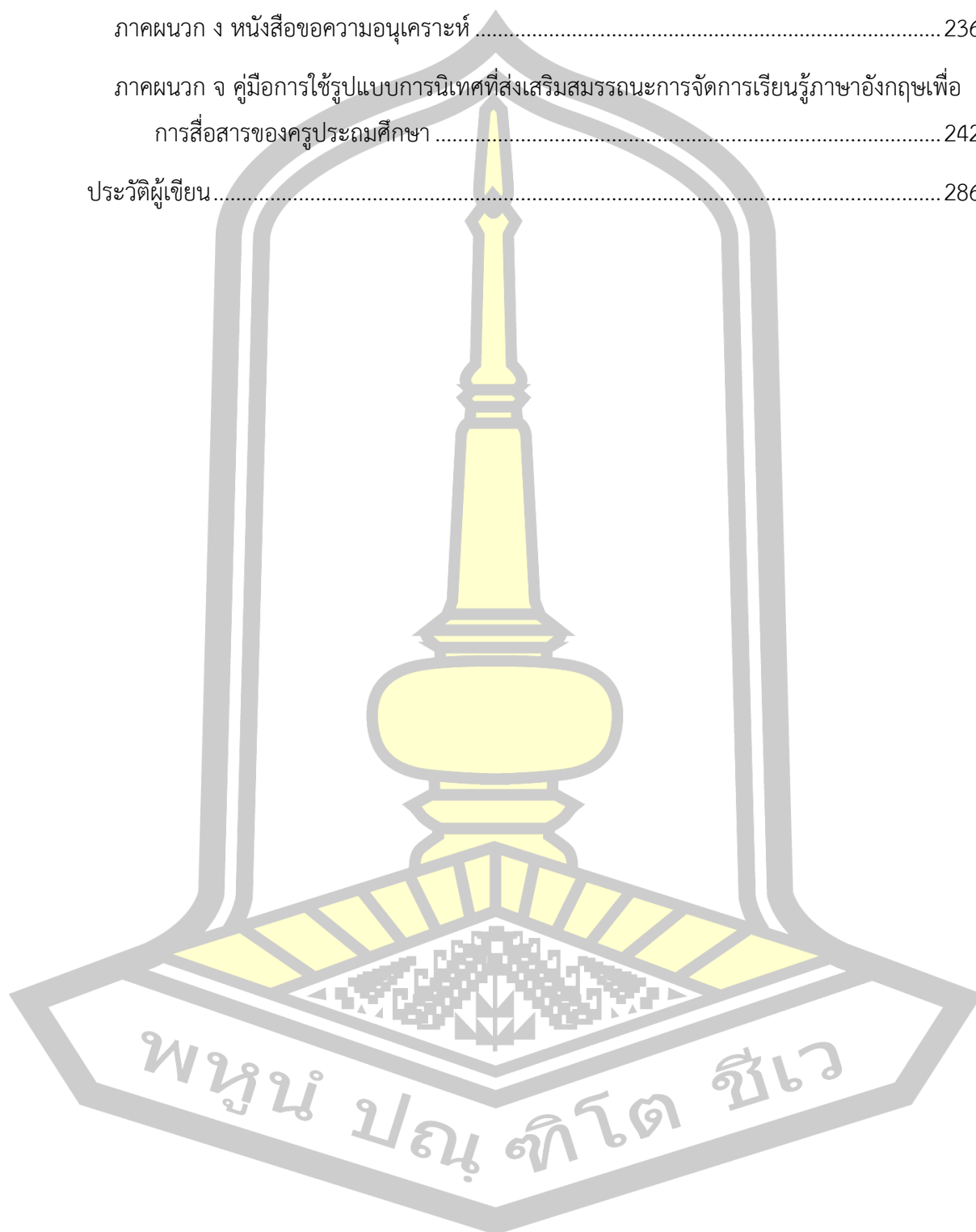
มะลิวัน สมศรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ท
สารบัญภาพประกอบ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	5
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ	14
หลักการ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	26
รูปแบบของการนิเทศ	45
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	76
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู	94
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	100

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ	100
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	107
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	116
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	120
ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	128
ระยะที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	131
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	134
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	134
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	134
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	135
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	181
ความมุ่งหมายของการวิจัย	181
สรุปผล	181
อภิปรายผล	183
ข้อเสนอแนะ	186
บรรณานุกรม	188
ภาคผนวก	200
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย	201
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	205

ภาคผนวก ค การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	233
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	236
ภาคผนวก จ คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสารของครูประถมศึกษา	242
ประวัติผู้เขียน.....	286

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1	ขั้นตอนรูปแบบการนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision Models)	47
ตาราง 2	ตาราง 2 ทาง ระหว่างตัวแปรด้านเวลาระยะสั้น และระยะยาว	72
ตาราง 3	แสดงระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	85
ตาราง 4	การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศกับกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	87
ตาราง 5	ทักษะด้าน Listening	89
ตาราง 6	ทักษะด้าน Reading	90
ตาราง 7	ทักษะด้าน Spoken Interaction	91
ตาราง 8	ทักษะด้าน Spoken Production	92
ตาราง 9	ทักษะด้าน Written Interaction	92
ตาราง 10	ทักษะด้าน Strategies	93
ตาราง 11	ทักษะด้าน Language Quality	93
ตาราง 12	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	118
ตาราง 13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	136
ตาราง 14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการ เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้าน	143
ตาราง 15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการ เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รายด้าน	144

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาฯ ด้านความเหมาะสม ความเป็นไป ได้ และความเป็นประโยชน์ ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 คน.....	165
ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อการจัดการ เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา (ประเมินจากการสังเกตการสอนและแผนการ จัดการเรียนรู้).....	173
ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินสมรรถนะด้านนิเทศการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา (ประเมินจากการพฤติกรรมการณ์เทศและการให้ ข้อเสนอแนะแก่ผู้รับการนิเทศ).....	175
ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความพึงพอใจของผู้นิเทศที่มีต่อรูปแบบ การนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	178
ตาราง 20 ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่นของดัชนีความสอดคล้องของ แบบสอบถาม สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการ เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	234

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	10
ภาพประกอบ 2 Model of Supervision for Successful Schools.....	53
ภาพประกอบ 3 ทิศทางการพัฒนาของครูและวิธีการการนิเทศแบบพัฒนาการ	55
ภาพประกอบ 4 แผนภูมิขั้นตอนการสอนตามกระบวนการกัลยาณมิตร.....	67
ภาพประกอบ 5 ร่างรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา.....	115
ภาพประกอบ 6 ขั้นตอนการวิจัยการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา	117
ภาพประกอบ 7 กระบวนการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา.....	166

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เพราะเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ และระบบการศึกษาที่มีคุณภาพเท่านั้นที่จะเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพและความสามารถ ตลอดจนคุณลักษณะต่างที่ต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ดังแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งถือว่าเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศ ซึ่งมีหลักการสำคัญคือ “ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักในภาคการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของคนทั้งประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว ดังนั้น ภายใต้วิสัยทัศน์ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” ของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ฉบับนี้ ซึ่งได้กำหนดยุทธศาสตร์และวางเป้าหมายที่สามารถตอบสนองการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เอาไว้ 6 ยุทธศาสตร์ คือ 1) การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ 2) การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 3) การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4) การสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา 5) การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 6) การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

การเสริมสร้างสมรรถนะและความสามารถในการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษของคนไทยจัดเป็นความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาประเทศให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและรองรับภาวะการค้าการลงทุน การเชื่อมโยงระหว่างประเทศ และการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางหรือภาษาที่ใช้ในการทำงาน แต่ระดับความสามารถของคนไทยในด้านการใช้ภาษาอังกฤษยังอยู่ในระดับต่ำมาก ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่กระทรวงศึกษาธิการจะต้องดำเนินการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครู ให้เกิดผลสำเร็จโดยเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) ซึ่งอีกสาเหตุหนึ่งเป็นผลที่สืบเนื่องจาก

ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดอันดับคุณภาพการศึกษาของไทย กับนานาชาติและกระบวนการที่เป็นองค์ประกอบทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาล้วนมีแนวโน้ม ตกต่ำ เห็นได้จากการจัดอันดับทักษะความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (English Proficiency Index-EPI) และการทดสอบ TOEFL ของบริษัท Education First ได้เผยดัชนีการจัดอันดับทักษะ ด้านภาษาอังกฤษจากกลุ่มประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักหรือภาษาราชการ หรือ EF English Proficiency Index ประจำปี 2019 โดยพบว่าปีนี้ทักษะความสามารถด้านภาษาอังกฤษของ คนไทยร่วงต่อเนื่องเป็นปีที่สามติดต่อกัน อยู่ในอันดับที่ 74 จากทั้งหมด 100 ประเทศ ได้ผลคะแนน รวม 47.62 ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับต่ำมาก (Very Low Proficiency) หากย้อนไปในปี 2018 ทักษะ ความสามารถด้านภาษาอังกฤษของคนไทยอยู่ในอันดับที่ 64 จากทั้งหมด 88 ประเทศ ด้วยคะแนน 48.54 ขณะที่ปี 2017 อยู่ในอันดับ 53 จากทั้งหมด 80 ประเทศด้วยคะแนน 49.7 ซึ่งหาก เปรียบเทียบกับปี 2012 ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 53 จากทั้งหมด 54 ประเทศทั่วโลกเหนือกว่าเพียง ลิเบียเท่านั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557) ซึ่งผลการทดสอบดังกล่าวสอดคล้องกับผลการทดสอบ อื่น ๆ เช่นผลการทดสอบโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ที่ไทยมีอันดับและคะแนน ลดลง ประกอบกับการสรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET) ประจำปีการศึกษา 2561 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการทดสอบ ในรายวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ย อยู่ที่ 35.47 และเมื่อจำแนกตามที่ตั้งและภูมิภาค พบว่า ในกรุงเทพฯ มีผู้เข้าสอบ 65,268 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 51.24 ภาคตะวันออก มีผู้เข้าสอบ 59,009 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 41.76 ภาคกลาง ไม่รวมกรุงเทพฯ มีผู้เข้าสอบ 151,846 คน และภาคเหนือ มีผู้เข้าสอบ 55,607 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 39.96 ภาคตะวันตก มีผู้เข้าสอบ 39,343 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 37.85 ภาคใต้ มีผู้เข้าสอบ 117,989 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 37.43 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีผู้เข้าสอบ 212,394 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 35.41 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายละเอียดของรายวิชาภาษาอังกฤษ พบว่า สารที่มีค่าเฉลี่ย มากที่สุด คือ สารที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 42.19 รองลงมา คือ สารที่ 4 ภาษากับ ความสัมพันธ์กับชุมชนและโลกมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 39.64 และสารที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ย อยู่ที่ 38.24 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2561) จะเห็นว่าในสารที่ 1 ภาษาเพื่อการ สื่อสาร เป็นสารที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกสาร จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ต้องดำเนินการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม

จากวิกฤติคุณภาพทางภาษาของนักเรียนไทยดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศได้ประชุมปรึกษาหารือถึงแนวทางการ แก้ไขปัญหาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเพิ่มศักยภาพทางภาษาของผู้เรียนให้เทียบเท่า กับนานาชาติประเทศ ซึ่งมติของที่ประชุมได้มอบหมายให้ทุกเขตพื้นที่ดำเนินการจัดการประเมินครูผู้สอน

ภาษาอังกฤษเพื่อจัดกลุ่ม (Placement Test) ตามความสามารถภาษาอังกฤษเทียบกับกรอบ CEFR โดยทำการประเมิน 2 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง (Listening) และทักษะการใช้ภาษา (English Usage) ในปีงบประมาณ 2557 จำนวนครูที่เข้าร่วมรับการประเมินความสามารถภาษาอังกฤษ ทั้งประเทศ ทั่วประเทศ มีจำนวน 50,000 คน ซึ่งการรายงานผลความสามารถภาษาอังกฤษจะบอกถึงระดับความสามารถของครูตั้งแต่ระดับ A1, A2, B1, B2, C1 และ C2 ซึ่งระดับ A1 นั้น ถือได้ว่าเป็นระดับความสามารถทางภาษาต่ำสุด และ C2 เป็นระดับความสามารถทางภาษาสูงสุด ผลการประเมินสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนพัฒนาระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากผลการประเมินดังกล่าวพบว่า ครูสอนภาษาอังกฤษในภาพรวมส่วนใหญ่จะมีความสามารถอยู่ในระดับ A2 จำนวน 25,055 คน คิดเป็นร้อยละ 50.11 รองลงมาคือ ระดับ A1 และต่ำกว่า จำนวน 17,050 คน คิดเป็นร้อยละ 34.10 และ B1 จำนวน 6,755 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีครูที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับ B2 จำนวน 1,035 คน คิดเป็นร้อยละ 2.07 ระดับ C1 และ C2 จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 0.22 ในจำนวนนี้มีครูในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ลงทะเบียนประเมินความสามารถด้านภาษาอังกฤษ จำนวน 13,316 คน ซึ่งผลการประเมินจำแนกตามระดับความสามารถ พบว่า ครูที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับ A1 จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 0.92 ระดับ A2 จำนวน 1,851 คน คิดเป็นร้อยละ 13.90 ระดับ B1 จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 1.57 ระดับ B2 จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56 ระดับ C1 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 0.07 และระดับ C2 จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 0.09 และมีครูจำนวน 11,037 คนคิดเป็นร้อยละ 82.89 ที่มีผลการประเมินความสามารถด้านภาษาอังกฤษที่มีระดับต่ำกว่า A1 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษให้มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เข้าใจในเนื้อหา ตลอดจนสามารถสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพิณสุตา สิริธรรังศรี (2557) ที่กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของแต่ละรายวิชาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการจะเห็นว่า “ครู” คือบุคคลที่สำคัญที่สุดเพราะคุณภาพของครูส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด รวมทั้งการให้ข้อคิดของท่าน ศ.นพ. วิจารย์ พานิช (2553) ที่ว่าทำอย่างไรจึงจะให้ครูได้รับการพัฒนาคุณภาพ มีศักยภาพเป็น “ครูเพื่อศิษย์” อย่างสมบูรณ์ และท่าน ศ.นพ.ประเวศ วะสี (2552) กล่าวถึงการพัฒนาศักยภาพของครูโดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมวิธีการสอนที่เน้น “วิชาเป็นตัวตั้ง” มาเป็น “ เน้นชีวิตผู้เรียนเป็นตัวตั้ง” ซึ่งการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพนั้นสามารถทำได้หลายวิธี แต่มีวิธีหนึ่งที่น่าจะสามารถส่งผลโดยตรงทำให้ครูสามารถปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนของตนเองได้ นั่นคือ กระบวนการ

นิเทศการศึกษา (Supervision) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยมุ่งให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน ดังที่ รัตนะ บัวสนธ์ (2550) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศการเรียนการสอนในสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานพบว่า การพัฒนาครูโดยใช้การนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้ครูสามารถออกแบบการเรียนรู้และใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และระดับชั้นของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีทัศนคติที่ดีต่อการนิเทศการเรียนการสอน และสามารถส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้และยังพบอีกว่า ปัญหาที่ทำให้กระบวนการนิเทศที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จนั้นเกิดจากการที่ครูยังไม่ได้รับการพัฒนาความรู้ และทักษะเกี่ยวกับหลักสูตร ไม่ได้รับการพัฒนาให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูยังไม่ต่อเนื่อง อีกทั้งครูส่วนใหญ่ไม่ได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ชำนาญเฉพาะทาง มีแต่เพียงการนิเทศภายในที่โรงเรียนดำเนินการกันเอง และยังไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่ง Kowal and Steiner (2007) ได้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารและผู้นิเทศในฐานะ Instructional Coach ต้องมีคุณลักษณะ 3 ประการ คือ มีความรู้ในศาสตร์การสอน เป็นผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระและเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการการนิเทศ เช่นเดียวกับปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2536) ได้กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาไว้ว่า การนิเทศถือเป็นศาสตร์และศิลป์ที่ต้องมีการเรียนรู้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนที่จะนำความรู้สิ่งที่รู้ไปสู่การปฏิบัติ นอกจากนั้นเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จสูงสุด ผู้ที่ทำหน้าที่ในการนิเทศจะต้องมียุทธวิธีในการปฏิบัติมีเทคนิควิธีที่เหมาะสม และมีศิลป์ในการดำเนินการ ศาสตร์ทางการนิเทศและการปฏิบัติงานในวิชาชีพจึงต้องอาศัยศิลปะ ความชำนาญ (Skills) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) และมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การติดต่อประสานงาน การตั้งใจเพื่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่เป้าหมายของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) ที่ว่าการที่จะทำให้ผู้เรียนมีศักยภาพทางการเรียนสูงขึ้นครูที่อยู่ในระบบการศึกษาจะต้องมีคุณภาพที่สูงขึ้นด้วยและสมรรถนะในการสอนมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะในการนิเทศ ถ้าสมรรถนะการนิเทศสูงย่อมจะทำให้สมรรถนะในการสอนของครูพัฒนาสูงขึ้น เช่นเดียวกับครูที่มีความเชี่ยวชาญ (Expert Teacher) เท่านั้นจึงจะสามารถสร้างผู้เรียนที่เป็น Expert Learner (วัชรฯ เล่าเรียนดี, 2556)

ความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาหาแนวทางในการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพงานด้านการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนทั้งพัฒนาระบบการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียนให้มีความหลากหลายในการปฏิบัติงานและให้เกิดความคล่องตัว มีอิสระในการบริหาร

จัดการที่มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล อีกทั้งยังเป็นการสร้างรากฐาน สร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษา ให้สามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐานของการจัดการศึกษาในอนาคตต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นอย่างไร
2. แนวทางการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรเป็นอย่างไร
3. รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรมีองค์ประกอบอะไรบ้าง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อประเมินรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ความสำคัญของการวิจัย

1. สำนักงานเขตพื้นที่ สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาในปัจจุบัน เพื่อนำไปใช้ในวางแผนพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ศิษยานุเทศ์ ได้แนวทางการพัฒนาการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ/ครูพี่เลี้ยงให้มีทักษะการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. สำนักงานเขตพื้นที่ สถานศึกษา ผู้บริหารและศิษยานุเทศ์ ได้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยกำหนดขอบเขตการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดตามระยะของการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษา ออกเป็น 3 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 สังเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งหมด 20 จังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 113,338 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนละ 2 คน รวม 320 คน ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

ขั้นที่ 3 ชั้นศึกษาแนวทางการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ (In-depth Interview) เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 คน

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ทรงคุณวุฒิในการยกร่างรูปแบบและประเมินความถูกต้องเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ จำนวน 9 คน โดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ระยะที่ 3 ประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Assessment Implement)

1. กลุ่มเป้าหมาย

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 2 โรงเรียน โดยความสมัครใจ จำนวน 6 คน ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน
2. ครูที่ทำหน้าที่นิเทศ จำนวน 2 คน
3. ครูผู้รับการนิเทศ จำนวน 2 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ดังนี้

2.1 องค์ประกอบของการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

2.2 องค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูประถมศึกษา

2.3 รูปแบบและการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สืบเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาของ Mann (1965) ; Wiles and Lovell (1969) ; Gwynn (1974) ; Imundo (1980) ; Acheson and Gall (2003) ; Copeland and Boyan and Copleland (1978) ; Glatthorn (1984) ; Glickman (1990) ; สัจด์ อุทรานันท์ (2530) ; วัชรรา เล่าเรียนดี (2556) และรุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2556) ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนของกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา (Analyzing : A)

ขั้นที่ 2 การเตรียมความพร้อม (Preparing : P)

ขั้นที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Educating : E)

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ (Practice : P) มีกระบวนการนิเทศ 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. ประชุมก่อนการสังเกต (Pre-Observation : P)

2. สังเกตการสอน (Observation : O)

3. ประชุมหลังการสังเกต (Post-Observation : P)

ขั้นที่ 5 การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback : F)

2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะประจำสายงานของครูและสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พ.ศ. 2556, กรอบสมรรถนะทางวิชาการของครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553, กรอบสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2552, มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ

ของวิชาชีพสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา พ.ศ. 2556, สมรรถนะเฉพาะของครูสอนภาษาอังกฤษ
มาตรฐานวิชาชีพครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ และคณะ (2554) ร่วมกับสำนักงาน
เลขาธิการคุรุสภา (2556), วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2550), มาเรียม นิลพันธุ์ และคณะ (2555)
ประกอบด้วย

2.1 ความรู้ด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษ

2.2 ด้านทักษะ

2.3 ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล

3. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบของ Good (1973), Forcese
and Richer (1973), Stoner and Wankel (1986), Willer (1986), Bardo and Hartman
(1982), Tosi and Carroll (1982), Daft (1992), บุญชม ศรีสะอาด (2556), เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์
ศรี (2551), วาโร เฟิงส์วส์ตี (2553), รัตนะ บัวสนธิ์ (2556), ทิศนา แคมมณี (2558) มีทั้งหมด
3 ระยะ ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการนิเทศที่ส่งเสริม
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

ระยะที่ 3 การประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

จากการสังเคราะห์แนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
ปรากฏดังภาพประกอบ 1

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

1. ด้านความรู้ ได้แก่

- 1.1 ความรู้ด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษ
- 1.2 ความรู้เชิงบูรณาการระหว่างวิชาชีพครูกับวิชาภาษาอังกฤษ

2. ด้านทักษะ ได้แก่

- 2.1 ทักษะด้านการสื่อสาร
- 2.2 ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้

3. ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล

- 3.1 ด้านเจตคติ/ทัศนคติ/แรงจูงใจ
- 3.2 ด้านการพัฒนาตนเองและเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

กระบวนการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

ระยะที่ 3 ประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

กระบวนการนิเทศการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา

ขั้นที่ 2 การเตรียมความพร้อม

ขั้นที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ มี 3 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การประชุมก่อนการสังเกต
- 2) การสังเกตการสอน

รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย

1. หลักการของรูปแบบ
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ
3. รูปแบบ/วิธีการนิเทศ
4. กระบวนการของรูปแบบ
5. การประเมินผลการใช้รูปแบบ
6. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ (Instructional Supervision) หมายถึง โครงสร้าง และขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานร่วมกันภายในโรงเรียนระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศที่มีลักษณะเป็นการช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริมการทำงานซึ่งกันและกัน และเพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งรูปแบบกระบวนการนิเทศ ประกอบด้วย

1.1 หลักการของรูปแบบ (Principles of the Model) หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ/ครูพี่เลี้ยง และศึกษานิเทศก์ ในการช่วยเหลือ แนะนำ และส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูที่ต้องอาศัยหลักในการทำงาน ดังนี้ 1) หลักการมีส่วนร่วม และ 2) หลักกัลยาณมิตร

1.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ (Objectives of the Model) หมายถึง เป้าหมายของรูปแบบในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ/ครูพี่เลี้ยง ให้มีทักษะการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพในด้านต่อไปนี้

1.2.1 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1.2.2 สามารถใช้กระบวนการนิเทศที่เป็นการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1.2.3 สามารถให้คำแนะนำ ชี้แนะเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1.2.4 เพื่อพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

1.3 รูปแบบ/วิธีการนิเทศ (Methodology of the Model) หมายถึง วิธี/พฤติกรรมนิเทศที่ยึดสมรรถนะของครูเป็นฐาน ดังนี้ 1) ใช้รูปแบบ/กระบวนการนิเทศที่มุ่งกระตุ้นชั้นนำข้อมูลในการปฏิบัติงาน (Directive Control Approach) ในกรณีที่ครูผู้สอนขาดความมั่นใจ ขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (กรณีไม่ได้จบสาขาวิชาภาษาอังกฤษ) 2) ใช้รูปแบบ/กระบวนการนิเทศแบบร่วมมือ (Collaborative Approach) ในกรณีที่ครูที่มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้และมีประสบการณ์ระดับปานกลาง และพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง (จบสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ)

1.4 กระบวนการนิเทศ (Process of the Supervision) หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนในการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ทั้งหมด 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวิเคราะห์ (Analyze : A) หมายถึง การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการนิเทศและการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม (Preparing : P) หมายถึง กระบวนการประชุมเพื่อวางแผนในการแก้ปัญหาที่ค้นพบ จัดทำปฏิทินการดำเนินการนิเทศ กำหนดช่วงเวลาในการเข้าสังเกตการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 ขั้นการให้ความรู้ (Educating : E) หมายถึง ขั้นตอนในการเตรียมความพร้อมของผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการจัดการเรียนรู้ในเรื่องของรูปแบบ วิธีการและกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนรู้โดยยึดสมรรถนะครูเป็นฐาน

ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติการ (Practice : P) หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 1) การประชุมก่อนการสังเกตการจัดการเรียนรู้ (Pre-Observation) 2) สังเกตการจัดการเรียนรู้ (Observation) 3) ประชุมหลังการสังเกตการจัดการเรียนรู้ (Post-Observation)

ขั้นที่ 5 ขั้นการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback : F) หมายถึง การสรุปข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการสอนให้กับครูผู้รับการนิเทศได้ทราบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.5 การประเมินผลการใช้รูปแบบ (Assessment of the Model) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นกับผู้ทำหน้าที่นิเทศภายหลังจากการนำรูปแบบไปใช้ ในด้านต่อไปนี้ (1) ผู้นิเทศสามารถให้คำแนะนำ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาได้ (2) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1.6 ตัวชี้วัดความสำเร็จ (Success Indicators) หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นภายหลังจากการนำรูปแบบไปใช้

2. สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative English Learning Management Competency) หมายถึง ความรู้ ทักษะ ความสามารถเฉพาะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT) โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีระดับความสามารถทางภาษาตามกรอบ CEFR อยู่ในระดับ A1 ประกอบด้วย 1. สมรรถนะด้านความรู้ ได้แก่ 1.1 ความรู้ด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษ 1.2 ความรู้เชิงบูรณาการระหว่างวิชาชีพครูกับวิชาภาษาอังกฤษ 2. ด้านทักษะ ได้แก่ 2.1 ทักษะด้านการสื่อสาร 2.2 ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ และ 3. ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ 3.1 ด้านเจตคติ/ทัศนคติ/แรงจูงใจ 3.2 ด้านการพัฒนาตนเองและเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

3. การนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Development of Supervision Model to Enhance Communicative English Learning

Management Competency for Primary Teacher) หมายถึง วิธีการปฏิบัติงานร่วมกันภายใน โรงเรียนระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศที่มีลักษณะเป็นการช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริมการทำงาน ซึ่งกันและกัน และเพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา (Analyze : A) ขั้นที่ 2 การเตรียมความพร้อม (Preparing : P) ขั้นที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Educating : E) ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ (Practice : P) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การประชุมก่อนการสังเกต การจัดการเรียนรู้ (2) การสังเกตการจัดการเรียนรู้ (3) การประชุมหลังการสังเกตการจัดการเรียนรู้ และขั้นที่ 5 การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback : F)

4. ผู้นิเทศ (The Supervision) หมายถึง ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ/ ครูพี่เลี้ยง หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นิเทศการจัดการเรียนการสอน

5. ผู้รับการนิเทศ (The Recipient Supervision) หมายถึง ครูที่สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ ในระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 1-6 ที่จบตรงหรือไม่ตรงสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษของโรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

6. สภาพปัจจุบัน หมายถึง สมรรถนะ/ความสามารถ/ความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน ในปัจจุบันของครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 1-6 ที่จบตรง หรือไม่ตรงสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

7. สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง สมรรถนะ/ความรู้/ความสามารถที่ครูต้องการพัฒนา ในด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา ตลอดจนแนวคิด ทฤษฎีเพื่อนำไปสู่แนวทางการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา อีกทั้งยังรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
3. รูปแบบการนิเทศการศึกษา
4. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
5. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

ของครู

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ
 - 6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

เพื่อการสื่อสาร

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

“รูปแบบ” นักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ให้ความหมายของรูปแบบที่มีทั้งลักษณะที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ดังนี้

1. ความหมายของรูปแบบ

รูปแบบหรือ Model หมายถึง สิ่งที่ถูกสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อให้เป็นแนวทางในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับสภาพหรือบริบทของการทำงาน เช่น รูปแบบการพัฒนาการเรียนการสอน รูปแบบการสอน รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครู หรือรูปแบบที่ส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงเพียงแค่รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่ง ทิศนา ขัมมณี

(2550) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะของครู หรือรูปแบบการจัดการเรียนการสอน รูปแบบการจัดประสบการณ์ (Teaching/Instruction Model) ว่า หมายถึง แบบแผนการดำเนินการที่ได้รับการจัดระบบที่สัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี/หลักการเรียนรู้หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือและได้รับการพิสูจน์ทดสอบแล้วว่ามีประสิทธิภาพ สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ ซึ่งแบบแผนการดำเนินการสอนโดยทั่วไปจะประกอบด้วยทฤษฎี หลักการที่รูปแบบนั้นยึดถือและเป็นกระบวนการที่มีลักษณะเฉพาะที่จะส่งผลให้ผู้เรียนไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้และภิญญาพัชญ์ ปลายักทอง (2551) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูว่า เป็นภาพหรือลักษณะของการพัฒนาที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งจัดไว้อย่างเป็นระบบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่าง ๆ อันประกอบไปด้วย กระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญในการเสริมสร้างสมรรถนะครูให้เกิดการเรียนรู้ รวมถึงวิธีการและเทคนิคการพัฒนาต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้สภาพการเรียนรู้นั้นเป็นไปตามหลักการหรือแนวคิดที่ยึดถือมากที่สุด และยังได้รับการยอมรับแล้วว่ามีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแบบแผนในการเสริมสร้างสมรรถนะครู ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้นได้ ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบนั้น ได้แก่ 1) ปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือหลักของรูปแบบการพัฒนาคู่นั้น 2) การบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะการเสริมสร้างสมรรถนะครูที่สอดคล้องกับหลักการ 3) การจัดระบบ คือ จัดให้มีองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในระบบให้สามารถช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น ๆ 4) การอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาและเทคนิคการพัฒนาต่าง ๆ ที่จะช่วยให้กระบวนการพัฒนาคูเกิดประสิทธิภาพสูงสุด รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูจะต้องสามารถทำนายผลที่จะเกิดตามมาภายหลังได้และมีศักยภาพในการสร้างมโนทัศน์และความสัมพันธ์ใหม่ ๆ ได้ เช่นเดียวกับจิราพร ชะโน (2551) กล่าวว่า รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูเป็นแบบแผนในการพัฒนาคู เพื่อเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้ ที่ทำให้ครูเกิดกระบวนการเรียนรู้และมีทักษะที่สร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ หลักการ รวมทั้งวิธีการพัฒนาและเทคนิคการพัฒนาคูต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้สภาพการเรียนรู้เป็นไปตามทฤษฎีที่ยึดถือ ซึ่งได้รับการพิสูจน์ทดสอบหรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพช่วยให้ครูที่เข้ารับการพัฒนาศักยภาพพัฒนาได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของนักการศึกษาต่างประเทศ Duke (1990) ซึ่งได้ให้ความหมายของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูว่า เป็นแนวคิดด้านการพัฒนา ซึ่งมักได้มาจากทฤษฎีการศึกษาและมีการกำหนดข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนควรเรียน และวิธีการเรียน รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูควรจะมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพของรูปแบบเพิ่มมากขึ้น โดยรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูจะเน้นภาระการพัฒนาและการฝึกอบรมครูให้สามารถใช้ได้ ซึ่งรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูแต่ละแบบจะมีจุดอ่อนและจุดแข็งแตกต่างกันไป เช่นเดียวกับ Daft (1992)

และ Joyce, Weil and Calhoun (2009) ได้ให้ความหมายของการเสริมสร้างสมรรถนะครูเอาไว้ว่าเป็นแบบหรือแผนที่สามารถนำมาใช้เพื่อการพัฒนา/เสริมสร้างสมรรถนะครูในทางตรงหรือการพัฒนาเป็นกลุ่มย่อยเพื่อจัดการเสริมสร้างสมรรถนะที่เหมาะสมกับครูผู้สอน ซึ่งรวมทั้งเอกสารคู่มือสื่อ เทปบันทึกเสียง โปรแกรม คอมพิวเตอร์และหลักสูตรรายวิชา ซึ่งแต่ละรูปแบบจะให้แนวทางในการออกแบบการสอนที่จะช่วยให้ครูผู้สอนบรรลุวัตถุประสงค์แตกต่างกัน

จากแนวคิดของนักการศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศ ที่ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับรูปแบบเอาไว้ข้างต้นนั้น สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง แบบแผนการดำเนินการที่เฉพาะของรูปแบบนั้นๆ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ขอกล่าวถึงเพียง รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครู ที่ใช้เป็นแบบแผนในการพัฒนาครู เพื่อเพิ่มความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ที่ทำให้ครูเกิดกระบวนการเรียนรู้และมีทักษะที่สร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ หลักการ รวมทั้งวิธีการพัฒนาและเทคนิคการพัฒนาครูต่างๆ โดยมีการจัดกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญในการเสริมสร้างสมรรถนะครูให้เกิดการเรียนรู้และมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งได้รับการพิสูจน์ทดสอบหรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพในการที่จะช่วยให้ครูสามารถพัฒนาได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ลักษณะรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครู

ลักษณะของรูปแบบที่เป็นการเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้นั้น มีลักษณะที่หลากหลายซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้นำเสนอองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบ ดังนี้

อรุณี สติภาคิกุล (2534) ได้ศึกษาลักษณะสำคัญเกี่ยวกับรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูและสรุปได้ว่า รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูที่ดีนั้น ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีแนวคิด ทฤษฎีรองรับ โดยแนวคิดของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครู อาจมาจากแนวคิดด้านการศึกษา ซึ่งอาจมีมากกว่าหนึ่งรูปแบบ อาทิ รูปแบบของ Stern (1983) ที่กล่าวว่า แนวคิดของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครู ควรเป็นรูปแบบที่มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ (Multidisciplinary) แนวคิดหรือทฤษฎีนี้จะเป็นจะเป็นหลักหรือแนวทางในการเลือกกำหนดและจัดระเบียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ให้สอดคล้องกัน และควรให้ความสำคัญขององค์ประกอบเป็นองค์รวม

2. มีองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน โดยผู้ที่ออกแบบจะต้องจัดองค์ประกอบให้มีความสัมพันธ์กันอย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานและเหมาะสมกับสาขาวิชาที่ส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. มีกระบวนการออกแบบหรือพัฒนาอย่างเป็นระบบ กำหนดองค์ประกอบที่สำคัญ และมีการนำไปทดลองใช้ในห้องเรียน เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพในการใช้และประเมินผลว่าสามารถช่วยให้ครูเกิดการพัฒนานในสิ่งที่ต้องการได้จริง

4. มีผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครู ตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ ซึ่งรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูแต่ละรูปแบบจะส่งผลต่อการพัฒนาครูแตกต่างกันออก

วารินทร์ รัชมีพรหม (2542) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. หลักการของรูปแบบเป็นตัวชี้้นำในการกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมและขั้นตอนในการดำเนินงานของรูปแบบ
2. จุดประสงค์การสอน/การอบรมเป็นส่วนที่ระบุความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นของรูปแบบ
3. เนื้อหาเป็นส่วนที่ระบุเนื้อหาและกิจกรรมต่างๆที่ใช้ในการเรียนการสอน/การอบรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ
4. กิจกรรมขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินงานเป็นส่วนที่ระบุถึงวิธีการปฏิบัติในขั้นต่างๆเมื่อนำรูปแบบไปใช้
5. การวัดและประเมินผลเป็นส่วนที่ประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบ

ทิสนา แคมมณี (2550) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. มีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐาน หรือเป็นหลักของรูปแบบนั้น ๆ
2. มีการบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะของรูปแบบที่สอดคล้องกับหลักการ
3. มีการจัดระบบ คือมีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระบบให้สามารถนำไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น ๆ
4. มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

Tripp and Bichelmeyer (1990) ได้กำหนดกลยุทธ์องค์ประกอบของรูปแบบเอาไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การประเมินความต้องการจำเป็นและวิเคราะห์เนื้อหา 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ 3) การสร้างต้นแบบ 4) การทดลองใช้ต้นแบบ 5) การปรับปรุง

Aderson (1997) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบว่า ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ และหลักฐานที่แสดงการยอมรับถึงประสิทธิภาพของรูปแบบนั้นๆ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วย

1. หลักการรูปแบบ เป็นตัวชี้้นำในการกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และขั้นตอนในการดำเนินงานของรูปแบบ
2. วัตถุประสงค์ เป็นส่วนที่ระบุความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นของรูปแบบ
3. วิธีการ เป็นส่วนที่ระบุเนื้อหาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียน การสอน/การอบรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ
4. กระบวนการ เป็นส่วนที่ระบุถึงวิธีการปฏิบัติในขั้นต่าง ๆ เมื่อนำรูปแบบ ไปใช้
5. การประเมินผล เป็นการศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการทดลองใช้แล้วได้ผล ตามเป้าหมายหรือใกล้เคียงกับเป้าหมายมากที่สุด
6. ตัวชี้วัดความสำเร็จ หมายถึง หลักฐานที่แสดงการยอมรับถึง ประสิทธิภาพของรูปแบบนั้นๆ

3. การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครู

Joyce, Weil and Calhoun (2009) ได้กล่าวถึงการพัฒนารูปแบบที่สามารถสรุป ขั้นตอนการพัฒนาได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 กล่าวถึงที่มาของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครู (Orientation to the Model) ประกอบด้วย เป้าหมายของรูปแบบ ข้อตกลงเบื้องต้น ทฤษฎี ข้อสมมติ หลักการ มโนทัศน์ที่สำคัญที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ

ส่วนที่ 2 รูปแบบ (The Model of Teaching) มีอยู่ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. ขั้นตอนของรูปแบบ (Syntax or Phases) เป็นการจัดเรียงตามลำดับ กิจกรรมที่จะสอนเป็นขั้น ๆ ซึ่งแต่ละรูปแบบมีจำนวนขั้นตอนการสอนแตกต่างกัน
 2. รูปแบบของสังคม (Social System) เป็นการอธิบายบทบาทผู้สอน ผู้เรียน และความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในแต่ละรูปแบบ บทบาทของผู้สอนจะแตกต่างกันไปในแต่ละรูปแบบ
 3. หลักการแสดงการโต้ตอบ (Principle of Reaction) เป็นการบอกวิธีการที่ ผู้สอนจะตอบสนองต่อสิ่งที่ผู้เรียนทำ อาจเป็นการให้รางวัล พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การสร้างบรรยากาศอิสระและไม่มีการประเมินว่าถูกหรือผิด
 4. ระบบการสนับสนุน (Support System) เป็นการบอกเงื่อนไข
- ทิตนา แคมมณี (2552) กล่าวว่า การสร้างรูปแบบหรือการจัดระบบใด ๆ ควรเป็นไป ตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดจุดหมายของรูปแบบหรือระบบทุกระบบจะต้องมีจุดมุ่งหมายและ ต้องกำหนดให้ชัดเจน

2. การศึกษาหลักการ/ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ย่อมสามารถกำหนดองค์ประกอบและเห็นแนวทางในการจัดความสัมพันธ์ได้รอบคอบขึ้น เพราะการศึกษาหลักการ/ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้ระบบมีพื้นฐานที่มั่นคงขึ้น

3. การศึกษาสภาพการและปัญหาที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้ผู้สร้างหรือผู้จัดระบบได้ค้นพบองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้ระบบมีประสิทธิภาพเมื่อนำไปใช้จริง

4. การกำหนดองค์ประกอบ ได้แก่ การพิจารณาว่ามีอะไรบ้างที่จะช่วยให้บรรลุผลสำเร็จ

5. การจัดกลุ่มองค์ประกอบ ได้แก่ การนำองค์ประกอบที่กำหนดไว้มารจัดหมวดหมู่เพื่อความสะดวกในการคิดและการดำเนินการนั้นต่อไป

6. การจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ต้องใช้ความคิด ความรอบคอบให้มาก จำเป็นต้องพิจารณาองค์ประกอบใดเป็นเหตุและเป็นผลต่อกันในลักษณะใด

7. การจัดผังระบบ เมื่อจัดผังความสัมพันธ์ขององค์ประกอบลงตัวแล้ว ผู้วิจัยสามารถนำเสนอความคิดของตนออกมาเป็นผังจำลองความคิดของตน ซึ่งลำดับขั้นตอนนี้คือผลของการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบและการจัดการองค์ประกอบนั่นเอง

8. การทดลองใช้ ขั้นตอนดังกล่าวเป็นขั้นตอนหลักในการคิดและการเขียนผังออกมาให้ชัดเจน ระบบที่คิดจะต้องผ่านการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบทั้งทางด้านทฤษฎี/หลักการ และการปฏิบัติจริง อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าระบบที่สร้างขึ้นจะได้ผ่านกระบวนการอย่างรอบคอบเพียงใดก็ยังไม่สามารถกล่าวได้ว่าเป็นระบบที่ดีมีประสิทธิภาพจนกว่าจะได้ทดลองจริง เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้น ดังนั้นการนำระบบไปใช้จึงเรียกว่าเป็นระบบที่ดีมีประสิทธิภาพ

9. การประเมินผล ได้แก่ การศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการทดลองใช้ระบบ ระบบใช้แล้วได้ผลตามเป้าหมายหรือใกล้เคียงกับเป้าหมายมากที่สุด ระบบนั้นจึงเรียกว่าเป็นระบบที่ดีมีประสิทธิภาพ

10. การปรับปรุงระบบ คือ ระบบที่มีประสิทธิภาพส่วนใหญ่จะต้องผ่านการทดลองและประเมินผลมาแล้ว ผลจากการทดลองใช้จะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงระบบนั้นให้ดีขึ้น

ซึ่งในการพัฒนารูปแบบนั้นอาจมีขั้นตอนในการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ซึ่งมีผู้ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ ที่สามารถนำมากล่าวถึง ดังนี้

Willer (1986) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

1) การสร้างรูปแบบ และ 2) การหาความเที่ยงตรงของรูปแบบ

Joyce and Weil (1996) กล่าวว่า สาระสำคัญของการพัฒนารูปแบบนั้นมีอยู่

4 ประการ คือ 1) รูปแบบต้องมีทฤษฎีรองรับ 2) เมื่อพัฒนารูปแบบแล้วก่อนนำไปใช้อย่างแพร่หลาย

ต้องมีการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีและตรวจสอบคุณภาพการใช้สถานการณ์จริง และนำข้อค้นพบมาปรับปรุงแก้ไขอยู่เรื่อย ๆ 3) การพัฒนารูปแบบอาจออกแบบให้ใช้ได้อย่างกว้างขวางหรือเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ 4) การพัฒนารูปแบบมีจุดมุ่งหมายหลักที่ถือเป็นตัวตั้งในการพิจารณาเลือกรูปแบบไปใช้

Joyce and Calhoun (2010) ได้กล่าวถึงหลักในการสร้างและพัฒนารูปแบบไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ว่า

1. รูปแบบควรพัฒนาจากแนวคิด ทฤษฎีที่เป็นวรรณกรรม (Literature) ที่เป็นพื้นฐานหรือเกี่ยวข้องกับรูปแบบที่จะสร้างหรือพัฒนา
2. รูปแบบควรสร้างขึ้นอย่างมีวัตถุประสงค์ เช่น รูปแบบการพัฒนาศักยภาพอาจจะสร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากรในองค์กรมีระบบและวิธีการในการพัฒนาตนเองในขณะที่ปฏิบัติงานตามปกติ
3. รูปแบบควรมีวิธีการ หรือแนวทางในการดำเนินการที่ชัดเจนและเป็นไปได้ในการนำสู่การปฏิบัติ
4. มีผลการดำเนินการที่สามารถวัดผลได้ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด
5. หากเป็นไปได้ควรสามารถที่จะวัดผลกระทบต่อเนื่องหรือตัว Impact ได้ด้วยยิ่งดี

สำหรับขั้นตอนของการสร้างและพัฒนารูปแบบนั้น Acree (1974) ได้ใช้กระบวนการวิจัยในยุคบุกเบิกในการสร้างและพัฒนารูปแบบ ในการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยอยู่ทั้งหมด 8 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2) เลือกวิธีการในการเก็บข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบรูปแบบ 3) สร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือในการเก็บข้อมูล 4) เลือกกลุ่มเป้าหมายในการเก็บข้อมูล 5) เก็บข้อมูลภาคสนาม 6) วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลเพื่อนำไปใช้ในการออกแบบรูปแบบ 7) พัฒนารูปแบบ ซึ่งประกอบด้วย การร่างรูปแบบและปรับปรุงรูปแบบ 8) ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

นอกจากนั้น บุญชม ศรีสะอาด (2556) ได้กล่าวว่า การวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบนั้น สามารถทำได้ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างหรือการพัฒนารูปแบบ โดยการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีแนวคิดของรูปแบบที่มีผู้พัฒนาเอาไว้แล้วในเรื่องเดียวกันหรือเรื่องอื่น ๆ และผลการศึกษาหรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์สภาพสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรนั้นหรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ เพราะว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นนั้นจะพัฒนาจากรากฐานของทฤษฎี แนวความคิด รูปแบบของคนอื่นและผลการวิจัยที่ผ่านมาแล้ว หรือแม้กระทั่งได้รับการกลั่นกรองจากผู้เชี่ยวชาญแล้วก็ตาม แต่ก็ยังเป็นเพียงรูปแบบตามสมมติฐาน ซึ่งจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลหรือทำการทดลองใช้ในสถานการณ์จริง เพื่อทดสอบดูว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ (ซึ่งในขั้นนี้อาจใช้คำว่า การทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบ)

สมาน อัสวภูมิ (2537) ได้แบ่งขั้นตอนในการดำเนินการพัฒนารูปแบบเอาไว้

5 ขั้นตอน คือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานประกอบการออกแบบรูปแบบ
3. สร้างและพัฒนารูปแบบโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีกับข้อมูลพื้นฐานที่ได้จาก

การศึกษา

4. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
5. รายงานผลการพัฒนารูปแบบ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2548) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมนั้น พบว่าการพัฒนารูปแบบนั้นมีการดำเนินการอยู่ 5 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการบริหารคุณภาพทั้งองค์การ 2) เป็นการสร้างรูปแบบจำลองโดยสังเคราะห์จากขั้นที่ 1 3) เป็นการพัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย โดยการใช้รูปแบบจำลองจากขั้นตอนที่ 2 มาวิเคราะห์และกำหนดรูปแบบด้วยเทคนิคเดลฟาย 3 รอบ 4) เป็นการวิเคราะห์หาความเหมาะสมของรูปแบบ โดยผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา และ 5) การสรุปและจัดทำรายงานผลการวิจัย

4. การประเมินรูปแบบ

นักการศึกษาของไทยและต่างประเทศหลายคนได้กล่าวถึงเรื่องการประเมินรูปแบบเอาไว้ค่อนข้างหลากหลาย ดังนี้

เยาวดี ราชชัยกุล (2549) ได้แบ่งรูปแบบของการประเมินเอาไว้ 2 ประเภท ดังนี้

1. การประเมินเพื่อการตัดสินใจ (Decision-Oriented Evaluation) ซึ่งการประเมินแบบนี้จะต้องมีความชัดเจนว่า ต้องการสารสนเทศอะไรบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจของผู้รับผิดชอบ และเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการนั้นในการเสนอทางเลือกที่จะนำไปสู่การตัดสินใจที่ดีและเหมาะสม

2. การประเมินเพื่อการตัดสินใจคุณค่า (Value-Oriented Evaluation)

การประเมินประเภทนี้เป็นการให้คุณค่าหรือการตีราคาสิ่งที่ถูกประเมิน ซึ่งผู้ประเมินจะต้องเป็นผู้ที่มี

ความเป็นปรนัยและมีคุณธรรม อีกทั้งยังสามารถตัดสินคุณค่าได้อย่างเหมาะสมและตรงตามผลการประเมินที่แท้จริง

รัตน์ะ บัวสนธ์ (2550) กล่าวว่า การประเมินรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดย คณะกรรมการมาตรฐานการประเมินทางการศึกษา โดยการประเมินรูปแบบแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ซึ่งในแต่ละด้านจะมีตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety) โดยพิจารณาตัวบ่งชี้ ดังนี้

1.1 มุ่งให้บริการ เป็นการประเมินการปฏิบัติงานตามภารกิจของ สถาบันการศึกษา รวมทั้งก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่บุคคลนั้น ๆ ต้องรับผิดชอบ

1.2 มีแนวทางการประเมินอย่างเป็นทางการ มีการกำหนดเป็นนโยบาย การจัดทำสัญญาข้อตกลงและข้อมือไว้อย่างชัดเจนทั้งนี้เพื่อการประเมินความสอดคล้องกับกฎหมาย และจริยธรรม

1.3 ผลประโยชน์ทับซ้อนจะต้องทำการเจรจาด้วยความซื่อสัตย์และทำให้เปิดกว้าง

1.4 วิธีการจัดทำรายงานการประเมิน ต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตที่เกี่ยวข้องกับการนำไปใช้ประโยชน์ตามความต้องการอย่างแท้จริง

2. มาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ (Utility Standards) โดยพิจารณาตัวบ่งชี้ ดังนี้

2.1 มุ่งให้เกิดการสร้างสรรค์เปลี่ยนแปลง

2.2 กำหนด จำแนก การนำไปใช้ประโยชน์ การประเมินรูปแบบจะต้องมีการกำหนดกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์และความต้องการใช้ประโยชน์จากการประเมินให้ชัดเจน

2.3 ความน่าเชื่อถือของนักประเมิน ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพอย่างแท้จริง

2.4 การจัดทำรายงานการนำไปใช้ มีความชัดเจน ความถูกต้อง สามารถนำไปปฏิบัติได้

2.5 การกำกับติดตาม

3. มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) โดยพิจารณาตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

3.1 วิธีการปฏิบัติ การประเมินวิธีการพัฒนา มีการวางแผนและดำเนินการคุ้มค่ากับค่าใช้จ่าย

3.2 เป็นที่ยอมรับได้ของบุคคลหลายๆฝ่าย เพื่อให้บุคคลเหล่านี้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

3.3 เป็นไปได้เกี่ยวกับค่าใช้จ่าย การประเมินความสอดคล้องเหมาะสมกับเวลาและทรัพยากรการดำเนินงาน

4. มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) โดยพิจารณาตัวบ่งชี้ดังต่อไปนี้

4.1 นิยามสิ่งที่จะประเมินให้ชัดเจนรูปแบบการพัฒนานั้นมีการกำหนดวัตถุประสงค์ สมรรถนะที่จำเป็น บทบาท ความรับผิดชอบ ทั้งนี้เพื่อการประเมินรูปแบบ เป็นไปอย่างเที่ยงตรง

4.2 พิจารณาสภาพแวดล้อมการทำงาน การจำแนก อธิบายบริบทสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน

4.3 การระบุวิธีการประเมิน มีความเชื่อถือได้มากน้อยเพียงไร

4.4 การวัดมีความเที่ยง เครื่องมือที่พัฒนาขึ้นเพื่อวัดผู้รับการพัฒนา จะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ทักษะและเจตคติอย่างสม่ำเสมอ คงเส้นคงวาในการวัดแต่ละครั้ง

4.5 ควบคุมการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ

4.6 ควบคุมความลำเอียง

4.7 การกำกับเป็นระบบและเหมาะสม

ศิริชัย กาญจนวาสี (2550) ได้แบ่งรูปแบบการประเมินออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. 3D Models เป็นการประเมินที่ใช้วิธีเชิงระบบเพื่อเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องสำหรับการตัดสินใจ

2. ND Models เป็นการประเมินที่ใช้วิธีเชิงธรรมชาติ เพื่อเสนอสารสนเทศเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องสำหรับการตัดสินใจ

3. SV Models เป็นการประเมินที่ใช้วิธีการเชิงระบบเพื่อให้นักประเมินตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน

4. NV Models เป็นการประเมินที่เน้นการใช้วิธีการเชิงธรรมชาติเพื่อให้นักประเมินตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน

สมคิด พรหมจรรย์ (2550) ได้แบ่งรูปแบบประเมินออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย (Objective Based Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังไว้ว่าได้เกิดขึ้นหรือไม่ หรือประเมินโดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายหลัก โดยดูว่าผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

2. การประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judgement Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศ สำหรับกำหนดและวินิจฉัยคุณค่าและโครงการนั้น

3. การประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (Decision-Oriented Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศและข่าวสารต่าง ๆ เพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

อุทุมพร จามรمان (2541) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการสร้างรูปแบบเพื่อทดสอบหรือตรวจสอบรูปแบบนั้น ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งการทดสอบและตรวจสอบมีหลายวิธี อาจใช้การวิเคราะห์จากหลักฐานเชิงคุณภาพ (Qualitative) และเชิงปริมาณ (Quantitative) โดยที่การตรวจสอบรูปแบบจากหลักฐานเชิงคุณภาพ อาจให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบ ส่วนการตรวจสอบจากหลักฐานเชิงปริมาณ ใช้เทคนิคทางสถิติ ซึ่งการตรวจสอบรูปแบบ ควรมีการตรวจสอบคุณลักษณะ 2 อย่าง คือ 1) การตรวจสอบความมากน้อยของความสัมพันธ์ ความเกี่ยวข้องหรือเหตุผลระหว่างตัวแปร 2) การประมาณค่าพารามิเตอร์ของความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ การประมาณค่าพารามิเตอร์กลุ่มตัวอย่างหรือสถานที่ได้หรืออ้างอิงจากกลุ่มตัวอย่างไปหาประชากรก็ได้ โดยผลการตรวจสอบนำไปสู่คำตอบ 2 ข้อ คือ (1) การสร้างรูปแบบ (2) การปรับปรุงหรือพัฒนารูปแบบเดิม

แนวความคิดด้านการประเมินรูปแบบของทางด้านต่างประเทศนั้น Eisner (1976) ได้เสนอแนวคิดในเรื่องของการทดสอบและตรวจสอบรูปแบบว่า การใช้วิธีเชิงธรรมชาติ (Naturalistic Approach) ในการประเมินเพื่อเข้าถึงคุณค่าและเกณฑ์ตัดสินคุณค่าตามแนวคิดปรัชญาอัตนัยนิยม (Subjectivism) มีความเชื่อว่า วิธีธรรมชาติเป็นวิธีที่เหมาะสมในการประเมิน โดยการประเมินนั้นจะมีลักษณะที่ยึดหยุ่นสนับสนุนการเก็บรวบรวมข้อมูลในสภาพธรรมชาติ โดยเน้นการสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง พยายามวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยหลักการเชื่อมโยงเหตุผล การสังเกตและการวิเคราะห์เบื้องต้นจะนำไปสู่การสังเกตและวิเคราะห์ในขั้นถัดไป จนได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน โดยอาศัยความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์เป็นเกณฑ์สำคัญในการสรุปผล

นอกจากนั้น Eisner (1976) ยังได้เสนอการทดสอบหรือประเมินโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้วยเห็นว่าการศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินการตามหลักทางวิทยาศาสตร์หรือเชิงปริมาณมากเกินไป และในบางเรื่องก็ต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการได้มาซึ่งตัวเลขจึงได้สรุปแนวความคิดในการประเมินโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ 1) การประเมินตามแนวทางนี้ได้เป็นการประเมินที่เน้นสัมฤทธิ์ผลของเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามรูปแบบของการประเมินแบบอิงเป้าหมาย (Goal Based Model) การตอบสนองปัญหาและความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องตามรูปแบบของการประเมินแบบสนองตอบ (Responsive Model) หรือการรับรองกระบวนการตัดสินใจตามรูปแบบการประเมินอิงตามการตัดสินใจ (Decision Making Model) แต่อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่การประเมิน

โดยผู้ทรงคุณวุฒิจะเน้นการวิเคราะห์วิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่ถูกนำมาพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไป แต่อาจจะผสมผสานปัจจัยต่าง ๆ ในการพิจารณาเข้าด้วยกันตามวิจารณ์ญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน

2) รูปแบบการประเมินที่เน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Specialization) ที่พัฒนามาจาก ศิลปวิจารณ์ (Art Criticism) มาใช้เป็นรูปแบบของการประเมิน โดยให้แนวคิดว่าการวิพากษ์วิจารณ์ เป็นการใช้วิจารณ์ญาณในการบรรยายคุณภาพของสิ่งที่ศึกษา (Descriptive Aspect) ที่มีความละเอียดอ่อน ลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจากเป็นการวัดคุณค่าที่ไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใด ๆ และต้องใช้ความรู้ ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริงในการตัดสินคุณค่า (Evaluative Aspect) แนวคิดนี้ได้นำมาประยุกต์ใช้ในทางการศึกษาในระดับสูงมากขึ้น ดังนั้นจะเห็นว่าในวงการของอุดมศึกษามักจะนิยมนำรูปแบบนี้มาใช้ในเรื่องที่ต้องการความลึกซึ้งและความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสูง

3) รูปแบบที่ใช้ตัวบุคคล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยให้ความเชื่อถือว่า ผู้ทรงคุณวุฒินั้นมีความเที่ยงธรรมและมีดุลยพินิจที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ นั้นจะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒินั่นเอง และ

4) รูปแบบที่ยอมให้มีความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามอรรถาธิบายและความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่จะนำมาพิจารณา การบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลการวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

การประเมินรูปแบบตามแนวคิดของนักการศึกษา สรุปได้ว่า การประเมินรูปแบบเป็นกระบวนการประเมินเชิงระบบ ที่เป็นการบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลการวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ หลักฐานเชิงคุณภาพ (Qualitative) และเชิงปริมาณ (Quantitative) โดยที่การตรวจสอบรูปแบบจากหลักฐานเชิงคุณภาพ อาจใช้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบ ส่วนการตรวจสอบจากหลักฐานเชิงปริมาณ ใช้เทคนิคทางสถิติ ดังนี้ 1) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety) 2) มาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ (Utility Standards) 3) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) และ 4) มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards)

สรุปได้ว่า รูปแบบตามแนวคิดของนักการศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศ หมายถึงแบบแผนการดำเนินการพัฒนาที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งประกอบไปด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญในการเสริมสร้างสมรรถนะครูให้เกิดการเรียนรู้ รวมถึงวิธีการและเทคนิคการพัฒนาต่างๆ ที่สามารถช่วยให้สภาพการเรียนรู้เป็นไปตามหลักการหรือแนวคิดที่ยึดถือมากที่สุด ซึ่งได้รับการยอมรับแล้วว่ามีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแบบแผนในการเสริมสร้างสมรรถนะครูให้บรรลุตามวัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้นได้ ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบนั้น ประกอบด้วย

1. หลักการรูปแบบ 2. วัตถุประสงค์ 3) วิธีการ 4) กระบวนการ 5) การประเมินผล และ 6) ตัวชี้วัดความสำเร็จ

หลักการ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาในประเทศไทยมีมาตั้งแต่เริ่มมีการจัดการศึกษาขึ้นในระยะแรก ๆ ซึ่งจะมีความคล้ายคลึงกันกับการนิเทศการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศออสเตรเลียโดยเฉพาะการนิเทศที่เป็นแบบตรวจตราที่มุ่งเน้นไปที่การบริหารจัดการมากกว่าการนิเทศเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน ต่อมาในปี ค.ศ. 1960 ได้มีการปรับปรุงพัฒนากระบวนการนิเทศที่เป็นการมุ่งเน้นพัฒนาการเรียนการสอนให้เป็นระบบมากขึ้น จนถึงปัจจุบันที่ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในระบบการศึกษาและการนิเทศเพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นจะต้องมีการปรับปรุงระบบการนิเทศ โดยประยุกต์หลักการวิทยาศาสตร์มาใช้ในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนพัฒนาไปอย่างมีระบบนับเป็นความจำเป็นของการนิเทศในสมัยนี้ (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2556)

2. ความหมายของการนิเทศการศึกษา

นักการศึกษาของไทย อาทิ สาโรช บัวศรี (2549), พันธ์ หันนาคินทร์ (2513), สจิต อุทรานันท์ (2530), นิพนธ์ ไทยพานิช (2535), ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2536), วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538), ชารี มณีศรี (2542), ชาญชัย อาจิณสมมาตร (2550), วัชรรา เล่าเรียนดี (2556) และรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2557) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาที่สอดคล้องกันว่า การนิเทศการศึกษาคือกระบวนการทำงานร่วมกันทั้งผู้บริหารโรงเรียน ผู้นิเทศ และครูผู้สอนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการทำงานที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นอีกทางหนึ่ง รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริมกันและกันระหว่างผู้ให้การนิเทศหรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ หรือระหว่างเพื่อนครูด้วยกันเอง ในการที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนของตนเองและยังรวมถึงการร่วมมือกันในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียนและบรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่ตั้งเอาไว้

ส่วนนักการศึกษาของต่างประเทศ อาทิ Eye, Netzer and Krey (1971), Good (1973), Harris (1985), Hoy and Forsyth (1986), Beach and Reinhart (2000), Oliva and Pawlas (2001), Glickman and Gordon and Ross Gordon (2010) และ Sullivan and Glanz (2013) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาเอาไว้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของ

การบริหารโรงเรียนโดยมีจุดมุ่งหมายเบื้องต้นที่เน้นผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนที่เหมาะสม เน้นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ผู้นิเทศและครูผู้สอน โดยมีเป้าหมายเพื่อ ปรับปรุงและการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนและยังเป็นการกระตุ้นให้ครูได้เข้าร่วม การสนทนาเกี่ยวกับเรื่องการจัดการเรียนการสอนกับครูด้วยกันในการที่จะปรับปรุง พัฒนาการจัดการ เรียนการสอนของตนเองและการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น ทั้งยังเป็น การช่วยพัฒนาครูให้เกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพทางการศึกษาให้รู้จักเลือกและใช้วัสดุอุปกรณ์ การสอน การปรับปรุงหลักสูตรและเลือกเนื้อหาสาระที่จะนำมาสอน พัฒนาและปรับปรุงวิธีสอน และการประเมินผลการสอนที่หลากหลาย ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของการนิเทศการศึกษานั้นจะ เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของครูมากกว่าตัวผู้เรียน

การนิเทศการศึกษาในความหมายของนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันทั้งผู้บริหารโรงเรียน ผู้นิเทศ และครูผู้สอน โดยมีเป้าหมายเพื่อ ปรับปรุงและการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมกันและกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศหรือระหว่างเพื่อน ครูด้วยกันเอง ในการที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพบรรลุ ตามมาตรฐานการศึกษาที่ตั้งเอาไว้ รวมทั้งการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ ของตนเองอีกทางหนึ่งด้วย

3. จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

การกำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศ เป็นการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งถ้ามีการกำหนดจุดมุ่งหมายได้ชัดเจนเท่าไร ยิ่งทำให้มองเห็นแนวทางปฏิบัติและเป้าหมายชัดเจนมากขึ้นเท่านั้น (วัชร่า เล่าเรียนดี, 2556) นอกจากนี้นักการศึกษาคณอื่น ๆ อาทิ กิติมา ปรีดีดิลก (2532), วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) สงัด อุทรานันท์ (2530), หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน (2546), ชาญชัย อาจิณสมภาร (2547), เสรี ลาซโรจน์ (2546), วัชร่า เล่าเรียนดี (2556), รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2557), Good (1997) Beach and Reinhartz (2000) และ Sergiovanni and Starratt (2007) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า การนิเทศการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพของครูให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ เสริมสร้างสมรรถนะด้านการสอน และการปฏิบัติงานทั้งในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ รวมทั้งส่งเสริมการประสานความร่วมมือในการ แก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน และเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้ครูมีความเชื่อมั่นและมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

4. หลักการของการนิเทศการศึกษา

หลักการของการนิเทศศึกษานั้นมาจากความคิด ความเชื่อของนักการศึกษาที่มีต่อการนิเทศการศึกษา ซึ่งได้กล่าวถึงสมมติฐานต่อการพัฒนาการเรียนการสอนว่าเป็นฐานคิดสำคัญต่อการพัฒนาเป็นหลักการของการนิเทศการศึกษา ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

Hoy and Forsyth (1986) กล่าวว่า การที่ผู้นิเทศจะดำเนินการนิเทศการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้นิเทศต้องมีสมมติฐานต่อการพัฒนาการเรียนการสอนว่า บุคคลที่เป็นหัวใจของพัฒนาการเรียนการสอนได้คือครูและครูต้องการอิสรภาพที่จะพัฒนาการเรียนการสอนตามแบบฉบับของตนเอง ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนทางสังคม รวมทั้งการจัดให้มีการกระตุ้นทางปัญญาและทางวิชาชีพ ซึ่งแบบแผนการนิเทศที่ยึดติดตายตัวและการใช้การบีบบังคับจะไม่ทำให้เกิดความสำเร็จในการพัฒนาการสอน อีกทั้งการพัฒนาการสอนมักจะประสบความสำเร็จในสถานการณ์การทำงานแบบเพื่อนร่วมวิชาชีพ ไม่ใช่การแสดงออกว่าเหนือกว่าและเป็นการสนับสนุนให้ครูมีการแสวงหาความรู้และมีการทดลอง

นอกจากนั้น Beach and Reinhartz (2000) ยังได้กล่าวถึงสมมติฐานสำคัญที่ใช้ในการนิเทศเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ประกอบด้วย

1. ครูสามารถแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนโดยการปรับพฤติกรรมของตนเอง
2. การตระหนักถึงความจำเป็นในการปรับพฤติกรรมของตนเองต้องมาจากภายในตัวครูเองมากกว่าการถูกบังคับจากผู้อื่น
3. พฤติกรรมสอนของครูจะได้รับการศึกษาวิเคราะห์และระบุได้อย่างชัดเจน โดยผ่านการอภิปรายแลกเปลี่ยนการเรียนรู้กันอย่างไม่เป็นทางการ การเยี่ยมชั้นเรียน และการสังเกตอย่างเป็นระบบ
4. ผู้นิเทศสามารถให้มุมมองที่เป็นประโยชน์แก่ครูได้โดยใช้การสอนแนวการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเอื้ออำนวย และการสังเกตห้องเรียน
5. เมื่อได้สารสนเทศที่ชัดเจนเป็นที่ยอมรับ ครูจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดสิ่งที่ต้องการการเปลี่ยนแปลง
6. คุณภาพการปฏิบัติงานของครูและผู้นิเทศจะสูงขึ้น เมื่อสัมพันธ์ภาพของครูและผู้นิเทศมีลักษณะของความเป็นเพื่อนและอยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจ ความร่วมมือ การเคารพและความมั่นใจซึ่งกันและกัน

Sergiovanni and Starratt (1998) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาว่าเป็นการบริหารที่ต้องคำนึงถึงการจัดการให้มีความสะดวกสบายทางวัตถุต่าง ๆ การนิเทศต้องคำนึงถึงการปรับปรุงการเรียน ซึ่งโดยหน้าที่การบริหารและการนิเทศนั้นไม่สามารถแยกจากกันได้ ทั้งสองอย่างจะต้องมีส่วนสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด มีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องการดำเนินงาน

ด้านระบบการศึกษา และการนิเทศที่ดีจะต้องอยู่บนพื้นฐานทางปรัชญาวิทยาศาสตร์และปรัชญาประชาธิปไตย ยึดทัศนคติและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ใช้กระบวนการแก้ปัญหาการศึกษา การปรับปรุง และประเมินผลทั้งส่วนที่เป็นกระบวนการและผลที่เกิดขึ้น เป็นการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ไม่ใช่การเขียนใบสั่งให้ทำตาม มีการวางแผนอย่างเป็นระเบียบ มีการประสานความร่วมมือและจัดให้มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและต้องส่งเสริมหาแนวทางการประเมินบุคลากร วิธีการและผลจะต้องมุ่งไปสู่มาตรฐานที่ตั้งไว้

นอกจากนั้น นักการศึกษาของไทยที่ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการนิเทศการศึกษา เอาไว้ อาทิ สงัด อุทรานันท์ (2530) ได้กล่าวถึง หลักการสำคัญของการนิเทศการศึกษาว่า ประกอบด้วย 3 หลักการใหญ่ ดังนี้

หลักการที่ 1 การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศโดยการดำเนินการนิเทศ ต้องมีการทำงานเป็นขั้นตอน (Steps) มีความต่อเนื่อง (Continuity) ไม่หยุดนิ่ง (Dynamic) และมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ (Interaction) ในหมู่ผู้ปฏิบัติงาน

หลักการที่ 2 การนิเทศการศึกษามีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน แต่การดำเนินงานนั้นต้องผ่านตัวกลางคือครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่ใช่การดำเนินการกับนักเรียนโดยตรง แต่การนิเทศการศึกษาเป็นการทำงานโดยผ่านตัวครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นการทำงานร่วมกันกับครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาให้บุคคลเหล่านี้มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการที่ 3 การนิเทศการศึกษานับบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งไม่ได้หมายถึงเฉพาะบรรยากาศแห่งการทำงานร่วมกันเท่านั้น และจะหมายรวมถึง การยอมรับซึ่งกันและกัน การเปลี่ยนแปลงบทบาทในฐานะผู้นำและผู้ตาม ตลอดจนการยอมรับผิดชอบต่อผลงานร่วมกันด้วย

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2536) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาควรมีการบริหารอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน การดำเนินงานในรูปแบบโครงการ
2. การนิเทศการศึกษาถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือ ความเป็นประชาธิปไตย เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างของบุคคล เป็นความร่วมมือร่วมใจกัน
3. การดำเนินงานและใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

4. การนิเทศการศึกษาจะให้ได้ดีควรใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ในการแก้ไข ปัญหา และช่วยให้ผู้ร่วมงานได้ศึกษาปัญหาตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจพื้นฐาน เสียก่อน

นอกจากนั้น ชารี มณีสรี (2542) ยังได้เสนอหลักเกณฑ์ที่สามารถนำมาสู่ความสำเร็จใน การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนเอาไว้ ดังนี้

1. การนิเทศเป็นการกระตุ้นเตือน การประสานงานและการแนะนำให้เกิด ความเจริญงอกงามแก่ครูโดยทั่วไป ซึ่งสามารถทำได้โดยจัดให้มีการฝึกอบรมด้านวิชาชีพเพื่อให้ครูได้ ทราบหลักวิธีการสอนโดยทั่วไป พัฒนาหลักวิชาความรู้โดยใช้เทคนิควิธีการสอนแบบใหม่ ๆ ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงแผนการสอน โครงการสอน จัดทำวัสดุอุปกรณ์ การสอนชนิดต่าง ๆ ทั้งที่หาได้ในโรงเรียนและในท้องถิ่น ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิค การประเมินผลที่เป็น การช่วยให้ครูมีประสบการณ์ในการเตรียมเครื่องมือประเมินผลชนิดต่าง ๆ สรุปลผลการวัดผลและการวางแผนช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างดี

2. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องยอมรับ ความแตกต่างระหว่างบุคคลให้โอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของ เด็กให้ดีขึ้น กระตุ้นให้ครูมีความคิดริเริ่มและมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาด้ว การเรียนการสอน

3. การนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริม สร้างสรรค์ ควรหลีกเลี่ยงวิธีการบังคับและ แบบแผนวิธีการที่เข้มงวดและขาดความยืดหยุ่น ควรสร้างบรรยากาศให้ครูได้พยายามคิดหาวิธีทำงาน แบบใหม่ๆตามสติปัญญาของแต่ละคน

4. การนิเทศจะต้องมีความสัมพันธ์กับการปรับปรุงหลักสูตร ปัญหาในการใช้ หลักสูตร การพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ การรู้จักใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

5. การนิเทศ คือ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ ผู้นิเทศจะต้องมีการยอมรับนับถือบุคคล อื่น มีความเห็นอกเห็นใจคนอื่น มีความซื่อตรงต่อหน้าที่และให้ความร่วมมือช่วยเหลือแก่คนอื่น

6. การนิเทศมุ่งส่งเสริมบำรุงขวัญของครูให้สูงขึ้น สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของ นักเรียนขึ้นอยู่กับขวัญของครูที่ให้ ขวัญกำลังใจของครูดี การเรียนของนักเรียนจะดีตามไปด้วย

7. การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะขจัดช่องว่างระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้นิเทศจะต้อง ศึกษาและวางแผนเพื่อทราบความต้องการและปัญหาในชุมชน เร่งเร้าครูสำรวจทรัพยากรในท้องถิ่น และนำมาใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในโรงเรียน ให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้นำชุมชนได้มีโอกาสร่วม วางแผนปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน

จากข้อเสนอที่นักการศึกษาทั้งต่างประเทศและในประเทศที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปลได้ว่า หลักของการนิเทศนั้นเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการ

นิเทศ มีการทำงานเป็นขั้นตอน (Steps) มีความต่อเนื่อง (Continuity) ไม่หยุดนิ่ง (Dynamic) และมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ (Interaction) ในหมู่ผู้ปฏิบัติงาน สามารถทำได้หลากหลายวิธีการ เพื่อให้ครูได้พัฒนาหลักวิชาความรู้โดยใช้เทคนิควิธีการสอนแบบใหม่ๆ ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ซึ่งหลักสำคัญของการนิเทศ ประกอบด้วย 1) หลักการทำงานร่วมกัน และ 2) หลักกัลยาณมิตร

5. ภารกิจของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศศึกษามีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาครูและพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครู เพื่อให้ครูได้ปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบให้เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษาและจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาคือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการดำเนินการนิเทศการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จ ดังกล่าว จำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ให้ครอบคลุมภารกิจต่าง ๆ ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวถึงภารกิจของการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

แนวความคิดด้านการนิเทศการศึกษาของ Glickman, Gordon and Ross Gardon (2010) เป็นการดำเนินงานเพื่อความสำเร็จของสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งภารกิจของการนิเทศมีทั้งหมด 5 ประการ ได้แก่ (1) การให้การช่วยเหลือโดยตรง (2) การพัฒนาโดยกลุ่ม (3) การพัฒนาทางวิชาชีพ (4) การพัฒนาหลักสูตร และ (5) การวิจัยปฏิบัติการ อย่างไรก็ตาม การที่ผู้นิเทศจะปฏิบัติตามภารกิจ 5 ประการได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น สมรรถนะจำเป็นเบื้องต้นที่ผู้นิเทศจะต้องมี ได้แก่ ความรู้ ทักษะระหว่างบุคคล และทักษะเชิงเทคนิค ซึ่งการดำเนินการตามภารกิจดังกล่าวจะช่วยให้ครูได้ร่วมกันดำเนินการเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายของสถานศึกษาและความต้องการของครู นอกจากนั้นแล้ว สิ่งจำเป็นที่ผู้นิเทศจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการช่วยเหลือครูในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน คือ 1) ความรู้ ผู้นิเทศจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของครู และสถานศึกษา ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาครู และหลักการในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ รวมทั้งแนวปฏิบัติในการนิเทศซึ่งเป็นทางเลือกใหม่ ๆ ที่ไม่เคยปฏิบัติมาก่อน 2) ทักษะระหว่างบุคคล ผู้นิเทศต้องเข้าใจว่าพฤติกรรมการทำงานของตนจะส่งผลกระทบต่อครูผู้รับการนิเทศ ทักษะนี้จะสามารถนำมาใช้เพื่อการสนับสนุนให้เกิดสัมพันธภาพเชิงบวกระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 3) ทักษะเชิงเทคนิค ได้แก่ ทักษะในการสังเกต การวางแผน การวัดและประเมินผล และการพัฒนาการเรียนการสอน

6. ทักษะในการนิเทศ

ด้านทักษะการนิเทศที่ผู้ทำหน้านิเทศจำเป็นต้องมีหรือจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เกิดทักษะในด้านการนิเทศนั้นได้มีนักการศึกษาได้นำเสนอเอาไว้ ดังนี้

Mann (1965) ได้นำเสนอทักษะที่สำคัญของการนิเทศหรือสำหรับผู้นิเทศไว้

3 ทักษะ ดังนี้

1. ทักษะด้านเทคนิค (Techniques Skills) หมายถึง ความรู้พิเศษหรือความรู้เฉพาะอย่างที่เป็นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้นิเทศ เช่น การสังเกตการสอนและให้ข้อมูลย้อนกลับ การฟัง การพูด การใช้ภาษาท่าทางในการรู้ความหมายที่สร้างความรู้สึกที่ดี

2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Skills) หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น และสามารถจูงใจบุคคลอื่นและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ร่วมมือกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

3. ทักษะด้านการจัดการ (Managerial Skills) หมายถึง ความสามารถในการตัดสินใจและมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ที่สำคัญที่จะนำไปสู่การปฏิบัติงานที่บรรลุเป้าหมายของกรณีศึกษา เช่น ความสามารถในการวางแผนและดำเนินการจัดการและควบคุมระบบการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

นอกจากนั้น Mann ยังได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ทักษะแต่ละด้านจะต้องใช้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับระดับขององค์กร ในกรณีศึกษานั้นจำเป็นต้องใช้ทั้ง 3 ทักษะร่วมกันเสมอ จะใช้ทักษะใดมากน้อยก็ขึ้นอยู่กับระดับความเจริญเติบโตหรือขนาดขององค์กร หรือความพร้อมในด้านต่าง ๆ ขององค์กรเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาใช้ทักษะดังกล่าวด้วยเช่นกัน

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2556) ได้กล่าวถึงทักษะในการนิเทศเอาไว้ว่า เป็นการใช้ทักษะความชำนาญและความเชี่ยวชาญเฉพาะบุคคล หรือเรียกอีกอย่างว่า สมรรถนะของการนิเทศ ซึ่งรวมถึงประสบการณ์ในการนิเทศที่จะต้องสั่งสมทักษะความชำนาญในด้านต่างๆ อันประกอบด้วย

1. ทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร หมายถึง การติดต่อสื่อสาร สิ่งใดเป็นการกระทำระหว่างผู้ส่งข่าว (Sender) ส่งข่าว (Message) ไปยังผู้รับ (Receiver) เมื่อทั้งสองฝ่ายเข้าใจความหมายตรงกัน แสดงว่า มีการสื่อสารที่ดี

2. ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การสร้างความเข้าใจอันดีเพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี เกิดความพอใจ เกิดความรักใคร่ การที่คนเราจะอยู่ร่วมกันได้ต้องอาศัยความรักความเข้าใจอันดีต่อกัน ซึ่งหลักพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์ คือ 1) การทำงานร่วมกัน 2) การเพิ่มพูนประสิทธิผลขององค์กร และ 3) ความพอใจในการทำงาน

3. ทักษะผู้นำ (Skills of Leadership) ทักษะผู้นำแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) ทักษะทางเทคนิค ประกอบด้วย การพูด การเขียน การอ่าน การฟัง การสาธิตและการคิดคำนวณ 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ การพบปะพูดคุยกัน การสังเกต การร่วมกิจกรรม การแสดงบทบาทสมมติ และ 3) ทักษะการเข้าใจปัญหา การวิเคราะห์ สังเคราะห์ รู้สาเหตุของปัญหา การวิพากษ์วิจารณ์ การรู้จักสอบถาม

4. ทักษะในการบริหารและพัฒนาบุคคล (Skills in Personnel Administration) หมายถึง

4.1 การวางแผนกำลังคน (Manpower Planning) การเสาะหา (Recruitment) การคัดเลือก (Selection and Development)

4.2 การบริหารงานบุคคล คือ การจัดงานเกี่ยวกับบุคคลนับแต่การสรรหาบุคคลเข้าปฏิบัติงานการดูแลบำรุงรักษาจนกระทั่งพ้นไปจากการปฏิบัติงาน

4.3 กิจกรรมบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์แต่ละคน กลุ่มและองค์การ โดยการใช้ทรัพยากรบุคคลที่เหมาะสม

4.4 กระบวนการวางแผน สรรหา คัดเลือก บรรจุ พัฒนา จัดหาสวัสดิการ จัดกลุ่มสัมพันธ์ และการวิจัยเกี่ยวกับบุคคล

5. ทักษะในการทำงานเป็นทีม หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มาทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุจุดหมายเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพและผู้ปฏิบัติต่างเกิดความพอใจในการปฏิบัติต่อกันและกัน ผลงานที่ได้จากการร่วมแรงร่วมใจกันของสมาชิกในทีมที่มีประสิทธิภาพ บรรยากาศในทีมงานสมาชิกจะมีความรู้สึกสนุกสนานและรู้สึกว่าตนเองก้าวหน้าประสบความสำเร็จ ซึ่งหัวใจหลักของการทำงานเป็นทีมนั้นประกอบไปด้วย 3 Hs นั่นคือ 1) Heart (ร่วมใจ) 2) Head (ร่วมคิด) และ 3) Hand (ร่วมทำ)

6. ทักษะในการพัฒนาหลักสูตรและการสอน หมายถึง แนวการจัดประสบการณ์ และหรือเอกสารที่มีการจัดทำเป็นแผนการจัดสภาพการเรียนรู้ หรือโครงการจัดการศึกษา โดยมีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ซึ่งบทบาทของครูผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการพัฒนา และต้องทำการศึกษาในเรื่องของ 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตร 2) ข้อมูลพื้นฐานของการพัฒนาหลักสูตร 3) รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร 4) การบริหารหลักสูตร 5) นวัตกรรมจัดการการเรียนรู้ 6) การประเมินหลักสูตร และ 7) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

7. ทักษะในการพัฒนาผลงานทางวิชาการ หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่นทุกคนสามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ เพื่อขอให้มีการเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น โดยการพัฒนาผลงานในบทบาท หน้าที่ ในรูปของผลงานวิชาการ ตามที่ทุกคนมีสิทธิและโอกาสมาถึง ซึ่งแสดงถึงความก้าวหน้าในวิชาชีพ

8. ทักษะในการประเมินผลการนิเทศการศึกษา (Skills in Supervisory Evaluation) หมายถึง การตีค่าผลงานที่ได้กระทำมาแล้วว่า บังเกิดผลดีเพียงใด การประเมินผล ใช้วัดในรูปปริมาณหรือจำนวนเล็กน้อย แล้วนำผลการวัดมาพิจารณาตีความว่า ได้ผลดีเพียงใด กำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานสำหรับตัดสินคุณค่าและมีสิ่งที่ควรคำนึง คือ 1) ประโยชน์ 2) ความเป็นไปได้ 3) ความเหมาะสม และ 4) ความแม่นยำ

นอกจากนี้ วิชา เล่าเรียนดี (2556) ยังได้ให้ข้อคิดเห็นในเรื่องของการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการสอนให้บรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จนั้น ผู้ทำหน้าที่นิเทศจะต้องมีความรู้ ความสามารถและความชำนาญในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ (Professional Knowledge) ที่ประกอบด้วย
 - 1) ความรู้ด้านการนิเทศ 2) ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ 3) ความรู้ความสามารถของการสื่อสารและสื่อความหมายได้อย่างมีคุณภาพ และ 4) ความสามารถในการประเมินผลตนเองในวิชาชีพ
2. ความรู้ความสามารถด้านหลักสูตร (Curriculum Instruction) เช่น ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร และการประเมินหลักสูตร
3. ความรู้ความสามารถด้านการเรียนการสอน (Instruction)
 - 3.1 หลักการ แนวคิด ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและยุทธวิธีการจัดการเรียนการสอน (Instructional Strategies)
 - 3.2 ความสามารถในการออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอนและเทคโนโลยีการสอน นวัตกรรมและวิธีการประเมินผลการเรียนการสอน (Instructional Design)
 - 3.3 ความรู้ ความเข้าใจ ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theories) และการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน
4. ความรู้ความสามารถด้านปรัชญาและจิตวิทยาการศึกษา (Philosophy and Educational Psychology) เช่น ปรัชญาการศึกษาต่าง ๆ ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Andragogy) หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกวัย
5. ความรู้ความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด รู้จักแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและเพื่อนร่วมอาชีพ และการพัฒนาวิชาชีพ
6. ด้านเทคนิคและทักษะในการนิเทศ (Techniques and Skills in Supervision) เทคนิควิธีและทักษะในการนิเทศเป็นความรู้เฉพาะด้าน จึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจนสามารถปฏิบัติได้อย่างชำนาญ จึงจะสามารถปฏิบัติงานในการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งประกอบไปด้วย
 - 6.1 เทคนิคด้านการสังเกตการสอนและการวิเคราะห์การสอน (Instructional Analysis and Observation)
 - 6.2 ทักษะการสื่อสาร/สื่อความหมาย (Communication Skills) และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน (Interpersonal Skills) การใช้ภาษาพูด (Verbal) และภาษาท่าทาง (Nonverbal)
 - 6.3 เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ในการนิเทศ

6.4 ทักษะการจัดการทำงานกลุ่ม (Group Processing Management)

7. ทักษะรวมในการนิเทศ (Supervisory Skills Mix)

ทักษะรวมในการนิเทศ (Supervisory Skills Mix) หมายถึง ในการนิเทศการสอนหรือการพัฒนาวิชาชีพนั้น จำเป็นต้องใช้ทักษะในการนิเทศที่สำคัญ 3 อย่างร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วย ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านการจัดการ และทักษะด้านเทคนิค

ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skills) หรือทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Skills) หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลภายในกลุ่ม และสามารถสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม นอกจากนั้นยังหมายรวมถึงความสามารถในการจูงใจและมีอิทธิพลเหนือคนอื่น การได้รับความร่วมมืออย่างจริงจัง การสามารถพัฒนาทีมงานที่มีประสิทธิภาพและสร้างการยอมรับในการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น

Katz (1955) ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้ที่มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ไว้ ดังนี้

1. มีความเชื่อ มีเจตคติที่ดี และข้อสันนิษฐานที่ดีต่อบุคคลอื่นหรือต่อกลุ่ม
2. มีความสามารถที่จะมองเห็นประโยชน์และข้อจำกัดของความรู้สึกต่าง ๆ ของบุคคลอื่น
3. ยอมรับความเชื่อ การรับรู้ เจตคติ ทัศนคติของบุคคลอื่นที่แตกต่างจากตัวเอง
4. สามารถรู้และเข้าใจคำพูดและพฤติกรรมของบุคคลอื่นอย่างถูกต้อง
5. มีความสามารถในการสื่อความ ทั้งการพูด การเขียน การฟังกับบุคคลอื่นเป็นอย่างดี

ทักษะด้านการจัดการ (Managerial Skills) หมายถึง ความสามารถในการที่จะจัดให้และคงไว้ ซึ่งสภาพเงื่อนไขที่จะเป็นการสนับสนุนการทำงานในหน่วยงานหรือกลไกในการรักษาไว้และทำให้องค์กรดีขึ้น มีประสิทธิภาพขึ้น ทักษะในการจัดการ ประกอบด้วย

1. ความสามารถในการรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลกับหน่วยงาน
2. ความสามารถในการที่จะมองเห็นความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญ และเอื้อต่อการปฏิบัติงานในองค์กรหรือโรงเรียน
3. ความสามารถในการที่จะสร้างองค์กรที่มีคุณภาพ
4. ความสามารถในการสร้างและคงไว้ซึ่งสมรรถภาพขององค์กร
5. ความสามารถด้านการจัดการภายในกลุ่ม เพื่อให้การทำงานกลุ่มราบรื่นบรรลุเป้าหมาย โดยสามารถจัดการกับพฤติกรรมที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานร่วมกันได้อย่างสร้างสรรค์

ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ วิธีการ และเทคนิคที่จำเป็นและที่เกี่ยวข้องสำหรับการนิเทศ ดังนั้น ผู้นิเทศหรือผู้ทำหน้าที่นิเทศจะต้องมีความรู้ ความสามารถเฉพาะอย่าง เฉพาะผู้ที่จะทำหน้าที่นิเทศโดยตรง ต้องรู้ เข้าใจเทคนิควิธีเหล่านั้น

ด้วย ซึ่งต้องศึกษาทำความเข้าใจและฝึกปฏิบัติจึงจะสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นยังต้องรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิควิธีสอนแบบต่าง ๆ ที่สำคัญและสามารถสาธิตให้คำแนะนำแก่ครูได้

Wiles and Lovell (1975) ได้กล่าวถึงทักษะของผู้นำที่จำเป็นจะต้องมีทักษะในการนิเทศอยู่ทั้งหมด 5 ด้าน คือ

1. ทักษะในด้านความเป็นผู้นำ (Skill in Leadership) ผู้นำที่ควรมีทักษะด้านความเป็นผู้นำที่เกี่ยวข้องกับ 1) การส่งเสริมความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นแก่บุคคลอื่น 2) การชักนำให้ผู้อื่นยอมรับวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกัน 3) การเสนอแนะความคิดเสนอแนะความคิดเห็นให้กลุ่มในการวางแผนปฏิบัติงาน 4) การเสนอแนะความคิด วิธีการสอนใหม่ตลอดทั้งการแนะนำวัสดุอุปกรณ์ให้แก่ครู 5) การส่งเสริมให้ครูสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ 6) การสร้างขวัญกำลังใจและจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ร่วมปฏิบัติงาน 7) การส่งเสริมให้ผู้อื่นได้ใช้ความสามารถที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ 8) การสร้างความเป็นกันเองเพื่อให้เกิดความรู้สึกใคร่ชอบพอกันและกัน 9) การแนะนำครูให้เป็นผู้มีความรู้ในการปฏิบัติงาน และ 10) ส่งเสริมให้ครูมีความคิดสร้างสรรค์

2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Skill in Human Relation) ผู้นำที่ควรมีทักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับ 1) การสร้างบรรยากาศที่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน 2) การยอมรับนับถือบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล 3) การสนใจในปัญหาและความต้องการของครู 4) การยอมรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู 5) การสร้างความพอใจให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน 6) การอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ร่วมงาน 7) การให้ความช่วยเหลือครูในด้านการเรียนการสอนและแนะนำให้ครูได้ใช้ความสามารถในการแก้ปัญหา 8) การสร้างความเป็นกันเองและความคุ้นเคยแก่ผู้ร่วมงาน 9) การแสดงความสุขภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน และมีความจริงใจต่อผู้อื่น

3. ทักษะในด้านกระบวนการกลุ่ม (Skill in Group Process) ทักษะในด้านกระบวนการกลุ่มเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับ 1) การสร้างวัตถุประสงค์การทำงานกลุ่ม เพื่อทุกคนจะได้รับทราบจุดหมายปลายทางของงาน ผู้นำที่ดีควรพยายามให้สมาชิกของกลุ่มทุกคนทราบความมุ่งหมายของงานนั้น ๆ 2) การอภิปรายร่วมกันเพื่อวางแผนการทำงานร่วมกันในระหว่าง การอภิปรายผู้นำจะต้องให้กำลังใจ ชี้แนวทางประสานความคิดเพื่อให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น 3) การตัดสินใจร่วมกัน เป็นการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลว่าจะยึดแนวทางการดำเนินการอย่างไร การตัดสินใจร่วมกันย่อมนำไปสู่การรับผิดชอบร่วมกัน ผู้นำจะต้องพยายามหาวิธีการให้แนวคิดและนโยบายในการปฏิบัติงานให้เกิดขึ้นจากการตัดสินใจของกลุ่มให้ได้ 4) การดำเนินงานร่วมกันลงมือปฏิบัติตามงานที่ได้ตัดสินใจไว้ ผู้นำควรหาวิธีมอบหมายงานให้สมาชิกในกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการทำงานอย่างทั่วถึง เพื่อแบ่งงานให้สมาชิกในกลุ่มมีความรับผิดชอบร่วมกัน 5) การประเมินผลงานร่วมกัน ในการประเมินผลที่ดีควรประเมินให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยประเมิน

ออกมาเป็นขั้นตอน และประเมินผลรวมสรุปว่ามีปัญหาอุปสรรคอย่างไร ควรจะแก้ไขปรับปรุงวิธีการทำงานของกลุ่มอย่างไร และ 6) การสร้างวัตถุประสงค์ใหม่ในการทำงานของกลุ่มจะใช้ผลที่ได้จากการประเมินร่วมกันมาประกอบการพิจารณา

4. ทักษะในด้านการบริหารงานบุคคล (Skill in Personnel Administration) มีความเกี่ยวข้องกับ 1) การสรรหาสมาชิกใหม่ของกลุ่มปฏิบัติงาน 2) การจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับหน้าที่การงาน 3) การให้คำปรึกษาแก่กลุ่มปฏิบัติ 4) การช่วยเหลือให้กำลังใจแก่กลุ่มปฏิบัติงาน 5) การเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้ใช้ความสามารถของเต็มที่ 6) การสับเปลี่ยนตัวบุคลากร 7) การจัดให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะความสามารถของครูและ 8) การวิเคราะห์ปัญหาในการวางแผนปฏิบัติงานครั้งต่อไป

5. ทักษะในด้านการประเมิน (Skill in Evaluation) มีความเกี่ยวข้องกับ 1) การประเมินผลตามกระบวนการในการทำงาน 2) การเก็บรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ อย่างมีระบบ 3) การประเมินผลตามวัตถุประสงค์ 4) การช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานประเมินผลการทำงานของกลุ่มได้ 5) การช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานตัดสินใจในการปรับปรุงกระบวนการทำงานของกลุ่มให้ดีขึ้น 6) การช่วยสนับสนุนให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติในการนำผลที่ประเมินมาปรับปรุงการทำงานของตนเอง 7) ส่งเสริมการประเมินตนเอง และ 8) การประเมินผลความสามารถของคนในกลุ่มเพื่อเป็นแนวทางที่จะปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดีขึ้น

Gwynn (1974) ได้นำเสนอคุณสมบัติของผู้initiator ดังนี้ 1) เป็นผู้ริเริ่ม (Initiator) เป็นผู้เสนอความคิดใหม่ กำหนดจุดมุ่งหมายของปัญหา เข้าใจลักษณะความคิดของกลุ่ม เสนอแนะจุดประสงค์ตามแนวคิดนั้น 2) เป็นผู้นำทาง (Director) เป็นผู้ช่วยกลุ่มวางจุดมุ่งหมายและกำหนดแนวทางรวบรวม แยกแยะข้อมูลเหตุการณ์ต่าง ๆ 3) เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ช่วยให้มีการสื่อความหมายของสมาชิกภายในกลุ่ม ให้กลุ่มมีความเข้าใจตรงกัน 4) เป็นผู้ให้กำลังใจ (Encourager or Stimulator) เป็นผู้คอยกระตุ้นเชื้อเชิญให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในกลุ่ม รวมถึงการยอมรับบทบาทของผู้อื่น 5) เป็นผู้ประสานงาน (Harmonizer) เป็นผู้สนับสนุนการแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา ยอมรับว่าความคิดเห็นที่แตกต่างมีประโยชน์ และจำเป็นสำหรับความก้าวหน้า 6) เป็นผู้สรุป (Summarizer or Synthesizer) เป็นผู้ที่มีหน้าที่สรุปสิ่งที่ได้จากการอภิปรายกลุ่มและนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้ 7) เป็นผู้เสาะหาข้อเท็จจริง (Fact Seeker or Information Founder) ต้องเป็นผู้ได้ถามถึงข้อมูลความจริง ตัวอย่างหรือหลักการต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาหรือแก้ปัญหา 8) เป็นผู้ประนีประนอม (Compromiser) เป็นผู้ประสานงานแนวความคิดของสมาชิก พยายามแก้ความขัดแย้งในกลุ่ม 9) เป็นผู้ให้ข้อเท็จจริง (Resource Person or Consultant) เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาใด ๆ เฉพาะเรื่องที่จะให้ข้อมูลความจริงหรือตัวอย่างประสบการณ์ 10) เป็นผู้จัดการ (Arranger) เป็นผู้กระตุ้นเตรียมสถานที่ประชุม

สัมมนา ดูแลและอำนวยความสะดวก 11) เป็นโฆษก (Spokesman) แลกผลการประชุม
 12) เป็นผู้บันทึก (Recorder or Secretary) 13) เป็นผู้ประเมินผล (Evaluator) เป็นผู้เปรียบเทียบ
 ข้อมูล ประเมินผลความก้าวหน้าและวางมาตรฐานการทำงานขั้นต่อไป 14) เป็นผู้สังเกตการณ์
 (Observer or Analyzer) เป็นผู้วิเคราะห์รายงานกลุ่มเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของกลุ่ม แหล่งวิชาการ
 ที่ใช้ว่าเหมาะสมหรือไม่ 15) เป็นผู้อาวุโส (Status Roles) เป็นที่เคารพนับถือทั้งในและนอกกลุ่ม

Imundo (1980) กล่าวว่า การนิเทศที่มีประสิทธิผลนั้น ผู้นำนิเทศจำเป็นต้องมีทักษะ ดังนี้

- 1) ทักษะในการจูงใจคนเพื่อให้คนทำประโยชน์ให้แก่องค์กร 2) ทักษะด้านแนวความคิดเกี่ยวกับการทำงาน พฤติกรรม วุฒิภาวะและไวต่อความรู้สึกของแต่ละบุคคล 3) เป็นนักติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิผล มีความมานะ บากบั่นให้แก่กลุ่มและงาน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะจูงใจให้บุคคลทำงานด้วยความสมัครใจ 4) มีความสามารถในการควบคุมเมื่อมีเหตุการณ์ที่จำเป็นเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว 5) มีส่วนร่วมในกระบวนการกลุ่มและมีความสามารถทางด้านเทคนิคสูงในงานที่ดูแลรับผิดชอบ

Alfonso, Firth and Neville (1981) กล่าวว่า ทักษะของการนิเทศที่สำคัญนั้นมี 3 ด้าน คือ ทักษะเชิงมนุษย์ (Human Skills) ทักษะเชิงจัดการ (Managerial Skills) และทักษะเชิงเทคนิควิธี (Technical Skills) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ทักษะเชิงมนุษย์ (Human Skills) เป็นความสามารถในการเข้ากับบุคคลอื่น ๆ ได้ มีความสามารถในการจูงใจคนให้ร่วมมือกันทำงานด้วยความเต็มใจ เนื่องจากครูแต่ละคนมีประสบการณ์ในการทำงาน มีความรู้และศักยภาพที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้นำนิเทศจำเป็นต้องมีพื้นฐานทักษะการนิเทศที่จะมาใช้ประกอบกับทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ 1) การมีความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) 2) การตระหนักในตัวเอง (Self Awareness) 3) การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล (Acceptance of Individual Difference) 4) การตระหนักในมุมมองของคน (Perceptual Awareness) และ 5) การปรองมอดเพื่อนร่วมงาน (Orientation to Colleagues)

2. ทักษะเชิงจัดการ (Managerial Skills) เป็นความสามารถของผู้นำนิเทศที่จะแสวงหาและดำรงไว้ซึ่งเงื่อนไขต่างๆเพื่อใช้ในการสนับสนุนให้งานดำเนินไปตามความต้องการ ดังนั้นผู้นำนิเทศจำเป็นต้องมีพื้นฐานด้านการจัดการในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดบุคลากร (Staffing) 3) การจัดองค์กร (Organizing) 4) การควบคุมดูแล (Controlling) และ 5) การตัดสินใจ (Decision Making)

3. ทักษะเชิงเทคนิควิธี (Technical Skills) เป็นความสามารถในการใช้ความรู้ (Knowledge) วิธีการ (Method) เทคนิค (Techniques) และความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับวิชาชีพและสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง

8. เทคนิคและทักษะการสังเกตการสอน (Techniques and Skills in Classroom Observation)

ทักษะในการสังเกตการสอนเป็นทักษะด้านเทคนิควิธี (Technical Skills) และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการนิเทศการสอน การสังเกตการสอนเป็นเทคนิคเฉพาะอย่าง ซึ่งต้องอาศัยความชำนาญทั้งในด้านการสร้าง การใช้เครื่องมือและวิธีสังเกตการสอน เพราะการสังเกตการสอนจะช่วยให้สามารถวิเคราะห์การสอนได้ชัดเจนและถูกต้องมากขึ้น การสังเกตการสอนช่วยให้ครูรู้ว่าการจัดการเรียนการสอนของตนเองหรือของเพื่อนครูเป็นอย่างไร มีเรื่องใดที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่ผู้นิเทศจะให้ความช่วยเหลือ แนะนำครูได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากการสังเกตการสอนมาประกอบการให้คำแนะนำช่วยเหลือ ดังนั้น ผู้นิเทศจะต้องรู้จักเครื่องมือสังเกตการสอน มีความรู้ ความชำนาญ เกี่ยวกับการสังเกตการสอน วิธีสังเกตการสอน การสร้างและการใช้เครื่องมือในการสังเกตการสอนที่เหมาะสม ได้ข้อมูลที่มีความหมายและมีประโยชน์ทั้งสองฝ่าย โดยมีการนำไปฝึกใช้ฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ

ทักษะด้านเทคนิควิธี (Techniques Skills)

Glickman and others (2004) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับทักษะด้านเทคนิควิธี ว่า นอกจากการทำความเข้าใจกับโรงเรียนและตัวครูแล้ว ทักษะด้านเทคนิควิธีก็มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการนิเทศ ซึ่งแคทซ์ (Katz) ได้ให้ข้อเสนอที่สอดคล้องกันว่า ผู้ที่จะทำหน้าที่นิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีความรู้ด้านเทคนิควิธี (Techniques Skills) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) และทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skills) รวมทั้งได้ให้ความหมายของทักษะด้านเทคนิควิธีเอาไว้ว่า หมายถึง ความรู้ ความสามารถหรือสมรรถภาพในด้านการดำเนินงานเฉพาะอย่างเฉพาะด้านให้ประสบความสำเร็จ งานนิเทศนั้นจะต้องอาศัยทั้งความรู้ ความชำนาญในวิชาชีพ ซึ่งทั้ง 3 ทักษะดังกล่าว มีความสำคัญสำหรับผู้นิเทศทั้งสิ้น จึงจำเป็นที่ผู้นิเทศจะต้องเรียนรู้และฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ จึงจะสามารถดำเนินการนิเทศการศึกษาหรือนิเทศการสอนที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในที่สุด ซึ่งทักษะด้านเทคนิควิธีที่สำคัญ มีดังนี้

1. ทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน (Instructional Management Skills)
2. ทักษะด้านการประเมินผลและการวางแผนการสอน (Assessing and Planning Skills)
3. ทักษะการสังเกตการสอน (Observing Skills) และการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback Skills)
4. ทักษะในการวิจัยและประเมินผล (Research and Evaluation Skills)

จะเห็นได้ว่า ทักษะด้านเทคนิควิธีมีความจำเป็นต่อผู้นิเทศมากที่สุด โดยเฉพาะทักษะด้านการสังเกตการสอนและทักษะด้านการวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยเชิงปฏิบัติการและการประเมินผลการเรียนและทักษะในการสื่อความหมายเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งเป็นความรู้เฉพาะอย่างที่ต้องอาศัยการฝึกฝนจนเกิดความคล่องแคล่วและชำนาญจึงจะสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริง

ทักษะการสังเกตและวิเคราะห์การสอน

ความสามารถและทักษะในการสังเกตและวิเคราะห์การสอนมีความจำเป็นสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศและครูเช่นเดียวกัน เพราะนอกจากจะมีความสามารถในการสังเกตและวิเคราะห์การสอนของอีกฝ่ายหนึ่งแล้ว ยังต้องสามารถวิเคราะห์การสอนหรือการปฏิบัติงานของตนเองได้ด้วย ซึ่งผู้นิเทศหรือครูสามารถสังเกตและวิเคราะห์การสอน ด้วยวิธีการใช้เครื่องบันทึกภาพและเสียง วิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตและบันทึกโดยบุคคลอื่น รวมทั้งข้อมูลจากการไต่ตรองย้อนคิดและบันทึกผลการสอนและการปฏิบัติงานของตนเอง (Reflective Journal) การวิเคราะห์การปฏิบัติงานของตนเองและการประเมินตนเอง (Self-Assessment) อย่างสม่ำเสมอ จะช่วยพัฒนาสมรรถภาพในวิชาชีพ พัฒนาความเชี่ยวชาญและชำนาญการอย่างต่อเนื่องให้กับบุคลากรทุกวิชาชีพ

แนวทางการพัฒนาทักษะการสังเกตและวิเคราะห์การสอน และการปฏิบัติงานของตนเองด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. การสังเกตและวิเคราะห์ตนเอง โดยใช้เครื่องมือช่วย เช่น เทปบันทึกเสียง การพูดของตนเอง เครื่องถ่ายภาพวีดิทัศน์สำหรับการบันทึกเหตุการณ์พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของตนเอง เพื่อนำมาดูและวิเคราะห์ภาพหรือเหตุการณ์นั้นในภายหลัง หรือรับฟังข้อมูลย้อนกลับจากการสังเกตการสอนของผู้นิเทศ เพื่อครูและจากผู้เรียน
2. การเยี่ยมสังเกตชั้นเรียนซึ่งกันและกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
3. การจับคู่กับเพื่อนที่สนิทสนมกัน โดยผลิตกันสังเกตการณ์สอนกันและกัน มีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่กันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในแง่มุมต่าง ๆ ช่วยกันคิดวิเคราะห์จุดดี จุดที่เป็นปัญหา เพื่อหาแนวทางและวิธีการแก้ไขปรับปรุงต่อไป
4. การใช้การนิเทศแบบคลินิก ซึ่งการใช้กระบวนการนิเทศแบบคลินิกในการวิเคราะห์การสอนนั้นจะต้องมีการวางแผน มีการสังเกต บันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่กัน ซึ่งการนิเทศแบบคลินิกเป็นการนิเทศที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการสอนและทักษะการสอนโดยเฉพาะ และเป็นการร่วมมือกันอย่างจริงจังระหว่างครูกับผู้นิเทศ
5. การใช้แบบสังเกตและบันทึกแบบ 2 + 2 (The 2 + 2 Performance Model)

6. ฝึกสังเกตการสอนเพื่อนบ่อย ๆ ในระยะสั้น ๆ อาจจะ 10-15 นาที
บันทึกเฉพาะประเด็นที่สนใจหรือจุดเด่นในการสอนของเพื่อน

7. เขียนบันทึกผลการสอน พร้อมการวิพากษ์ หรือทุกชั่วโมงการสอนของ
กิจกรรมในแต่ละวิชาที่สอน

ชนิดของเครื่องมือสังเกตการสอนและวิธีสังเกตการสอนเชิงปริมาณ

1. เครื่องมือสังเกตการสอนแบบนับจำนวนความถี่ของพฤติกรรมและเหตุการณ์
ในชั้นเรียน

2. เครื่องมือสังเกตการณ์สอนแบบระบุพฤติกรรมบ่งชี้ตามกระบวนการจัดการ
เรียนการสอนแบบต่าง ๆ

3. เครื่องมือสังเกตการสอนโดยใช้แผนผังที่นั่ง เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบันทึก
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและบันทึกพัฒนาการเดิมของครู

4. เครื่องมือสังเกตการสอนแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า

5. เครื่องมือสังเกตการสอนปฏิสัมพันธ์ทางวาจาระหว่างครูกับนักเรียน
แอดคีสัน และกอล (Acheson and Gall, 1997) ได้นำเสนอเทคนิคในการสังเกต
การสอนในชั้นเรียน ดังนี้

1. การสังเกตบันทึกเฉพาะคำพูด (Selective Verbatim)
 - 1.1 บันทึกคำถามของครู (Teacher Questions)
 - 1.2 บันทึกวิธีให้ข้อมูลย้อนกลับของครู (Teacher Feedbacks)
 - 1.3 บันทึกคำพูดสรุปประเด็นและการอธิบายในชั้นเรียน (Structural Statements)
2. การสังเกตและบันทึกโดยใช้แผนผังที่นั่ง (Observation Records Based on Seating Chart)
 - 2.1 บันทึกการอยู่กั้งงาน (At task) ของนักเรียน
 - 2.2 บันทึกการพูดของครูกับนักเรียน (Verbal Flow)
 - 2.3 การสังเกตบันทึกทิศทางการเคลื่อนไหวของครู (Movement Patterns)
3. การสังเกตและบันทึกแบบ Wide Lens (Wide Lens Techniques)
 - 3.1 การสังเกตและบันทึกแบบย่อ ๆ โดยภาพรวม (Anecdotal Record)
 - 3.2 การใช้เครื่องบันทึกภาพและเสียง และเครื่องบันทึกเสียง (Video and Audio Recording)

3.3 การทำ Journal Writing หรือ Reflective Journal โดยการบันทึก รายละเอียดของการสอน ปัญหาการสอนในแต่ละครั้งหรือพัฒนาการการสอนและการเรียนของ นักเรียนเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาการสอนของตนเอง

4. การสังเกตโดยใช้แบบบันทึกแบบตรวจสอบรายการ (Checklist and Time Line Coding) และแบบบันทึกตามเครื่องมือของแฟลนเดอร์

4.1 แบบตรวจสอบรายการสำหรับนักเรียนใช้ (สำรวจความคิดเห็นของ นักเรียน)

4.2 แบบตรวจสอบรายการของผู้สังเกตการสอน

4.3 แบบสังเกตการสอนของครูแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Teacher Evaluation Rating Scale)

4.4 แบบบันทึกพฤติกรรมระหว่างครูและนักเรียนโดยใช้แบบฟอร์ม (Time Line Coding) ของแฟลนเดอร์ (Flanders)

9. ทฤษฎีการสื่อสาร สื่อความหมาย (Communication Theories)

การสื่อสาร สื่อความหมายเป็นกระบวนการในการถ่ายทอดข้อมูล ความคิด (Thought) และความรู้สึก (Feeling) ออกมาเป็นคำพูด รวมทั้งกิริยาท่าทาง การแสดงสีหน้า สิ่งสำคัญในการสื่อ ความหมายที่ผู้รับจะต้องคำนึงถึงเมื่อเราทำงานร่วมกับครู การสื่อความหมายที่ดี ชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่ชี้นำความคิด การตอบของอีกฝ่ายหนึ่ง พร้อมกับการแสดงออกด้วยสีหน้า ท่าทางเป็นมิตร จริงใจ ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีและเกิดการยอมรับกับอีกฝ่ายหนึ่งมากขึ้น (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2556)

การสื่อสารสื่อความหมายที่ดี

การสื่อสาร สื่อความหมายที่ดีนั้น ผู้สื่อความหมายและผู้รับสื่อจะต้องมีความเข้าใจที่ ตรงกันในเรื่องที่กำลังสื่อให้กันอยู่ ซึ่งวิธีการสื่อความหมายที่ดีระหว่างบุคคลนั้นประกอบด้วย พฤติกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นซึ่งความสนใจ ตั้งใจฟัง (Attending Behavior)
2. การฟังอย่างตั้งใจ เอาใจใส่ (Active Listening)
3. การถามคำถามตัวเองเพื่อสำรวจความคิด ความรู้สึกของตนเอง (Inventory Question) เสมอ
4. การตอบสนองและการรับรู้ต่อการพูดหรือการสื่อความจากอีกฝ่ายหนึ่ง (Reflection Behavior)
5. การกระตุ้น ส่งเสริมพฤติกรรมอื่น ๆ ที่เหมาะสม (Encouraging Alternative Behavior) เพื่อการสื่อความหมายที่ประสบผลสำเร็จ

พฤติกรรมในการสื่อความหมายทั้ง 5 นั้น ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศเพื่อช่วยครูในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยตรงนั้นจะต้องสามารถใช้ทักษะในการสื่อความหมายกับครูอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ซึ่งสิ่งนี้จะทำให้ครูเข้าใจ ยอมรับ และแสดงความคิดสร้างสรรค์เพื่อการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นและเหมาะสมมากที่สุด ดังนั้น ผู้นิเทศจำเป็นต้องมีทักษะและสามารถใช้ทักษะในการสื่อความหมายระหว่างบุคคลเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

การสื่อสารสื่อความหมายต่อการนิเทศการสอน (Interpersonal Communication and Instructional Supervision)

ทักษะที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการนิเทศการสอนของผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศ คือ ทักษะในการสื่อสารสื่อความหมาย (Communication Skills) การสื่อสารหรือการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพนั้น ทั้งสองฝ่ายจะต้องมีความเข้าใจที่ตรงกันในเรื่องที่สื่อสารต่อกันและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นกับอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งในเรื่องการนิเทศการสอนถือว่าเป็นสาระสำคัญยิ่ง เพราะการนิเทศการสอนนั้นเป็นการทำงานร่วมกันกับครูโดยตรง เพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงพัฒนาในพฤติกรรมการสอนของครูและการเรียนรู้ในตัวผู้เรียน ซึ่งทักษะในการสื่อความหมายนั้น จัดอยู่ในกลุ่มทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skills) ดังนั้น ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศจึงควรจะต้องมีความรู้ มีทักษะ ความชำนาญในการสื่อความหมายกับครูและกับบุคคลอื่น เพราะการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพในการนิเทศการสอนนั้น ไม่เพียงแต่เป็นการสร้างความเข้าใจตรงกันในเรื่องที่สื่อสารต่อกัน แต่ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ ปฏิสัมพันธ์ที่ดี จริงใจ เชื่อใจกันด้วยแล้วจะช่วยส่งเสริมให้กระบวนการนิเทศเพื่อปรับปรุงพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในอาชีพการงานอีกด้วย

โดยปกติแล้ว ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศจะเป็นผู้รับฟังสาระปัญหาต่าง ๆ จากครูก่อนที่จะมีการนิเทศหรือให้การช่วยเหลือ แต่ในบางขั้นตอนผู้รับการนิเทศจะเป็นผู้รับฟังสาระข้อมูลจากผู้นิเทศ ดังนั้น การตอบสนองต่อการรับฟังจึงเกิดขึ้นกับผู้ฟังและผู้สื่อ (ผู้พูด) เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันมากที่สุด การตอบสนองต่อการพูดของครู โดยผู้นิเทศจะช่วยให้ทั้งครูและผู้นิเทศเข้าใจตรงกันมากยิ่งขึ้น และยังเป็นการหลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดจากความผิดพลาดในการสื่อความหมายได้

วิธีการตอบสนองห้าลักษณะ (Five Modes of Response) ในการสื่อสารสื่อความหมายต่อกัน

วิธีการตอบสนองต่อผู้พูดหรือคู่สนทนา เพื่อสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่องที่สื่อความหมายกันอยู่ และการสร้างความรู้สึกที่ดีต่อคู่สนทนา มีความสำคัญที่สุดในการนิเทศ ซึ่งการตอบสนองต่อไปนี้จะช่วยให้แต่ละฝ่ายเข้าใจในเรื่องที่พูดกันชัดเจนและตรงกันมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. การพูดหรือการถามเพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจนในเรื่องที่ผู้พูดกำลังพูดให้ฟัง
(Asking Clarifying Questions)
2. การถอดความ หรือการพูดข้อความที่ผู้พูดพูดให้ฟังด้วยคำพูดของตนเอง
(Paraphrasing)
3. การตรวจสอบความรู้สึกของผู้พูด (Perception Checking)
4. การให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่ผู้พูด (Offering Information)
5. การสนใจ ตั้งใจฟังอย่างจริงจัง จริงจัง เอาใจจดจ่อ (Active, Attentive Listening)

ในการสื่อความหมายต่อกันนั้น การตอบสนอง (Response) สามารถตอบสนองได้ 3 ลักษณะ คือ 1) ตอบสนองด้วยความคิด ความรู้สึกและการกระทำ 2) การพูดด้วยวาจา และ 3) การใช้ภาษาท่าทางในกระบวนการปฏิสัมพันธ์ในการนิเทศระหว่างครูกับผู้นิเทศ โดยผู้นิเทศจะเป็นตัวประสานปฏิสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับครู ระหว่างครูกับเพื่อนครู และระหว่างครูกับผู้บริหาร ซึ่งลักษณะของการสื่อและการตอบสนองเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ การสื่อความหมายด้วยวาจา (Verbal Communication) กับการสื่อความหมายที่ไม่ใช้วาจาจากคำพูดแต่ใช้อากัปกิริยาท่าทาง ภาษาท่าทาง (Nonverbal Communication) ซึ่งการสื่อความหมายทั้ง 2 ลักษณะ มีส่วนช่วยส่งเสริม กระตุ้น หรือเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจ การยอมรับ ความรู้สึกที่ดีต่อกัน หรือความคิดสร้างสรรค์ให้กับอีกฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้

เห็นได้ว่า ทักษะด้านการสื่อสารสื่อความหมาย มีความสำคัญจำเป็นอย่างมากต่อการนิเทศการสอน เพราะเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและครู ดังนั้น การสื่อสารสื่อความหมายจะต้องมีความชัดเจน ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศจำเป็นจะต้องได้รับการฝึกฝนและฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ เพื่อสร้างความมั่นใจ ความเชื่อมั่นให้กับผู้รับการนิเทศ

จากแนวคิดและข้อเสนอของนักการศึกษาเกี่ยวกับทักษะของผู้นิเทศ ดังที่กล่าวมานั้นพอที่จะสรุปได้ว่า การนิเทศการจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการสังเกตการสอนให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้นิเทศจะต้องมีทักษะและเทคนิควิธีการสังเกตและการวิเคราะห์การสอนของครูเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือครูให้มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองได้ รวมทั้งผู้นิเทศจะต้องเรียนรู้และมีความชำนาญในการเลือกใช้เครื่องมือการนิเทศให้เหมาะสมกับสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสังเกต ดังนั้น ทักษะเบื้องต้นที่ผู้ทำหน้าที่นิเทศจำเป็นต้องมีนั้น ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เนื่องจากการนิเทศการศึกษาเป็นการปฏิบัติต่อตัวบุคคล จึงจำเป็นต้องใช้ความละเอียด รอบคอบและระมัดระวังไม่ให้เกิดการกระทบกระทั่งกันในการพูดหรือการปฏิบัติ ผู้นิเทศจำเป็นต้องฝึกฝนตนเองให้มีทักษะในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น มีทักษะด้านการสื่อสารสื่อความหมาย ให้ผู้รับการนิเทศเกิดความเชื่อมั่น

ความไว้วางใจและให้ความร่วมมือในการนิเทศ 2) ด้านเทคนิคและทักษะในการนิเทศ ผู้นิเทศจะต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการใช้ความรู้ วิธีการ เทคนิคที่จำเป็นและที่เกี่ยวข้องสำหรับการนิเทศ และที่สำคัญจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้าน โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับเทคนิค วิธีสอนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อที่จะได้ให้คำชี้แนะ แนะนำ เกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ และ 3) ทักษะด้านการจัดการ เป็นทักษะพื้นฐานที่ผู้นิเทศจำเป็นต้องมีนั่นคือ 1) ผู้นิเทศต้องมีทักษะในด้านการวางแผน 2) ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม 3) ทักษะด้านการเป็นผู้นำ ซึ่งทักษะทั้ง 3 ทักษะนี้จะช่วยให้ผู้รับการนิเทศเกิดความเชื่อมั่น ในกระบวนการนิเทศ และเกิดการยอมรับในตัวของผู้นิเทศ ว่าจะสามารถให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

รูปแบบของการนิเทศ

การนิเทศการศึกษาในอดีตมุ่งเน้นการสร้างควมพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับครู ซึ่งเรียกว่า การนิเทศแบบมนุษยสัมพันธ์ เป็นการนิเทศที่ใช้วิธีการครองใจคนหรือครองใจเพื่อนร่วมงาน จนมาถึง ยุคต้นศตวรรษที่ 19 มีการนำเอาการบริหารจัดการแบบวิทยาศาสตร์มาใช้ โดยให้ความสำคัญกับเรื่องของประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานมีการควบคุม ตรวจสอบในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติ ละเลยต่อความสำคัญของจิตใจผู้ปฏิบัติงาน ทำให้การนิเทศดังกล่าวไม่ได้รับการตอบสนองจากผู้รับการนิเทศ ต่อมาได้มีการนำเอาแนวคิดของ McGregor, Sergiovanni and Starratt (1998) มาผสมผสานกันระหว่างการนิเทศแบบมนุษยสัมพันธ์และการนิเทศแบบวิทยาศาสตร์ ทำให้เกิดรูปแบบการนิเทศแบบทรัพยากรมนุษย์ขึ้น ซึ่งรูปแบบใหม่นี้ให้ความสำคัญและแสดงให้เห็นว่าทุกคนมีความหมายต่อองค์กรสร้างความรู้สึที่ดีและคิดเสมอว่าองค์กรหรือโรงเรียนที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่เป็นของทุกคนและทุกคนมีส่วนรับผิดชอบ โดยเชื่อว่ารูปแบบการนิเทศนี้จะทำให้ชีวิตครูดีขึ้น โรงเรียนจะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและจะทำให้บุคคลรู้สึกภูมิใจ พอใจและมีความสุขจากผลสำเร็จของงานที่ปฏิบัติ แต่การนิเทศการศึกษาไม่ได้หยุดอยู่แค่นั้นแต่ได้มีการพัฒนาให้เข้ากับยุคสมัยมาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งมีนักจิตวิทยากลุ่มหนึ่งได้นำทฤษฎีและแนวคิดของกลุ่มมนุษยนิยมของ Abraham H. Maslow and Carl R. Rogers มาพัฒนาเป็นรูปแบบการนิเทศแบบมนุษยนิยม โดยเชื่อว่ามนุษย์เป็น “Man of Play” แต่ละคนมีชีวิตอยู่ในความเปลี่ยนแปลงของโลก มีตัวเองเป็นจุดศูนย์กลาง และมีปฏิสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจุดเด่นของการนิเทศแบบมนุษยนิยมเน้นการสร้างควมสัมพันธ์ที่เปิดเผย จริงใจ เป็นกันเองกับผู้รับการนิเทศ มีความเชื่อถือไว้วางใจซึ่งกันและกันมีการทำงานและมีเป้าหมายเดียวกัน รวมทั้งร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงานในทุกขั้นตอน และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน ดังนั้นผู้นิเทศจะต้อง

พยายามทำความเข้าใจกับธรรมชาติของมนุษย์ในแต่ละทฤษฎี และเลือกใช้วิธีการนิเทศแต่ละอย่าง ๆ ให้เหมาะสม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารูปแบบการนิเทศหลากหลายวิธี เพื่อให้ผู้นิเทศได้เลือกใช้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสมรรถนะของครูแต่ละคน เพราะผู้วิจัยมีความเชื่อว่าไม่มีรูปแบบการนิเทศใดที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุด จนกว่าจะได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ถึงสภาพบริบทของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งรูปแบบของการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการมีรูปแบบการนิเทศให้ได้เลือกใช้ได้อย่างหลากหลาย เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับการนิเทศอย่างแท้จริง ดังนี้

1. การนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ (Differentiated Supervision)

Glatthorn (1984) ได้ให้แนวคิดและข้อเสนอแนะถึงสาเหตุของปัญหาในการนิเทศการสอน ว่า สาเหตุที่ทำให้การนิเทศการศึกษาไม่ประสบความสำเร็จนั้นเกิดจากการขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในการนิเทศเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนทำให้ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างจริงจัง อีกทั้งครูมีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน เช่น ความรู้ ประสบการณ์ ความผูกพันต่อภาระหน้าที่ (Commitment) แรงจูงใจในการพัฒนา ความต้องการในการพัฒนาตนเองและพัฒนาในวิชาชีพ ความสามารถในการพัฒนาตนเอง รวมทั้งปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน ดังนั้นการใช้วิธีการนิเทศแบบเดียวกัน วิธีเดียวกับครูทุกคน ทุกกลุ่มย่อมไม่ได้ผลเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของโลเวล และคณะ (Lovel and others) ที่พบว่า การนิเทศการสอนไม่เพียงพอกับความต้องการของครู ครูไม่ได้รับการสังเกตการสอนในชั้นเรียน และการนิเทศการสอนใช้รูปแบบและวิธีเดียวกันทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการนิเทศการศึกษาของประเทศไทยที่มีสาเหตุคล้าย ๆ กันในเรื่องของการขาดแคลนศึกษานิเทศก์ หรือผู้นิเทศไม่เพียงพอกับจำนวนโรงเรียนที่มีจำนวนมาก ทำให้การพบปะ พูดคุยกันระหว่างผู้นิเทศกับครูไม่สามารถทำได้บ่อยครั้ง ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องมีการนิเทศภายในโรงเรียนของตนเอง โดยเลือกใช้วิธีการนิเทศที่เหมาะสมกับสภาพโรงเรียนของตนเองให้มากที่สุด จากประเด็นปัญหาดังกล่าว Glatthorn (1984) ได้เสนอระบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ (Differentiated Supervision System) ไว้ 4 วิธี ดังนี้

1.1 การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision)

การนิเทศแบบคลินิกเป็นกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยตรง โดยเริ่มด้วยการพูดคุยปรึกษาหารือกันระหว่างครูกับผู้นิเทศเกี่ยวกับแผนการสอน การสังเกตการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลการสอน และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูเกี่ยวกับเรื่องหรือประเด็นที่มีการสังเกต กระบวนการนิเทศแบบคลินิกจะต้องมีการดำเนินการเป็นวัฏจักรซ้ำหลายครั้งตลอดทั้งปีและอย่างต่อเนื่อง การนิเทศแบบคลินิกเป็นทั้งความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการนิเทศ (Concept) และโครงสร้างของการดำเนินการนิเทศ (Structure) โกลด์แฮมเมอร์, แอนเดอร์สัน และคาร์เจกสกี (Goldhammer, Anderson and Krajewski, 1993) โดยเชื่อว่า การนิเทศแบบคลินิกเป็นเทคโนโลยีในการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยตรง

และเป็นส่วนสำคัญที่แทรกอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ชัดเจน โดยเชื่อมโยงระหว่างความต้องการของโรงเรียนและความต้องการในความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ ของครูในโรงเรียน รวมทั้งยังเป็นกระบวนการที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานระหว่างครู- ผู้นิเทศ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องมีความเชื่อใจ เชื่อถือซึ่งกันและกัน บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ผู้นิเทศ คือผู้ที่มีความรู้อย่างแท้จริงเกี่ยวกับการวิเคราะห์การสอนและการเรียนรู้ โดยสะท้อนให้เห็นถึง ความเข้าใจ สนับสนุนกันและกันและความผูกพันในการที่จะพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้า

รูปแบบการนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision Models)

นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศหลายท่าน ได้เสนอรูปแบบ หรือกระบวนการนิเทศแบบคลินิกไว้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 เป็นต้นมา โดยได้สรุปรูปแบบการนิเทศตาม แนวคิดของบุคคลต่างตามแผนภูมิที่เสนอ

ตาราง 1 ขั้นตอนรูปแบบการนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision Models)

Goldhammer (1969) Goldhammer, Anderson and Krajewski (1980) Glickman and others (1995) Five Stages	Mosher and Purpel (1972) Bellon and Bellon (1982) Acheson and Gall (1997) Three Phases	Cogan (1973) Glathorn (1984) Eight Phases
1. ประชุมก่อนการสังเกตการสอน 2. สังเกตการสอนในชั้นเรียน 3. วิเคราะห์ผลการสังเกตและ กำหนดยุทธวิธีการประชุม 4. ประชุมเพื่อการนิเทศ 5. ประชุมเสนอผลการวิเคราะห์ การสังเกตการสอน (Goldhammer, 1969 and Goldhammer and others 1980) หรือพิจารณาการ ดำเนินการ 4 ขั้นตอนที่ผ่านมาแล้ว (Glickman, 1995)	1. วางแผนการสังเกตการสอน 2. สังเกตการสอน 3. ประเมินผลหรือวิเคราะห์การ สังเกตการสอน (Mosher and Purpel ,1972) 1. ประชุมก่อนการสังเกตการสอน 2. สังเกตการสอนในชั้นเรียน 3. ประชุมภายหลังการสังเกตการ สอน (Bellon and Bellon, 1982) 1. ประชุมวางแผนก่อนการสังเกต การสอน 2. สังเกตการสอนในชั้นเรียน 3. ประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ (Acheson and Gall, 1997)	1. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ นิเทศกับครู 2. วางแผนร่วมกับครู 3. วางแผนการสังเกตการสอน 4. สังเกตการสอน 5. วิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการสอน 6. วางแผนกำหนดยุทธวิธีการ ประชุมปรึกษาหารือ 7. ประชุมปรึกษาหารือ 8. วางแผนการสังเกตในการ ดำเนินการครั้งต่อไป

ที่มา : Oliva and Pawlas (2001)

จะเห็นว่า รูปแบบการนิเทศแบบคลินิก มีขั้นตอนการดำเนินงาน อยู่ทั้งหมด 4 ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย 1) การประชุมและวางแผนการสังเกตการสอน เพื่อสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศ กับครู 2) การสังเกตการสอนในชั้นเรียน 3) การวิเคราะห์ผลการสังเกตและให้ข้อมูลย้อนกลับ และ 4) การวางแผนและนัดหมายการสังเกตการสอนครั้งต่อไป

1.2 การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Collaborative Professional Development Supervision)

การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพจัดเป็นวิธีการนิเทศการสอนแบบหนึ่งของ กระบวนการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการของเกลทฮอร์น (Glathorn, 1984) เป็นการสังเกตการสอน กันและกันในชั้นเรียน แลกเปลี่ยนกันให้ข้อมูลย้อนกลับจากการสังเกตการสอนกันและอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น บางครั้งเรียกรูปแบบการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Supervision หรือ Peer Coaching) หรือการนิเทศแบบเพื่อนร่วมอาชีพ (Collegial Supervision) สำหรับการนิเทศ แบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Collaborative Professional Development) สามารถดำเนินการได้หลาย ลักษณะ เช่น จากลักษณะที่ง่ายที่สุดคือ มีการสังเกตการสอนในชั้นเรียนกัน 2-3 ครั้ง หรือจัดดำเนินการเป็นโครงการที่ครูเข้ากลุ่มกันร่วมมือกันปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน อย่างเป็นระบบ

กระบวนการในการดำเนินการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ

จากหลักการสำคัญของการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ

(วัชร เล่าเรียนดี, 2550) ได้นำเสนอขั้นตอนการดำเนินการการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ ดังนี้

1. การวางแผนร่วมกันของครูหรือคณะครูที่สนใจจะช่วยพัฒนางาน
ของตนเอง
2. ร่วมกันเลือกประเด็นที่สนใจจะปรับปรุงหรือพัฒนา
3. นำเสนอโครงการและขั้นตอนการปฏิบัติให้ผู้บังคับบัญชา
4. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ วิธีการ
สังเกตการสอน วิธีสังเคราะห์การสอนและการให้ข้อมูลย้อนกลับ
5. กำหนดวัน-เวลา ที่จะทำการสังเกตการสอนกันและกัน รวมทั้ง
การประชุมเพื่ออภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
6. ดำเนินการตามแผนและกระบวนการที่ระบุไว้ในโครงการ
สังเกตการสอนในแต่ละประเด็นที่สนใจอย่างน้อย 2 ครั้ง ในแต่ละเรื่องหรือแต่ละประเด็นที่จะ
ปรับปรุงหรือพัฒนา
7. สรุปผลการพัฒนา รายงานผลความสำเร็จ

ทักษะที่จำเป็นในการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ

1. การสังเกตการณ์สอนแบบกำหนดประเด็นและไม่กำหนดประเด็น
2. การวิเคราะห์การสอนและข้อมูลจากแบบสังเกตแต่ละประเภท
3. การประชุมปรึกษาหารือและให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ

ในการปรับปรุงและพัฒนา

สรุปข้อดีของการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ

ครูได้แลกเปลี่ยนวิธีสอนและเทคนิคการสอนและประสบการณ์ซึ่งกันและกันก่อให้เกิดกำลังใจจากการพัฒนาการสอนของตนเองอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังทำให้เกิดความเข้าใจการทำงานของเพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมอาชีพมากขึ้นและยังเป็นการสร้างบรรยากาศในการเป็นมิตรกับเพื่อนร่วมวิชาชีพเดียวกัน ทั้งยังกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและยอมรับข้อเสนอแนะ ความคิดจากเพื่อนร่วมงานมากขึ้นอีกด้วย

ผลสำเร็จของการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอย่างน้อย 4 ประการ คือ 1) การสนับสนุนส่งเสริมอย่างจริงจังจากผู้บริหารโรงเรียน 2) การร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานระหว่างครู ผู้นิเทศจากภายนอก และบุคลากรในโรงเรียน 3) เป็นการร่วมกันปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันมีมิตรหรือฉันท์เพื่อนที่ใกล้ชิด 4) การมีเป้าหมายเดียวกัน คือ พัฒนาคณ พัฒนางาน และพัฒนาผู้เรียน

1.3 การนิเทศแบบพัฒนาตนเอง (Self-Directed Development)

การนิเทศแบบพัฒนาตนเอง หรือที่เรียกว่า การนิเทศตนเอง (Self Supervision) เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของระบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ ตามแนวคิดของ แกลทฮอร์น (Glatthorn, 1984) การนิเทศแบบพัฒนาตนเองเหมาะกับครูที่มีความรู้ความสามารถ และต้องการที่จะพัฒนางานในวิชาชีพของตนเองด้วยตัวเอง ไม่ต้องการการนิเทศแบบคลินิก หรือการนิเทศการสอนแบบอื่น ๆ สาระสำคัญของการปฏิบัติโดยทั่ว ๆ ไปคือ ครูจะปฏิบัติงานที่ตนเองต้องการพัฒนาด้วยตนเอง โดยการนำตนเองให้พัฒนาและเจริญก้าวหน้าด้วยตนเองในที่สุด การนิเทศแบบพัฒนาตนเองมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ครูที่มีความพร้อมทั้งทางสติปัญญา ความสามารถ และแรงจูงใจได้มีการพัฒนาความรู้และทักษะจากการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ โดยมีโอกาสเลือกวิธีที่จะพัฒนาตนเองและวิชาชีพทางการสอน ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจตนเองและปฏิบัติงานของตนเอง และสามารถนำตนเองให้พัฒนาได้มากยิ่งขึ้นต่อไป (Self-Directed Development)

กระบวนการนิเทศแบบพัฒนาตนเอง

1. ครูในเสนอโครงการเพื่อพัฒนาตนเองที่ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ดังนี้

1.1 เป้าหมายในการพัฒนาในวิชาชีพตนเองและที่จะส่งผลถึง

พัฒนาการของผลการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย ไม่ควรกำหนดเป้าหมายหลายข้อเกินไป

1.2 กำหนดวิธีการดำเนินการพัฒนาและทรัพยากร และสื่อที่จะใช้
เพื่อให้แผนปฏิบัติการบรรลุเป้าหมาย

1.3 ระบุแนวทางและวิธีการประเมินผลความก้าวหน้าของตนเองและ
ผลความก้าวหน้าของนักเรียน

1.4 ระบุแนวทางติดตาม ช่วยเหลือและสนับสนุนจากผู้บริหาร

2. นำเสนอโครงการให้ผู้บริหารได้รับรู้และอนุญาต และเพื่อให้เกิด
ความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับเป้าหมาย วิธีปฏิบัติ อาจจะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับ
แนวทางการปฏิบัติ ตัดสินใจร่วมกันเกี่ยวกับทรัพยากรที่จะใช้

3. ครูปฏิบัติงานตามโครงการและแผนปฏิบัติงาน ซึ่งระหว่างดำเนินการ
อาจจะประเมินผลการดำเนินงานและรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะ

4. เมื่อสิ้นสุดโครงการ ครูผู้รับผิดชอบ และผู้บริหารจะร่วมปรึกษาหารือ
กัน สรุปผลสำเร็จที่เกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่ง โดยจะสะท้อนให้เห็นว่า ครูได้อะไรจากการปฏิบัติงานด้านนี้
โดยที่ครูไม่ต้องกังวลใจกับสิ่งที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว

สรุปว่า การนิเทศแบบพัฒนาตนเอง (Self-directed Development)
มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ครูที่มีความพร้อมทั้งทางสติปัญญา ความสามารถและแรงจูงใจได้มีการพัฒนา
ความรู้และทักษะจากการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจตนเองและการปฏิบัติงาน
ของตนเอง อีกทั้งยังสามารถนำตนเองให้พัฒนาได้มากยิ่งขึ้นต่อไป

1.4 การนิเทศโดยผู้บริหาร (Administrative Monitoring)

การนิเทศโดยผู้บริหาร (Administrative Monitoring) มีจุดมุ่งหมาย
เพื่อให้การช่วยเหลือครูในด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งจัดเป็นเทคนิควิธีการนิเทศ
อีกแบบหนึ่งของระบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการของ แกลทฮอร์น (Glatthorn, 1984) โดยมี
การปฏิบัติ ดังนี้ 1) การเข้าสังเกตการสอนในชั้นเรียนและในเวลาสั้น ๆ (20-30 นาที) ซึ่งควรจะนัด
หมายกันก่อน 2) มีการจดบันทึกพฤติกรรมการเรียนการสอนอย่างย่อ ๆ ในประเด็นหรือเรื่องสำคัญที่
ได้ตกลงกันไว้และ 3) มีการให้ข้อมูลย้อนกลับจากการสังเกตการสอนแต่ละครั้ง เพื่อให้มีการปรับปรุง
หรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น (วัชรวิทย์, 2550) หรือการนิเทศภายในโรงเรียนแบบอื่น ๆ เพื่อเป็นการ
ติดตามดูแลให้คำปรึกษาแก่คณะครูอย่างต่อเนื่อง และแสดงให้เห็นความสนใจ ใส่ใจอย่างจริงจัง
ที่ต้องการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน

แกลทฮอร์น (Glatthorn, 1984) เสนอแนวทางเกี่ยวกับการนิเทศโดย
ผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

1. ควรเป็นการนิเทศแบบเปิด กล่าวคือ ผู้บริหารต้องมีการปรึกษาหารือกับครูอย่างเปิดเผยในการสังเกตการสอน วิธีการสังเกตการสอนหรือการปฏิบัติงานและเวลาในการสังเกต

2. ผู้บริหารควรมีการวางแผนการนิเทศ กำหนดเวลาในการประชุมและการสังเกตการสอนล่วงหน้าโดยร่วมกับครูหรือคณะครูที่ร่วมโครงการนิเทศ

3. ควรเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ของครูเฉพาะเรื่องเฉพาะกรณี โดยการสังเกตการสอนในเรื่องที่ครูสนใจมากที่สุด หรือเป็นปัญหาประเด็นหรือเรื่องที่พยายามปรับปรุงแก้ไข และไม่จำเป็นต้องสังเกตการสอนบ่อยครั้ง

2. การนิเทศแบบสนับสนุน (Supporting Supervision)

การนิเทศแบบสนับสนุนเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการสอน การูโบ และรอสไตน์ (Garubo and Rothstein) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศแบบสนับสนุนว่าคือการนิเทศแบบร่วมมือ (Cooperative Supervision) ซึ่งเป็นวิธีการที่บุคลากรทางการศึกษาหรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศปฏิบัติร่วมกันด้วยความตระหนักรู้ตลอดเวลาว่าเป้าหมายเพื่อมุ่งให้ครูและผู้นิเทศได้รับสาระข้อมูลที่มีความหมายลึกซึ้ง ครอบคลุมมากขึ้นว่าเกิดอะไรบางอย่างในการสอนและการนิเทศ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือกันอย่างจริงจังและจริงจังระหว่างครูและผู้นิเทศ โดยเริ่มจากการสร้างความเชื่อถือไว้วางใจกันและกันให้เกิดขึ้นก่อน ผู้นิเทศต้องมีความชำนาญ มีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพและการพัฒนาความเป็นตัวเองของมนุษย์ ขณะเดียวกันครูก็ต้องเชื่อใจผู้นิเทศในเรื่องที่ว่าผู้นิเทศจะใช้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาช่วยครูให้สามารถช่วยปรับปรุงและพัฒนางานตนเอง ผลของการนิเทศแบบสนับสนุนที่เห็นได้ชัดก็คือความเป็นมิตรที่ดีต่อความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อน ระหว่างผู้นิเทศและครูและความเข้าใจพฤติกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนดีขึ้น

กระบวนการนิเทศแบบสนับสนุน

จากแนวคิดหลักการและวิธีดำเนินการสามารถกำหนดขั้นตอนของกระบวนการนิเทศแบบสนับสนุนได้ ดังนี้

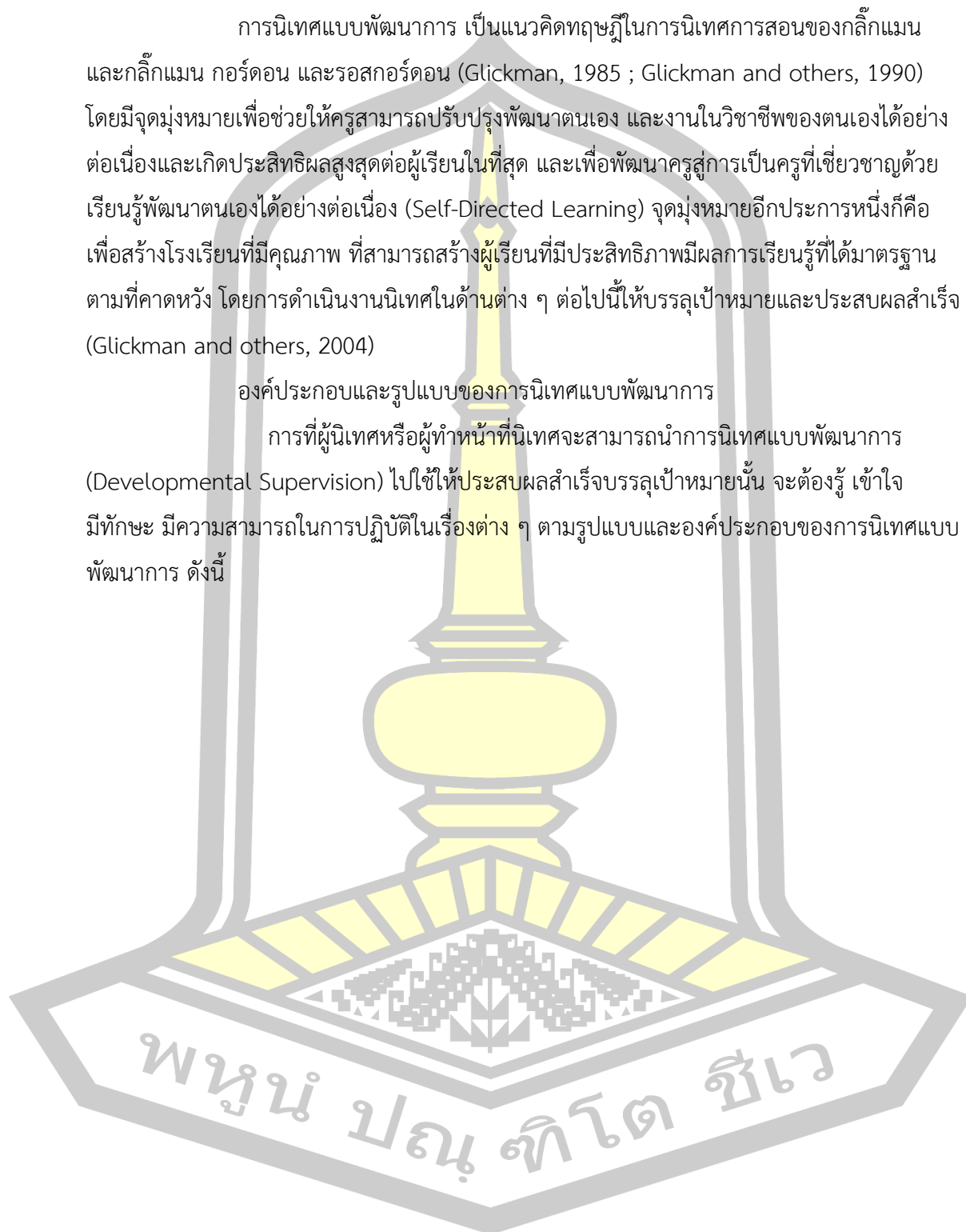
1. การประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้นิเทศและครู เพื่อสร้างความเชื่อถือไว้วางใจกันและกัน และทำความเข้าใจกับเรื่องที่จะพัฒนา สร้างแผนการจัดการเรียนรู้และแผนการนิเทศ
2. สังเกตการสอน
3. ประชุมวิเคราะห์ข้อมูลและให้ข้อมูลย้อนกลับ
4. ประเมินผลการนิเทศโดยประเมินกระบวนการนิเทศ ผลการปฏิบัติงานของครู (เพื่อการปรับปรุงแก้ไข) และผลการเรียนรู้ของนักเรียนและความคิดเห็นของนักเรียน

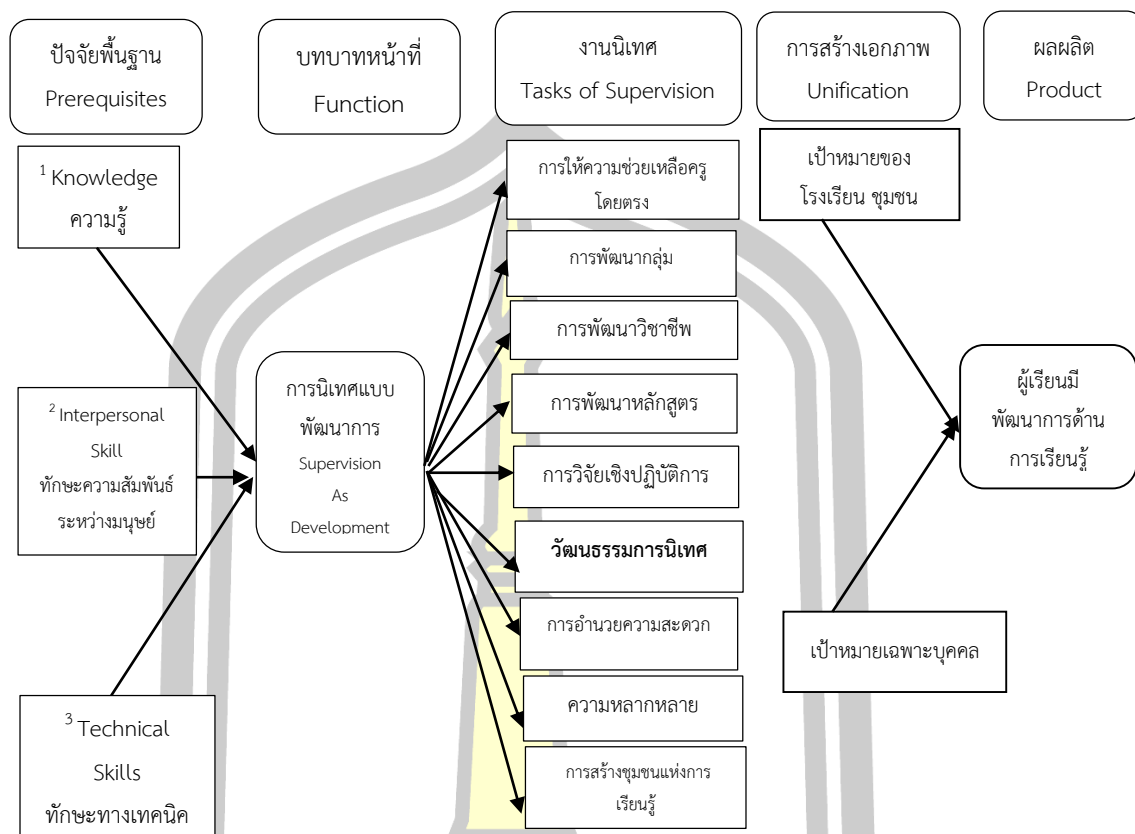
3. การนิเทศแบบพัฒนาการ (Developmental Supervision)

การนิเทศแบบพัฒนาการ เป็นแนวคิดทฤษฎีในการนิเทศการสอนของกลี๊กแมน และกลี๊กแมน กอร์ดอน และรอสกอร์ดอน (Glickman, 1985 ; Glickman and others, 1990) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงพัฒนาตนเอง และงานในวิชาชีพของตนเองได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียนในที่สุด และเพื่อพัฒนาครูสู่การเป็นครูที่เชี่ยวชาญด้วยเรียนรู้พัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง (Self-Directed Learning) จุดมุ่งหมายอีกประการหนึ่งก็คือ เพื่อสร้างโรงเรียนที่มีคุณภาพ ที่สามารถสร้างผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพมีผลการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐานตามที่คาดหวัง โดยการดำเนินงานนิเทศในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ให้บรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จ (Glickman and others, 2004)

องค์ประกอบและรูปแบบของการนิเทศแบบพัฒนาการ

การที่ผู้นิเทศหรือผู้ทำหน้าที่นิเทศจะสามารถนำการนิเทศแบบพัฒนาการ (Developmental Supervision) ไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายนั้น จะต้องรู้ เข้าใจ มีทักษะ มีความสามารถในการปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ตามรูปแบบและองค์ประกอบของการนิเทศแบบพัฒนาการ ดังนี้

ที่มา : Glickman and others (2004)

ภาพประกอบ 2 Model of Supervision for Successful Schools

จากแผนภาพดังกล่าวจะเห็นว่า รูปแบบการนิเทศแบบพัฒนาการ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 5 ส่วน ดังนี้

1. ความรู้และทักษะที่สำคัญและจำเป็นเบื้องต้นสำหรับการนิเทศแบบพัฒนาการ (Prerequisites) ความรู้ที่เกี่ยวกับการะงานโดยตรง ทักษะในการส่งเสริมพัฒนาปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และทักษะด้านเทคนิควิธีการนิเทศและการสื่อความหมายการสังเกตการสอน
2. บทบาทหน้าที่ของการนิเทศแบบพัฒนาการ คือ การพัฒนา (Supervision as Development)
3. งานการนิเทศการศึกษาและงานการนิเทศการสอน (Tasks of Supervision)
4. การรวมกันเป็นหนึ่งเดียวของเป้าหมายของโรงเรียน ชุมชนและเป้าหมายของแต่ละบุคคล
5. ผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ (Product) ซึ่งก็คือผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการเรียนรู้ (Improved Student Learning)

การนิเทศแบบพัฒนาการมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยครูให้สามารถปรับปรุงพัฒนาตนเอง และงานในวิชาชีพของตนเองได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียนในที่สุด และเพื่อพัฒนาครูสู่การเป็นครูที่เชี่ยวชาญ มีการเรียนรู้พัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง (Self-Directed Learning) และเพื่อสร้างโรงเรียนที่มีคุณภาพ ที่สามารถสร้างผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ มีผลการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐานตามที่คาดหวัง

พัฒนาการของครู (Teacher Development)

Glickman and others (2004) ได้กล่าวถึง ความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ของครู ดังนั้น ในการนิเทศจึงควรเลือกวิธีและพฤติกรรมการนิเทศที่เหมาะสม เพื่อสร้างแรงจูงใจการยอมรับในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา ให้ความร่วมมือมีความรับผิดชอบ ร่วมกันพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เพราะความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้านของครู มีผลต่อการนิเทศแบบพัฒนาการ และการเลือกใช้พฤติกรรมการนิเทศแต่ละวิธีด้วย ดังนี้

ระดับความคิดเชิงนามธรรม (Level of Abstraction) กลlickแมน (Glickman 1990) ให้ความหมายเกี่ยวกับระดับความคิดเชิงนามธรรมว่า หมายถึง ความสามารถวิเคราะห์ การเรียนการสอน สามารถเปรียบเทียบความเหมือนความแตกต่างของข้อมูลและมีประสบการณ์ เพื่อนำไปสู่ทางเลือกที่หลากหลายเพื่อใช้ในการตัดสินใจ นอกจากนั้นครูยังมีความแตกต่างในด้าน ความสามารถในการพัฒนาตนเอง (Development Level) ความผูกพันในภาระหน้าที่แตกต่างกัน (Commitment) ด้วย

ความสามารถในการพัฒนาตนเอง (Development Level) ครูที่มีความสามารถในการพัฒนาตนเองสูง จะมีลักษณะที่ปรับตัวได้ง่าย มีความยืดหยุ่นใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย มีทักษะด้านความคิดรวบยอด เป็นตัวของตัวเอง ไม่ต้องการการชี้นำ หรือช่วยเหลือ มีความร่วมมือสูง และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของตนเองสูง และความสามารถในการพัฒนาตนเองให้สูงขึ้นได้ถ้า ได้รับโอกาสและนิเทศด้วยวิธีที่เหมาะสม

ระดับความเชี่ยวชาญหรือชำนาญการ (Expertise) ครูที่มีความเชี่ยวชาญจะเป็น ผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูงในวิชาชีพ ปฏิบัติงานได้ด้วยตนเองไม่ต้องมีใครแนะนำ หรือชี้นำ มีความสร้างสรรค์ชี้นำตนเองและสามารถแนะนำผู้อื่นได้ มีความสามารถในการตัดสินใจ มีระดับ พัฒนาการสูงหลากหลายในการสอน ให้ความสำคัญกับนักเรียนและวิธีสอน ซึ่งความชำนาญการต้องมีการพัฒนาเช่นเดียวกัน

แนวทางการใช้พฤติกรรมการนิเทศแต่ละแบบ

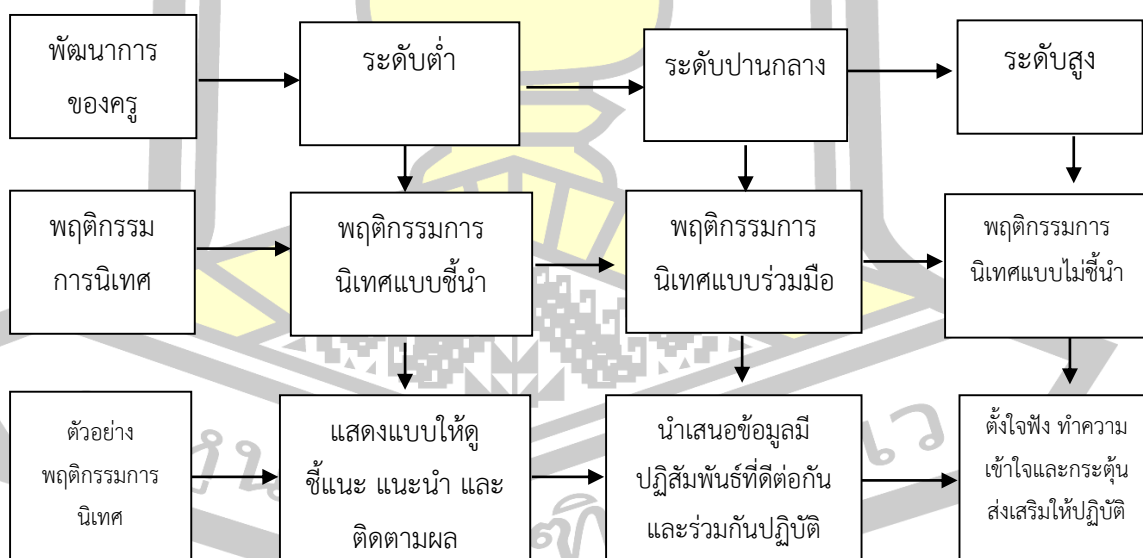
1. ครูที่มีระดับพัฒนาการระดับต่ำ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ความผูกพันต่อ ภาระหน้าที่น้อย มีพัฒนาการด้านการรับรู้แบบรูปธรรม มีวิธีการคิด การให้เหตุผลแบบเดิม มีความกลัวและต้องการพัฒนาตนเองน้อย มีความพึงพอใจในสิ่งที่เป็นอย่างอยู่ ครูที่มีลักษณะต่าง ๆ

ดังกล่าว ผู้นิเทศควรพิจารณาเริ่มต้นใช้วิธีนิเทศและพฤติกรรมการณ์เทศแบบชี้แนะหรือกระตุ้นชี้แนะ
ข้อมูลในการปฏิบัติ (Directive Approach)

2. ครูที่มีระดับพัฒนาการในระดับปานกลาง เป็นผู้ที่มีปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ดี
ตามปกติ มีความสามารถในการเรียนรู้ระดับปานกลาง มีความสนใจ ตั้งใจสอน มีความรู้
และความผูกพันต่อภาระหน้าที่ระดับปานกลาง ต้องการพัฒนาตนเอง ผู้นิเทศควรพิจารณาใช้วิธีการ
นิเทศและพฤติกรรมการณ์เทศแบบร่วมมือ (Collaborative Approach)

3. ครูที่มีระดับพัฒนาการในระดับสูง เป็นผู้ที่มีความรู้ มีความสามารถในการรับรู้
และเรียนรู้ได้ดี การคิดหาเหตุผลได้รวดเร็วหลากหลาย ต้องการอิสระในการพัฒนาตนเอง
ความชำนาญสูงในหลายเรื่อง มีความผูกพันต่อภาระหน้าที่สูง มีความพยายามจะปฏิบัติงานด้วย
ตนเอง โดยไม่ต้องมีใครมาคอยช่วยเหลือแนะนำตลอดเวลา ผู้นิเทศควรพิจารณาใช้วิธีการนิเทศและ
พฤติกรรมการณ์เทศแบบไม่ชี้แนะ (Non-Directive Approach) (Glickman and other, 2001)

ดังนั้น การเลือกใช้พฤติกรรมการณ์เทศที่เหมาะสมจึงต้องคำนึงถึงลักษณะต่าง ๆ
ดังกล่าวของครูเป็นสำคัญ ซึ่งการนิเทศแบบพัฒนาการจะต้องพยายามส่งเสริมสนับสนุนให้ครูไปสู่การ
พัฒนาระดับสูงสุด นั่นคือ สามารถพัฒนาตนเองได้ มีระดับความสามารถในความคิดเชิงนามธรรม
สูงขึ้น มีความรู้สึกผูกพันต่อภาระหน้าที่สูงขึ้นและให้ความร่วมมือด้วยความเต็มใจมากขึ้น
ซึ่งลำดับขั้นของการพัฒนาของครูและวิธีการการนิเทศแบบพัฒนาการ มีดังนี้

ที่มา : วัชร เล่าเรียนดี (2556)

ภาพประกอบ 3 ทิศทางการพัฒนาของครูและวิธีการการนิเทศแบบพัฒนาการ

การนำการนิเทศแบบพัฒนาการไปใช้

การปฏิบัติในการนิเทศแบบพัฒนาการมีการผสมผสานปรัชญาการศึกษาและหลักการความเชื่อที่เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และพัฒนาการของวัยผู้ใหญ่ที่นำไปสู่การให้การนิเทศด้วยวิธีการที่หลากหลายวิธี ซึ่ง Glickman and Gordon (1995) ได้กำหนดวิธีการนิเทศหรือพฤติกรรมการณ์เทศ 4 แบบ โดยในแต่ละแบบจะใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงระดับความสามารถในการพัฒนาของครู ความผูกพันต่อภาระหน้าที่และระดับความเชี่ยวชาญของครู ซึ่งครูแต่ละคน แต่ละกลุ่มจะมีความแตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการนิเทศที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

1. พฤติกรรมการณ์เทศแบบชี้นำควบคุม (Directive Control Approach)

พฤติกรรมการณ์เทศ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติด้วยการพูดการใช้ภาษาท่าทางต่าง ๆ ในการให้คำแนะนำช่วยเหลือครูในการปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสามารถที่กระทำได้กับครูเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ซึ่งมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

1. การนำเสนอ (Presenting) เพื่อให้เข้าใจปัญหาโดยผู้นิเทศเป็นผู้เริ่มพูดถึงความจำเป็นและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการสังเกตการสอนหรือได้ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อพยายามที่จะบอกครูว่ามีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของครูที่จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข

2. การสร้างความเข้าใจตรงกัน (Clarifying) เพื่อให้ครูได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา มองเห็นและยอมรับปัญหาดังกล่าวว่าครูคิดอย่างไรกับปัญหานั้น

3. การฟัง (Listening) เพื่อทำความเข้าใจกับความคิดเห็นของครู ผู้นิเทศต้องพยายามฟังและรวบรวมข้อมูลให้ได้มากที่สุดในเวลาอันน้อยที่สุด ผู้นิเทศจะต้องตั้งใจฟังเพื่อให้เข้าใจมุมมองและความคิดเห็นของครูและแน่ใจว่าครูยอมรับว่ามีความจำเป็นต้องแก้ปัญหานั้น

4. การแก้ปัญหา (Problem Solving) ผู้นิเทศพยายามคิดพิจารณาแนวทางที่เป็นไปได้ในการช่วยครูแก้ปัญหานั้น โดยคิดหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมที่สุดก่อนที่จะเสนอแนะให้แก่ครู

5. การชี้นำ แนะนำวิธีปฏิบัติ (Directing) ผู้นิเทศชี้นำแนะนำวิธีปฏิบัติให้แก่ครูว่าควรจะต้องทำอะไรบ้าง อธิบายวิธีการให้ครูได้เข้าใจ ตั้งความคาดหวังว่าครูควรทำอะไรอย่างใดบ้าง ให้ได้ผลอย่างไร

6. การสร้างความเข้าใจตรงกัน (Clarifying) ผู้นิเทศซักถามครูเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติที่ได้รับการแนะนำและความคาดหวังจากการปฏิบัติเพื่อสร้างความเข้าใจให้ชัดเจนตรงกันก่อนการปฏิบัติ

7. การกำหนดมาตรฐาน (Standardizing) เพื่อกำหนดตัวบ่งชี้ตามความคาดหวัง หลังจากที่ทำความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความคาดหวังและแนวทางปฏิบัติ ผู้นิเทศย้ำ

เกี่ยวกับแผนการปฏิบัติให้การช่วยเหลือแนะนำ จัดสื่อที่จำเป็นให้กำหนดเกณฑ์พิจารณาความสำเร็จ ระบุเวลาที่จะให้บริการด้านต่างๆ กำหนดวันและเวลาการติดตามช่วยเหลือ

8. การกระตุ้นเสริมแรง (Reinforcing) ผู้นิเทศพยายามทบทวนและ พุดย้าถึงความคาดหวัง สิ่งที่ต้องปฏิบัติ ทบทวนแผนปฏิบัติงาน และวันเวลาการติดตามผล ปิดประชุม เมื่อแน่ใจว่าทุกเรื่องเป็นที่เข้าใจตรงกัน

ผู้นิเทศควรเลือกใช้วิธีการนิเทศหรือพฤติกรรมกรรมกรนิเทศแบบชี้นำควบคุม ในกรณี ต่อไปนี้

1. ครูมีระดับความสามารถในการปฏิบัติงานและระดับพัฒนาการต่ำมาก
2. ครูที่มีความรู้สั้น มีประสบการณ์ในการสอนน้อย มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามที่ผู้นิเทศแนะนำและคิดว่าเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติตาม
3. ในกรณีที่ผู้นิเทศมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการแก้ปัญหาเรื่องนั้น หรือกรณีที่ครูต้องการให้ผู้นิเทศเป็นผู้ตัดสินใจดำเนินการ
4. ในกรณีที่เป็นเรื่องเร่งด่วน ผู้นิเทศไม่มีเวลาพอที่จะมาให้การนิเทศแก่ครูโดยตรงและต่อเนื่อง

2. พฤติกรรมกรรมกรนิเทศแบบชี้นำให้ข้อมูล (Directive Informational Approach/Behaviors)

พฤติกรรมกรรมกรนิเทศแบบชี้นำให้ข้อมูลดำเนินการใช้พฤติกรรมต่าง ๆ เช่นเดียวกับการนิเทศแบบชี้นำควบคุม เพียงแต่ไม่ชี้นำหรือไม่แนะนำวิธีการปฏิบัติให้ครูโดยตรง แต่ให้ข้อมูลและวิธีการที่หลากหลายวิธีให้ครูได้เลือกปฏิบัติ ซึ่งผู้นิเทศควรจะต้องพยายามลด พฤติกรรมกรรมกรนิเทศแบบชี้นำควบคุมให้น้อยลงและพยายามส่งเสริมครูในการตัดสินใจมากขึ้นเรื่อย ๆ จนครูสามารถที่จะร่วมคิดร่วมปฏิบัติงานได้กับบุคคลอื่น โดยไม่ต้องอาศัยผู้นิเทศช่วยแนะนำ ตลอดเวลาต่อไป ซึ่งมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

1. การนำเสนอ (Presenting) เป็นการนำเสนอข้อมูลจากการสังเกต การสอนของผู้นิเทศเพื่อให้ครูเข้าใจและยอมรับเป้าหมายที่จะต้องเปลี่ยนแปลงจากปัญหาในการ จัดการเรียนการสอนของครู
2. การสร้างความเข้าใจตรงกัน (Clarifying) ผู้นิเทศจะถาม ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับเป้าหมายที่จะต้องเปลี่ยนแปลงและวิธีการที่จะเปลี่ยนแปลงจากการนำเสนอข้อมูลรายละเอียดที่ได้สังเกตและบันทึก

3. การฟัง (Listening) ผู้นิเทศตั้งใจฟังความคิดเห็น มุมมองของครู เพื่อให้เข้าใจว่าครูมองเห็นและยอมรับเป้าหมายที่จะต้องเปลี่ยนแปลงและปรับปรุง และรู้วิธีการปรับปรุงแก้ไขหรือไม่มากนักน้อยแค่ไหน

4. การแก้ปัญหา (Problem Solving) ผู้นิเทศพิจารณาแนวทางการแก้ปัญหาที่เป็นไปได้หลายแนวทางเพื่อให้ครูเลือกและให้ครูอธิบายสาเหตุของปัญหาให้ชัดเจน

5. การชี้นำแนะนำวิธีปฏิบัติ (Directing) ผู้นิเทศเสนอแนวทางการแก้ปัญหาที่เป็นไปได้ให้ครูเลือกวิธีที่เหมาะสมที่สุด พร้อมกับให้บอกเหตุผลที่เลือกวิธีนั้น

6. การฟัง (Listening) ผู้นิเทศถามครูเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการที่ครูเลือกใช้พร้อมทั้งบอกเหตุผล ผู้นิเทศให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางที่ครูเลือกไว้

7. การแนะนำ (Directing) ผู้นิเทศกำหนดขอบข่ายหรือกรอบที่ครูจะต้องปฏิบัติและดำเนินการโดยพูดแนะนำครูเกี่ยวกับวิธีการที่ครูเลือกใช้

8. การสร้างความเข้าใจตรงกัน (Clarifying) เพื่อให้เข้าใจตรงกันกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูจะปฏิบัติ ผู้นิเทศให้ครูอธิบายซ้ำและอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการและกิจกรรมที่จะปฏิบัติ

9. การกำหนดมาตรฐาน (Standardizing) ผู้นิเทศช่วยครูกำหนดเกณฑ์การปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับพฤติกรรมที่จะแก้ไขและเกณฑ์การตัดสินผลสำเร็จตามเป้าหมาย และกำหนดวัน-เวลาที่จะแล้วเสร็จ

10. การเสริมแรง (Reinforcing) ผู้นิเทศสรุปการประชุมทบทวนเป้าหมายของการเปลี่ยนแปลงกิจกรรม เกณฑ์ประเมินความสำเร็จตามเป้าหมาย วัน-เวลา การติดตามผลและสังเกตการสอนของครู

สำหรับการใช้พฤติกรรมการนิเทศแบบชี้นำให้ข้อมูล ผู้นิเทศต้องระลึกเสมอว่า ครูจะต้องมีส่วนรับผิดชอบในการเลือกวิธีการหรือการปฏิบัติที่เหมาะสมด้วยตนเอง เพราะการนิเทศแบบพัฒนาการนั้นมีเป้าหมายเพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนาตนเองได้ด้วยตัวเอง ซึ่งหมายถึงการพัฒนาขึ้นในทุกด้าน ทั้งด้านความคิด ความสามารถในการตัดสินใจและความชำนาญในการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน

ข้อแนะนำสำหรับผู้นิเทศในการเลือกใช้การนิเทศแบบชี้นำให้ข้อมูล เนื่องจากพฤติกรรมการนิเทศแบบชี้นำให้ข้อมูลจะเป็นการพัฒนาความเชี่ยวชาญ ความเชื่อมั่นในตัวเองให้แก่ครู แต่ยังจำกัดทางเลือกให้แก่ครู ดังนั้นการนำพฤติกรรมการนิเทศแบบชี้นำให้ข้อมูลใช้ จึงควรพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ครูมีระดับพัฒนาการและความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

2. ครูไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เป็นปัญหาในการสอนของตนเอง
เท่ากับผู้นิเทศ
3. ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแต่ขาดประสบการณ์หลายด้าน ในขณะที่
ผู้นิเทศรู้และเข้าใจดีทุกเรื่อง
4. ผู้นิเทศมีความเต็มใจที่จะร่วมรับผิดชอบในวิธีการแก้ปัญหาที่ครู
เลือกใช้
5. ครูมีความเชื่อมั่นในตัวผู้นิเทศ
6. มีเวลาจำกัดและการปฏิบัติจริง จำเป็นต้องดำเนินการอย่าง
เร่งด่วน

ข้อเสนอแนะบางประการสำหรับการใช้พฤติกรรมการนิเทศแบบชี้แนะ
ควบคุมและชี้แนะให้ข้อมูล ผู้นิเทศต้องพยายามส่งเสริมและพัฒนาครูให้สามารถเพิ่มระดับ
ความสามารถในการพัฒนาตนเองให้สูงขึ้นเรื่อยๆ จนถึงจุดสูงสุดที่นิเทศตัวเองได้

3. พฤติกรรมการนิเทศแบบร่วมมือ (Collaborative Behaviors)

ในการนิเทศแบบร่วมมือ นั้น ทั้งผู้นิเทศและครูจะร่วมกันตัดสินใจในวิธีการ
แก้ปัญหาและการปฏิบัติงานตลอดเวลา ทั้งครูและผู้นิเทศจะให้ข้อเสนอแนะแก่กันและกัน
เพื่อร่วมกันพิจารณาหาข้อตกลงร่วมกันในการปฏิบัติ มีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

1. การสร้างความเข้าใจตรงกัน (Clarifying) ในประเด็นนี้ผู้นิเทศต้อง
ดำเนินการ 2 ประเด็น คือ

- 1.1 ผู้นิเทศทำความเข้าใจกับปัญหาที่ครูพูดถึง เพื่อให้เกิด
ความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับปัญหาที่ครูได้นำเสนอ โดยพยายามกระตุ้นให้ครูระบุสาเหตุของปัญหา
และประเด็นของปัญหาให้ชัดเจน

- 1.2 ผู้นิเทศพยายามทำให้ครูเข้าใจความคิดเห็น การรับรู้ของผู้
นิเทศให้ชัดเจนมากขึ้น เพื่อปรับความเข้าใจตรงกันและมีแนวคิดในการแก้ปัญหาไปในทิศทางเดียวกัน

2. การฟัง (Listening) ผู้นิเทศฟังอย่างตั้งใจ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ
ชัดเจนมากขึ้นเกี่ยวกับปัญหาความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัญหาการสอนของตนเอง ก่อนที่จะคิด
พิจารณาแนวทางการแก้ไข้ปัญหา

3. การตอบสนอง (Reflecting) เพื่อความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับปัญหา
และรายละเอียดของปัญหาที่ครูนำเสนอ ผู้นิเทศต้องตอบสนองด้วยการรับรู้ปัญหาของครูเพื่อให้แน่ใจ
ว่าเข้าใจตรงกันว่าปัญหาที่แท้จริงของครูคืออะไร

4. การนำเสนอ (Presenting) ผู้นิเทศเสนอมุมมองและความคิดเห็น
ของตนเอง ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นจากการแก้ปัญหาตามความคิดเห็นของ

ครู เสนอข้อมูลที่ครูอาจจะมองข้ามความสำคัญ การเสนอความคิดเห็นของตนเองของผู้นิเทศในชั้นที่ผู้นิเทศจะช่วยให้ครูได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาเพิ่มขึ้นและมองเห็นสาเหตุและแนวทางการแก้ปัญหาที่ชัดเจนมากขึ้น

5. การแก้ปัญหา (Problem Solving) ทั้งผู้นิเทศและครูมีการแลกเปลี่ยนข้อแนะนำและทางเลือกใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาก่อนที่จะร่วมกันสรุปเกี่ยวกับวิธีแก้ปัญหาหรือเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เป็นไปได้และเหมาะสม

6. การกระตุ้นส่งเสริม (Encouraging) เป็นการกระตุ้นส่งเสริมและการยอมรับข้อโต้แย้งที่อาจจะเกิดขึ้น เมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น ผู้นิเทศต้องยอมรับข้อขัดแย้งและหาทางประนีประนอมเพื่อหาข้อยุติกันต่อไป เพราะความขัดแย้ง ความเห็นไม่ตรงกัน สามารถจะได้มาซึ่งวิธีแก้ปัญหาที่ดีและเหมาะสมที่สุด

7. ขั้นการเจรจาตกลงร่วมกันเพื่อหาข้อยุติ (Negotiating) เป็นการเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาที่เป็นที่ยอมรับของครูและผู้นิเทศเพื่อให้ทั้ง 2 ฝ่ายเห็นด้วยกับรายละเอียดของแนวทางการปฏิบัติ อาจมีการอภิปรายหาแนวทางเพื่อที่จะได้ช่วยเหลือกัน

8. การกำหนดมาตรฐาน (Standardizing) การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติ เป็นการตกลงร่วมกันในรายละเอียดของแนวทางและแผนปฏิบัติ รวมทั้งกำหนด วัน เวลา สถานที่ ที่จะดำเนินการตามแผน ใช้สื่ออะไรบ้าง มีใครบ้างเป็นผู้ร่วมงาน รายละเอียดเหล่านี้ต้องเจรจาปรึกษาหารือกันให้ชัดเจน

9. การตอบสนอง (Reflecting) เป็นการพิจารณาไตร่ตรองเพื่อสรุปแผนขั้นสุดท้าย ผู้นิเทศสรุปแนวทางและแผนปฏิบัติงานโดยครูยอมรับเข้าใจตรงกันในทุกเรื่อง อาจจะให้ครูทบทวนแผนและแนวทางการปฏิบัติอีกครั้งและมีการจดบันทึกข้อตกลงร่วมกันในการปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหายุ่งยากยอมรับนัดหมายการดำเนินการทุกขั้นตอนตามแผนก่อนนัดการประชุม

ข้อแนะนำสำหรับผู้นิเทศในการเลือกใช้การนิเทศแบบร่วมมือ
ผู้นิเทศควรเลือกใช้วิธีการนิเทศแบบร่วมมือในกรณีต่อไปนี้

1. ในกรณีที่ครูหรือคณะครูมีระดับพัฒนาการความสามารถในการคิดเชิงนามธรรมและความเชี่ยวชาญอยู่ในระดับปานกลาง แต่อาจจะยังไม่กล้าตัดสินใจเองโดยเด็ดขาดด้วยตนเอง

2. ในกรณีที่ครู คณะครูและผู้นิเทศมีความรู้ความสามารถ ความสำคัญเท่าเทียมกันหรือถ้าครูเข้าใจปัญหามากที่สุดในเรื่องหนึ่ง ผู้นิเทศรู้และเข้าใจมากอีกเรื่องหนึ่ง การนิเทศแบบร่วมมือจะช่วยให้ได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3. ในกรณีที่ผู้นิเทศและครูจะต้องมีการตัดสินใจร่วมกันและต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันในเรื่องที่จะส่งผลถึงผู้ปกครอง ชุมชน หรือผู้บังคับบัญชาในระดับสูงขึ้นไป

4. ในกรณีที่ครูและผู้นิเทศยอมรับต่อการมีภาระหน้าที่ร่วมกันในการแก้ปัญหาเฉพาะเรื่อง หรือบางเรื่องที่ครูต้องการมีส่วนร่วมในการปัญหาและตัดสินใจ แต่ไม่ทำให้ครูมีส่วนร่วมอาจเกิดปัญหาขึ้นได้

4. พฤติกรรมการนิเทศแบบไม่ชี้นำ (Non-directive Behaviors)

วิธีการนิเทศแบบไม่ชี้นำนั้น ผู้นิเทศจะใช้พฤติกรรมในการพูดคุยทำงานร่วมกันกับครู โดยที่ครูจะเป็นผู้ที่ตัดสินใจด้วยตัวเอง ผู้นิเทศเป็นเพียงผู้ช่วยในการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ ที่ครูร้องขอเท่านั้น ซึ่งมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

1. การฟัง (Listening) ผู้นิเทศฟังครูพูด ครูเสนอแนวคิดความต้องการอย่างตั้งใจและพยายามทำความเข้าใจกับเรื่องที่ครูพูดให้มากที่สุด

2. การตอบสนอง (Reflecting) หลังจากที่ได้ครูพูดหรือเสนอแนวความคิดจบลงแล้ว ผู้นิเทศจะต้องพยายามจับใจความสำคัญในเรื่องที่ครูพูดให้มากที่สุด แล้วจึงพูดสรุปความคิดเห็นตามความต้องการของครูหรือปัญหาของครู แสดงความเห็นใจ สนใจ แต่ไม่ควรแสดงความคิดเห็นส่วนตัวใด ๆ ออกไป

3. การสร้างความเข้าใจตรงกัน (Clarifying) ผู้นิเทศต้องพยายามทำความเข้าใจกับปัญหาเรื่องราวที่ครูพูดให้ละเอียดและชัดเจนตรงกันให้มากที่สุด อาจจะให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาหรือเรื่องราวที่ครูพูด เพื่อให้สามารถมองปัญหาหลายมุมและเพื่อให้ครูได้แนวคิดมุมมองมากขึ้น

4. การกระตุ้นส่งเสริม (Encouraging) ผู้นิเทศต้องแสดงออกด้วยความสนใจ เต็มใจที่จะรับฟังเรื่องราวปัญหาต่าง ๆ ของครู ในขณะที่ครูพยายามพูดแสดงความคิดเห็น ผู้นิเทศทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาหรือเรื่องราวนั้น ๆ แล้วให้การกระตุ้นด้วยคำพูดใช้ท่าทางประกอบ รวมทั้งพูดให้กำลังใจ สนับสนุน ชื่นชม ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถตัดสินใจได้ด้วยความมั่นใจ

5. การตอบสนอง (Reflecting) สิ่งที่ผู้นิเทศต้องปฏิบัติมีดังนี้

5.1 ตอบสนองต่อการพูด การเสนอของครูตลอดเวลา พร้อมทั้งทบทวนความเข้าใจของตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่ครูพูด เพื่อตรวจสอบความเข้าใจตรงกัน แต่ไม่จำเป็นต้องถอดข้อความการพูดของครูทุกครั้ง

5.2 ตอบสนองในการทบทวนเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานของครู ก่อนจบการประชุม ซึ่งผู้นิเทศต้องให้ครูสรุปแผนการปฏิบัติรายละเอียดของวิธีการดำเนินงานอีกครั้ง ก่อนที่จะให้ครูได้เริ่มดำเนินการตามโครงการและแผนปฏิบัติงานนั้น

6. การแก้ปัญหา (Problem Solving) ผู้นิเทศต้องดำเนินการ

2 ประเด็น คือ

6.1 ผู้นิเทศต้องพยายามพุดกระตุ้นให้ครูพิจารณาแนวทางการปฏิบัติหรือแนวทางการแก้ปัญหาอื่น ๆ โดยให้ครูกิจหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง สอบถามในรายละเอียดของแนวทางการแก้ปัญหา กระตุ้นให้คิดทางเลือกให้หลากหลายเพื่อเปรียบเทียบ และให้ได้ซึ่งวิธีที่เหมาะสมที่สุด โดยใช้เวลาในการคิดและพูดอย่างพอเพียง

6.2 ภายหลังจากที่ครูได้แนวทางการแก้ปัญหาแล้ว ผู้นิเทศจะต้องกระตุ้นให้ครูพูดอธิบายถึงผลที่อาจจะเกิดขึ้น จากการนำวิธีนั้นไปแก้ปัญหา รวมทั้งอาจจะให้อธิบายผลที่จะเกิดขึ้นจากวิธีอื่น ๆ ที่ไม่ได้เลือก เพื่อให้ครูกิจมีโอกาสคิดเปรียบเทียบแต่ละแนวทางการแก้ปัญหา จากผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในการใช้แต่ละวิธี

7. การนำเสนอ (Presenting) ผู้นิเทศให้ครูนำเสนอปัญหา และแนวทางหรือวิธีการแก้ปัญหาอีกครั้ง พยายามพุดให้ครูเต็มใจ ตั้งใจที่จะปฏิบัติและยอมรับว่าเป็นความผูกพันและภาระหน้าที่ในเรื่องที่ครูได้ตัดสินใจแล้ว โดยพยายามให้ครูเลือกวิธีปฏิบัติได้จริงด้วยตัวเอง ภายในระยะเวลาพอควรและรับผิดชอบในการดำเนินการโครงการโดยตลอด

8. การกำหนดมาตรฐาน (Standardizing) ผู้นิเทศให้ครูกำหนดเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน กำหนด เวลาแล้วเสร็จ ระบุมาตรฐานของผลงานที่ปฏิบัติงาน งานใดควรเริ่มต้น ก่อนหลังและจะเสร็จเมื่อใด ต้องการสื่ออุปกรณ์ใดบ้างที่จำเป็น เมื่อใดที่ครูสามารถอธิบาย และตอบคำถามต่าง ๆ เหล่านี้ชัดเจน การประชุมการนิเทศใกล้จะสมบูรณ์

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้นิเทศในการเลือกใช้การนิเทศแบบไม่ชี้นำ

ในการเลือกใช้วิธีนิเทศและพฤติกรรมการณ์นิเทศแต่ละประเภทต้องอาศัย ข้อมูลเกี่ยวกับตัวครูหลายด้านจนเข้าใจว่าครูแต่ละคน แต่ละกลุ่มนั้นเหมาะสมกับวิธีนิเทศและ พฤติกรรมการณ์นิเทศแบบใดมากที่สุด จึงค่อยเริ่มดำเนินการสำหรับการเลือกใช้พฤติกรรมการณ์นิเทศ แบบไม่ชี้นำ ควรคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ในกรณีที่ครูหรือคณะครูผู้ร่วมโครงการนิเทศ มีความรู้ มีความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความเชี่ยวชาญมีระดับความคิดและระดับพัฒนาการสูงมาก
2. ในกรณีที่ครูหรือคณะครูมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ตัดสินใจ จะดำเนินการมากและผู้นิเทศมีความรู้ความเชี่ยวชาญเรื่องนั้นน้อย
3. ในกรณีที่ครูหรือคณะครูต้องรับผิดชอบโดยตรงในการตัดสินใจในเรื่องนั้นๆและผู้นิเทศมีส่วนร่วมน้อย
4. ในกรณีที่ครูหรือคณะครูมีความตั้งใจและต้องการจะแก้ปัญหาในเรื่องนั้น ๆ ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่ปัญหาสำคัญที่ผู้นิเทศต้องเข้าไปมีส่วนร่วม แต่ช่วยเปิดโอกาสส่งเสริม

สนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสตัดสินใจและจัดดำเนินการเอง โดยผู้นิเทศคอยสนับสนุนและบริการตามที่ถูกร้องขอ

สรุปว่า การนิเทศแบบไม่ใช้น้ำนั้น ครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการตัดสินใจด้วยตนเอง มีอิสระในการคิดการปฏิบัติ ผู้นิเทศจะเป็นผู้ที่คอยสนับสนุน อำนวยความสะดวก คอยให้ข้อมูลเพิ่มเติมและพยายามช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้แนวทางวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุด โดยที่ครูไม่ได้รู้สึกที่กำลังถูกแนะนำ

องค์ประกอบสำคัญเพื่อพิจารณาเลือกใช้วิธีการนิเทศแบบพัฒนาที่เหมาะสมสำหรับการนิเทศครู

1. ระดับพัฒนาการของครู (Developmental Level) และระดับความสามารถในการคิดเชิงนามธรรม (Level of Abstraction)
2. ความรู้ความเชี่ยวชาญ (Expertise)
3. ความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ (Responsibility)
4. การยอมรับและผูกพันต่อภาระหน้าที่ (Commitment)

ซึ่งจากข้อค้นพบของการศึกษางานวิจัย รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูในยุคศตวรรษที่ 21 พบว่า การใช้พฤติกรรมการนิเทศหรือการร่วมมือกันพัฒนาวิชาชีพแบบต่าง ๆ เพื่อการนิเทศนั้น ควรเริ่มต้นการพูดคุยสนทนาเพื่อสร้างความคุ้นเคยและมีความเข้าใจเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ที่สำคัญผู้นิเทศจะต้องไม่เริ่มการสนทนาด้วยการชี้แนะหรือให้คำแนะนำแก่ผู้รับการนิเทศ แต่ควรให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นคนเริ่มก่อนเสมอ

ภาระหน้าที่ของการนิเทศแบบพัฒนาการ (Tasks of Developmental Supervision)

ภาระงานของการนิเทศแบบพัฒนาการนั้น ประกอบด้วยภาระงานหลักสำคัญ 5 งาน ซึ่งบางงานนั้นจัดเป็นการนิเทศการศึกษา แต่ก็อาจไม่จำเป็นที่จะต้องเข้าไปนิเทศและให้การช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ไม่ต้องมีการสังเกตการสอนและไม่ได้จัดขึ้นภายในชั้นเรียน แต่งานบางอย่างเป็นการนิเทศการสอนโดยตรง เช่น การให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง และการวิจัยในชั้นเรียน แต่ถึงอย่างไรก็ตามงานทุกงานล้วนมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันหรืออาจจะมีเหลื่อมล้ำกัน เช่น การให้ความช่วยเหลือครูโดยตรงและการวิจัยในชั้นเรียน ก็จัดเป็นการพัฒนาวิชาชีพได้ด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งรายละเอียดของแต่ละภาระงานทั้ง 5 นั้น มีรายละเอียด ดังนี้

1. งานช่วยเหลือครูโดยตรง (Direct Assistance) หมายถึง การให้ความช่วยเหลือครูในเรื่องการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้ครูได้เกิดการพัฒนาในด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งวิธีการนิเทศในลักษณะนี้ ประกอบด้วย การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) และ

Mentoring ซึ่งโรงเรียนต่าง ๆ เริ่มใช้กันมากขึ้น นอกจากนั้นยังมีวิธีการให้การช่วยเหลือครู (Expert Coaching) โดยตรงในแบบอื่น ๆ อีก ดังนี้

1.1 การสาธิตการสอน (Demonstration) เช่น สาธิตวิธีสอนแบบใหม่ หรือวิธีการสอนที่ครูสนใจและต้องการที่จะเห็นตัวอย่างวิธีการดำเนินสอนอย่างชัดเจน

1.2 การร่วมสอน (Co-teaching) วิธีการนี้ใช้สำหรับครูที่มีความต้องการได้รับความช่วยเหลือแนะนำ โดยผู้นิเทศหรือเพื่อนครูที่มีความชำนาญ/เชี่ยวชาญ ในเรื่องนั้น ๆ ร่วมกันสอน ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และยังเป็นการส่งเสริมความเป็นมิตรที่ดี ทำให้มีการพูดคุยสนทนากันมากขึ้น รวมทั้งยังเป็นการสร้างความไว้วางใจใจทำให้กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ที่จะนำไปสู่การพัฒนาและความเจริญก้าวหน้าได้

1.3 การให้การสนับสนุนด้วยสื่อ วัสดุ ทรัพยากรต่าง ๆ ให้กับครู และต้องมีการอธิบายถึงวิธีการใช้สื่อ วัสดุและทรัพยากรเหล่านั้นด้วย ซึ่งจะทำให้ครูทุกคนที่มีความต้องการจะใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนได้รับประโยชน์เป็นอย่างมากและทำให้ครูสามารถนำสื่อไปใช้ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

1.4 การช่วยวางแผนการสอน (Co-planning Lessons)

1.5 การให้การดูแล แนะนำ ช่วยเหลือ โดยผู้มีความเชี่ยวชาญที่สูงกว่า (Mentor Coaching)

2. งานพัฒนากลุ่ม (Group Development) หมายถึง การเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะในการทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาและปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เป็นงานที่สำคัญอีกงานหนึ่งของการนิเทศ ซึ่ง กลlickแมน (Glickman, 1990) ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับงานพัฒนากลุ่มว่า กลุ่มที่สามารถทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมีความสามัคคีปรองดองกัน จำเป็นต้องมีผู้นำกลุ่มที่มีความสามารถและมีความชำนาญ เพราะในการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวันคนเราจะต้องมีการทำงานกลุ่มอยู่เสมอ แต่ประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่า มีปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้บางกลุ่มประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี แต่บางกลุ่มกลับไม่ประสบความสำเร็จในการทำงานกลุ่ม ซึ่งบุคคลที่สำคัญที่สุดในการช่วยให้การทำงานกลุ่มประสบความสำเร็จคือ “ผู้นำกลุ่ม” ซึ่งผู้นำกลุ่มจะต้องใส่ใจต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ของกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ อุปสรรคและข้อขัดแย้งต่าง ๆ อาจเกิดขึ้นได้ แต่ผู้นิเทศควรใช้ความสามารถในการใช้ข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นให้เกิดประโยชน์ภายในกลุ่มเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหมายด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การร่วมมือกันศึกษาวิเคราะห์ปัญหา (Study Groups) การเล่าประสบการณ์สอนให้กลุ่มฟัง การพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาสื่อ และการร่วมกันแก้ปัญหาที่ทุกคนมีส่วนร่วม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำที่เหมาะสมด้วย

3. งานพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)

หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เทียบเท่ากับการจัดการเรียนการสอน นั่นคือ การนำเอาหลักสูตรไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ แต่เนื่องจากหลักสูตรที่นำไปใช้ในโรงเรียนเป็นหลักสูตรแกนกลางที่โรงเรียนทุกระดับจะต้องนำไปใช้ และต้องมีการปรับใช้อย่างเหมาะสม ดังนั้น ครูจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรระดับ โรงเรียนและระดับชั้นเรียน ด้วยเหตุนี้ ผู้นิเทศควรมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร เป็นอย่างดี เพื่อให้การนิเทศมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผู้นิเทศจะต้องรู้ว่า หลักสูตรมี องค์ประกอบที่สำคัญอะไรบ้าง หลักสูตรมีกระบวนการพัฒนาอย่างไร และจะต้องประเมินผลหลักสูตร ด้วยวิธีใดบ้าง ที่สำคัญจะช่วยให้ครูนำหลักสูตรลงไปสู่ห้องเรียนได้อย่างไร รวมทั้งวิธีการแนะนำให้ ครูใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างไร

4. งานพัฒนาวิชาชีพ (Professional Development)

การพัฒนาบุคลากรหรือการพัฒนาวิชาชีพเป็นงานหนึ่งของการ นิเทศแบบพัฒนาการ (Development Supervision) ที่ผู้นิเทศหรือผู้ทำหน้าที่นิเทศเป็นบุคลากรอีก กลุ่มหนึ่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและงานการพัฒนาวิชาชีพของครู ร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ ตามบทบาทภาระหน้าที่ของครูที่มีส่วนรับผิดชอบในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งควรตระหนักว่า การพัฒนาวิชาชีพมีความจำเป็น มีคุณค่าและมี ประโยชน์สำหรับบุคลากรทางการศึกษาทุกคน และเพื่อผลลัพธ์สูงสุดที่ทุกคนต้องการ นั่นคือ การพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของนักเรียน

การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษายุคใหม่

การพัฒนาวิชาชีพในปัจจุบัน โดยเฉพาะวิชาชีพทางการศึกษานั้น ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาการของวิทยาการ การเรียนรู้และ เทคโนโลยีใหม่ ๆ จึงได้มีการนำเสนอแนวทางใหม่ ๆ สำหรับการพัฒนาวิชาชีพ ดังนี้

1. การพัฒนาวิชาชีพด้วยการพัฒนาตนเอง โดยครูเป็นผู้ วางแผนโครงการพัฒนาตนเอง โดยกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และวางแผนการปฏิบัติงานและ ประเมินผลงานตนเอง เช่น Cognitive Coaching สำหรับกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ ใช้ Peer Coaching สำหรับครูและเพื่อนครูที่สอนวิชาเดียวกัน ใช้ Collaborative Peer Coaching สำหรับครู ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปร่วมกันพัฒนาด้านการสอน ใช้ Expert Coaching and Mentoring โดยผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญมากกว่าครู และใช้ Mirror Coaching โดยให้ครูคนอื่น ๆ ช่วยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการสอน

2. จัดโปรแกรม Coaching แบบต่าง ๆ ที่หลากหลายและเหมาะสมในโรงเรียนและคณะครู เช่น Literacy Coaching, Instructional Coaching, Control Coaching, Leadership Coaching and Coaching Classroom Management

การนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอน โรงเรียนควรมีการพิจารณาวิธีพัฒนาวิชาชีพให้กับบุคลากรหลาย ๆ แบบ โดยเฉพาะการนิเทศในปัจจุบันที่เป็นยุคปฏิรูปการจัดการเรียนรู้และยุคข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดน บุคคลทุกอาชีพทุกระดับควรได้รับการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน

5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

การวิจัยในชั้นเรียนหรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นการศึกษาที่เป็นระบบและมีขั้นตอนตามลำดับ โดยทั่วไปมีรูปแบบการวิจัยเชิงทดลองและการวิจัยเชิงทดลองผสมผสานกับการวิจัยเชิงบรรยาย โดยมีการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ในชั้นเรียนหรือในโรงเรียนกับกลุ่มบุคคล เพื่อศึกษาหาคำตอบของปัญหาหรือศึกษาหาวิธีการ หรือนวัตกรรมการสอนใหม่ ๆ เพื่อนำผลการศึกษานั้นมาแก้ปัญหา หรือวิธีการเรียนการสอนโดยตรงในชั้นนั้น ๆ หรือภายในโรงเรียน (วัชร ลาเรียนดี, 2556)

6. งานส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรม (Cultural Tasks)

Gickman and other (2010) ได้นำเสนองานในการนิเทศการศึกษาเพิ่มเติม คือ การส่งเสริมวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วย 3 งานหลัก คือ

6.1 การสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง (Facilitating Change)

เนื่องจากสภาพปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการศึกษาและโรงเรียนจะต้องมีการศึกษาแนวทาง วิธีการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้ เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสังคม

6.2 การตอบสนองต่อความหลากหลายของวัฒนธรรม (Addressing Diversity) ในการจัดการศึกษาและโอกาสที่ตอบสนองความแตกต่างของแต่ละบุคคลและแต่ละกลุ่ม เป็นสิ่งที่สังคมและโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญและคำนึงถึงด้วยเช่นกัน

6.3 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Building Community)

ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องสร้างโรงเรียนและชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้หรือเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Community) ซึ่งเป็นการหลอมรวมเป้าหมายชุมชนและโรงเรียนเข้าด้วยกัน เป็นชุมชนประชาธิปไตยมีการสร้างจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม เรียนรู้ด้วยวิธีการสืบเสาะอย่างต่อเนื่องรวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างชุมชนและโรงเรียน

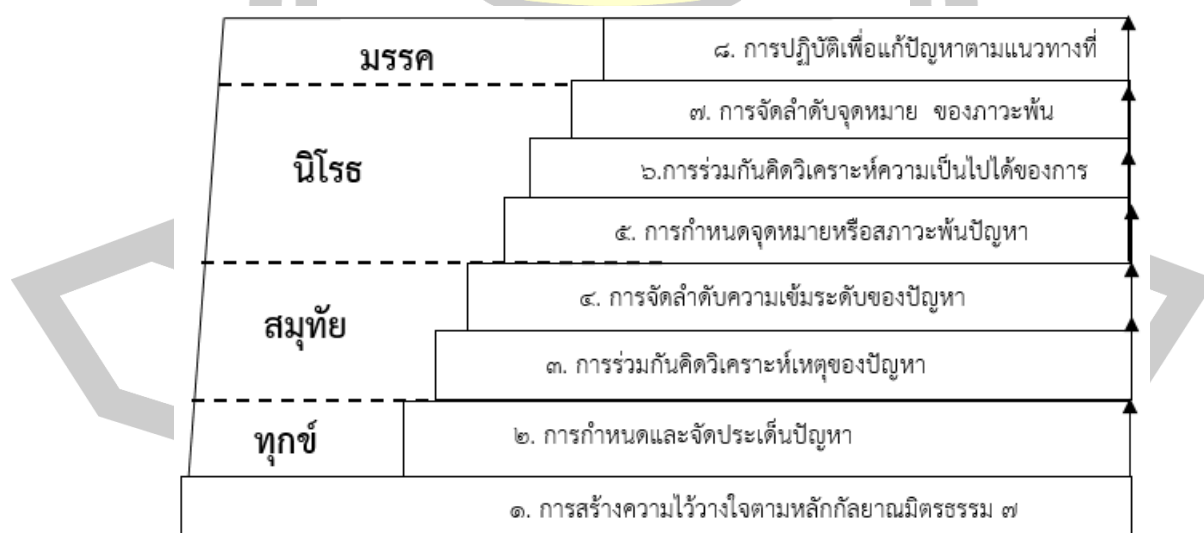
จะเห็นรูปแบบการนิเทศแบบพัฒนาการ มีความครอบคลุมในส่วนเนื้อหาการพัฒนาอย่างรอบด้านและมีความเหมาะสมอย่างยิ่งต่อการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพและสามารถพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

4. การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Supervising or Peer Coaching)

การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นกระบวนการนิเทศการสอนที่ครูผู้สอนเป็นผู้นิเทศซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน มีการสะท้อนคิดเพื่อให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนของตนเพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สามารถจัดกิจกรรมได้ทั้งเป็นทางการ(Formal) และไม่เป็นทางการ (Informal) โดยสามารถดำเนินการใน 3 ระยะ คือ 1) การเยี่ยมชั้นเรียนและการสังเกตการเรียนการสอนในเวลาสั้น ๆ 2) ให้ข้อมูลย้อนกลับหรือพูดคุยหลังการสังเกตการสอน และ 3) ให้ข้อเสนอแนะ เมื่อครูต้องการคำแนะนำ

5. การนิเทศแบบกัลยาณมิตร

ในปี พ.ศ. 2537 ศ. สุนน อมรวิวัฒน์ ได้เสนองานทางวิชาการเรื่อง “กระบวนการกัลยาณมิตร : ฝึกจิตให้น้ำใจ” ในที่ประชุมสำนักธรรมศาสตร์และการเมืองราชบัณฑิตยสถาน วันที่ 5 เมษายน 2537 สรุปได้ว่า กระบวนการกัลยาณมิตร คือกระบวนการประสานสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพื่อจุดหมาย 2 ประการ คือ 1) ชี้นำบรรเทาทุกข์ 2) ชี้นำสุขเกษมศานต์ โดยทุกคนต่างมีเมตตาธรรม พร้อมจะชี้นำและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กระบวนการกัลยาณมิตรช่วยให้บุคคลสามารถแก้ปัญหาได้โดยการจัดขั้นตอนตามหลักอริยสัจ 4 ดังนี้

ที่มา : สุนน อมรวิวัฒน์ (2547)

ภาพประกอบ 4 แผนภูมิขั้นตอนการสอนตามกระบวนการกัลยาณมิตร

หากพิจารณาแผนภูมิข้างต้น กระบวนการนิเทศโดยชี้ทางบรรเทาทุกข์ มีขั้นตอน คือ 1) การสร้างความไว้วางใจ 2) การกำหนดปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา 3) การศึกษาค้นคว้า คัดวิเคราะห์ร่วมกันถึงเหตุปัจจัยแห่งปัญหา 4) การจัดลำดับความเข้มหรือระดับความซับซ้อนของปัญหา การชี้สุขเกษมสันต์ มีขั้นตอนต่อมา คือ 1) การกำหนดจุดหมายของการแก้ปัญหา หรือวัตถุประสงค์ของภารกิจ 2) การวิเคราะห์ความเป็นไปได้หรือทางเลือก 3) การจัดลำดับวัตถุประสงค์และวิธีการ และ 4) การกำหนดวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสมหลาย ๆ วิธี

6. การนิเทศแบบร่วมพัฒนา

การนิเทศแบบร่วมพัฒนา เป็นการปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาศึกษานิเทศก์ และครูในกระบวนการนิเทศการศึกษา ที่มุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยใช้เทคนิคการนิเทศการสอนเป็นปัจจัยหลัก บนพื้นฐานของสัมพันธภาพแห่งการร่วมคิด ร่วมทำ พึ่งพา ช่วยเหลือ ยอมรับซึ่งกันและกัน ให้เกียรติและจริงใจต่อกันระหว่างผู้นิเทศ ผู้สอนและคู่สัญญา เพื่อร่วมกันพัฒนาทักษะวิชาชีพ อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจุดมุ่งหมายทั่วไป เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการปรับปรุงการปฏิบัติงานของครูให้เกิดประสิทธิภาพบนพื้นฐานของกระบวนการ ที่เกิดจากความต้องการของครูในการพัฒนาทักษะวิชาชีพ

กระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนา

ขั้นที่ 1 การวางแผนการดำเนินงาน (Planning-P)

ขั้นที่ 2 การเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงาน (Informing-I)

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing-D)

ขั้นที่ 4 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation-E)

4.1 ผลผลิตที่ได้จากการนิเทศ (Output) คือสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับการนิเทศตามเป้าหมายของการนิเทศนั้น

4.2 กระบวนการดำเนินงาน (Process) คือ ความเหมาะสมของขั้นตอนในการทำงาน ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศและบรรยากาศในการทำงาน

4.3 ปัจจัยป้อนเข้า (Input) คือการลงทุนในด้านทรัพยากรมนุษย์ วัสดุอุปกรณ์สื่อ การนิเทศ เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ งบประมาณการเงิน รวมทั้งระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานตามโครงการ

ขั้นที่ 5 การเผยแพร่ขยายผล (Diffusing-D) ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อเป็นการเสริมสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ส่วนการขยายเครือข่ายการดำเนินงานนิเทศ โดยใช้เทคนิคการขายความคิดให้เกิดความเชื่อถือ ศรัทธา แล้วจึงใช้เทคนิคการเชิญชวนให้เข้ามามี

ส่วนร่วมที่เล็กน้อย ในฐานะเพื่อนร่วมอาชีพ หรืออุดมการณ์ จนเกิดความพร้อมที่จะเข้าร่วมดำเนินการ ด้วยอย่างเต็มตัว ในฐานะ “ครูปฏิบัติการ” หรือฐานะ “คู่สัญญา” นับว่าเป็นกลวิธีการเผยแพร่และ ขยายผลที่มีประสิทธิภาพ โดยเน้นความพร้อมหรือความสมัครใจของครูเป็นหลัก ชื่นเสริม การร่วมใจ และการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ (Co-operating-C & Reinforcing-R) นับว่าเป็นกลไกสำคัญที่ จะทำให้ผลการดำเนินงานได้ทั้งคน งาน และจิตใจที่ผูกพันอยู่กับงาน

7. การนิเทศแบบมีส่วนร่วม

การนิเทศแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การนิเทศการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งที่ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในการแสดงความคิดเห็น ร่วมแก้ปัญหา และเจรจาตกลงใจที่จะดำเนินการร่วมกันถึงการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน หรือเรียกว่า เป็นการนิเทศแบบพึ่งพา ซึ่งการนิเทศดังกล่าวควรนำมาใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และเหตุการณ์ ดังต่อไปนี้

1. ใช้เมื่อครูและผู้นิเทศ มีระดับความเชี่ยวชาญในประเด็นปัญหานั้น ๆ
ใกล้เคียงกัน
2. ใช้เมื่อครูและผู้นิเทศ ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกัน
และนำมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
3. ใช้เมื่อครูและผู้นิเทศต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกันใน
ประเด็นปัญหา
4. ใช้เมื่อครูและผู้นิเทศต้องการให้มีการพิจารณาปัญหาร่วมกันอย่างถี่
ถ้วน และรอบคอบหรือครูต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกระบวนการนิเทศแบบมีส่วนร่วม
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้
 - 4.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ เป็นขั้นเริ่มต้น
ที่จะได้ข้อมูลเพื่อนำไปประกอบในการวางแผน และกำหนดทางเลือกผู้นิเทศ จำเป็นจะต้อง
ทำการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง
 - 4.2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก การวางแผนเป็นการเริ่มต้นของ
การกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย หลักการทำงาน กำหนดกฎเกณฑ์ มาตรฐานงานจากข้อมูลที่ได้
กำหนดจะพัฒนาตามความสำคัญลำดับ 1, 2, 3
 - 4.3 การสร้างสื่อและเครื่องมือ หลังจากผู้นิเทศและครูได้ร่วมกัน
วางแผนกำหนดทางเลือกในการนิเทศแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ ผู้นิเทศและครูผู้สอนต้องร่วมกันสร้างสื่อ
และเครื่องมือ เพื่อใช้ในการดำเนินการนิเทศสื่อและเครื่องมือที่สร้างขึ้น

4.4 การปฏิบัติการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศตกลงกันไว้ว่าจะปฏิบัติอย่างไร จะเป็นเพียงเยี่ยมชั้นเรียน หรือ ประเมินเอกสารหลักฐาน หรือการสังเกตการสอนในชั้นเรียน ควรเป็นแบบมีส่วนร่วม

4.5 การประเมินผลและการรายงานผลการนิเทศ เป็นกระบวนการที่ต้องรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อทราบ ความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค และความสำเร็จในการปฏิบัติการนิเทศ โดยใช้วิธีการ และเครื่องมือที่ผู้นิเทศและครูได้ร่วมกันสร้างขึ้น กำหนดดังนี้

4.5.1 การประเมินประสิทธิผล แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ประเมินสภาพเป็นการประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ก่อนจะเริ่มปฏิบัติการนิเทศ เช่น ความพร้อมของครู ระบบการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หรือคุณภาพด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว

ระยะที่ 2 เป็นการประเมินสภาพระหว่างปฏิบัติเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า

ระยะที่ 3 เป็นการประเมินสภาพเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน ตรวจสอบผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ว่าได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่

4.5.2 เปรียบเทียบผลที่ได้กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลจากการประเมินการปฏิบัติการนิเทศ จะนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานหรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้ตามเป้าหมาย แล้วพิจารณาตรวจสอบว่า มีการเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใด มีสิ่งใดที่ต้องปรับปรุงแก้ไขต่อไป

4.5.3 รายงานผลปฏิบัติงาน โดยเฉพาะครูผู้สอนจะต้องทราบอย่างชัดเจนว่ากระบวนการเรียนการสอนของตนเป็นอย่างไร ควรปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาให้ดีขึ้นตรงจุดไหน

8. การนิเทศเพื่อการเปลี่ยนแปลง

สืบเนื่องจากการโลกในยุคใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเรื่องจำเป็นเร่งด่วน เนื่องจากคุณภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันที่มีความอ่อนด้อยลง โดยเฉพาะปัญหาคุณภาพนักเรียน ต้องแก้ปัญหาให้ตรงเป้าหมายมากที่สุด และทำให้เกิดผลสำเร็จโดยเร็วลักษณะก้าวกระโดด ดังนั้น การสร้างการเปลี่ยนแปลงจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์และมีส่วนร่วม ผู้บริหารองค์กรต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีการพัฒนาบุคลากร ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญให้มีความรู้ความสามารถพัฒนาตนเองไปสู่วิชาชีพขั้นสูงที่ต้องใช้ความรู้ในการปฏิบัติงานตามบริบทของสังคมฐานความรู้ การเปลี่ยนแปลงจึงจะเกิดอย่างต่อเนื่องเพราะบุคลากรที่พัฒนาแล้วมีความรู้ความสามารถ จะนำความรู้ความสามารถไปพัฒนาปัจจัย

อื่น ๆ เช่น สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม วัสดุอุปกรณ์ กระบวนการทำงานให้ดีขึ้นตามไปด้วยวิธีพัฒนาบุคลากร ที่สำคัญ คือ การนิเทศ ทั้งการนิเทศงานและการนิเทศพัฒนาวิชาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน พัฒนาโรงเรียนแบบก้าวกระโดด โดยจัดให้มีศึกษานิเทศก์เคลื่อนที่เร็ว (Roving Team) ทำหน้าที่นิเทศติดตามประเมินผลโรงเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามกรอบแผนหลักของโครงการ

วัฒนา ก้อนเชื้อรัตน์ ได้ทำการวิจัยและใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อการเปลี่ยนแปลงในการนิเทศโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2550 โดยจัดอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาทีมงาน นิเทศติดตามให้ข้อเสนอแนะช่วยให้โรงเรียนสามารถขับเคลื่อนคุณภาพได้ตามแผนหลักโครงการ ตามหลักการ 4 ข้อนี้ ได้แก่

1. กระบวนการเร่งรัดให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
2. การนิเทศเพื่อสร้างคุณภาพตามหลักการ 5G และการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Kaizen)
3. การตรวจเยี่ยมเชิงประเมิน
4. การส่งเสริมองค์การเรียนรู้

ภายหลังจากการได้รับการนิเทศตามหลักการ 4 ข้อ พบว่า คุณภาพการบริหารจัดการของโรงเรียนและผลการดำเนินงานของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก สูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำให้โรงเรียนได้รับการรับรอง ได้รับการยอมรับจากชุมชน มีความภาคภูมิใจและความพึงพอใจต่อการนิเทศที่เป็นกัลยาณมิตร เป็นกันเองตรงไปตรงมา จากผลการวิจัยดังกล่าวเห็นว่า รูปแบบการนิเทศเพื่อการเปลี่ยนแปลงมีลักษณะที่เหมาะสมกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้วยการนิเทศจากภายนอกประสานกับการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งมีขั้นตอนหลักการที่สำคัญคือการสร้างและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการประเมินผลและการตรวจเยี่ยมที่เป็นกัลยาณมิตร การมีส่วนร่วม สามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้หลากหลายสถานการณ์ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา บุคลากรผู้รับการนิเทศ วิเคราะห์ ปรับประยุกต์หลักการลงรายละเอียดในกิจกรรมการนิเทศที่จะนำไปใช้ได้ดียิ่ง เช่น การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาผลงานครู การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานลักษณะของรูปแบบการนิเทศเพื่อการเปลี่ยนแปลงเป็นโครงสร้าง กระบวนการนิเทศเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับการนิเทศ ที่มุ่งผลคุณภาพนักเรียนประกอบด้วย หลักการสำคัญ 4 หลักการ ขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน

1. ขั้นเตรียมการ ใช้หลักการกระบวนการเร่งรัดให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

2. ขั้นตอนการ ใช้หลักการนิเทศเพื่อสร้างคุณภาพ 5 G

และการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ไคเซ็น (Kaizen)

3. ขั้นประเมินผล ใช้หลักการตรวจเยี่ยมเชิงประเมิน

4. ขั้นพัฒนาให้ยั่งยืน ใช้หลักการส่งเสริมองค์การการเรียนรู้

กระบวนการเร่งรัดให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change Cancellation Model : CAP) สำนักพัฒนานวัตกรรมในการจัดการศึกษา ได้เสนอขั้นตอนการเร่งรัดให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง แรงสนับสนุนจากผู้นำหรือผู้บริหาร

2. การสร้างความจำเป็นร่วมกัน การสร้างความเข้าใจหรือความเห็นร่วมกันระหว่างทีมงานกับกลุ่มคนสำคัญ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ 2 ชนิดที่มักใช้ร่วมกันคือ

2.1 ตาราง 2 ทาง ระหว่างตัวแปรด้านเวลาระยะสั้น และระยะยาว และตัวแปรด้านความเสี่ยง (Threat) และด้านโอกาส (Opportunity) ระบุความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านความเสี่ยงและโอกาส

ตาราง 2 ตาราง 2 ทาง ระหว่างตัวแปรด้านเวลาระยะสั้น และระยะยาว

ระยะเวลา	ความเสี่ยง	โอกาส
ระยะสั้น	ถ้าไม่เปลี่ยนจะเกิดผลเสียอย่างไรในระยะสั้น	ถ้าเปลี่ยนจะเกิดผลเสียอย่างไรในระยะสั้น
ระยะยาว	ถ้าไม่เปลี่ยนจะเกิดผลเสียอย่างไรในระยะยาว	ถ้าเปลี่ยนจะเกิดผลเสียอย่างไรในระยะยาว

2.2 Three D's Matrix เพื่อช่วยให้เห็นความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงโดยการหาหลักฐานมาสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง 3 ด้าน คือ

Data/Diagnosis ข้อมูลหรือผลการวิเคราะห์ภายใน ภายนอกองค์กรเพื่อ สนับสนุนการเปลี่ยนแปลง เช่น รายงาน ข้อมูล สถิติ

Demonstrate การแสดงสาธิต การปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริง ผลการเปรียบเทียบตัวอย่างความสำเร็จ (Best Practices)

Demand กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ คำสั่ง นโยบาย ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

3. การกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ ช่วยให้เกิดการกำหนดกลยุทธ์การทำงานระยะยาว การนำองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

4. การแปลงวิสัยทัศน์เป็นการกระทำ

5. การติดตามความก้าวหน้า ช่วยให้รู้ว่า องค์กรกำลังเดินไปถึงจุดไหนแล้ว ช่วยแสวงหาความร่วมมือ และความต่อเนื่องของโครงการ

6. ทำให้การเปลี่ยนแปลงคงอยู่ ในช่วงแรกการเปลี่ยนแปลงควรเริ่มจากงานเล็ก ๆ ที่ทำได้ง่ายให้ผลตอบแทนสูงและเกิดขึ้นเร็ว เป็นการกระตุ้นให้คนในองค์กรเกิดความรู้สึกว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องที่ทำได้ง่ายไม่ซับซ้อน

7. ปรับเปลี่ยนระบบและโครงสร้าง การปรับเปลี่ยนที่ประสบความสำเร็จจะเกิดขึ้นต่อเมื่อมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างและการใช้ทรัพยากรสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง

9. การนิเทศภายในโรงเรียน (Supervising Process)

การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นขั้นตอนในการนิเทศภายในโรงเรียน โดยบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งสามารถนำกระบวนการหรือรูปแบบการนิเทศการสอนมาใช้ เนื่องจาก การนิเทศภายในมีเป้าหมายที่การพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนจึงสามารถนำรูปแบบการนิเทศการสอนแบบต่าง ๆ มาปรับใช้เพื่อช่วยให้ครูปรับปรุงพัฒนาสมรรถภาพการสอนของตนเอง ที่ส่งผลถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้ จึงต้องศึกษาทำความเข้าใจกับกระบวนการหรือรูปแบบการนิเทศนั้น ให้เข้าใจทุกขั้นตอน การปรับขั้นตอนการนิเทศต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎี หลักการ การปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม

ซึ่งกระบวนการนิเทศการสอนของ กลlickแมน และคณะ (Glickman and others) ที่ได้เสนอเอาไว้ ประกอบด้วย

1. การประชุมก่อนการสังเกตการสอน
2. การสังเกตการสอนในชั้นเรียน
3. การวิเคราะห์ผลการสังเกตการสอนและกำหนดวิธีการให้การนิเทศ
4. การประชุมเพื่อการนิเทศและการแนะนำ
5. การประชุมเสนอผลการสังเกตการสอน

ส่วน โบยัน และคอปแลนด์ (Boyan and Copeland) นั้น ได้กำหนดขั้นตอนของการนิเทศไว้ 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นการประชุมก่อนการสังเกตการสอน (Pre Observation Conference)

1.1 ระบุพฤติกรรมของครูและของนักเรียนที่น่าสนใจหรือจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนา

- 1.2 กำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานขั้นต่ำของพฤติกรรมที่ต้องการจะปรับปรุงและพัฒนา
- 1.3 เลือกหรือสร้างเครื่องมือสังเกตพฤติกรรมนั้น ๆ
2. ขั้นตอนการสังเกตการสอน (Observation) สังเกตการสอนในชั้นเรียน บันทึกพฤติกรรมเป้าหมาย
3. ขั้นวิเคราะห์ (Analysis)
- 3.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอน
- 3.2 พิจารณาพฤติกรรมที่ควรคงไว้และที่ควรมีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงต่อไป
4. ขั้นประชุมหลังการสังเกตการสอน (Post Observation Conference)
- 4.1 ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูหรือผู้สังเกต
- 4.2 ร่วมกันพิจารณากลยุทธ์ในการพัฒนาการเรียนการสอนด้านอื่น ๆ
- ต่อไป
- นอกจากนั้น นักการศึกษาไทยยังได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอน เอาไว้หลากหลาย อาทิ
- อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ ภิงคารวัฒน์ (2528) ได้เสนอรูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ด้วยรูปแบบ APDS Model ซึ่งมีกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้
1. การวิเคราะห์ (Analysis : A) เพื่อกำหนดสิ่งที่ต้องการหรือสิ่งที่ต้องปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ
2. วางแผน (Planning : P) เป็นการกำหนดขั้นตอนและเค้าโครงการทำงานให้บรรลุผลด้วยวิธีการที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพมากที่สุด ภายใต้สภาพแวดล้อมและข้อจำกัดที่มีอยู่
3. ลงมือปฏิบัติ (Doing : D) เป็นการลงมือดำเนินการตามขั้นตอนและเค้าโครงการทำงานตามที่กำหนดไว้
4. นิเทศติดตามผล (Supervision :S) เป็นการกำกับติดตาม ดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนให้สามารถทำงานได้จนบรรลุผลสำเร็จ
- ชาลี มณีศรี (2542) เสนอรูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนเอาไว้ประกอบด้วย
1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเข้าชั้น คุณลักษณะต่าง ๆ ตามเกณฑ์มาตรฐาน

2. การวางแผน โดยนำเอาทางเลือกตามขั้นตอนที่ 1 มากำหนดรายละเอียดของกิจกรรม โดยเขียนเป็นโครงการนิเทศ ซึ่งประกอบไปด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ผู้รับผิดชอบโครงการ แผนดำเนินงาน ระยะเวลา สถานที่ งบประมาณ การประเมินผล และผลที่คาดว่าจะได้รับ

3. การปฏิบัติการนิเทศ เป็นขั้นตอนของการลงมือทำตามโครงการนิเทศที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึง หลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อ และเครื่องมือนิเทศ การเตรียมความพร้อม เพื่อสร้างความเข้าใจ รวมทั้งการเสริมแรงให้กำลังใจ การช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้บริหาร

4. การประเมินผล ตรวจสอบผลการดำเนินการนิเทศตามโครงการที่กำหนดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ ประเมินความคิดเห็น กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน รวมทั้งผลการประเมินข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงต่อไป

ไพเราะ พุ่มมัน (2552) ได้เสนอรูปแบบการนิเทศแบบเสริมพลัง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ร่วมสร้างความตระหนัก (Co-building Awareness)
2. ร่วมรวมพลังค้นหา (Co-searching and Analyzing)
3. ร่วมพลังสร้างเป้าหมาย (Co-perception of Targets)
4. ร่วมทำ ร่วมพัฒนา (Co-development Activities)
5. ร่วมเรียนรู้สู่การแก้ปัญหา (Co-learning and Solving Problems)
6. ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การพัฒนา (Co-organizing Knowledge)
7. ร่วมเผยแพร่สู่ชุมชนและสังคม (Co-appreciation and Social

Communication)

จากการศึกษารูปแบบถึงขั้นตอนกระบวนการนิเทศการสอนของนักการศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศดังกล่าวข้างต้น สรุปว่า การนิเทศการศึกษาให้ประสบความสำเร็จและได้รับการยอมรับจากครูนั้น ผู้นิเทศจะต้องมีความเข้าใจถึงความต้องการของครู รวมทั้งต้องคำนึงถึงความแตกต่างด้านศักยภาพของครูแต่ละคนด้วย การนิเทศการสอนที่เป็นกัลยาณมิตร จะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ การแสดงความเห็นอกเห็นใจ ความเข้าใจของผู้นิเทศจะทำให้ผู้รับการนิเทศเกิดความไว้วางใจ เชื่อมั่นในตัวของผู้นิเทศว่าจะสามารถแก้ปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นได้ สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นไม่ได้เลยหากผู้นิเทศไม่ได้มีการพูดคุยกับครูผู้รับการนิเทศให้มีความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการนิเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำมาสรุปจัดลำดับขั้นตอนของรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา เพื่อให้มีความกระชับและดำเนินการได้ง่ายขึ้น ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analyze : A)

2. การเตรียมความพร้อม (Preparing : P)
3. การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Educating : E)
4. การปฏิบัติการณ์นิเทศ (Practices : P) มี 3 ขั้นตอน คือ
 - 4.1 ประชุมก่อนการสังเกตการสอน (Pre-Observation : P)
 - 4.2 การสังเกตการสอน (Observation : O)
 - 4.3 ประชุมหลังการสังเกตการสอน (Post-Observation : P)
5. การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback : F)

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1. แนวคิดเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

วิธีการสอนภาษาอังกฤษได้มีวิวัฒนาการและมีแนวคิดทฤษฎีการสอนที่หลากหลายสามารถนำมาพัฒนาเป็นวิธีการสอน (Method) ในแบบต่าง ๆ ได้ แต่วิธีสอนเหล่านี้ยังไม่ให้คำตอบว่าวิธีสอนภาษาแบบใดเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพสูงสุด จนปัจจุบันแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ได้กลายเป็นที่นิยมใช้กันทั่วโลก โดยในช่วงระหว่างปี 1970–1990 มีนักทฤษฎีทางการสอนภาษาได้อธิบายความหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้ (ประยงค์ กลั่นฤทธิ์, 2556)

Brumfit (1980) กล่าวว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารต้องคำนึงถึงความคล่องในการใช้ภาษามากกว่าความแม่นยำ

Morrow (1981) กล่าวว่า การสอนภาษาควรมีลักษณะ ดังนี้ 1) สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ภาษา 2) เน้นให้เข้าใจโดยรวมก่อนวิเคราะห์ในรายละเอียด 3) เน้นกระบวนการในการเรียนเทียบเท่ากับรูปแบบของภาษา

Krashen and Terrell (1983) กล่าวว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ควรให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลทางภาษาที่สามารถเข้าใจได้ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ในขณะที่สอนควรมีการแก้ไขให้น้อยที่สุด เพื่อการสื่อสารจะดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง

Finocchiaro and Brumfit (1983) กล่าวว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีลักษณะ ดังนี้ 1) เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นการสอนที่สนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียน 2) ผู้เรียนได้ภาษาจากการมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารด้วยภาษานั้น 3) เน้นการใช้ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้เรียนต้องรู้จักเลือกใช้ภาษาและยอมเสี่ยงในการใช้ภาษาโดยไม่กลัวการผิดพลาด 4) ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษานั้นจริง ๆ กับเจ้าของภาษา 5) มีการใช้ภาษาและสอนกฎเกณฑ์นั้นในบริบทของการสื่อสาร 6) สนับสนุนให้ผู้เรียนค้นพบรูปแบบในการใช้ภาษานั้นด้วยตนเอง 7) เป็นการเรียนภาษาที่รวมทักษะทั้งสี่เข้าด้วยกัน

Larsen–Freeman (2000) กล่าวว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ โดยลดบทบาทของครูในชั้นเรียนลง และผู้เรียนจะเพิ่มบทบาทในการเรียนมากขึ้น เป้าหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจะต้องมีความรู้ในเรื่องโครงสร้างของภาษา ความหมาย และหน้าที่ของภาษาที่ใช้ และในการที่ผู้เรียนจะสามารถสื่อสารได้ต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ ดังนี้ 1) ช่องว่างระหว่างข้อมูล 2) การเลือกที่จะพูดหรือเขียน ตลอดจนรูปแบบในการสื่อความหมาย 3) ข้อมูลย้อนกลับ เมื่อผู้เรียนทราบผลของการสื่อสารว่าประสบความสำเร็จหรือไม่และถ้าประสบปัญหาที่ต้องแก้ไข

Wilkins (1976) กล่าวว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นการให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ขณะเดียวกันก็ไม่ได้ละเลยเรื่องไวยากรณ์และสถานการณ์ในการใช้ภาษานั้น เมื่อมีการฝึกฝนภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสารในสถานการณ์จริง ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนอีกด้วย

Nunan (1991) ได้กำหนดคุณลักษณะของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ ดังนี้

- 1) เน้นการเรียนรู้โดยใช้ภาษาเป้าหมายเพื่อสื่อสารโดยผ่านการปฏิสัมพันธ์
- 2) เน้นการใช้สื่อของจริงในการจัดสถานการณ์การเรียน
- 3) ให้โอกาสผู้เรียนในการใช้ภาษาและกระบวนการเรียนรู้
- 4) เพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนและมีส่วนร่วมช่วยสนับสนุนการเรียนในห้องเรียน
- 5) พยายามเชื่อมโยงการเรียนรู้ภายในห้องเรียนกับสถานการณ์จริงภายนอก

จากการศึกษาวิเคราะห์แนวความคิดที่เกี่ยวกับภาษาเพื่อการสื่อสาร สรุปได้ว่าเป็นการให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ขณะเดียวกันก็ไม่ได้ละเลยเรื่องไวยากรณ์และสถานการณ์ในการใช้ภาษานั้น การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ โดยลดบทบาทของครูในชั้นเรียนลง และผู้เรียนจะเพิ่มบทบาทในการเรียนมากขึ้น เป้าหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจะต้องมีความรู้ในเรื่องโครงสร้างของภาษา ความหมาย และหน้าที่ของภาษาที่ใช้ ผู้เรียนจะไม่สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพได้โดยปราศจากการรู้กฎและโครงสร้างของภาษานั้นเป็นอย่างดี

2. ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสาร กล่าวคือ ผู้เรียนต้องสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ในการที่ผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติเช่นนี้ได้ต้องมีคุณสมบัติดังที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารได้เสนอแนวคิด ดังต่อไปนี้

Canale and Swain (1980) กล่าวว่า ผู้เรียนจะมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารต้องมีคุณสมบัติทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ 1) ความสามารถด้านโครงสร้างภาษา (Grammatical Competence) 2) ความสามารถด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคม (Sociolinguistic Competence)

3) ความสามารถด้านความเข้าใจระดับข้อความ (Discourse Competence) 4) ความสามารถด้านการใช้กลวิธีการสื่อสาร (Strategic Competence)

Bachman and Palmer (1982) กล่าวว่า การที่ผู้เรียนจะมีความสามารถในการสื่อสารนั้น จะต้องมีความสามารถใน 3 ด้าน ดังนี้ 1) ความสามารถด้านภาษาศาสตร์ (Linguistic Competence) 2) ความสามารถด้านภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic Competence) 3) ความสามารถด้านปฏิบัตินิยม (Pragmatic Competence)

Savignon (1983) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารนั้น สิ่งสำคัญขึ้นอยู่กับผู้เรียนที่ต้องมีความสามารถในการนำภาษาอังกฤษไปใช้ในการสื่อสาร เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) ความสามารถด้านกฎเกณฑ์และโครงสร้างของภาษา (Linguistic or Grammatical Competence) 2) ความสามารถด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคม (Sociolinguistic Competence) 3) ความสามารถด้านความสัมพันธ์ของข้อความหรือเนื้อหา (Discourse Competence) 4) ความสามารถด้านกลวิธีสื่อความหมาย (Strategic Competence)

Hedge (2007) กล่าวว่า องค์ประกอบของความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารมีทั้งหมด 5 ด้าน คือ 1) ความสามารถด้านกฎเกณฑ์ไวยากรณ์และโครงสร้างของภาษา (Linguistic Competence) 2) ความสามารถด้านการปฏิบัติทางภาษา (Pragmatic Competence) 3) ความสามารถในการเชื่อมโยงข้อความ (Discourse Competence) 4) ความสามารถในการสื่อสาร (Strategic Competence) 5) การใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว (Fluency)

สรุปว่า ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร หมายถึง สิ่งที่ผู้เรียนจำเป็นต้องมีในการเรียนและการใช้ภาษาในการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ในด้านดังต่อไปนี้ 1) ความสามารถด้านโครงสร้างภาษา (Grammatical Competence) 2) ความสามารถด้านภาษาศาสตร์ (Linguistic Competence) 3) ความสามารถด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคม (Sociolinguistic Competence) 4) ความสามารถด้านความเข้าใจระดับข้อความ (Discourse competence) 5) ความสามารถด้านการใช้กลวิธีการสื่อสาร (Strategic Competence) และ 6) การใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว (Fluency)

3. หลักการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

การจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารมีหลักสำคัญดังนี้

1. ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนรูปแบบภาษาที่เรียนจะใช้ได้ในสถานการณ์ที่มีความหมาย ครูต้องบอกให้ผู้เรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายของการเรียน การฝึกการใช้ภาษาเพื่อให้การเรียนภาษาเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน ให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนแล้วสามารถทำบางสิ่งบางอย่างได้เพิ่มขึ้น สามารถสื่อสารได้ตามที่ตนต้องการ

2. จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการหรือทักษะสัมพันธ์ (Integrated Skills) คือ ใช้ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ประกอบด้วยกริยาทำทาง ที่ควรจะได้ทำพฤติกรรมเช่นเดียวกับในชีวิตจริง

3. ฝึกสมรรถภาพด้านการสื่อสาร (Communicative Competence) คือ ผู้เรียนทำ กิจกรรม ใช้ภาษามีลักษณะเหมือนในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ได้จริง กิจกรรม การหาข้อมูลที่ขาดหายไป (Information Gap) ผู้เรียนทำกิจกรรมนี้จะไม่ทราบข้อมูลของอีกฝ่ายหนึ่ง จำเป็นต้องสื่อสารกันจึงจะทราบข้อมูล สามารถเลือกใช้ข้อความที่เหมาะสมกับบทบาท สถานการณ์ สำนวนภาษาในรูปแบบต่าง ๆ (Function)

4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ รวมทั้งประสบการณ์ที่ได้รับ สามารถแสดงความเห็น หรือระดมสมอง (Brainstorming Activity) ฝึกการทำงานกลุ่มแสดงบทบาทสมมุติ (Role Play) เกมจำลองสถานการณ์ (Simulation) การแก้ปัญหา (Problem Solving) ฯลฯ

5. ฝึกผู้เรียนให้ใช้ภาษาในกรอบของความรู้ทางด้านหลักภาษา (Grammatical Competence) ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของภาษา สื่อสารได้คล่อง (Fluency) เน้นการใช้ภาษาตาม สถานการณ์ (Function)

6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามศักยภาพ

7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นตัวของตัวเอง มีความรับผิดชอบ และสนับสนุนให้ศึกษาหา ความรู้นอกชั้นเรียน

8. ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนองความสนใจของผู้เรียน

9. ให้โอกาสผู้เรียนพูดแสดงความคิดเห็นตามที่ต้องการ

10. ต้องช่วยชี้แนะ นำทางผู้เรียน ให้คำแนะนำ ในระหว่างการดำเนินกิจกรรม พร้อมกับตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน

Lotti Baker and Janet Orr ได้เสนอแนวคิดในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ในการ ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาวิทยากรแกนนำกลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสารและการประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน Communicative Language Teaching Approach and Integrating in Classroom) ระหว่างวันที่ 9-11 มกราคม 2557 สำหรับใช้ขยายผลครูผู้สอน ภาษาอังกฤษในจุดอบรมทั่วประเทศ โดยได้สรุปจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของนักวิชาการ ศึกษาหลายท่านว่า “การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นวิธีการสอนมากกว่าเป็นระเบียบวิธีที่ เฉพาะเจาะจง ซึ่งหมายความว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารสามารถสอนด้วยวิธีการและเทคนิคที่ หลากหลาย (Brown, 2014 and Harmer, 2003) ทฤษฎีที่อยู่เบื้องหลังการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ หน้าที่หลักของภาษาคือการสื่อสาร และการให้นักเรียนเรียนรู้ภาษาด้วยการมีส่วนร่วมในการ สื่อสารในสถานการณ์จริง ทักษะที่สัมพันธ์กับการเรียนการสอนแนวนี้คือ ทักษะการฟัง การพูด

การอ่าน และการเขียน ส่วนไวยากรณ์ (การเขียนและการพูด) ยังคงมีความสำคัญ แต่จุดต่างอยู่ตรงที่ไวยากรณ์นั้นจะสอนในบริบทของการสื่อสารที่มีความหมายมากกว่าการแยกสอนไวยากรณ์ต่างหาก”

การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (The Common European Framework of Reference for Languages : CEFR) ได้กำหนดไว้ นั่นคือ นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะต้องมีความสามารถทางภาษาตามกรอบ CEFR อยู่ในระดับ A1 คือ ผู้เรียนสามารถใช้และเข้าใจประโยคง่าย ๆ ในชีวิตประจำวัน สามารถแนะนำตนเองและผู้อื่น สามารถตั้งคำถามเกี่ยวกับบุคคลอื่นและตอบคำถามได้ อีกทั้งยังสามารถเข้าใจบทสนทนาเมื่อคู่สนทนาพูดช้าและชัดเจน ดังนั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป โดยใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลายและให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกมากที่สุด

4. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิถีทัศน์ในการดำเนินชีวิต ดังนั้นภาษาต่างประเทศจึงเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งถูกกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษส่วนภาษาต่างประเทศอื่น เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับ บาลี และภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน หรือภาษาอื่น ๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะจัดทำรายวิชา และจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553)

1. วิสัยทัศน์ในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรม

อันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ดีความ นำเสนอข้อมูล ความคิด รวบรวมและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม

ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก การใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

2. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษา และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

3. คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้องที่ฟัง อ่านออกเสียงตัวอักษร คำ กลุ่มคำ ประโยคง่าย ๆ และบทพูดเข้าจังหวะง่าย ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน บอกความหมายของคำและ กลุ่มคำที่ฟังตรงตามความหมาย ตอบคำถามจากการฟังหรืออ่านประโยค บทสนทนาหรือนิทานง่าย ๆ

2. พูดโต้ตอบด้วยคำสั้น ๆ ง่าย ๆ ในการสื่อสารระหว่างบุคคลตามแบบที่ฟัง ใช้คำสั่งและคำขอร้องง่าย ๆ บอกความต้องการง่าย ๆ ของตนเอง พูดขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง และเพื่อนบอกความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ใกล้ตัวหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามแบบที่ฟัง

3. พูดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัว จัดหมวดหมู่คำตามประเภท ของบุคคลสัตว์ และสิ่งของตามที่ฟังหรืออ่าน

4. พูดและทำท่าประกอบ ตามมารยาทสังคม/วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา บอกชื่อและคำศัพท์ง่าย ๆ เกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลอง และชีวิตความเป็นอยู่ของ เจ้าของภาษา เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับวัย

5. บอกความแตกต่างของเสียงตัวอักษร คำ กลุ่มคำ และประโยคง่าย ๆ ของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย

6. บอกคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

7. ฟัง/พูดในสถานการณ์ง่าย ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน

8. ใช้ภาษาต่างประเทศ เพื่อรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัว

9. มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด) สื่อสารตามหัวข้อเรื่อง เกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว อาหาร เครื่องดื่มและเวลาว่าง และนำเสนอการภายในวงคำศัพท์ประมาณ 300-450 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรม)

10. ใช้ประโยคคำเดียว (One Word Sentence) ประโยคเดียว (Simple Sentence) ในการสนทนาได้ตอบตามสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียง ประโยค ข้อความ นิทาน และบทกลอนสั้น ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน เลือกร/ระบุประโยค

และข้อความตรงตามความหมายของสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่อ่าน บอกใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟังและอ่าน บทสนทนา นิทานง่าย ๆ และเรื่องเล่า

2. พูด/เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล ใช้คำสั่ง คำขอร้อง

และให้คำแนะนำ พูด/เขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่าย ๆ พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว พูด/เขียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว กิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ

3. พูด/เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว เขียนภาพ

แผนผัง แผนภูมิ และตารางแสดงข้อมูลต่าง ๆ ที่ฟังและอ่าน พูด/เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว

4. ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางอย่างสุภาพ เหมาะสม ตามมารยาท

สังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลอง/ชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ

5. บอกความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่าง ๆ

การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำ ตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทยเปรียบเทียบความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลองและประเพณีของเจ้าของภาษากับของไทย

6. ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้จากแหล่ง

การเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูด/การเขียน

7. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา

8. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ

9. มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสาร

ตามหัวเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่าง และนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย และลมฟ้าอากาศ ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 1,050-1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)

10. ใช้ประโยคเดียวและประโยคผสม (Compound Sentences)

สื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ

จากการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

(ภาษาอังกฤษ) สรุปได้ว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

(ภาษาอังกฤษ) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความมุ่งหวังที่จะให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และเกิดทักษะในด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร มีความรู้ ความเข้าใจ ใน

ด้านการใช้ภาษาและวัฒนธรรม ความสามารถด้านการใช้ภาษาเชื่อมโยงไปกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้ รวมทั้งมีความต้องการให้ผู้เรียนสามารถในการใช้ภาษากับชุมชนและโลกอีกด้วย โดยครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตรที่ตั้งไว้ ดังนั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องมีการพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ของตนเองให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยอยู่เสมอ

นโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของกระทรวงศึกษาธิการ

1. การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแนวใหม่ตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (The Common European Framework of Reference for Languages : CEFR)

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างเสริมสมรรถนะและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาตน อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องเร่งรัดปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและทักษะตามที่กำหนด ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดแนวปฏิบัติในการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามนโยบายในแต่ละด้าน เพื่อให้หน่วยงานทุกสังกัดที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษานำไปดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556) ในที่นี้ ผู้วิจัยขอกล่าวถึงเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางการดำเนินการเอาไว้เท่านั้น ดังนี้

1. ใช้ CEFR เป็นกรอบความคิดหลักในการเป้าหมายการจัดการเรียนรู้/การพัฒนา โดยใช้ระดับความสามารถ 6 ระดับของ CEFR เป็นเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับ ทั้งนี้ในเบื้องต้น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ดังนี้

ตาราง 3 แสดงระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระดับนักเรียน	ระดับ ความสามารถ ทางภาษา	ระดับ ความสามารถทาง ภาษาตามกรอบ CEFR	คำอธิบาย
ผู้สำเร็จ การศึกษาระดับ ประถมศึกษา (ป.6)	ผู้ใช้ภาษาขั้น เริ่มต้น	A1	ผู้เรียนสามารถใช้และเข้าใจประโยคง่ายๆ ในชีวิตประจำวัน สามารถแนะนำตัวเอง และผู้อื่น สามารถตั้งคำถามเกี่ยวกับ บุคคลอื่น เช่น เขาอยู่ที่ไหน รู้จักใครบ้าง มีอะไรบ้าง และตอบคำถามเหล่านี้ได้ ทั้ง ยังสามารถเข้าใจบทสนทนาเมื่อคู่สนทนา พูดช้าและชัดเจน
ผู้สำเร็จ การศึกษามาค บังคับ (ม.3)	ผู้ใช้ภาษาขั้น เริ่มต้น	A2	ผู้เรียนสามารถใช้และเข้าใจประโยคง่ายๆ ในชีวิตประจำวัน (ระดับกลาง) เช่น ข้อมูล เกี่ยวกับครอบครัว การจับจ่ายใช้สอย สถานที่ ภูมิศาสตร์ การทำงาน และ สามารถสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลทั่วไปใน การใช้ชีวิตประจำวัน สามารถบรรยาย ความคิดฝัน ความคาดหวัง ประวัติ สิ่งแวดล้อม และสิ่งอื่น ๆ
ผู้สำเร็จ การศึกษาขั้น พื้นฐาน (ม.6/ปวช.)	ผู้ใช้ภาษาขั้น อิสระ	B1	ผู้เรียนสามารถพูด เขียน และจับใจความ สำคัญของข้อความทั่ว ๆ ไป ถ้าเป็นหัวข้อที่ คุ้นเคยหรือสนใจ เช่น การทำงาน โรงเรียน เวลาว่าง ฯลฯ สามารถจัดการกับ สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการ เดินทางในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษได้ สามารถบรรยายประสบการณ์ เหตุการณ์ ความคิดฝัน ความหวัง พร้อมให้เหตุผลสั้นๆ ได้

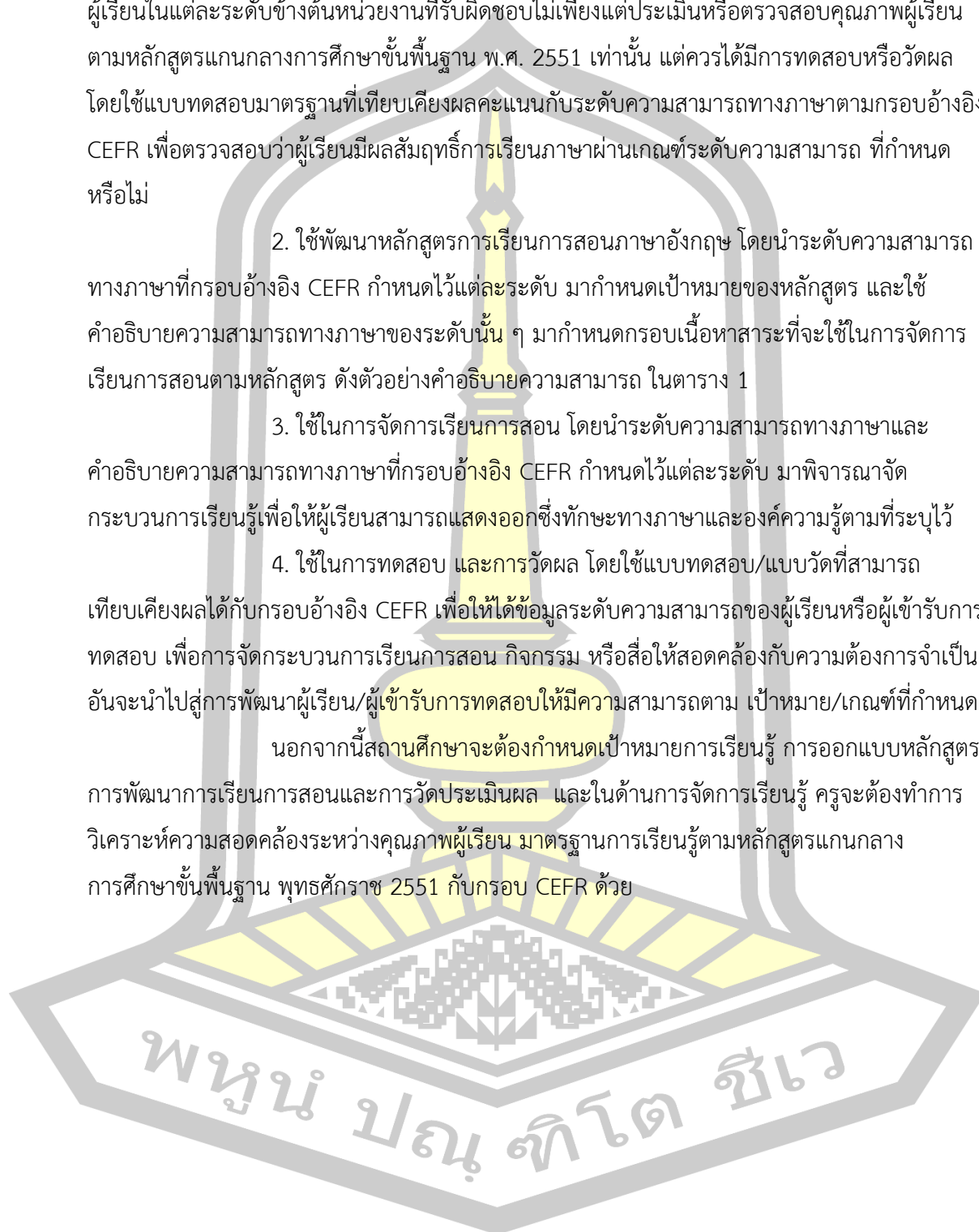
ดังนั้น ในการประเมินหรือตรวจสอบผลการจัดการศึกษา หรือผลการพัฒนา ผู้เรียนในแต่ละระดับข้างต้นหน่วยงานที่รับผิดชอบไม่เพียงแต่ประเมินหรือตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เท่านั้น แต่ควรได้มีการทดสอบหรือวัดผล โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานที่เทียบเคียงผลคะแนนกับระดับความสามารถทางภาษาตามกรอบอ้างอิง CEFR เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาผ่านเกณฑ์ระดับความสามารถ ที่กำหนด หรือไม่

2. ใช้พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยนำระดับความสามารถทางภาษาที่กรอบอ้างอิง CEFR กำหนดไว้แต่ละระดับ มากำหนดเป้าหมายของหลักสูตร และใช้คำอธิบายความสามารถทางภาษาของระดับนั้น ๆ มากำหนดกรอบเนื้อหาสาระที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ดังตัวอย่างคำอธิบายความสามารถ ในตาราง 1

3. ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยนำระดับความสามารถทางภาษาและคำอธิบายความสามารถทางภาษาที่กรอบอ้างอิง CEFR กำหนดไว้แต่ละระดับ มาพิจารณาจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงออกซึ่งทักษะทางภาษาและองค์ความรู้ตามที่ระบุไว้

4. ใช้ในการทดสอบ และการวัดผล โดยใช้แบบทดสอบ/แบบวัดที่สามารถเทียบเคียงผลได้กับกรอบอ้างอิง CEFR เพื่อให้ได้ข้อมูลระดับความสามารถของผู้เรียนหรือผู้เข้ารับการทดสอบ เพื่อการจัดกระบวนการเรียนการสอน กิจกรรม หรือสื่อให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น อันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน/ผู้เข้ารับการทดสอบให้มีความสามารถตาม เป้าหมาย/เกณฑ์ที่กำหนด

นอกจากนี้สถานศึกษาจะต้องกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ การออกแบบหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล และในด้านการจัดการเรียนรู้ ครูจะต้องทำการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับกรอบ CEFR ด้วย

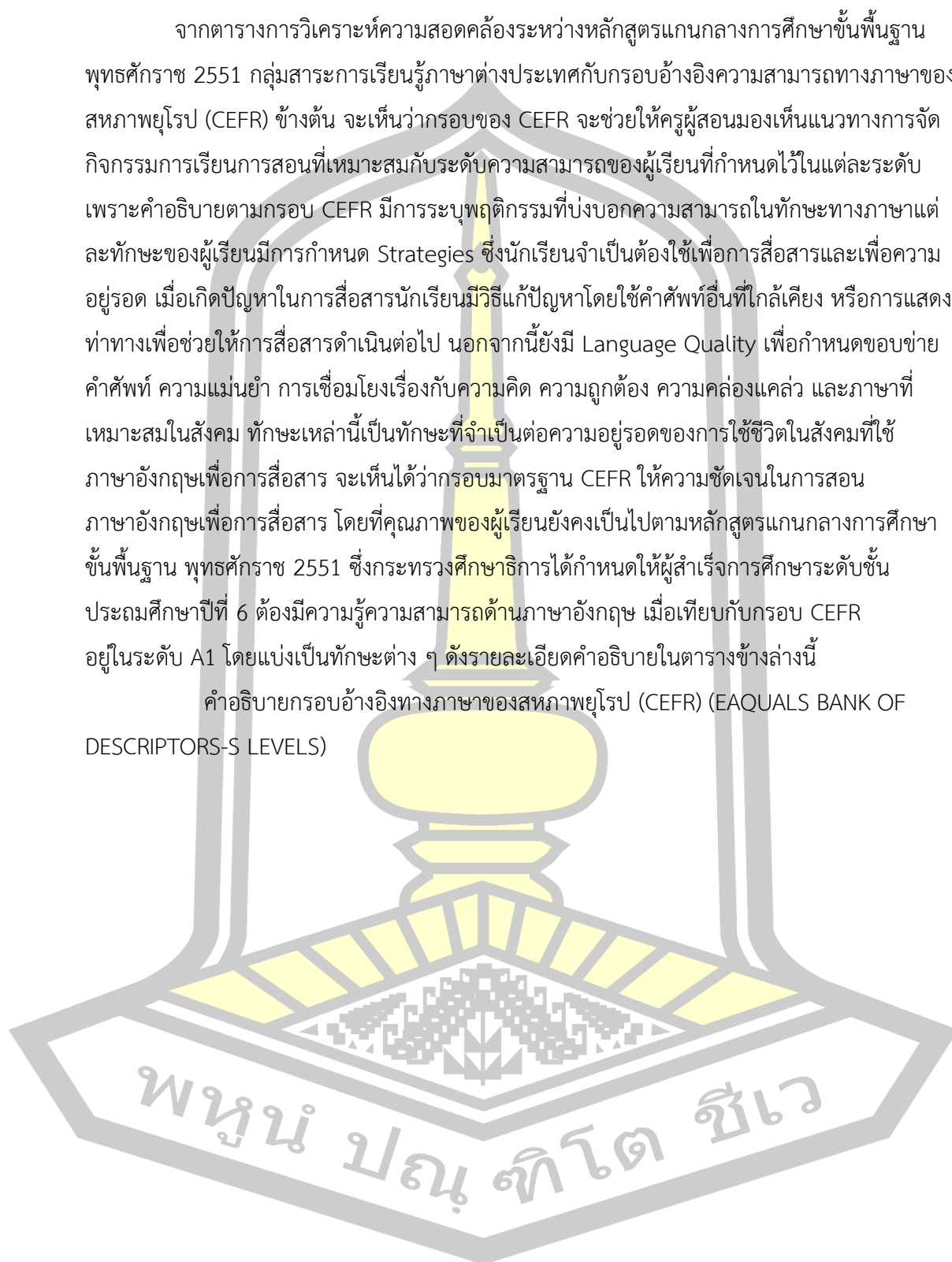

ตาราง 4 การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศกับกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพ
ยุโรป (CEFR) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR)
สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการ แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดง ความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมี ประสิทธิภาพ ต 1.2 ป.6/1 พูด/เขียนโต้ตอบการสื่อสารระหว่างบุคคล สาระการเรียนรู้แกนกลาง บทสนทนาที่ใช้ในการทักทาย กล่าวลา ขอโทษ ขอบคุณ ชมเชย พูดแทรกอย่าง สุภาพ	A1 1. Spoken Interaction การสนทนา (Conversation) - สามารถทักทายและกล่าวลาอย่างง่าย ๆ ได้ - สามารถถามทุกข์-สุขได้ - สามารถโต้ตอบเพื่อถามและตอบคำถามง่าย ๆ และ สามารถขอพูดซ้ำ แก้ไขคำพูด และขอความช่วยเหลือ ได้ - สามารถถามและตอบคำถามส่วนตัวง่าย ๆ เช่น What's your name? How old are you? ถ้าคู่สนทนาพูดซ้ำ ๆ และเอื้อต่อการเข้าใจ 2. Strategies การปฏิสัมพันธ์ (Interaction) - สามารถพูดติดต่อกับผู้อื่นด้วยคำ วลี หรือภาษาทำทางง่าย ๆ - สามารถบอกได้ว่าไม่เข้าใจ - สามารถขอให้คู่สนทนาพูดซ้ำ 3. Language Quality ภาษาศาสตร์สังคม (Socio-linguistic) สามารถใช้คำสุภาพในการแนะนำตนเอง คำทักทาย คำอำลา เช่น please, thank you, sorry ได้

จากตารางการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศกับกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของ สหภาพยุโรป (CEFR) ข้างต้น จะเห็นว่ากรอบของ CEFR จะช่วยให้ครูผู้สอนมองเห็นแนวทางการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับ เพราะคำอธิบายตามกรอบ CEFR มีการระบุพฤติกรรมที่บ่งบอกความสามารถในทักษะทางภาษาแต่ละ ทักษะของผู้เรียนมีการกำหนด Strategies ซึ่งนักเรียนจำเป็นต้องใช้เพื่อการสื่อสารและเพื่อความ อยู่รอด เมื่อเกิดปัญหาในการสื่อสารนักเรียนมีวิธีแก้ปัญหาโดยใช้คำศัพท์อื่นที่ใกล้เคียง หรือการแสดง ทำทางเพื่อช่วยให้การสื่อสารดำเนินต่อไป นอกจากนี้ยังมี Language Quality เพื่อกำหนดขอบข่าย คำศัพท์ ความแม่นยำ การเชื่อมโยงเรื่องกับความคิด ความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว และภาษาที่ เหมาะสมในสังคม ทักษะเหล่านี้เป็นทักษะที่จำเป็นต่อความอยู่รอดของการใช้ชีวิตในสังคมที่ใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จะเห็นได้ว่ากรอบมาตรฐาน CEFR ให้ความชัดเจนในการสอน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยที่คุณภาพของผู้เรียนยังคงเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ต้องมีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ เมื่อเทียบกับกรอบ CEFR อยู่ในระดับ A1 โดยแบ่งเป็นทักษะต่าง ๆ ดังรายละเอียดคำอธิบายในตารางข้างล่างนี้

คำอธิบายกรอบอ้างอิงทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR) (EAQUALS BANK OF DESCRIPTORS-S LEVELS)

ตาราง 5 ทักษะด้าน Listening

ระดับ ความรู้	การฟัง โดยรวม (OVERALL LISTENING)	การฟังคู่ สนทนา (LISTEN TO INTERLOCUT OR)	การฟังการ อภิปราย (LISTEN IN DISCUSSION)	การฟังใน ฐานะ ผู้ฟัง / ผู้ชม (LISTEN IN AUDIENCE)	การฟังจาก โทรทัศน์ หรือ ภาพยนตร์ (LISTEN TO TV, FILM)	การฟัง ประกาศ (LISTEN TO ANNOUNCE MENTS)
A1	สามารถเข้าใจคำและวลีง่าย ๆ ที่ได้ฟัง เช่น Excuse me, Sorry, Thank you เป็นต้น - สามารถเข้าใจคำศัพท์ วัน ในสัปดาห์ และเดือนในรอบปี - สามารถเข้าใจ เวลา และวันที่ - สามารถเข้าใจ จำนวนนับ และราคา สินค้า	- สามารถเข้าใจสำนวน การทักทาย การกล่าวลา เช่น Hello, Good morning, Goodbye - สามารถเข้าใจคำถาม เพื่อขอข้อมูล ส่วนตัวที่คู่สนทนากล่าวอย่างช้า ๆ ชัด ๆ เช่น What's your name?, How old are you?, What's your address? เป็นต้น	สามารถเข้าใจคำและประโยคสั้น ๆ ที่กล่าวอย่างช้า ๆ และชัดเจน เมื่อฟังบทสนทนา			สามารถจับใจความ ประกาศหรือข้อความง่าย ๆ สั้น ๆ และชัดเจน เช่นที่ สนามบิน นานาชาติได้

ตาราง 6 ทักษะด้าน Reading

ระดับ ความรู้	การอ่าน โดยรวม (OVERALL READING)	การอ่านเพื่อ หา ข้อมูล เบื้องต้น (READ FOR ORIENTATION)	การอ่าน ข้อมูลและ ข้อโต้แย้ง (READ INFO & ARGUMENT)	การอ่าน คำสั่ง คำชี้แจงขั้นตอน (READ INSTRUCTIONS)	การอ่าน วรรณกรรม (READ LITERATURE)	การอ่าน เอกสาร โต้ตอบ (READ CORRESPON DENCE)
A1	สามารถจำ ชื่อ คำและ วลีที่ได้เรียน มาแล้วและ สามารถ นำไปใช้ใน ประโยค ง่าย ๆ ที่มี รูปภาพ ประกอบ	สามารถ เข้าใจคำและ วลีที่ปรากฏ บนป้าย สัญญาณ ต่าง ๆ ใน ชีวิตประจำวัน เช่น “station, car park, no parking, no smoking, keep left”	สามารถ เข้าใจ แบบฟอร์ม และให้ข้อมูล พื้นฐานส่วน บุคคล เช่น name, address, date of birth.	สามารถ เข้าใจ คำแนะนำ ง่าย ๆ ที่ คุ้นเคย ที่มี หรือไม่มีภาพ ประกอบได้		สามารถ เข้าใจ ข้อความ สั้น ๆ ที่เพื่อนเขียน ใน สถานการณ์ ประจำวัน เช่น “back at 4 o'clock.”

พูน ปณ จิตโต ชีเว

ตาราง 7 ทักษะด้าน Spoken Interaction

ระดับ ความรู้	การสนทนา (CONVERSATION)	การอภิปราย (DISCUSSION)	การแลกเปลี่ยน ข้อมูล (INFORMATION EXCHANGE)	การติดต่อกิจ ธุระ (TRANSACTIONS)	การสนทนาทาง โทรศัพท์ (TELEPHONING)
A1	- สามารถทักทาย และกล่าวลา ง่าย ๆ ได้ - สามารถถาม ทุกข์-สุขได้ - สามารถ โต้ตอบเพื่อถาม และตอบคำถาม ง่าย ๆ และ สามารถขอพูด ซ้ำแก้ไขคำพูด และขอความ ช่วยเหลือได้ - สามารถถาม และตอบคำถาม ส่วนตัวง่าย ๆ เช่น What's your name? How old are you? ถ้าคู่สนทนาพูด ซ้ำ ๆ และเื้อื่อต่อการ เข้าใจ		สามารถถาม - ตอบเกี่ยวกับที่ อยู่บุคคลที่รู้จัก สิ่งของที่มีของ ตนเองและคู่ สนทนา ถ้าคู่ สนทนาพูดซ้ำ ๆ และชัดเจน	- สามารถซื้อ ของ ในร้านโดยการ พูดและใช้ ท่าทางประกอบ - สามารถ สนทนา เรื่องในชีวิต ประจำ วันเกี่ยวกับ ตัวเลข ง่าย ๆ เช่น ราคาสินค้า หรือหมายเลข โทรศัพท์	สามารถรับ โทรศัพท์ บอก ชื่อตัวเองและ ตอบคำถาม ง่าย ๆ เช่น "When is Mrs. Jones back?"

ตาราง 8 ทักษะด้าน Spoken Production

ระดับ ความรู้	การบรรยาย (DESCRIPTION)	การโต้แย้ง (ARGUING A CASE)	การนำเสนอ (PRESENTATIONS)
A1	- สามารถให้ข้อมูลส่วนตัว เช่น ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ สัญชาติ อายุ ครอบครัวและงานอดิเรก สามารถบรรยายเกี่ยวกับตัวเอง และครอบครัวด้วยภาษาง่าย ๆ - สามารถบรรยายเกี่ยวกับที่อยู่ของตนเองด้วยภาษาง่าย ๆ		

ตาราง 9 ทักษะด้าน Written Interaction

ระดับ ความรู้	การเขียนโดยรวม (OVERALL WRITING)	การเขียนเชิง สร้างสรรค์ (CREATIVE)	การเขียนรายงาน ข้อมูลและข้อโต้แย้ง (REPORTS: INFO & ARGUMENT)	การเขียนเอกสาร โต้ตอบ (CORRESPONDENC E)
A1	- สามารถให้ข้อมูลส่วนตัว เช่น ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ สัญชาติ อายุ ครอบครัว และงานอดิเรก - สามารถบรรยายเกี่ยวกับตัวเอง และครอบครัวด้วยภาษาง่าย ๆ - สามารถบรรยายเกี่ยวกับที่อยู่ของตนเองด้วยภาษาง่าย ๆ		สามารถกรอกข้อมูลของตนเองในแบบฟอร์มของโรงแรม เช่น ชื่อ นามสกุล วัน เดือน ปี เกิด และ สัญชาติ	สามารถเขียนการ์ด เช่น การ์ดอวยพรวันเกิด

ตาราง 10 ทักษะด้าน Strategies

ระดับ ความรู้	การปฏิสัมพันธ์ (INTERACTION)	การเทียบเคียง (COMPENSATION)	การแก้ไขข้อบกพร่อง (REPAIR)
A1	- สามารถพูดติดต่อกับผู้อื่นด้วยคำ วลี หรือภาษาท่าทางง่าย ๆ - สามารถบอกได้ว่าไม่เข้าใจ - สามารถขอให้คู่สนทนาพูดซ้ำๆ		

ตาราง 11 ทักษะด้าน Language Quality

ระดับ ความรู้	ขอบข่ายของ คำศัพท์ (RANGE)	ความ แม่นยำ (PRECISION)	การเชื่อมโยง เรื่อง และ ความคิด (LINKING TEXT AND IDEAS)	ความถูกต้อง (ACCURACY)	ความ คล่องแคล่ว (FLUENCY)	ภาษาศาสตร์ สังคม (SOCIOLING UISTIC)
A1	สามารถใช้คำ วลี พื้นฐานง่าย ๆ เกี่ยวกับครอบครัวและรายละเอียดส่วนบุคคลและสถานการณ์ประจำวันง่าย ๆ ได้	สามารถสื่อสารข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว และงานที่ทำอย่างง่าย ๆ ได้	สามารถเชื่อมวลีด้วยคำ เช่น and หรือ then ได้	สามารถใช้วลีสั้น ๆ ที่จำได้แล้วเพื่อจุดประสงค์บางอย่างได้อย่างถูกต้องและสมเหตุสมผล	สามารถพูดด้วยถ้อยคำเดียว ๆ หรือวลีที่สั้นได้	สามารถใช้คำสุภาพในการแนะนำตนเอง คำทักทาย คำอำลา เช่น please, thank you, sorry ได้

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู

สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู ถือเป็นหัวใจสำคัญของการเป็นครู เพราะการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีสมรรถนะที่พึงประสงค์ และมีทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าการสอน จึงจะดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากความสำคัญดังกล่าว นักการศึกษาจึงได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูให้เกิดความชัดเจน และสามารถนำสิ่งเหล่านั้นมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูให้สูงขึ้น ดังที่ ศาสตราจารย์ David C. McClelland นักจิตวิทยามหาวิทยาลัย Harvard David C. McClelland ได้แสดงแนวคิดไว้ในบทความชื่อ Testing for Competence Rather Intelligence ในช่วงต้นปี ค.ศ.1970 (พ.ศ. 2513) เอาไว้ว่า IQ (ประกอบด้วยความถนัดหรือความเชี่ยวชาญทางวิชาการ ความรู้และความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ) ไม่ใช่ตัวชี้วัดที่ดีของผลงานและความสำเร็จโดยรวม แต่สมรรถนะต่างหากที่จะสะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ผู้ที่ทำงานเก่งมีได้หมายถึงผู้ที่เรียนเก่ง แต่หมายถึงผู้ที่มีความสามารถในการประยุกต์ใช้หลักการหรือวิชาการที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ในงานที่ตนทำ และประสบความสำเร็จในการทำงานนั้น จึงจะกล่าวได้ว่าบุคคลนั้นเป็นผู้มีสมรรถนะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารทรัพยากรบุคคลแนวใหม่ภาครัฐ ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ส่วนราชการบริหารทรัพยากรบุคคล (Standard for Success) เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อความสำเร็จของส่วนราชการ” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) ซึ่งรายละเอียดผู้วิจัยขอนำเสนอตามประเด็น ดังนี้

1. ความหมายของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู

คำว่า “สมรรถนะ” ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Competency” เป็นคำที่นำมาใช้เพื่อกล่าวถึงความรู้ ความสามารถทั้งของครู ผู้บริหาร และผู้เรียน ซึ่งสมรรถนะที่กล่าวถึงนั้นเป็นสิ่งที่ซ่อนอยู่ในตัวคนทุกคนอยู่ที่ว่าใครจะแสดงออกมาในรูปแบบใด ซึ่งนักการศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายของสมรรถนะ (Competency) เอาไว้อย่างหลากหลาย อาทิ อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์ (2547), สุจิตรา ธนารักษ์ (2548), เสน่ห์ จัญโต (2548), สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2548), อารังศักดิ์ คงคาสวัสดิ์ (2550), ดนัย เทียนพุด (2550), วนิดา ภูวนารักษ์ (2552) นิสดาร์ก เวชยานนท์ (2553), สุรัชย์ พรหมพันธ์ (2554), สถาบันพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) และนักการศึกษาต่างประเทศ อาทิ McClelland (1973), Boyatzis (1982), Quinn and other (1990), Spencer and Spencer (1993), Trotter and Ellison (1997), Hoffmann (1999) และ Dubois and other (2004) พอสรุปได้ว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู (Instructional Competency) หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะของแต่ละ

บุคคลที่มีอยู่ อันประกอบด้วย ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (Ability) และ คุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับงาน (Other Characteristics) ที่ส่งผลให้บุคคลนั้น สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีความสามารถในการพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งแนวคิดที่เกี่ยวกับสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ของครูโดยทั่วไปนั้นจะเกี่ยวข้องกับลักษณะของครูที่ดี ที่ผู้ประกอบอาชีพครูจะต้องมี ในการปฏิบัติงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

2. องค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู

ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ และคณะ (2554) ทำการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับมาตรฐาน วิชาชีพครูการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 5 สาขาวิชา เพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานวิชาชีพครูเฉพาะในแต่ละสาขาวิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยขอลำถึงเฉพาะในส่วนของมาตรฐานวิชาชีพครูเฉพาะสาขาวิชาภาษาอังกฤษเท่านั้น ที่มีอยู่ทั้งหมด 3 มาตรฐาน ดังนี้ 1) มาตรฐานความรู้ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ (1) ความรู้วิชาชีพครู (2) ความรู้ด้านเนื้อหาสำหรับครูภาษาอังกฤษ และ (3) ความรู้เชิงบูรณาการระหว่างวิชาชีพครูกับวิชาภาษาอังกฤษ มาตรฐานด้านทักษะ ประกอบด้วย 4 ทักษะ คือ (1) ทักษะทางปัญญา (2) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและชุมชน (3) ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ (4) ทักษะการจัดการเรียนรู้ มาตรฐานด้านคุณลักษณะ ประกอบด้วย คุณลักษณะ 6 ประการ คือ (1) คุณธรรมจริยธรรม (2) ความเป็นผู้นำ (3) การทำงานเป็นทีม (4) การพัฒนาตนเอง (5) การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และ (6) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน รายละเอียดของแต่ละมาตรฐาน มีดังนี้

มาตรฐานความรู้ ได้แก่

1. ความรู้วิชาชีพครู ประกอบด้วย 1) หลักการศึกษา ปรัชญาการศึกษา วิชาชีพครูที่ดี และความเป็นครูที่มีประสิทธิภาพ 2) จิตวิทยาพัฒนาการและจิตวิทยาการศึกษา 3) การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินหลักสูตร 4) การออกแบบและการจัดการเรียนรู้ 5) การจัดการชั้นเรียนและสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ 6) เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารสำหรับครู 7) การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา 8) การวัดและประเมินผลการศึกษา 9) การวิจัยทางการศึกษา และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 10) การบริหารจัดการชั้นเรียน 11) การประกันคุณภาพการศึกษา 12) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู และ 13) ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู

2. ความรู้ด้านเนื้อหาสำหรับครูภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย 1) ความรู้ด้าน โครงสร้างไวยากรณ์และคำศัพท์ 2) ความรู้เรื่องการออกเสียงระบบเสียง และภาษาศาสตร์

3) ความรู้เรื่องการเรียบเรียงความคิดและเนื้อหา 4) ความรู้เรื่องวัฒนธรรม 5) ความรู้เรื่องวรรณกรรมที่เหมาะสมกับระดับชั้นที่สอน 6) ความรู้เรื่องการแปล และ 7) ความรู้เรื่องการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

3. ความรู้เชิงบูรณาการระหว่างวิชาชีพครูกับวิชาภาษาอังกฤษ

ประกอบด้วย 1) มีความเข้าใจหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนในระดับปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) มีความรู้เรื่องกลวิธีการสอนภาษาอังกฤษ 3) มีความรู้เรื่องการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างบูรณาการ คือการพูด การเขียนและภาษากาย 4) มีความรู้เรื่องการออกแบบและวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียน 5) มีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม 6) มีความรู้เรื่องการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ตลอดจนออกแบบและสร้างสื่อภาษาอังกฤษได้ 7) มีความรู้เกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 8) มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลทางภาษาอังกฤษ 9) มีความรู้ในการวิเคราะห์ปัญหาและพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน 10) มีความรู้เรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนและใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 11) มีความรู้เรื่องการบริหารงานรายวิชาอื่นกับภาษาอังกฤษ

มาตรฐานด้านทักษะ

1. ทักษะทางปัญญา ประกอบด้วย 1) มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 2) มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) มีความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์

2. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและชุมชน ประกอบด้วย 1) มีความรับผิดชอบต่อสังคม 2) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ 4) มีความฉลาดทางอารมณ์ 5) มีความสามารถในการบริหารจัดการและภาวะผู้นำ

3. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย 1) มีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร 2) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) รู้เท่าทันสื่อและข้อมูลข่าวสาร

4. ทักษะการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) สามารถนำหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนในระดับปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ได้เหมาะสม 2) มีความสามารถเลือกวิธีที่เหมาะสมในการสอนภาษาอังกฤษ 3) มีความรู้เรื่องการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างบูรณาการ คือ การพูด การเขียนและภาษากาย 4) สามารถออกแบบและวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียน 5) สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม

- 6) สามารถใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ตลอดจนออกแบบและสร้างสื่อภาษาอังกฤษได้ 7) สามารถใช้
 นวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 8) สามารถจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลทาง
 ภาษาอังกฤษ 9) สามารถวิเคราะห์ปัญหาและพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน
 10) สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนและใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
 ภาษาอังกฤษ และ 11) สามารถบูรณาการรายวิชาอื่นกับภาษาอังกฤษ

มาตรฐานด้านคุณลักษณะ

1. คุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย 1) มีคุณธรรมจริยธรรม ที่สอดคล้องกับ
 หลักศาสนาที่ตนยึดถือ 2) มีคุณธรรมจริยธรรม ที่สอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพครู
2. ความเป็นผู้นำ ประกอบด้วย 1) ผู้นำด้านวิชาการ 2) ผู้นำด้านสังคม
- 3) ผู้นำด้านสุขภาพ
3. การทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย 1) การสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม
 ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา 2) การเสริมแรงให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน
4. การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย 1) ประเมินตนเอง 2) วางแผนการพัฒนา
 ตนเองอย่างเป็นระบบและใช้วิธีการที่หลากหลาย 3) พัฒาตนเองโดยการเข้าร่วมประชุมสัมมนา
 การศึกษาดูงาน การวิจัยและการค้นคว้าด้วยตนเอง
5. การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและติดตาม
 ความก้าวหน้าในวิชาชีพครูและวิชาที่ตนเองสอน 2) มุ่งมั่นที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และ
 สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม
6. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 1) มีความสามารถในการ
 การวางแผน กำหนดเป้าหมาย วิเคราะห์และสังเคราะห์ภารกิจงาน 2) มุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้มี
 คุณภาพ มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

มาเรียม นิลพันธุ์ และคณะ (2555) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง “การประเมิน
 โครงการพัฒนาครูภาษาอังกฤษของสถาบันภาษาอังกฤษตามโครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับมูลนิธิเทมาเส็กและ SEAMEO RELC ประเทศสิงคโปร์”
 สรุปว่า สมรรถนะที่สำคัญที่สุดสำหรับครูภาษาอังกฤษที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมคือ
 1) ด้านความสามารถในการใช้ภาษา 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านความสามารถในการสอน 4) ด้านความรู้
 เกี่ยวกับบริบทของการเรียนการสอน 5) ด้านคุณลักษณะทั่วไป 6) ด้านการให้ความสำคัญกับผู้เรียนที่
 เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ 7) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ 8) ด้านการสรุปทฤษฎีการสอนจากการ
 ปฏิบัติ 9) ด้านการมีส่วนร่วมในวิชาชีพ และ 10) ด้านความเป็นมืออาชีพ

สอดคล้องกับ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2550) ที่ได้ทำการศึกษาการกำหนด ขอบข่ายมาตรฐานครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ระบุ สมรรถนะของครูผู้สอนภาษาอังกฤษเอาไว้ชัดเจน ดังนี้

ขอบข่ายสาระที่ 1 ความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ

ครูผู้สอนควรมีความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมที่พอเพียงและทัน เหตุการณ์ ต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาความรู้และความสามารถของผู้เรียนด้านภาษาอังกฤษ

มาตรฐานที่ 1 มีความเข้าใจธรรมชาติและองค์ประกอบทางภาษา (Linguistic Competence) ครูผู้สอนที่จะบรรลุมาตรฐานนี้ ต้องแสดงความสามารถในเรื่องต่อไปนี้ 1) รู้และเข้าใจระบบเสียง (Phonology) 2) รู้และเข้าใจคำศัพท์ (Morphology) 3) รู้และเข้าใจ โครงสร้างทางไวยากรณ์ (Syntax) 4) รู้และเข้าใจหน้าที่ทางภาษา (Functions) 5) รู้และเข้าใจ วัฒนธรรม (Culture)

มาตรฐานที่ 2 มีความสามารถในการสื่อสาร (Communicative Competence) ครูผู้สอนที่จะบรรลุมาตรฐานนี้ต้องแสดงออกถึงความสามารถในเรื่องต่อไปนี้ 1) ใช้ภาษาในการสื่อสารตามสถานการณ์ต่าง ๆ 2) ใช้ภาษาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ขอบข่ายสาระที่ 2 ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้

ครูผู้สอนควรมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำแนวคิด ทฤษฎี วิธีสอน และกลยุทธ์การเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ ภาษาเพื่อการสื่อสารและการคิดของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 3 มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี วิธีสอน ภาษาต่างประเทศและกลยุทธ์การเรียนรู้ ครูผู้สอนจะบรรลุตามมาตรฐานนี้ได้ จำเป็นต้อง มีความสามารถในการเรื่องต่อไปนี้ 1) เข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ภาษา 2) เข้าใจแนวคิด ทฤษฎี วิธีสอน ภาษาต่างประเทศและกลยุทธ์การเรียนรู้ 3) เข้าใจแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้อง กับหลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนจะบรรลุตามมาตรฐานนี้ จำเป็นต้องมีความรู้ที่เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ ในเรื่องดังต่อไปนี้ 1) การวิเคราะห์หลักสูตร 2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ 3) วัดและประเมินผลได้ สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้

ขอบข่ายสาระที่ 3 การพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ

ครูผู้สอนควรมีความสามารถ ความถนัดและประสบการณ์ในการสอน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ รักในวิชาชีพครู มีความกระตือรือร้นในการสอนและ เพิ่มพูนความรู้ของตน

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ครูที่จะบรรลุตามมาตรฐานนี้ จำเป็นต้องมีการพัฒนาในเรื่องดังต่อไปนี้ 1) พัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาอย่างต่อเนื่อง 2) พัฒนาระบบการเรียนการสอนของตนอย่างสม่ำเสมอ 3) แสวงหาความรู้เพิ่มเติมให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง

นอกจากนั้น Richards (2011) นักวิชาการด้านการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษของประเทศสิงคโปร์ ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสอนภาษาอังกฤษและได้นำเสนอสมรรถนะที่แสดงให้เห็นถึงความรู้ของครูภาษาอังกฤษที่มีความสำคัญที่สุด แต่เขาไม่ได้ระบุว่า สิ่งใดสำคัญที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง เอาไว้ 10 ประการ คือ 1) มีความสามารถในการใช้ภาษา (Language Proficiency Factor) 2) มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน (Role of Content Knowledge) 3) มีความสามารถในการด้านทักษะการสอน (Teaching Skills) 4) มีความรู้ในด้านบริบทของการเรียนการสอน (Contextual Knowledge) 5) มีคุณลักษณะของความเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ (Language Teacher's Identity) 6) ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการสอน (Learner-Focused Teaching) 7) มีทักษะในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม (Pedagogical Reasoning Skills) 8) มีความสามารถในการนำประสบการณ์ไปสู่ข้อสรุปที่สำคัญทางด้านการสอน (Theorizing from Practice) 9) มีส่วนร่วมกับเพื่อนวิชาชีพ โรงเรียนและชุมชน (Membership of a Community of Practice) และ 10) ความเป็นมืออาชีพ (Professionalism)

จากการศึกษาแนวคิดดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่าสมรรถนะเฉพาะของครูผู้สอน ภาษาอังกฤษหมายถึง ความรู้ ทักษะ ความสามารถเฉพาะของครูในการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย 1. องค์ประกอบด้านความรู้ ประกอบด้วย 1) ความรู้ด้านเนื้อหาสำหรับ ครูภาษาอังกฤษ 2) ความรู้เชิงบูรณาการระหว่างวิชาชีพครูกับวิชาภาษาอังกฤษ 2. องค์ประกอบด้าน ทักษะ ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านการสื่อสาร (ฟัง พูด อ่าน และเขียน) 2) ทักษะการจัดการเรียนรู้ 3. องค์ประกอบด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย 1) ด้านเจตคติ/ทัศนคติ/แรงจูงใจ 2) ด้านการพัฒนาตนเองและการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ จะเห็นว่าองค์ประกอบของสมรรถนะครูใน แต่ละสาขาวิชาล้วนมีผลต่อการจัดการเรียนรู้ หากครูผู้สอนขาดสมรรถนะใดสมรรถนะหนึ่งแล้วย่อม ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในวิชานั้น ๆ ดังนั้นการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู จำเป็นต้องใช้กระบวนการนิเทศการจัดการเรียนรู้เข้ามาช่วยในการพัฒนา เพราะการนิเทศจะช่วยให้ ครูมองเห็นจุดที่ควรปรับปรุงและพัฒนาอีกทั้งยังช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข ปัญหาดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ

อรรวรรณ เหมือนสุดใจ (2545) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การนิเทศการสอนแบบเพื่อน นิเทศเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา โดยดำเนินการนิเทศ 4 ขั้นตอน คือ 1) การประชุมก่อนการสังเกต 2) การสังเกตการสอน 3) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 4) ประชุมหลังการสังเกต ส่วนขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียนประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นตอนการกำหนดปัญหา 2) พิจารณาเลือกวิธีดำเนินการ 3) การดำเนินการวิจัย และ 4) การวิเคราะห์และประเมินผล ซึ่งผลการวิจัยพบว่า หลังจากครูได้รับการนิเทศการสอนแบบเพื่อน นิเทศเพื่อน ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น และการนิเทศ การสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนช่วยให้ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ประสบผลสำเร็จและการวิจัย ในชั้นเรียนมีส่วนช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน

สุทธิศักดิ์ ศรีสมบูรณ์ (2548) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ของครูประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) ประชุมก่อนการสังเกตการสอน 2) สังเกตการสอนในชั้นเรียน 3) วิเคราะห์ผลการสังเกตการสอน และ 4) ประชุมหลังการสังเกตการสอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและวิธีสอนแบบร่วมมือกัน เรียนรู้มากขึ้น 2) ครูมีความคิดเห็นต่อการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนว่ามีความสำคัญในการ ช่วยเหลือครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง และ 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้าน การเขียนเรียงความของนักเรียนสูงขึ้น

ภาดิน สมุทรวานิช (2549) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การนิเทศการสอนแบบเพื่อน ร่วมพัฒนาวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ของครูประถมศึกษา โดยมีขั้นตอนการนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนการ นิเทศ 2) การดำเนินการนิเทศ และ 3) การประเมินผลการนิเทศ ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมี สมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้มากขึ้น 2) ผลการ เรียนรู้ของนักเรียนสูงขึ้น และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ของครู ที่ได้รับการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพมาก และ 3) ความคิดเห็นของผู้นิเทศภายใน และภายนอกโรงเรียนที่มีต่อการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพสามารถพัฒนา สมรรถภาพการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ของครู และส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนสูงขึ้น

ยุพิน ยืนยง (2553) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบ หลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูเขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑล

กรุงเทพฯ โดยมีขั้นตอน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การคัดกรองระดับความรู้ ความสามารถ และทักษะที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และการวิจัยในชั้นเรียน 2) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ 3) การดำเนินงาน และ 4) การประเมินผลการนิเทศ ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการแบบ หลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน มีชื่อว่า ซีไอพีอี (CIPE Model) เน้นกระบวนการนิเทศที่เป็นระบบสัมพันธ์กัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อพัฒนา สมรรถภาพการนิเทศและการทำวิจัยในชั้นเรียน และ 2) ครูผู้นิเทศมีสมรรถภาพในการนิเทศแบบ หลากหลายวิธีการอยู่ในระดับสูงมาก และ ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศแบบหลากหลาย วิธีการ

มัทนียา นะตะ (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ความต้องการการนิเทศการสอน ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา อำเภอกมลาไสย สำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า 1. ความต้องการการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอน ภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา อำเภอกมลาไสย สำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียง ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสื่อการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตร และวิธีการสอน สำหรับข้อเสนอแนะและการแสดงความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการนิเทศการสอน ภาษาอังกฤษ ได้แก่ อยากให้มีการอบรมภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านการวัดและประเมินผล (ร้อยละ 20.45) อยากให้มีการอบรมการวัดผลและประเมินผลแบบรูปิก (ร้อยละ 13.12) และอยากให้มีผู้สอนเป็น ชาวต่างชาติหรือเจ้าของภาษา (ร้อยละ 11.36)

ทองใบ ทองมาก (2555) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการนิเทศการศึกษาที่มี ประสิทธิภาพในโรงเรียนขนาดเล็ก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ในโรงเรียนขนาดเล็ก วิธีการดำเนินการวิจัย มี 3 ขั้นตอน คือ 1. ศึกษาสภาพการนิเทศการศึกษาที่มี ประสิทธิภาพในโรงเรียนขนาดเล็ก 2. สร้างรูปแบบการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนขนาด เล็กโดยการยกร่างรูปแบบ สร้างคู่มือการใช้รูปแบบตรวจสอบรูปแบบ 3. นำเสนอรูปแบบการนิเทศ การศึกษาที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพการนิเทศการศึกษาที่มี ประสิทธิภาพในโรงเรียนขนาดเล็กมีการดำเนินการที่ครอบคลุมถึงกิจกรรม 6 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียน ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ ด้านการประเมินผล การปฏิบัติการนิเทศ และด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ย้อนกลับ 2. รูปแบบการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนขนาดเล็กมีองค์ประกอบหลัก 6 ด้าน คือ 1. ด้านหลักการของรูปแบบ ซึ่งประกอบด้วย หลักการกัลยาณมิตร หลักการมนุษยสัมพันธ์ หลักการมีส่วนร่วม หลักการวางแผน หลักการทำงานเป็นทีม และหลักการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ซึ่งประกอบด้วย เพื่อพัฒนาผู้บริหาร และครูผู้นิเทศให้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหารและครูผู้นิเทศนำรูปแบบไปใช้ในการดำเนินการนิเทศและเพื่อให้ครูผู้รับการนิเทศนำผลที่ได้จากการรับการนิเทศไปพัฒนาการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ 3. ด้านกลไกการดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วยกลไกการดำเนินการระดับเขตพื้นที่การศึกษาและกลไกการดำเนินการระดับโรงเรียน 4. ด้านวิธีดำเนินการซึ่งประกอบด้วย การวางแผนการนิเทศการปฏิบัติการนิเทศการสร้างขวัญและกำลังใจ การประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศและการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนกลับ 5. ด้านการประเมินรูปแบบ ซึ่งประกอบด้วย การประเมินความรู้ความเข้าใจผู้บริหารและครูผู้นิเทศเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน การประเมินการนำรูปแบบไปใช้ในการดำเนินการนิเทศของผู้บริหารและครูผู้นิเทศ และการประเมินความสามารถของครูผู้รับการนิเทศในการนำผลที่ได้จากการรับการนิเทศไปพัฒนาการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และ 6. ด้านเงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วยความตระหนักและการให้ความสำคัญในการนิเทศของทุกคน ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับโรงเรียน การได้รับการพัฒนาอย่างเพียงพอและการมีความพร้อมและความมั่นใจในการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้นิเทศ การกำหนดนโยบายและแผนการนิเทศพร้อมกับการปฏิบัติตามแผนอย่างยืดหยุ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน การสนับสนุนงบประมาณ สื่อ และเครื่องมือการนิเทศอย่างเหมาะสมจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือแหล่งอื่นที่เกี่ยวข้องการได้รับการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของผู้บริหาร ครูผู้นิเทศ และครูผู้รับการนิเทศตามความเหมาะสมการได้รับการแนะนำ ช่วยเหลือและสนับสนุนในการนิเทศจากศึกษานิเทศก์อย่างต่อเนื่อง และการตรวจสอบคุณภาพนักเรียน โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมาย

อัครพล มีดทอง (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความต้องการและแนวทางการพัฒนาการนิเทศการสอนของครูภาษาอังกฤษโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จังหวัดกระบี่ พบว่า 1. ความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาอังกฤษโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จังหวัดกระบี่ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จำแนกตามรายด้านได้ดังนี้ 3.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการและมีการประเมินการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้เป็นระยะ ๆ 3.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดอบรม จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งภายในและภายนอกองค์กรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือเทคนิคการสอนใหม่ ๆ สหิทธิการสอนและตั้งคณะกรรมการเพื่อนิเทศการสอนรายบุคคล 3.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน จัดให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการเรียนการสอน มีการประเมินการใช้สื่อการเรียนการสอนและจัดเอกสาร ตำรา คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการผลิตสื่อ

การเรียนการสอน 3.4 ด้านการวัดผลและประเมินผลจัดประชุมเชิงปฏิบัติการการวัดผลประเมินผล ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการตรวจสอบการวัดและประเมินผล เพื่อให้มีการวัดผลที่หลากหลายและ ประเมินตนเองเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล

กัญทิรา สุภาร (2558) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศ การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 พบว่า 1. องค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารจัดการ 2) การมีส่วนร่วม 3) การนิเทศ 4) การใช้ เทคโนโลยี และ 5) การประเมินผล 2. รูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศการศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 เป็นพหุองค์ประกอบ ที่มีความสัมพันธ์กันโดยองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม มีอิทธิพลทางตรงต่อองค์ประกอบด้านการ บริหารจัดการ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อองค์ประกอบด้านการประเมินผล การใช้เทคโนโลยี และการนิเทศ 3. อันดับความสำคัญแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศ การศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำหรับศตวรรษ ที่ 21 ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์เรียงลำดับได้ ดังนี้ 1) การบริหารจัดการ 2) การประเมินผล 3) การมีส่วนร่วม 4) การนิเทศ และ 5) การใช้เทคโนโลยี 4. ผลการยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการ การนิเทศ สำหรับศตวรรษที่ 21 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบมีความเหมาะสม เป็นไปได้ ถูกต้อง และนำไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

สิริมา ทองใบ (2558) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาสมรรถนะการสอนครู ภาษาไทยโดยใช้กระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่าย ร่อนทองมงคล พบว่า ผู้นิเทศมีความคิดเห็นต่อกระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนา วิชาชีพ พบว่า มีความเหมาะสมกับการปฏิรูปการเรียนรู้ 2 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนสามารถวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนได้อย่างตรงจุดทำให้กระบวนการแก้ปัญหา มีความ ชัดเจน โดยใช้นวัตกรรมมาช่วยแก้ปัญหาทำให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนได้รับ ผลประโยชน์ทางการศึกษา คือ เกิดการพัฒนาตน พัฒนางาน มีทีมงานที่เข้มแข็งช่วยเหลือซึ่งกันและ กันทำให้โรงเรียนมีศักยภาพในการทำงานสูง ผู้บริหารโรงเรียนได้รับประโยชน์คือ สามารถใช้ กระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพสร้างทีมงานในโรงเรียนได้ ศึกษานิเทศก์ได้รับ ประโยชน์คือ สามารถพัฒนางานในความรับผิดชอบโดยตรงให้ก้าวหน้า การนิเทศการสอนแบบเพื่อ ร่วมพัฒนาวิชาชีพทั้ง 5 ขั้นตอน โดยเฉพาะขั้นตอนที่ 4 ครูผู้สอนสังเกตการสอนซึ่งกันและกัน

บดินทร์ เชนย์วิบูลย์ (2558) ศึกษาแนวทางการจัดการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของ ครูต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในชั้น มัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลวิจัยพบว่า

ครูต่างชาติต้องการการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความต้องการการนิเทศการสอนมากที่สุด คือ ด้านหลักสูตร รองลงมาคือ การวัดและประเมินผล และการจัดการเรียนการสอนตามลำดับ ซึ่งแนวทางการจัดการนิเทศการสอนของครูต่างชาติ มีดังนี้ 1) ด้านหลักสูตร ควรมอบหมายให้หัวหน้าโครงการเป็นผู้ดูแลและทำการนิเทศครูต่างชาติ โดยใช้วิธีการนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Mentoring) 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรให้ครูต่างชาติได้เข้ารับการอบรมกับหน่วยงานต่าง ๆ ควบคู่กับการนิเทศแบบพี่เลี้ยง 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน ควรมีการส่งเสริมให้ครูต่างชาติได้ใช้วัสดุ อุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ตามความพร้อมของโรงเรียนอย่างอิสระโดยผ่านความเห็นชอบจากโครงการ 4) ด้านการวัดและประเมินผล ควรส่งเสริมให้ครูได้ใช้วิธีการวัดประเมินผลที่หลากหลายโดยครูพี่เลี้ยงคอยกำกับดูแลให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด

เกตุวดี ทักษิณาจารย์ (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศการสอนของครูในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ที่มีความเกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศการสอนของครู พบว่า

1. ปัญหาการนิเทศการสอนของครูในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก
2. แนวทางการพัฒนาการนิเทศการสอนของครูในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้แก่ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2. ด้านการจัดการเรียนการสอน 3. ด้านสื่อการเรียนการสอน 4. ด้านการวัดผลประเมินผล

ศิริวรรณ ลีกิจเจริญผล (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า 1. องค์ประกอบการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาอังกฤษประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ 1) การพัฒนาทักษะการสอนภาษาอังกฤษ 2) การช่วยเหลือครูภาษาอังกฤษเชิงบูรณาการ 3) การประยุกต์เทคนิคพิเศษที่หลากหลาย 4) การส่งเสริมทัศนคติการสอนภาษาอังกฤษที่ดีให้แก่ครู 5) การพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของครูภาษาอังกฤษ 6) การส่งเสริมการวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ 7) การจัดระบบการสนับสนุนครูภาษาอังกฤษและ 8) การสร้างความสัมพันธ์และการยอมรับของผู้นิเทศ ผลการศึกษาวิจัยด้านการนิเทศครูภาษาอังกฤษ สรุปว่าการนิเทศที่เป็นการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพนั้นควรคำนึงถึงเป้าหมายของการนิเทศว่าต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง เช่น การพัฒนาทักษะการสอน เพื่อช่วยเหลือครู เพื่อส่งเสริมทัศนคติที่ดีของครู พัฒนาคุณลักษณะที่ดีของครู ส่งเสริมให้ครูมีการวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดระบบการสนับสนุน และที่สำคัญคือการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี

และการยอมรับในตัวของผู้นิเทศ รวมทั้งขั้นตอนและกระบวนการนิเทศจะต้องไม่ยุ่งยากและสร้างภาระให้กับครูผู้สอน ซึ่งในขั้นตอนดังกล่าวผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสรุปขั้นตอน/กระบวนการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู ได้ 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การประชุมก่อนการสังเกต 2) การสังเกต 3) การประชุมหลังการสังเกต

Dew (1994) ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาททางความรู้ในกระบวนการนิเทศ ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนและมีวุฒิทางการศึกษาเห็นว่า ความรู้ในการนิเทศการสอนเป็นสิ่งจำเป็น 2) ความเห็นของครูเกี่ยวกับความรู้ด้านการนิเทศการสอนมีความจำเป็น และมีการเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากวิธีการปฏิบัติการณ์นิเทศความรู้และการนิเทศมีความจำเป็น 3) ครูที่มีวุฒิสาขาท่าง ๆ และสำเร็จการศึกษาจากสาขานั้น ๆ มีความเห็นว่า ศึกษานิเทศก์ควรมีความรู้ในการพัฒนาเด็กพอๆ กับความรู้ในเนื้อหาการนิเทศการสอน 4) ครูที่มีประสบการณ์เห็นว่าศึกษานิเทศก์ควรมีความรู้ในเรื่องที่นิเทศ คนที่เป็นครูใหม่ต้องมีความสามารถในการปกครองชั้นเรียนซึ่งสิ่งนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่ง

William (1994) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การใช้การนิเทศภายในโรงเรียน และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน โดยศึกษาจากครู ผู้บริหาร และประธานสหภาพครูในกลุ่มโรงเรียน K- ในเมืองขนาดใหญ่ในรัฐแคลิฟอร์เนีย ได้รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสำรวจประมาณค่าจากผู้บริหารโรงเรียน คน คณะครู คน จากโรงเรียนทุกแห่งผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูขาดความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีต่อกันในเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนมีความเห็นว่าผู้บริหารไม่ค่อยมีการสังเกตการณ์และเยี่ยมชมห้องเรียนอยู่เป็นประจำ ผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญและรับผิดชอบกับการนิเทศภายในโรงเรียนเท่ากับการจัดการด้านอื่น ๆ และผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ควรลดนวัตกรรมการนิเทศภายในที่ซับซ้อนลง ควรมีการยืดหยุ่นและพัฒนากลยุทธ์ในการนิเทศภายในเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน

Murangi (1996) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศการสอนในนามิเบีย ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา และการยอมรับในการนิเทศการสอน ผลการวิจัยพบว่า การยอมรับในการนิเทศการสอนของครูได้รับการยอมรับน้อย ครูไม่ได้รับการนิเทศ จุดหมายหลักสำคัญที่สุดสำหรับครู คือ การได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ครูมีความรู้สึกต้องการความช่วยเหลือในการพัฒนาทักษะเทคนิคการนิเทศการสอน ครูและศึกษานิเทศก์รู้สึกว่า การนิเทศมีความจำเป็น แนวคิดในการศึกษาและบทบาทในการนิเทศในนามิเบีย ทำให้แรงจูงใจของครูมีการยอมรับ ในการเรียนรู้และพัฒนาการกระทำ มีผลต่อความเป็นอยู่ในอาชีพครู การนิเทศการสอนในนามิเบีย มีการปรับเปลี่ยนด้านปรัชญา สมัยก่อนมีนโยบายควบคุมครู ซึ่งปัจจุบันเป็นแบบประชาธิปไตย การนิเทศเป็นความต้องการของการปฏิรูปการศึกษา การนิเทศจะเป็นส่วนช่วยปรับปรุงการศึกษา ศึกษานิเทศก์เป็นผู้คอยแนะนำเสนอแนวคิดใหม่รวมทั้งประเมินผลการทำงานของครูด้วย

Cruz (2000) ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของรูปแบบการทำงานทางสังคมของการนิเทศสำหรับการจัดการศึกษาพบว่า การนิเทศที่ดีควรดำเนินการเป็นการเฉพาะบุคคล เน้นที่บุคคลที่รับบริการและผสมผสานในกระบวนการนำเสนอระหว่างสัปดาห์ของการประชุมปรึกษาหารือ ผู้รับการนิเทศพบศึกษานิเทศก์ เพื่ออภิปรายแลกเปลี่ยนสิ่งที่เกี่ยวข้องของการบริหารมีวิธีที่ใดอย่างหนึ่งที่ช่วยให้ผู้รับการนิเทศบรรลุสิ่งที่ต้องการความคิดใหม่ ๆ และบริบทการช่วยเหลือต่าง ๆ ศึกษานิเทศก์ สนับสนุนให้ตรงกับความต้องการของผู้ปฏิบัติงานและช่วยเหลือ โดยคำนึงถึงความรู้สึกซึ่งมีผลต่อการทำงานของผู้รับการนิเทศ

Robinson (2000) ได้วิจัยเกี่ยวกับ ความพึงพอใจในงานของครูและระดับการนิเทศแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามการปฏิบัติการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ของซินเดอร์ พาแวน ในโรงเรียน 15 แห่ง เพื่อแยกความพึงพอใจในงานของครู โดยเลือกจากโรงเรียนแต่ละระดับโดยการสุ่ม ผลการวิจัยพบว่าการเพิ่มการนิเทศแบบมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลข้อมูลย้อนกลับสามารถเพิ่มความพึงพอใจในงานของครูระหว่างกันโรงเรียนประถมศึกษา

Gregory (2005) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การนิเทศการศึกษาของครูในรัฐเวอร์จิเนีย สหรัฐอเมริกา วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาวิธีการนิเทศการศึกษาของครูที่สอนในรัฐเวอร์จิเนีย เกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือในด้านเอกสาร เทคนิคกระบวนการ ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศการศึกษาจะต้องปรับปรุงทักษะของครูในเรื่องสำคัญ ๆ เช่น การวางแผนการดูแลเด็ก การประเมินผลและการควบคุมพฤติกรรม เพื่อให้สนองต่อความต้องการของแต่ละคน รวมทั้งเพื่อจูงใจให้ผู้นิเทศมองเห็นข้อบกพร่องในเรื่องเกี่ยวกับการฝึกฝนอบรมต่าง ๆ

Lee and Green (2009) ได้ศึกษาและกล่าวถึงการใช้คำถามในการอภิปรายในส่วนขอขั้นตอนการนิเทศ การวิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับงานด้านการปฏิบัติการสอนและการทดสอบในการวิจัยอยู่ในระดับที่เข้มข้น เอาจริงเอาจัง การอภิปรายผลและการนิเทศจะมีการยกกรณีเปรียบเทียบและใช้วิธีการสื่อสารทางภาษา ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบและการขัดแย้งกันในทางเหตุผลขึ้นได้ ความขัดแย้งนั้นอาจรุนแรงแต่ก็อาจจะนำมาซึ่งข้อสรุปที่เป็นเหตุเป็นผลการนิเทศ เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถเปิดกรอบความคิดให้กว้างขึ้น และการนิเทศก็เป็นวิธีการทางการพูดให้คำปรึกษาหรือการพูดที่หารือกัน เพื่อทำให้เกิดภาพความคิดเป็นรูปธรรมและในมหาวิทยาลัยสมัยใหม่ก็ใช้วิธีการนี้กันอยู่

Fernando and Herlihy (2010) ผู้วิจัยได้ศึกษาและทำการสำรวจวิธีการของผู้ที่ให้การนิเทศหลาย ๆ คน การนิเทศเป็นการช่วยพัฒนาความสัมพันธ์และความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้รับการนิเทศ บทบาทของผู้ให้การนิเทศจะต้องสร้างความตระหนักและควรเป็นกลางในการนิเทศ ผู้นิเทศจะต้องให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับการนิเทศและเปิดโอกาสให้กับผู้รับการนิเทศด้วย

Risso (2015) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมุมมองของครูและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับแนวคิดในการนิเทศการศึกษาและการติดตามผลในปัจจุบัน ผลการศึกษาพบว่า ความแตกต่าง

ระหว่างแนวคิดของครูและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับงานนิเทศในปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญ ความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน คือ การเข้าใจพื้นที่ที่ดูแล การรู้จักสภาพปัจจุบันและความแตกต่างของโรงเรียน การเป็นที่ปรึกษาที่ชาญฉลาด ไว้วางใจได้ ใช้ความหลากหลายของวิธีการนิเทศ ความสัมพันธ์ของครูและผู้นิเทศ การมีส่วนร่วมของครู ผลที่ได้ชี้ให้เห็นความแตกต่างของการพัฒนาการนิเทศ การเข้าถึงความหลากหลายของโรงเรียน การมาเยี่ยมโรงเรียนบ่อยครั้งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และการดูแลความเป็นอยู่ของครูเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาการนิเทศ

สรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศของนักการศึกษาต่างประเทศ มีความเห็นสอดคล้องกันกับนักการศึกษาของไทยที่ว่า การนิเทศการจัดการเรียนการสอนเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารและครู รวมทั้งระหว่างครูด้วยกันเอง และครูยังได้แสดงความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้นิเทศเอาไว้ว่า ผู้นิเทศจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องพัฒนาการของผู้เรียนรวมทั้งความรู้ในเรื่องที่จะนิเทศ นอกจากนี้ยังได้ชี้ให้เห็นทั้งด้านปัญหาและความต้องการนิเทศเอาไว้ ดังนี้ ด้านปัญหา พบว่า ผู้บริหารและครูขาดความเข้าใจในเรื่องของการนิเทศภายในโรงเรียนและผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการเยี่ยมห้องเรียนและสังเกตการสอน ด้านความต้องการ ครูต้องการได้รับความช่วยเหลือในเรื่องการพัฒนาเทคนิคการสอน การวางแผนการสอน การประเมินผล และการควบคุมชั้นเรียน และข้อเสนอประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจคือรูปแบบการนิเทศที่ครูได้มีส่วนร่วมในการสะท้อนผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งจะสามารถเพิ่มความพึงพอใจระหว่างผู้นิเทศและครู ได้อีกทางหนึ่ง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ดวงพร หนูพงษ์ (2545) ได้ศึกษาปัญหาการสอนภาษาอังกฤษ และความต้องการพัฒนาวิชาชีพของครูภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า

สภาพปัญหาทางด้านตัวครู ที่เป็นปัญหาอันดับที่ 1 คือ ครูขาดความรู้ความสามารถทางด้านการสอน อันดับที่ 2 ปัญหาครูขาดความรู้ความสามารถทางด้านการจัดกิจกรรมทางภาษา อันดับที่ 3 ปัญหาครูขาดความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียน อันดับที่ 4 ปัญหาครูขาดเทคนิคในการสร้างคำถาม และอันดับ ที่ 5 ปัญหาครูขาดเทคนิควิธีในการสร้างความสนใจผู้เรียน

ส่วนสภาพปัญหาทางด้านตัวนักเรียน ที่เป็นปัญหาอันดับที่ 1 คือ นักเรียนมีความรู้ทางภาษาไม่เพียงพอ อันดับที่ 2 นักเรียนไม่ชอบภาษาอังกฤษ อันดับที่ 3 นักเรียนขาดโอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน อันดับที่ 4 นักเรียนไม่กล้าแสดงออก อันดับที่ 5 นักเรียนขาดความอดทนในการฝึกใช้ภาษา

สภาพปัญหาทางด้านหลักสูตรและแบบเรียน ที่เป็นปัญหาอันดับที่ 1 คือ ขาดผู้เชี่ยวชาญชี้แนะด้านหลักสูตร อันดับที่ 2 แนวทางในการจัดกิจกรรมในหลักสูตรบางเรื่องปฏิบัติ

ไม่ได้ อันดับที่ 3 ขาดการศึกษารายละเอียดของหลักสูตร อันดับที่ 4 เนื้อหาไม่เหมาะกับนักเรียนในท้องถิ่น อันดับที่ 5 ขาดเอกสารหลักสูตรทางการศึกษา

ปัญหาทางการวัดผลประเมินผล ที่เป็นปัญหอันดับที่ 1 คือ ขาดความรู้ความสามารถในการสร้างแบบทดสอบ อันดับที่ 2 ขาดความรู้ทางการวิเคราะห์ข้อสอบ อันดับที่ 3 ขาดความรู้ความเข้าใจในประเภทของแบบทดสอบทางภาษา อันดับที่ 4 และ 5 ขาดความรู้ความเข้าใจในลักษณะที่ดีของแบบทดสอบทางภาษา ส่วนสภาพปัญหาทางด้านปัจจัยสนับสนุนการสอนที่เป็นปัญหอันดับที่ 1 คือ ขาดครูที่เป็นเจ้าของภาษา อันดับที่ 2 งบประมาณในการผลิตหรือจัดหาสื่อมีน้อย อันดับที่ 3 งบประมาณในการส่งครูเข้ารับการอบรม/สัมมนา มีน้อย อันดับที่ 4 ขาดงบประมาณในการสนับสนุนครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และอันดับที่ 5 โรงเรียนอยู่ไกลแหล่งข้อมูลทางภาษา

วิลิต์ ดันเสียงสม (2548) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการสอนเพื่อการสื่อสาร พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถในการฟังและการอ่านภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความคิดเห็นต่อวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยภาพรวมเห็นด้วยมากที่สุด คือด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน นักเรียนได้พัฒนาจากการฝึกภาษา สามารถฟัง อ่านได้อย่างมั่นใจในการใช้ภาษาตามสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน บรรยากาศในห้องเรียนไม่เครียด นักเรียนมีความสามารถฟัง อ่านภาษาอังกฤษได้ดีมากขึ้นและด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนได้ใช้ภาษาและปฏิบัติจริงได้อย่างคล่องแคล่ว

บุษรินทร์ เชี่ยววานิช (2549) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้รวมคุณภาพการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูชาวต่างชาติในโรงเรียนสองภาษา พบว่า ตัวบ่งชี้รวมคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษของครูชาวต่างชาติในโรงเรียนสองภาษา มีทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านการสอน 3) ด้านบุคลิกภาพ และ 4) ด้านทัศนคติต่อการสอน

ลลิตา ภูทอง (2552) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนบน พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ใช้กันในระดับมาก ไม่ได้เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นการสื่อสาร แต่จะเน้นการสอนโดยครูอธิบายหลักโครงสร้างไวยากรณ์และยกตัวอย่าง ให้นักเรียนเปิดหาความหมายจากพจนานุกรมภาษาอังกฤษ แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ส่วนการประเมินผล ครูให้คะแนนชิ้นงานและใช้แบบทดสอบในการสอบท้ายบทหรือสอบปลายภาค และมีการจัดให้มีป้ายคำศัพท์และรูปภาพในห้องเรียนหรือบริเวณรอบ ๆ เพื่อเอื้อหรือสร้างบรรยากาศที่เป็นภาษาอังกฤษ ด้านปัญหาที่พบมากคือ

นักเรียนขาดแรงจูงใจและไม่เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ และความต้องการที่ครูต้องการมากที่สุด คือ การสนับสนุนด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ศิตา เยี่ยมขันติถาวร (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ มาตรฐานครูภาษาอังกฤษยุคใหม่ พบว่า มาตรฐานวิชาชีพครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 มาตรฐานคือ มาตรฐานด้านความรู้ มาตรฐานด้านทักษะ และมาตรฐานด้านคุณลักษณะ แต่สำหรับสาขาภาษาอังกฤษมาตรฐานทั้งสามด้านอาจต้องระบุเฉพาะลงไปถึงเนื้อหา (1) ในด้านความรู้ มีความเข้าใจ ธรรมชาติและองค์ประกอบทางภาษา การออกเสียง คำศัพท์โครงสร้างทางไวยากรณ์ หน้าที่ทางภาษา รู้และเข้าใจวัฒนธรรม และมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี วิธีสอนภาษาต่างประเทศ และกลยุทธ์การเรียนรู้ (2) ในด้านทักษะมีความสามารถในการสื่อสาร มีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรและ (3) ในด้านคุณลักษณะ ครูภาษาอังกฤษควรมีความสามารถ ความถนัด และประสบการณ์ในการสอน และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

เยาวลักษณ์ มูลสระคู (2558) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะครูสอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ผลการพัฒนา และตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้สมรรถนะครูสอนภาษาอังกฤษแบ่งองค์ประกอบเป็น 3 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบแรก ด้านความรู้ ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้ครูมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการสอนภาษาอังกฤษ และตัวบ่งชี้ครูมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษ ตัวบ่งชี้ครูมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของภาษาตามลำดับ องค์ประกอบด้านทักษะ ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านทักษะที่มีค่าต่ำสุดคือตัวบ่งชี้ทักษะการสื่อสาร และองค์ประกอบด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้บุคลิกลักษณะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้แรงจูงใจ และตัวบ่งชี้รักการเรียนรู้ ตามลำดับ

ประคอง ยุคะลัง (2558) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษของครูผู้สอนที่มีวุฒิไม่ตรงสาขาโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีปัญหาด้านสมรรถนะในการพูดภาษาอังกฤษ ทั้งสมรรถนะด้านความรู้และสมรรถนะด้านทักษะ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสมรรถนะด้านคุณลักษณะอยู่ในระดับสูง สาเหตุเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นครูที่มีวุฒิไม่ตรงสาขาและไม่ได้รับการพัฒนาที่ต่อเนื่อง รวมทั้งขาดแรงจูงใจในการพัฒนา ส่วนแนวทางในการพัฒนา พบว่า ครูส่วนมากต้องการได้รับการอบรม และการสอนงานระบบพี่เลี้ยงโดยใช้วิทยากรทั้งชาวไทยและต่างประเทศและมีพี่เลี้ยงเป็นครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ

จากการศึกษาผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันถึงการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารว่าครูผู้สอนเป็นกลไกสำคัญในการที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้สามารถสื่อสารได้ ดังนั้น สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้แข็งแกร่งขึ้น ซึ่งนักการศึกษาของไทยได้เสนอผลการวิจัยที่เกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูว่า สมรรถนะที่ครูสอนภาษาอังกฤษจำเป็นต้องมีในตัวเองนั้นมีทั้งหมด 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความรู้ในเนื้อหาวิชานั้น ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ และ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล สืบเนื่องจากสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากครูผู้สอนไม่จบ/มีวุฒิไม่ตรงสาขาทำให้ไม่เข้าใจในเนื้อหา ครูขาดความมั่นใจในการสอน ส่งผลทำให้มีเจตคติที่ไม่ดีต่อภาษาอังกฤษ เห็นได้จากผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะของครูที่ครูผู้สอนมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในเรื่องหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน สุดท้ายคือ ด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งผู้นิเทศจำเป็นต้องมีการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้เพื่อที่จะได้ให้ความช่วยเหลือครูได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

Mabry (1994) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสื่อสารและวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ตัวอย่างประชากรเป็นผู้เรียนชาวอาหรับและสเปน การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการสัมภาษณ์ และบันทึกแถบเสียงและวิดีโอทัศน์ของการเรียนการสอนในห้องเรียน บทสนทนาที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอน เป็นเวลา 14 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนชาวอาหรับใช้วิธีการสื่อสารมากกว่าวิธีการเรียนรู้ ส่วนผู้เรียนชาวสเปนใช้วิธีการเรียนรู้ภาษามากกว่าวิธีการสื่อสาร นอกจากนี้พบว่า วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้นมักเกิดขึ้นจากความพยายามที่จะช่วยเหลือกันของกลุ่มสนทนาในระหว่างการสอน

Nunn (2005) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะที่แตกต่างกันในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาสากล ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้วารสารทางวิชาการของเอเชียได้กล่าวถึงสมรรถนะและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลกับกลุ่มประชากรจากผู้ใช้ภาษาอังกฤษทั่วโลก พบว่า สมรรถนะทางภาษาและสมรรถนะการสื่อสาร เป็นสมรรถนะที่จำเป็นในการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งการเก็บรวบรวมคำศัพท์ต่าง ๆ เอาไว้จะช่วยให้การสืบค้นคำศัพท์ที่เราสนใจได้ง่ายและสะดวกมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี

Acar (2005) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะความสามารถในการสื่อสาร จุดมุ่งหมายหลักของงานวิจัยนี้เพื่อตรวจสอบทฤษฎีสมรรถนะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในการประยุกต์ใช้กับชาวต่างชาติและการสอนภาษาที่สอง ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารควรมี

การกำหนดเนื้อหา และวัตถุประสงค์ให้มีการจัดการเรียนการสอน ไม่เฉพาะใช้กับชาวเอเชียเท่านั้น แต่ยังใช้ได้กับคนชาติอื่นได้ด้วย

Cheng-Jun (2006) ได้ศึกษาผลการออกแบบกิจกรรมเพื่อการสื่อสารในวิชาภาษาอังกฤษ โดยเปรียบเทียบผลการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชาวจีนระดับชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัย ซอง กิง นอร์มอล ผลการทดสอบพบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีพัฒนาการแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่สอนโดยใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสารสามารถทำให้นักศึกษามีพัฒนาการด้านการสื่อสารสูงขึ้น อย่างมีนัยทางสถิติ

Ozcelik and Ferman (2006) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะที่เป็นส่วนหนึ่งในการจัดการพัฒนาทรัพยากรบุคคล : ผลลัพธ์และความสำคัญในการทำงานในประเทศตุรกี บทความนี้เป็นการตรวจสอบจุดหมายของสมรรถนะที่มีส่วนในการจัดการพัฒนาทรัพยากรบุคคล (Human Resource Management : HRM) ในองค์กร จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการวิจัยเน้นการยืนยันการนำสมรรถนะได้ใช้ในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ทักษะและอุปนิสัยในองค์กรต่าง ๆ สิ่งที่น่าสนใจในการศึกษาครั้งนี้ มีสิ่งที่ท้าทายเป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะที่แตกต่างของบุคคลและความแตกต่างทางวัฒนธรรมการทำงานของแต่ละท้องถิ่นและประเทศ อย่างไรก็ตามหากมีการจัดการที่เหมาะสมสมรรถนะก็สามารถสร้างเสริมงาน และมีการพัฒนาจนสามารถบรรลุได้ทั้งความต้องการขององค์กรและบุคคล

Khojastehmehr and Takrimi (2009) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ องค์ประกอบของ คุณลักษณะครูสอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ พบว่า คุณลักษณะของครูสอนภาษาอังกฤษ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านยุทธวิธีการสอน 2) องค์ประกอบด้านทักษะการสื่อสาร 3) องค์ประกอบด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และ 4) องค์ประกอบด้านความรู้ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านยุทธวิธีการสอนมีความสำคัญกว่าคุณลักษณะอื่น ๆ ซึ่งผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์กับทั้งผู้บริหารและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาครูเป็นอย่างดี

Komur (2010) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สมรรถนะด้านความรู้และการจัดการเรียนการสอน ของครูชาวตุรกี : กรณีศึกษานักศึกษาครูวิชาเอกภาษาอังกฤษ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครู สมรรถนะส่วนบุคคลและและประสบการณ์ในการฝึกสอน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่สี่ ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย Mugla ในตุรกี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมมี 3 ฉบับ ได้แก่ แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน (TKT) แบบวัดสมรรถนะครูและแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความรู้ในการจัดการเรียนการสอน แจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาครูหลังการฝึกประสบการณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจจุดแข็งและจุดอ่อนของนักศึกษาครูสอนภาษาอังกฤษในช่วงการฝึกประสบการณ์ในห้องเรียนจริง พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียน

การสอน และสมรรถนะครูมีความสัมพันธ์กันอย่างเห็นได้ชัด อย่างไรก็ตามข้อมูลเชิงคุณภาพแสดงให้เห็นว่าประสบการณ์ทางด้านการฝึกสอนทำให้นักศึกษาได้แนวทางการในการที่จะเรียนรู้วิธีการสอน และการควบคุมชั้นเรียนได้

Penn-Edwards (2010) ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถนะครูสอนภาษาอังกฤษ กรณีศึกษาคูครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคูครูปีหนึ่ง มหาวิทยาลัยควีนส์แลนด์ ที่คาดหวังให้มีระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ดีใน 8 คุณลักษณะ พบว่า ทักษะการสะกดคำศัพท์และทักษะเกี่ยวกับไวยากรณ์เป็นส่วนสำคัญที่สุด การใช้สื่อ ICT และสื่อทันสมัยต่าง ๆ มีความสามารถต่ำ ซึ่งทำการเปรียบเทียบคุณลักษณะเหล่านี้ด้วยการประมาณค่าของระดับทักษะความสามารถของตัวตนเอง นักศึกษาจัดอันดับความสามารถในการสะกดคำของตัวเองในระดับสูงสุดและความรู้จัดอยู่ในระดับต่ำที่สุด นักศึกษาถูกตั้งคำถามถึงความตั้งใจที่จะพัฒนาทักษะความสามารถของตนเองในขณะที่ทำการฝึกสอน ผลการสำรวจได้ทราบแนวความคิดของศึกษาว่า การพัฒนาตนเองเป็นทักษะที่จะต้องเกิดขึ้นจากการผ่านประสบการณ์ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมจากกระบวนการเรียนรู้และการปฏิบัติจริง

ผลการวิจัยของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูมีความสอดคล้องกันกับผลการวิจัยของไทย คือ สมรรถนะที่ครูต้องได้รับการพัฒนาคือด้านเทคนิคการจัดการเรียนการสอน และข้อค้นพบจากการวิจัยอีกประเด็น คือ การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้ประสบความสำเร็จนั้น ครูจะต้องจัดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอยู่เสมอ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และสรุปเพื่อนำมาร่างรูปแบบ ดังนี้

1. หลักการของรูปแบบ
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ
3. เนื้อหา/สาระสำคัญของรูปแบบ
4. กระบวนการของรูปแบบการนิเทศ ประกอบด้วย

4.1 ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ บุคลากร หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

4.2 กระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศ (กระบวนการนิเทศการจัดการเรียนรู้) มีทั้งหมด 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาการนิเทศ (Analyze : A)

ขั้นที่ 2 การเตรียมความพร้อม (Preparing : P)

ขั้นที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Educating : E)

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ (Practice : P) มีขั้นตอนในการนิเทศ 3 ขั้น
คือ

1. การประชุมก่อนการสังเกต (Pre-Observation : P)
2. การสังเกตการณ์จัดการเรียนรู้ (Observation : O)
3. การประชุมหลังการสังเกต (Post-Observation : P)

ขั้นที่ 5 การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback : F)

4.3 ผลผลิต (Output) ได้แก่ ผู้บริหาร ครูวิชาการ/ครูพี่เลี้ยง มีทักษะในด้าน
การนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้

4.4 ผลลัพธ์ (Outcome) ครูผู้รับการนิเทศมีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากขึ้น

5. วิธีการนิเทศ

ผู้วิจัยใช้กระบวนการนิเทศที่ยึดฐานสมรรถนะของครูผู้สอน ดังนี้

5.1 ใช้รูปแบบ/กระบวนการนิเทศที่มุ่งกระตุ้นชี้นำข้อมูลในการปฏิบัติงาน
(Directive Approach) ในกรณีที่ครูผู้สอนขาดความมั่นใจ ขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญในการสอน
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (ไม่ได้จบสาขาวิชาภาษาอังกฤษ)

5.2 ใช้รูปแบบ/กระบวนการนิเทศแบบร่วมมือ (Collaborative
Approach) ในกรณีที่ครูที่มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้และมีประสบการณ์ระดับปานกลาง
และพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง (จบสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ)

6. การประเมินรูปแบบ (Assessing : A)

6.1 ประเมินความสามารถในการนิเทศ การให้ข้อมูลย้อนกลับของผู้นิเทศ

6.2 ประเมินความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศ

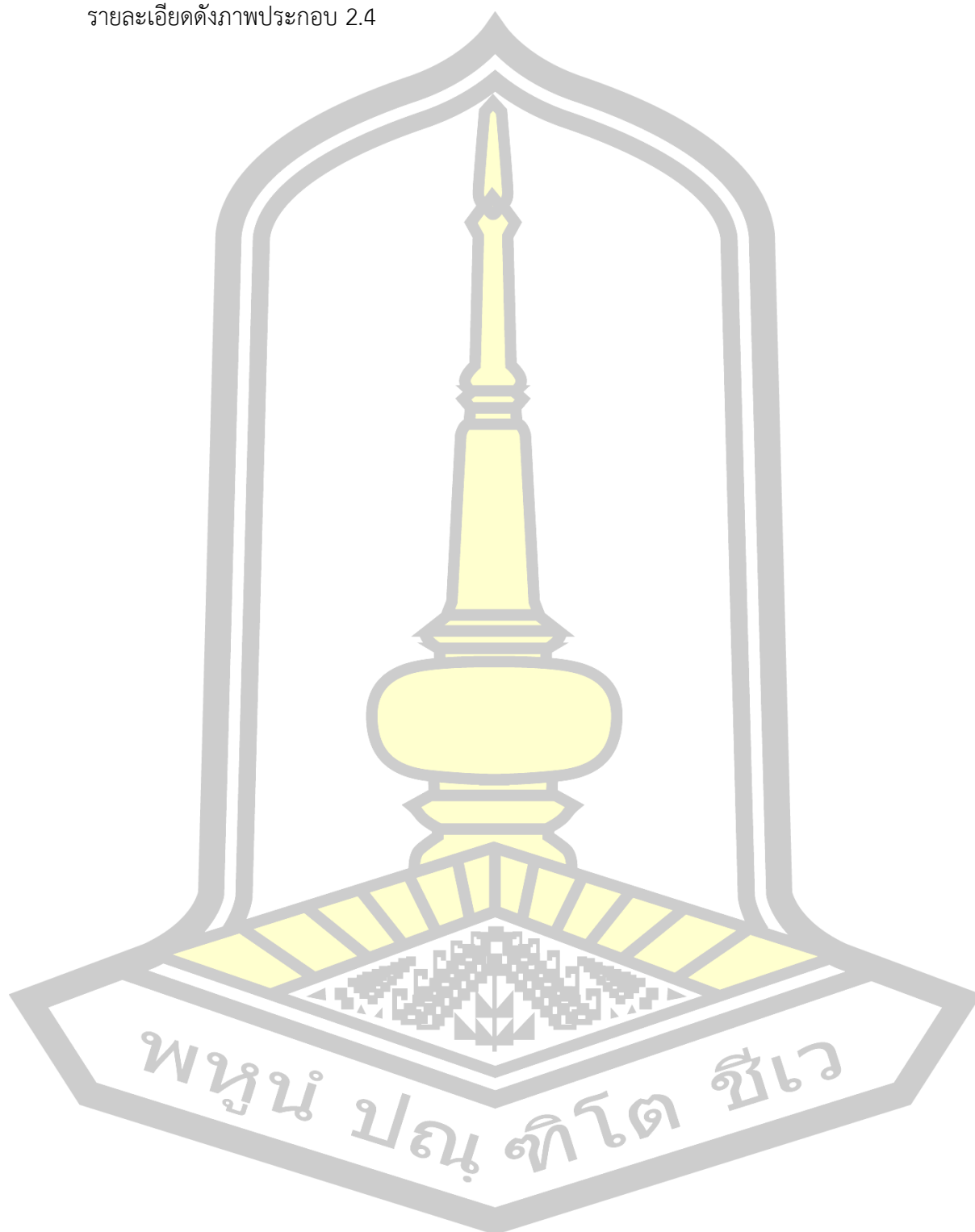
7. ตัวชี้วัดความสำเร็จของการนำรูปแบบไปใช้

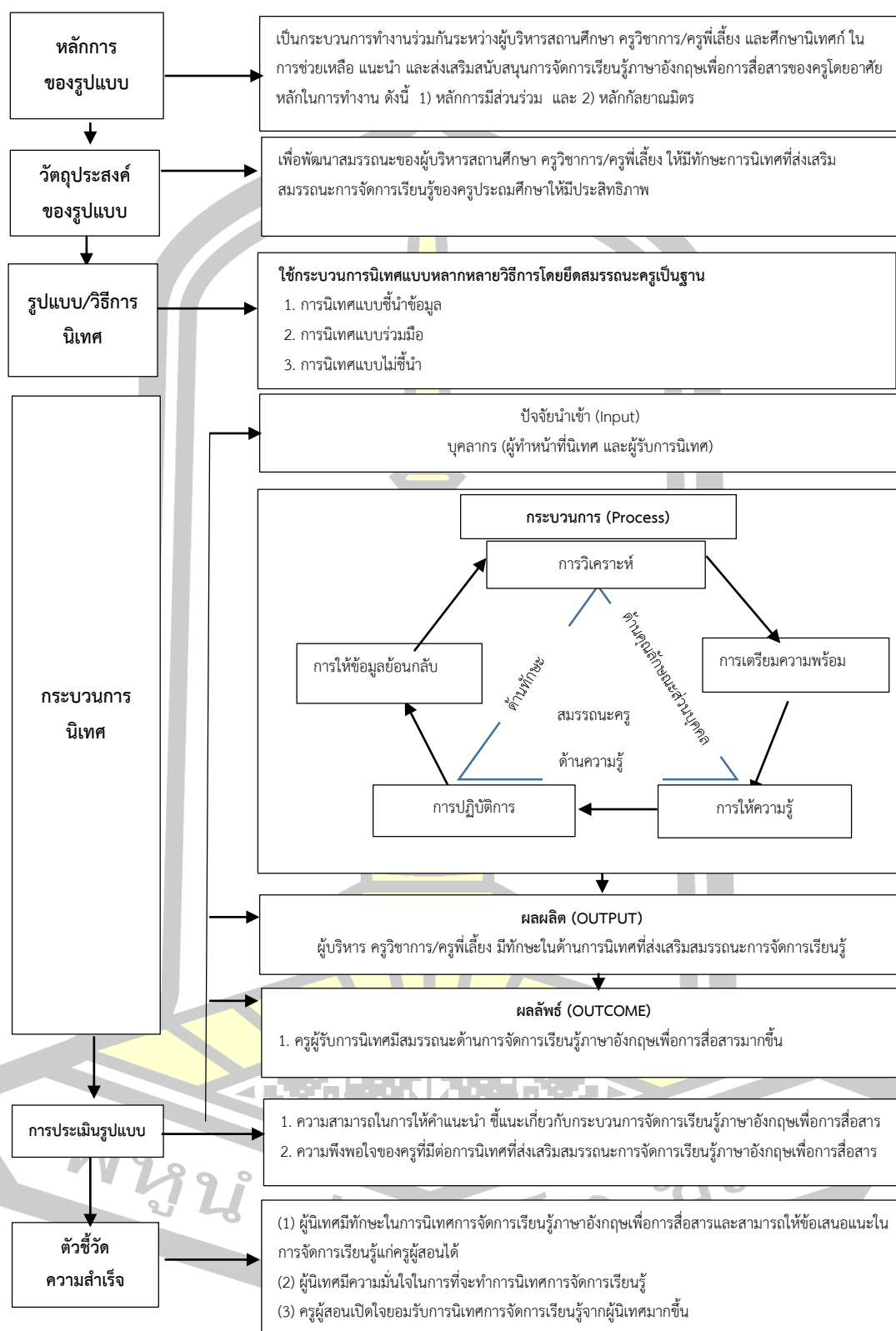
การนิเทศการจัดการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้อง
ได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้นิเทศและที่สำคัญที่สุดคือครูผู้รับการนิเทศ
ดังนั้นตัวชี้วัดที่จะบอกได้ว่ารูปแบบที่ได้นำไปใช้นั้นมีประโยชน์สามารถใช้ได้ผลจริง ผู้ที่นำไปใช้ต้อง
เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านพฤติกรรม ต่อไปนี้

7.1 ผู้นิเทศ(ผู้บริหาร/ครูวิชาการ/ครูพี่เลี้ยง) มีทักษะในการนิเทศ
การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและสามารถให้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้แก่
ครูผู้สอนได้

7.2 ผู้นิเทศ(ผู้บริหาร/ครูวิชาการ/ครูพี่เลี้ยง)มีความมั่นใจในการที่จะทำ
การนิเทศการจัดการเรียนรู้

7.3 ครูผู้สอนเปิดใจยอมรับการนิเทศการจัดการเรียนรู้จากผู้นิเทศมากขึ้น
รายละเอียดดังภาพประกอบ 2.4

ภาพประกอบ 5 ร่างรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งที่เป็นเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยแบ่งขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ (Phases) ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research)

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ระยะที่ 3 ประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Assessment Implement) ดังภาพประกอบ 6

พูน ปณ จิต ชีเว

ภาพประกอบ 6 ขั้นตอนการวิจัยการพัฒนาูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

ตาราง 12 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ความ มุ่งหมาย	วิธีการ ดำเนินงาน	ประชากร/กลุ่ม ตัวอย่าง/ กลุ่มเป้าหมาย/ ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัย	การจัดเก็บข้อมูล /การวิเคราะห์ ข้อมูล	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ /ผลการ ดำเนินงาน
ระยะที่ 1 เพื่อ ศึกษาสภาพ ปัจจุบันและ สภาพที่พึง ประสงค์พัฒนา สมรรถนะการ จัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร ของครู ประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้น พื้นฐานในเขต ภาคตะวันออก เฉิงเหนือ	ขั้นที่ 1 สังเคราะห์ องค์ประกอบของ สมรรถนะการ จัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของ ครู ขั้นที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญ ยืนยัน ประเมิน ความถูกต้อง เหมาะสมของ องค์ประกอบ ขั้นที่ 3 ศึกษา สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึง ประสงค์ของ สมรรถนะการ จัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของ ครูประถมศึกษา ขั้นที่ 4 ศึกษา แนวทางการ นิเทศที่ส่งเสริม สมรรถนะการ จัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของ ครูประถมศึกษา	1. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน 2. ครูผู้สอน ภาษาอังกฤษ ระดับ ประถมศึกษา จำนวน 320 คน กลุ่มเป้าหมาย - ศึกษานิเทศก์ - ครูวิชาการ โรงเรียน - ผู้อำนวยการ เชี่ยวชาญ	- เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง 1. แบบประเมิน องค์ประกอบ 2. แบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัย เชิงปริมาณ - แบบสอบถาม (Questionnaire) มาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เชิงคุณภาพ - แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)	การจัดเก็บข้อมูล 1. ผู้เชี่ยวชาญ ยืนยัน องค์ประกอบฯ จำนวนทั้งหมด 7 คน 2. ครูผู้สอน จำนวน 320 คน ตอบ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ ข้อมูล - ค่าเฉลี่ย (Mean) - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation) - ค่า Reliability การจัดเก็บข้อมูล - สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับ ครู ผู้บริหาร สถานศึกษาและ ศึกษานิเทศก์	1. ได้องค์ประกอบ ของสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร ของครู ประถมศึกษาฯ 2. ได้ข้อมูลของ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึง ประสงค์ของ สมรรถนะการ จัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสารของครู ประถมศึกษา - ได้แนวทางการ นิเทศที่ส่งเสริม สมรรถนะการ จัดการเรียนรู้ ภาษา อังกฤษเพื่อการ สื่อสารของครู ประถมศึกษา

ตาราง 12 (ต่อ)

ความมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินงาน	ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/ กลุ่มเป้าหมาย/ ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การจัดเก็บข้อมูล/ การวิเคราะห์ข้อมูล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ/ ผลการดำเนินงาน
ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา	ขั้นที่ 1 ยกร่างรูปแบบการนิเทศฯ ขั้นที่ 2 จัดทำคู่มือประกอบการใช้รูปแบบฯ ขั้นที่ 3 ประเมินรูปแบบการนิเทศฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	กลุ่มเป้าหมาย ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรูปแบบ ได้แก่ 1. ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ 2. อาจารย์มหาวิทยาลัย	- แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม - แบบประเมินรูปแบบฯ	- การสนทนากลุ่ม (focus group discussion) การวิเคราะห์ข้อมูล - การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) - ค่าเฉลี่ย (Mean) - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)	- ได้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาเพื่อนำไปใช้กับโรงเรียน
ระยะที่ 3 เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา	ขั้นที่ 1 ทดลองใช้รูปแบบการนิเทศฯ ในโรงเรียน ขั้นที่ 2 ประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศฯ ขั้นที่ 3 วิเคราะห์และสรุปผลการใช้รูปแบบการนิเทศฯ	- ผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 2 โรงเรียน - ครูวิชาการ/ครูพี่เลี้ยง จำนวน 2 คน - ครูผู้รับการนิเทศ 1 คน - ศึกษานิเทศก์ 1 คน	- แบบประเมินรูปแบบ - แบบประเมินความสามารถในการนิเทศ - แบบสอบถามความพึงพอใจของครูต่อผู้นิเทศ	การวิเคราะห์ข้อมูล - ค่าเฉลี่ย (Mean) - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) - การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	- ได้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

**ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

1. วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะเฉพาะของครูที่จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Documentary Study) ในการสังเคราะห์ออกมาเป็นองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูประถมศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ความรู้ ความเข้าใจด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษ องค์ประกอบย่อยที่ 2 ความรู้เชิงบูรณาการระหว่างวิชาชีพครูกับวิชาภาษาอังกฤษ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านทักษะ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ทักษะด้านการสื่อสาร (ฟัง พูด อ่าน และเขียน) 2) ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ และองค์ประกอบหลักที่ 3 ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ด้านเจตคติ/ทัศนคติ/แรงจูงใจ 2) ด้านการพัฒนาตนเองและเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบที่สังเคราะห์ขึ้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปดำเนินการในขั้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ขันยึดย่นองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูประถมศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา และมีความเชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษและด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 คน เป็นครูสายผู้สอนในระดับประถมศึกษาที่จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 2 คน และเป็นศึกษานิเทศก์ที่จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก และมีความเชี่ยวชาญด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. ดร.กิตติพร โนนคู่เขตโขง อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ
2. ดร.ฐิตียา เรือนนระการ อาจารย์มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ
3. ดร.นวัตร หอมสิน อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
4. ดร.อัมพนิดา ผกัรัตน์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหมากแข้ง ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

5. ดร.อังคณา แก้วไชย ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองหาน
(วันครู ๒๕๐๒) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้และพัฒนาหลักสูตร

6. ดร.พัชรกฤษฎ์ พวงนิล ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน

7. ดร.อรอนงค์ ชิมป์สัน ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบประเมินองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
เพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา มีลักษณะดังต่อไปนี้

2.1.1 เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบสมรรถนะ
การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ซึ่งแบบประเมินประกอบด้วย
ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย
และตัวชี้วัดของแต่ละองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของ
ครูประถมศึกษา

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

2.1.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะเฉพาะของ
ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ
2. สร้างข้อคำถามของแบบประเมินจากองค์ประกอบที่สังเคราะห์จากเอกสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. นำร่างแบบประเมินองค์ประกอบเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของข้อคำถามและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
4. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
และปรับปรุงแบบประเมินตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญมีดังนี้

3.1 พิจารณาคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในขั้นตอนที่ 2 ของระยะการวิจัยที่ 1 จำนวน 7 คน และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้ความเห็นชอบ

3.2 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3.3 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์และเอกสารที่ใช้ประกอบการประเมิน ความเหมาะสมขององค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู ประถมศึกษา พร้อมทั้งแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษานำไปมอบให้กับผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านด้วยตนเอง และในกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญไม่สะดวกให้ผู้วิจัยเข้าพบด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้จัดส่งเอกสารทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งจัดเตรียมซองเปล่าติดอากรแสตมป์และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญส่งกลับมา พร้อมทั้งกำหนดวันรับแบบประเมินคืน

3.4 ดำเนินการติดต่อขอรับแบบประเมินคืนจากผู้เชี่ยวชาญตามกำหนดระยะเวลา หรือตามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ติดต่อให้เข้าไปรับคืน

4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ที่เป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งหากค่าเฉลี่ยของระดับ คะแนนความเหมาะสมตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป แสดงว่าองค์ประกอบนั้นมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ ในการเก็บข้อมูลสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาได้ ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนมีดังต่อไปนี้

5 คะแนน หมายถึง องค์ประกอบมีความเหมาะสมมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง องค์ประกอบมีความเหมาะสมมาก

3 คะแนน หมายถึง องค์ประกอบมีความเหมาะสมปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง องค์ประกอบมีความเหมาะสมน้อย

1 คะแนน หมายถึง องค์ประกอบมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

4.2 เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูลจากแบบประเมินองค์ประกอบสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง องค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง องค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ปานกลาง	ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง องค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
	ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง องค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง องค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด
4.3	ข้อมูลแบบประเมินปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
5.	สถิติที่ใช้ในการวิจัย
5.1	ค่าเฉลี่ย (Mean)
5.2	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
	ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูประถมศึกษา โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน
1.	ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง
1.1	ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา คือ ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 20 จังหวัด รวม 61 เขตพื้นที่ 12,489 โรงเรียน ครู 113,338 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)
1.2	กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ได้แก่ ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โรงเรียนละ 2 คน จำแนกตามเขตพื้นที่ทั้งหมด 10 เขต จาก 10 จังหวัด โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของทาร์โรว์ ยามาเน่ ซึ่งกำหนดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 และผู้วิจัยดำเนินการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 320 คน โดยมีวิธีการตามขั้นตอน ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1	สุ่มจังหวัด จากทั้งหมด 20 จังหวัด โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม
จังหวัดขนาดใหญ่	คือ มีตั้งแต่ 5 เขตพื้นที่ขึ้นไป จำนวน 3 จังหวัด
สุ่มอย่างง่ายได้ 1 จังหวัด	คือ จังหวัดขอนแก่น
จังหวัดขนาดกลาง	คือ มีตั้งแต่ 3-4 เขตพื้นที่ จำนวน 10 จังหวัด
สุ่มอย่างง่ายได้ 5 จังหวัด	ได้แก่ มหาสารคาม เลย สกลนคร ร้อยเอ็ด
อุดรธานี	
จังหวัดขนาดเล็ก	คือ มี 1-2 เขตพื้นที่ จำนวน 7 จังหวัด

สุ่มอย่างง่ายได้ 4 จังหวัด ได้แก่ มุกดาหาร บึงกาฬ หนองคาย ยโสธร
ขั้นตอนที่ 2 สุ่มเลือกเขตพื้นที่ โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย ดังนี้

1. สพป.ขอนแก่น เขต 5	2. สพป.มหาสารคาม เขต 3
3. สพป.เลย เขต 1	4. สพป.หนองคาย เขต 1
5. สพป.ร้อยเอ็ด เขต 3	6. สพป.อุดรธานี เขต 1
7. สพป. มุกดาหาร	8. สพป. บึงกาฬ
9. สพป. สกลนคร เขต 1	10. สพป.ยโสธร เขต 2

ขั้นตอนที่ 3 สุ่มโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันโดยกำหนด ดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่ เขตพื้นที่ละ 1 โรงเรียน ขนาดกลาง จำนวน
5 โรงเรียน ขนาดเล็ก จำนวน 10 โรงเรียน จำนวนทั้งหมดเขตละ 16 โรงเรียน โดยกำหนดกลุ่ม
ตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนละ 2 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ครูที่สอนในรายวิชา
ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 2 คน รวมเขตละ 32 คน รวมทั้งหมด 320 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะ
การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะดังต่อไปนี้

เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มาตรฐานประมาณค่า
5 ระดับ (Rating Scale) มีทั้งหมด 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบ
แบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการ
เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 71 ข้อ และ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด
เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนวคิดเพิ่มเติม(รายละเอียดดังภาคผนวก)

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ตามขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาหลักการ เทคนิควิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำราวิจัยผล
ทางการศึกษาของบุญชม ศรีสะอาด (2556)

2.2.2 นำผลการสังเคราะห์องค์ประกอบที่ผ่านการประเมินจาก
ผู้เชี่ยวชาญมาสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะ
การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูประถมศึกษา และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม
กับตัวบ่งชี้ที่ต้องการจะวัด

2.2.3 นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพและข้อบกพร่องแล้วทำการแก้ไขปรับปรุงและนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

2.3 การหาคุณภาพเครื่องมือ

2.3.1 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมในการใช้ภาษา ปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ

2.3.2 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามรายข้อ (Item-Objective Congruence : IOC) จากการพิจารณาค่า IOC ต้องมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไป รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงใช้ในการใช้ภาษาของข้อคำถาม

2.3.3 นำผลการประเมินแบบสอบถาม และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาปรับปรุงข้อคำถาม นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

2.3.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ แต่มีคุณลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .98 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item-Total Correlations) อยู่ระหว่าง .34-.88 (รายละเอียดดังภาคผนวก)

2.3.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 10 เขต ๆ ละ 16 โรงเรียน ในการเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

3.2 จัดส่งแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา และหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งซองเปล่าติดอากรแสตมป์เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งกลับของผู้ตอบแบบสอบถาม

4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามเพื่อให้การจัดกระทำข้อมูลมีประสิทธิภาพ

4.2 นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม มาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนมีดังต่อไปนี้

มากที่สุด	5 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
	4 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาก
ปานกลาง	3 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
	2 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์น้อย
น้อยที่สุด	1 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

4.3 เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูลจากแบบประเมินองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึงมีการปฏิบัติในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึงมีการปฏิบัติในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึงมีการปฏิบัติในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึงมีการปฏิบัติในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึงมีการปฏิบัติในปัจจุบัน
และสภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

4.4 ข้อมูลแบบประเมินปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาแนวทางการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ศิษยานิเทศก์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
และครูวิชาการ จำนวน 3 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูล
ดังนี้ (1) เป็นศิษยานิเทศก์ที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านการนิเทศการจัดการเรียน
การสอนและการสังเกตการสอน (2) เป็นครูวิชาการที่ทำหน้าที่การนิเทศการจัดการเรียนการสอน
ของครูภาษาอังกฤษและ (3) เป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญมีความเชี่ยวชาญด้านการบริหาร
และการนิเทศภายใน ดังนี้

- 1) นายทวีศักดิ์ ไชยมาโย ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันวิจัยและพัฒนาวิชาชีพครู
สำหรับอาเซียน มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน
- 2) นางสิริพร กุ้ยกระโทก ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพระยา
ประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
- 3) นายประสิทธิ์ คำกิ่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านยา สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและการนิเทศภายใน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยใช้คำถามที่ประกอบด้วย

- 1) ข้อมูลพื้นฐาน และ 2) แนวทางการนิเทศการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ
ขั้นตอน/กระบวนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะ

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการจัดการ
เรียนรู้

2.2.2 รวบรวมแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร โดยกำหนดประเด็นที่
เกี่ยวข้องกับกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน จำนวน 7 ข้อ

2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อ
พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของประเด็นสัมภาษณ์

2.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ที่เป็นชุดเดียวกับ
ระยะที่ 1 ตรวจสอบและพิจารณาความสอดคล้อง เหมาะสมระหว่างประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์
และนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการ 2 รูปแบบ คือ

1) สัมภาษณ์ด้วยตนเอง และ 2) สัมภาษณ์ผ่านสื่อออนไลน์ (Line)/โทรศัพท์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ติดต่อ ประธานกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นการส่วนตัวเพื่อขออนุญาตเข้า
สัมภาษณ์ และขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในการทำหนังสือขอความ
อนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์

3.2 ส่งแบบสัมภาษณ์และกรอบแนวคิดในการวิจัยให้กับกลุ่มเป้าหมายเพื่อ
ศึกษาและทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ล่วงหน้า 1 สัปดาห์

3.3 กำหนด วันเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์ ในกรณีที่ผู้ให้สัมภาษณ์อยู่
ต่างจังหวัดไม่สะดวกให้สัมภาษณ์ได้ใช้วิธีการเขียนและส่งกลับมาทางไปรษณีย์สำหรับประเด็นเพิ่มเติม
หรือบางคำถามที่คำตอบไม่ชัดเจนผู้วิจัยได้ใช้ช่องทางการสื่อสารทางไลน์ (Line) สอบถามเพิ่มเติม

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้
การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการ
สื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

1. วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 ร่างรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
เพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ในขั้นนี้ผู้วิจัยนำเอาข้อมูลที่ได้ศึกษา วิเคราะห์จากระยะที่ 1 มาเป็นแนวทางใน

การพัฒนาแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู ประถมศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 ข้อมูลจากการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลการศึกษาแนวทางจากการสัมภาษณ์ ในระยะที่ 1 ทำให้ได้มาซึ่งองค์ประกอบของแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้และนำไปสู่การพัฒนาแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.2 นำเสนอร่างรูปแบบและคู่มือประกอบการใช้แบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะและนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.3 นำเสนอร่างแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ขั้นที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบและยืนยัน แบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยดำเนินการดังนี้

2.1 นำรูปแบบและคู่มือประกอบการใช้แบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ความเห็นชอบ แล้วเสนอต่อ ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 9 คน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ 1) เป็นนักวิชาการที่จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก 2) เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา 3) เป็นศึกษานิเทศก์ที่จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก โดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้

2.1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันท์ศิริสิริ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.1.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญาณภัทร สีหะมงคล หัวหน้าภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.1.4 รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.1.5 ดร.นวัตร หอมสิน อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

2.1.6 ดร.ธนาศักดิ์ ศิริบุญยพันธ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

2.1.7 ดร.สมหวัง พันธะลี ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์

2.1.8 ดร.มณูญ เพชรมีแก้ว ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนวาปีปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

2.1.9 ดร.สัมภาษณ์ คำผุย ข้าราชการบำนาญ อดีตประธานเครือข่ายการนิเทศการจัดการมัธยมศึกษาเครือข่ายที่ 12 (ร้อยแก่นสารสินธุ์)

2.2 นำรูปแบบและคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ผ่านกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มาปรับปรุง แก้ไข และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริงต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประกอบด้วย

2.1 แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ ของรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในแต่ละองค์ประกอบ

2.2 แบบบันทึกการประชุมในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

2.3 คู่มือประกอบการใช้รูปแบบ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

3.2 จัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) วันที่ 21 พฤษภาคม 2562 ณ ห้องบุญชม ศรีสะอาด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

4. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากแบบประเมินร่างรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.1 การประเมินรูปแบบ ใช้การเปรียบเทียบกับมาตราในแบบสอบถาม โดยนำคำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนน การแปลความหมายค่าเฉลี่ยคะแนนนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ พบว่า ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 4.67 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.50 ซึ่งถือว่ารูปแบบมีคุณภาพและเหมาะสม

4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าความเหมาะสมเท่ากับหรือมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดผู้วิจัยถือว่าใช้ได้ แต่หากพบว่าข้อใดมีค่าความเหมาะสมน้อยหรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิมาทำการปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู หรือมีข้อเสนอแนะที่นอกเหนือคำถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาเพิ่มเติมไว้ในรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู โดยคำนึงถึงความสอดคล้องในการนิเทศที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูเป็นหลัก

ระยะที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากผลการดำเนินงานในระยะที่ 2 ที่ทำให้ได้รูปแบบและคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้กับโรงเรียนที่สนใจเข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบฯ จำนวน 2 โรงเรียน โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ของครูที่รับการนิเทศต้องเป็นครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาที่จบตรงวิชาเอกหรือจบไม่ตรงสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ และมีวิทยฐานะต่ำกว่าชำนาญการ

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย

ผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และ ครู โดยจำแนกเป็น ครูที่ทำหน้าที่นิเทศ และครูผู้รับการนิเทศ จำนวน 2 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวม 6 คน ซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยการสมัครใจเข้าร่วม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 รูปแบบและคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของผู้รับการนิเทศ

2.2.2 แบบประเมินสมรรถนะการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของผู้ทำหน้าที่นิเทศ

2.2.3 แบบประเมินความพึงพอใจในการใช้รูปแบบ

2.2.4 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศการจัดการเรียนรู้

2.3 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อกำหนดประเด็นในการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ผู้รับการนิเทศ จากการเอกสารดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในการประเมินสมรรถนะเฉพาะที่ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา จำนวน 10 ข้อ

2.3.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้นิเทศ การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อกำหนดประเด็นในการประเมินสมรรถนะการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ จากการเอกสารดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในการประเมินสมรรถนะเฉพาะที่ เกี่ยวกับการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา จำนวน 24 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความ อนุเคราะห์ในการนำรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือไปทดลองใช้กับทั้ง 2 โรงเรียน

3.2 นำเอกสารคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มอบให้กับโรงเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมทดลองใช้

3.3 ผู้วิจัยชี้แจงและทำความเข้าใจ รวมทั้งอธิบายขั้นตอนการดำเนินงานในคู่มือการใช้รูปแบบฯ กับผู้อำนวยการโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง/ครูวิชาการ ครูผู้สอน (ผู้รับการนิเทศ) เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันและคลายความกังวล ในการนำรูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา มาใช้ในครั้งนี้

3.4 กำหนดระยะเวลาในการเข้าติดตามการใช้รูปแบบเป็นเวลา 1 เดือน พร้อมทั้งประเมินผลเป็นระยะ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ทั้งในเชิงเนื้อหา และเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ดังนี้

4.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ

4.1.1 แบบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูผู้รับการนิเทศ

4.1.2 แบบประเมินสมรรถนะการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของผู้ทำหน้าที่นิเทศ

4.1.3 แบบประเมินความพึงพอใจในการใช้รูปแบบ

4.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อการนิเทศ

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

5.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง
- S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกลุ่มตัวอย่าง
- n แทน กลุ่มตัวอย่าง

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ตามที่กำหนดไว้ในขั้นตอนการดำเนินการวิจัยการพัฒนาแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารครูประถมศึกษา มีขั้นตอนการศึกษา 3 ขั้นตอน คือ
ขั้นที่ 1 ขั้นศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูประถมศึกษา

ขั้นที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารครูประถมศึกษา

- ขั้นที่ 3 ศึกษาแนวทางการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการสัมภาษณ์
2. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา มีกระบวนการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน คือ
- ขั้นที่ 1 ยกร่างรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู
- ขั้นที่ 2 ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ของรูปแบบ
3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ซึ่งเป็นสมรรถนะเฉพาะของครูภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านความรู้ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษ องค์ประกอบย่อยที่ 2 ด้านความรู้เชิงบูรณาการระหว่างวิชาชีพครูกับวิชาภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย 1) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การใช้และพัฒนาสื่อวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 5) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ 6) ด้านการวิจัยและพัฒนาผู้เรียน องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านทักษะ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ทักษะด้านการสื่อสาร (ฟัง พูด อ่าน และเขียน) องค์ประกอบย่อยที่ 2 ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ และองค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ด้านเจตคติ/ทัศนคติ/แรงจูงใจ องค์ประกอบย่อยที่ 2 ด้านการพัฒนาตนเอง และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

1.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
องค์ประกอบที่ 1 ความรู้ด้านเนื้อหา			
1. ความรู้ ความเข้าใจด้านเนื้อหา			
1.1 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์ (Part of Speech) และคำศัพท์เป็นอย่างดี	4.28	0.75	มาก
1.2 มีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติและองค์ประกอบด้านระบบเสียงภาษาอังกฤษ	4.57	0.53	มากที่สุด
1.3 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของประโยค (Part of Sentence)	4.57	0.53	มากที่สุด
1.4 มีความรู้ความเข้าใจในข้อความที่มีลักษณะเป็นความเรียงแบบต่างๆ (Text Structures) ที่มีการใช้คำเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างประโยค	4.00	0.81	มาก
1.5 มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของความแตกต่างทางวัฒนธรรมทางภาษา	4.42	0.78	มาก
1.6 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณกรรมของภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับระดับชั้นที่สอน	4.57	0.53	มากที่สุด
1.7 มีความรู้และเข้าใจหลักการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ	4.71	0.48	มากที่สุด
1.8 มีความรู้ในเรื่องของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี	4.85	0.37	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.9 มีความรู้และเข้าใจวิธีการสอนภาษาต่างประเทศที่หลากหลายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม	4.85	0.37	มากที่สุด
1.10 มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการแปลเป็นอย่างดี	4.42	0.78	มาก
เฉลี่ย	4.52	0.59	มากที่สุด
2. ด้านความรู้เชิงบูรณาการระหว่างวิชาชีพครูกับวิชาภาษาอังกฤษ			
1. ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร			
1.1 มีความรู้และเข้าใจในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น	4.71	0.48	มากที่สุด
1.2 มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานและหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นอย่างดี	4.28	0.75	มาก
1.3 มีความรู้และเข้าใจในการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกรอบความสามารถ CEFR กับหลักสูตรแกนกลางฯ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ภายใต้สาระและมาตรฐานการเรียนรู้โดยยึดแนวทางการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (CLT) เพื่อกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	4.85	0.37	มากที่สุด
1.4 มีความรู้ในเรื่องของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสม สอดคล้องกับวัยและความต้องการของผู้เรียน	4.71	0.48	มากที่สุด
1.5 มีความรู้ในเรื่องการกำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล	4.57	0.53	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.62	0.52	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2. ความรู้ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			
2.1 มีความรู้ เข้าใจในการจัดทำฐานข้อมูลของผู้เรียนเพื่อใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมและความแตกต่างของผู้เรียนรายบุคคล	4.14	0.89	มาก
2.2 มีความรู้และเข้าใจในรูปแบบ/เทคนิควิธีสอนที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ	4.14	0.69	มาก
2.3 มีความรู้และเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็น การปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน	4.28	0.75	มาก
2.4 มีความรู้และเข้าใจในการใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ	4.42	0.53	มาก
2.5 มีความรู้และเข้าใจในการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน	4.57	0.53	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.31	0.67	มาก
3. การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้			
3.1 มีความรู้และเข้าใจในการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ตลอดจนการออกแบบและสร้างสื่อสำหรับการสอนภาษาอังกฤษได้	4.14	0.69	มาก
3.2 มีความรู้และเข้าใจในกระบวนการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	4.28	0.48	มาก
3.3 มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี	4.14	0.89	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เฉลี่ย	4.19	0.68	มาก
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
4.1 มีความรู้และเข้าใจในเรื่องการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี	4.28	0.75	มาก
4.2 มีความรู้และเข้าใจในการออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้และผู้เรียน	4.42	0.78	มาก
4.3 มีความรู้ เข้าใจในการกำหนดจุดประสงค์ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.71	0.48	มากที่สุด
4.4 มีความรู้ เข้าใจการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.28	0.95	มาก
4.5 มีความรู้ เข้าใจในเทคนิค/วิธีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ตามสภาพจริง	4.57	0.53	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.45	0.69	มาก
5. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้			
5.1 มีความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้	4.57	0.78	มากที่สุด
5.2 มีความรู้ เข้าใจในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ	4.57	0.53	มากที่สุด
5.3 มีความรู้ เข้าใจถึงวิธีการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน	4.42	0.53	มาก
5.4 มีความรู้ เข้าใจในการดำเนินการแก้ปัญหาพัฒนาผู้เรียนด้านระเบียบวินัย โดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน	4.42	0.78	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เฉลี่ย	4.49	0.65	มาก
6. ด้านการวิจัยและพัฒนาผู้เรียน			
6.1 มีความรู้ เข้าใจในการสำรวจสภาพปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อวางแผนการวิจัยในการพัฒนาผู้เรียน	4.71	0.48	มากที่สุด
6.2 มีความรู้ เข้าใจวิธีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา ระบุสภาพปัจจุบัน	4.42	0.78	มาก
6.3 มีความรู้ เข้าใจในการรวบรวม จำแนกและจัดกลุ่มของสภาพปัญหาผู้เรียน แนวคิด ทฤษฎีและวิธีการแก้ปัญหาเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้	4.00	0.81	มาก
6.4 มีความรู้ เข้าใจในการจัดทำแผนการวิจัยและดำเนินการตามกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบตามแผนการที่กำหนดไว้	4.28	0.75	มาก
6.5 มีความรู้ เข้าใจในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน	4.57	0.78	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.40	0.72	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมองค์ประกอบย่อยที่ 2	4.41	0.65	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมองค์ประกอบที่ 1	4.42	0.55	มาก
องค์ประกอบที่ 2 ด้านทักษะ			
1. ทักษะด้านการสื่อสาร(ฟัง พูด อ่านและเขียน)			
1.1 สามารถถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กับผู้เรียนได้เกิดความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้	3.85	0.69	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.2 สามารถสร้างสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้ได้มากที่สุด	4.42	0.78	มาก
1.3 สามารถใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นชินกับการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน	4.42	0.78	มาก
1.4 สามารถนำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่างๆสำหรับผู้เรียนได้ใช้เป็นแนวทางในการเรียนรู้อยู่เสมอ	4.00	0.81	มาก
1.5 มีวิธีการสื่อความหมายในรูปแบบต่างๆ ทั้งในการพูดเขียนและภาษาท่าทางในการสื่อสารกับผู้เรียน	4.00	0.57	มาก
เฉลี่ย	4.13	0.72	มาก
2. ทักษะการจัดการเรียนรู้			
2.1 ออกแบบและวางแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียน	3.71	0.75	มาก
2.2 ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการเชื่อมโยงระหว่างวิชาภาษาอังกฤษกับวิชาอื่น ๆ ได้	4.14	0.89	มาก
2.3 ใช้กลวิธีในการสอนภาษาอังกฤษที่หลากหลายและน่าสนใจ	4.42	0.78	มาก
2.4 วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการใช้สื่อที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสมกับธรรมชาติและระดับพัฒนาการของผู้เรียน	4.14	0.89	มาก
2.5 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม	4.42	0.53	มาก
2.6 วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียนอยู่เสมอ	4.28	0.95	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2.7 ให้ความสำคัญในการจัดสภาพห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.57	0.53	มากที่สุด
2.8 ใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Language) เป็นประจำ	4.85	0.37	มากที่สุด
2.9 ใช้เทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็น การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดอย่างสร้างสรรค์	4.57	0.53	มากที่สุด
2.10 บูรณาการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่เสมอ	4.28	0.75	มาก
2.11 พัฒนาทักษะการฟัง-พูดของผู้เรียนด้วยวิธีการฟังเสียงของเจ้าของภาษาแล้วฝึกออกเสียงตาม	4.28	0.75	มาก

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษามีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้เชี่ยวชาญได้ให้น้ำหนักขององค์ประกอบที่ 1 ด้านความรู้ความเข้าใจ เนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยจำแนกตามองค์ประกอบย่อยพบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 2 ด้านความรู้เชิงบูรณาการระหว่างวิชาชีพครูกับวิชาภาษาอังกฤษ ในด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมาได้แก่องค์ประกอบที่ 3 ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ค่าเฉลี่ยด้านเจตคติ/ทัศนคติ/แรงจูงใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) และองค์ประกอบที่ 2 คือด้านทักษะ พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ 2 ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา จากทั้งหมด 10 เขตพื้นที่ จำนวน 160 โรงเรียน ครูสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาจำนวน 320 คน ได้แบบสอบถามคืนมา คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา	n = 320		ระดับสภาพปัจจุบัน	n = 320		ระดับสภาพที่พึงประสงค์
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1	ความรู้ด้านเนื้อหา	3.57	0.89	มาก	4.15	0.65	มาก
2	ด้านทักษะ	3.59	0.94	มาก	4.16	0.67	มาก
3	ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล	3.95	0.74	มาก	4.19	0.65	มาก
	โดยรวม	3.70	0.86	มาก	4.17	0.66	มาก

จากตาราง 14 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับการปฏิบัติในปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ($\bar{X} = 3.97$) รองลงมา คือ ด้านทักษะ ($\bar{X} = 3.95$) และความรู้ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 3.59$) ตามลำดับ สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้น โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) รองลงมาคือ ด้านทักษะ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) และสุดท้ายคือ ความรู้ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการ
เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รายด้าน

รายการประเมิน	ระดับสภาพปัจจุบัน			ระดับที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
องค์ประกอบที่ 1 ความรู้ด้านเนื้อหา						
1. ความรู้ ความเข้าใจด้านเนื้อหา						
1.1 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้าง ไวยากรณ์ (Part of Speech) และคำศัพท์เป็น อย่างดี	3.49	0.90	ปานกลาง	3.95	0.68	มาก
1.2 มีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติและ องค์ประกอบด้านระบบเสียงภาษาอังกฤษ	3.56	0.85	มาก	3.98	0.68	มาก
1.3 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของ ประโยค (Part of Sentence)	3.47	0.89	ปานกลาง	4.06	0.77	มาก
1.4 มีความรู้ความเข้าใจในข้อความที่มีลักษณะเป็น ความเรียงแบบต่างๆ (Text Structures) ที่มีการใช้ คำเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างประโยค	3.43	0.76	ปานกลาง	3.88	0.63	มาก
1.5 มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของความแตกต่าง ทางวัฒนธรรมทางภาษา	3.57	0.83	มาก	4.02	0.67	มาก
1.6 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณกรรมของ ภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับระดับชั้นที่สอน	3.57	0.98	มาก	4.14	0.66	มาก
1.7 มีความรู้และเข้าใจหลักการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาต่างประเทศ	3.60	0.85	มาก	4.01	0.57	มาก
1.8 มีความรู้ในเรื่องของการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี	3.62	0.92	มาก	4.02	0.72	มาก
1.9 มีความรู้และเข้าใจวิธีการสอนภาษา ต่างประเทศที่หลากหลายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม	3.72	0.91	มาก	4.23	0.61	มาก
1.10 มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการแปลเป็นอย่างดี	3.39	0.89	ปานกลาง	4.15	0.71	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.54	0.88	มาก	4.04	0.67	มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับสภาพปัจจุบัน			ระดับที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2. ด้านความรู้เชิงบูรณาการระหว่างวิชาชีพครูกับวิชาภาษาอังกฤษ						
1. ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร						
1.1 มีความรู้และเข้าใจในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น	3.58	0.95	มาก	4.23	0.61	มาก
1.2 มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานและหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ)เป็นอย่างดี	3.45	0.86	ปานกลาง	4.13	0.68	มาก
1.3 มีความรู้และเข้าใจในการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกรอบความสามารถ CEFR กับหลักสูตรแกนกลางฯกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ภายใต้สาระและมาตรฐานการเรียนรู้โดยยึดแนวทางการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (CLT) เพื่อกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	3.54	1.11	ปานกลาง	4.13	0.62	มาก
1.4 มีความรู้ในเรื่องของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสม สอดคล้องกับวัยและความต้องการของผู้เรียน	3.61	0.91	มาก	4.05	0.67	มาก
1.5 มีความรู้ในเรื่องการกำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล	3.71	0.90	มาก	4.19	0.55	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.58	0.95	มาก	4.14	0.62	มาก
2. ความรู้ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
2.1 มีความรู้ เข้าใจในการจัดทำฐานข้อมูลของผู้เรียนเพื่อใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมและความแตกต่างของผู้เรียนรายบุคคล	3.54	0.84	มาก	4.21	0.63	มาก
2.2 มีความรู้และเข้าใจในรูปแบบ/เทคนิควิธีสอนที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ	3.65	0.93	มาก	4.26	0.58	มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับสภาพปัจจุบัน			ระดับที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2.3 มีความรู้และเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เป็นการปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะของผู้เรียน	3.46	0.88	ปานกลาง	4.17	0.65	มาก
2.4 มีความรู้และเข้าใจในการใช้หลักจิตวิทยาใน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมี ความสุขและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตาม ศักยภาพ	3.55	0.81	มาก	4.24	0.66	มาก
2.5 มีความรู้และเข้าใจในการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิ ปัญญาท้องถิ่นในชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้เกิด ประโยชน์ต่อผู้เรียน	3.48	0.92	ปานกลาง	4.21	0.69	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.53	0.88	มาก	4.21	0.64	มาก
3. การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้						
3.1 มีความรู้และเข้าใจในการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการออกแบบและสร้างสื่อสำหรับการสอน ภาษาอังกฤษได้	3.74	0.83	มาก	4.25	0.57	มาก
3.2 มีความรู้และเข้าใจในกระบวนการ พัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่ หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการจัดการ เรียนรู้	3.64	0.81	มาก	4.16	0.55	มาก
3.3 มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อนวัตกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี	3.68	0.83	มาก	4.18	0.63	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.69	0.82	มาก	4.19	0.58	มาก
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
4.1 มีความรู้และเข้าใจในเรื่องการจัดทำเครื่องมือ วัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี	3.51	0.93	มาก	4.21	0.63	มาก
4.2 มีความรู้และเข้าใจในการออกแบบวิธีการวัด และประเมินผลอย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้และผู้เรียน	3.63	1.00	มาก	4.30	0.60	มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับสภาพปัจจุบัน			ระดับที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4.3 มีความรู้ เข้าใจในการกำหนดจุดประสงค์ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้	3.52	0.91	มาก	4.15	0.63	มาก
4.4 มีความรู้ เข้าใจในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.47	0.93	ปานกลาง	4.20	0.69	มาก
4.5 มีความรู้ เข้าใจในเทคนิค/วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง	3.55	0.91	มาก	4.24	0.67	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.53	0.93	มาก	4.22	0.64	มาก
5. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้						
5.1 มีความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้	3.87	0.87	มาก	4.35	0.57	มาก
5.2 มีความรู้ เข้าใจในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ	3.65	0.94	มาก	4.35	0.63	มาก
5.3 มีความรู้ เข้าใจถึงวิธีการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน	3.66	0.86	มาก	4.30	0.62	มาก
5.4 มีความรู้ เข้าใจในการดำเนินการแก้ปัญหาพัฒนาผู้เรียนด้านระเบียบวินัย โดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน	3.74	0.88	มาก	4.21	0.65	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.73	0.89	มาก	4.30	0.61	มาก
6. ด้านการวิจัยและพัฒนาผู้เรียน						
6.1 มีความรู้ เข้าใจในการสำรวจสภาพปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อวางแผนการวิจัยในการพัฒนาผู้เรียน	3.70	0.93	มาก	4.26	0.72	มาก
6.2 มีความรู้ เข้าใจวิธีการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา ระบุสภาพปัจจุบัน	3.69	0.98	มาก	4.38	0.70	มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับสภาพปัจจุบัน			ระดับที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6.3 มีความรู้ เข้าใจในการรวบรวม จำแนกและจัดกลุ่มของสภาพปัญหาผู้เรียน แนวคิด ทฤษฎีและวิธีการแก้ปัญหาเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้	3.63	0.89	มาก	4.36	0.61	มาก
6.4 มีความรู้ เข้าใจในการจัดทำแผนการวิจัยและดำเนินการตามกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบตามแผนการที่กำหนดไว้	3.53	0.99	มาก	4.38	0.62	มาก
6.5 มีความรู้ เข้าใจในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้กับกรณีศึกษาอื่นที่มีบริบทปัญหาที่คล้ายคลึงกัน	3.51	1.06	มาก	4.41	0.69	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.61	0.97	มาก	4.35	0.66	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมองค์ประกอบที่ 1	3.57	0.89	มาก	4.15	0.65	มาก
องค์ประกอบที่ 2 ด้านทักษะ						
1. ทักษะด้านการสื่อสาร (ฟัง พูด อ่านและเขียน)						
1.1 สามารถถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กับผู้เรียนได้เกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้	3.59	0.93	มาก	4.20	0.58	มาก
1.2 สามารถสร้างสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสนำมาใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้ได้มากที่สุด	3.56	0.94	มาก	4.27	0.71	มาก
1.3 สามารถใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นชินกับการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน	3.63	0.90	มาก	4.23	0.59	มาก
1.4 นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่างๆสำหรับให้ผู้เรียนได้ใช้เป็นแนวทางในการเรียนรู้อยู่เสมอ	3.66	0.98	มาก	4.28	0.68	มาก
1.5 ใช้วิธีการสื่อความหมายในรูปแบบต่างๆ ทั้งในการพูด เขียนและภาษาท่าทางในการสื่อสารกับผู้เรียน	3.67	0.96	มาก	4.18	0.69	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.62	0.94	มาก	4.23	0.65	มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับสภาพปัจจุบัน			ระดับที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2. ทักษะการจัดการเรียนรู้						
2.1 จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สอดคล้องกับกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของ CEFR คือการพูด อ่านและเขียนได้	3.52	1.01	มาก	4.01	0.67	มาก
2.2 ออกแบบและวางแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียน	3.56	0.89	มาก	4.07	0.60	มาก
2.3 ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการเชื่อมโยงระหว่างวิชาภาษาอังกฤษกับวิชาอื่นๆได้	3.55	0.88	มาก	4.14	0.65	มาก
2.4 ใช้กลวิธีในการสอนภาษาอังกฤษที่หลากหลายและน่าสนใจ	3.60	0.93	มาก	4.05	0.65	มาก
2.5 วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการใช้สื่อที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสมกับธรรมชาติและระดับพัฒนาการของผู้เรียน	3.64	0.94	มาก	4.15	0.73	มาก
2.6 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม	3.54	0.95	มาก	4.09	0.77	มาก
2.7 วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน	3.61	0.93	มาก	4.22	0.72	มาก
2.8 ให้ความสำคัญในการจัดสภาพห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.61	0.98	มาก	4.13	0.74	มาก
2.9 ใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Language) เป็นประจำ	3.68	0.90	มาก	4.20	0.60	มาก
2.10 ใช้เทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดอย่างสร้างสรรค์	3.57	0.79	มาก	4.04	0.63	มาก
2.11 บูรณาการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่เสมอ	3.58	0.91	มาก	4.20	0.73	มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับสภาพปัจจุบัน			ระดับที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2.12 พัฒนาทักษะการฟัง-พูดของผู้เรียนด้วยวิธีการฟังเสียงของเจ้าของภาษาแล้วฝึกออกเสียงตาม	3.50	0.95	มาก	4.13	0.73	มาก
2.13 ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้และผู้เรียน	3.67	0.94	มาก	4.31	0.58	มาก
2.14 กำหนดจุดประสงค์ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้	3.49	0.96	ปานกลาง	3.97	0.74	มาก
2.15 สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	3.53	0.99	มาก	4.10	0.67	มาก
2.16 สำรวจสภาพปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อวางแผนการวิจัยในการพัฒนาผู้เรียน	3.55	0.96	มาก	4.07	0.69	มาก
2.17 วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา ระบุสภาพปัจจุบัน	3.63	0.99	มาก	4.13	0.69	มาก
2.18 จัดทำแผนการวิจัยและดำเนินการตามกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบตามแผนที่กำหนดไว้	3.48	0.92	ปานกลาง	4.00	0.79	มาก
2.19 นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน	3.48	1.05	ปานกลาง	3.95	0.80	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.57	0.94	มาก	4.10	0.69	มาก
องค์ประกอบที่ 3 ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล						
1.ด้านเจตคติ/ทัศนคติ/แรงจูงใจ						
1.1 มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และมีความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้	3.99	0.70	มาก	4.25	0.60	มาก
1.2 มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน	3.81	0.72	มาก	4.11	0.67	มาก
1.3 มุ่งมั่นในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์	3.87	0.69	มาก	4.20	0.64	มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับสภาพปัจจุบัน			ระดับที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.4 มีความถนัดและประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี	3.93	0.80	มาก	4.22	0.67	มาก
1.5 เสียสละ ทุ่มเทเวลาในการสอนให้กับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนภาษาอังกฤษอยู่เสมอ	3.93	0.67	มาก	4.12	0.62	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.90	0.71	มาก	4.18	0.64	มาก
2. ด้านการพัฒนาตนเองและเป็นผู้คนแห่งการเรียนรู้						
2.1 พัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง	4.07	0.79	มาก	4.28	0.64	มาก
2.2 พัฒนาระบบการเรียนรู้ของตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่เสมอ	4.01	0.74	มาก	4.25	0.59	มาก
2.3 เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษา อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษอยู่เสมอ	4.01	0.78	มาก	4.22	0.67	มาก
2.4 เป็นแบบอย่างในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.93	0.73	มาก	4.13	0.68	มาก
2.5 เรียนรู้ภาษาอังกฤษจากแหล่งต่างๆ เช่น ดูภาพยนตร์ ฟังเพลงหรืออ่านหนังสือภาษาอังกฤษอยู่เสมอๆ	3.98	0.83	มาก	4.17	0.78	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.00	0.77	มาก	4.21	0.67	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมองค์ประกอบที่ 3	3.95	0.74	มาก	4.19	0.65	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 3 องค์ประกอบ	3.70	0.86	มาก	4.17	0.66	มาก

จากตาราง 15 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบหลัก พบว่า องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล มีค่าเฉลี่ยของสมรรถนะอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย พบว่า ด้านการพัฒนาตนเองและเป็นผู้คนแห่งการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และด้านเจตคติ/ทัศนคติ/แรงจูงใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับมากเช่นกัน

($\bar{X} = 3.90$) องค์ประกอบหลักที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านทักษะ มีค่าเฉลี่ยของสมรรถนะอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย พบว่า ด้านทักษะการสื่อสาร (ฟัง พูด อ่านและเขียน) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) และองค์ประกอบหลักที่มีค่าเฉลี่ยสมรรถนะเป็นอันดับที่ 3 คือ องค์ประกอบหลักที่ 1 ความรู้ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยสมรรถนะอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อยพบว่า ด้านความรู้เชิงบูรณาการระหว่างวิชาชีพครูกับวิชาภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$)

ด้านสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ทั้ง 3 องค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ องค์ประกอบที่ 3 ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ($\bar{X} = 4.19$) รองลงมาคือ องค์ประกอบที่ 2 ด้านทักษะ มีค่าเฉลี่ยที่ ($\bar{X} = 4.16$) และสุดท้ายคือองค์ประกอบที่ 1 ความรู้ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.15$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับ 1 ได้แก่ ด้านการวิจัยและพัฒนาผู้เรียน โดยมีค่าเฉลี่ยที่ ($\bar{X} = 4.35$) อันดับ 2 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยที่ ($\bar{X} = 4.30$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิเคราะห์ทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์จะพบว่าทั้งสองด้านมีค่าเฉลี่ยคุณภาพอยู่ในระดับมากเท่ากัน แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) แล้วจะเห็นว่า สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) สูงกว่าสภาพปัจจุบันอยู่มาก และองค์ประกอบหลักที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดทั้งด้านสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ คือองค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งอาจมองได้ว่า ในจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาเวลานั้นมีทั้งที่จบตรงเอกและไม่จบตรงเอก ซึ่งจากการตอบแบบสอบถาม พบว่า มีครูผู้สอนจำนวน 183 คนที่ไม่จบตรงสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ แต่ทำหน้าที่ครูประจำชั้นที่ต้องสอนทุกวิชา มีเพียง 137 คนเท่านั้นที่จบตรงสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เมื่อเทียบผลการสอบ O-NET ของปีการศึกษา 2561 ที่ผลการทดสอบในสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสารยังคงมีผลการทดสอบอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ และยังคงต้องได้รับการพัฒนาจากพื้นฐานการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนนั่นคือ การสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างเนื้อหาของรายวิชาภาษาอังกฤษให้ครูผู้สอนได้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้ครูเกิดทักษะในด้านการบวณาการจัดการเรียนรู้ จนเกิดความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งกระบวนการนิเทศที่นำมาพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในครั้งนี้เน้นในเรื่องของการช่วยเหลือ ชี้แนะ เต็มเต็มในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์และเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับครูผู้รับการนิเทศ

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ครู ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับ
แนวทางการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ที่เกิดจากการลงมือปฏิบัติจริงและมีขั้นตอนการดำเนินงานที่
ชัดเจน จำนวน 3 คน ได้แก่

1.3.1 นางสาวสิริพร กุ่ยกระโทก ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพระยาประเสริฐ
สุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

1.3.2 นายประสิทธิ์ คำกิ่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านยา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

1.3.3 นายทวีศักดิ์ ไชยมาโย (อดีตศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชุมพร) ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันวิจัยและพัฒนาวิชาชีพครูสำหรับ
อาเซียน มหาวิทยาลัยขอนแก่น สังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) จังหวัดขอนแก่น

ผลการสัมภาษณ์แนวทางการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู
ผู้วิจัยสรุปและนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดทำขั้นตอนตามแนวทางของการนิเทศเชิงระบบ เพื่อนำไป
ประกอบการร่างรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาการนิเทศ

- 1.1 ครูใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเดิม ขาดการให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ
จริง
- 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ไม่จริงจังในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู
ขาดการปฏิบัติที่ต่อเนื่อง
- 1.3 ไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 การเตรียมความพร้อมก่อนนิเทศ

- 2.1 ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศ ขั้นตอนและประโยชน์ที่ส่งผลต่อการ
จัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพ
- 2.2 จัดทำแผนการนิเทศร่วมกัน
- 2.3 กำหนดบทบาทหน้าที่ร่วมกันระหว่าง ครูผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศ
- 2.4 ให้อิสระในการเลือกรูปแบบ/วิธีการนิเทศ เครื่องมือนิเทศ

ขั้นที่ 3 การให้ความรู้ก่อนปฏิบัติการนิเทศ

- 3.1 ความรู้ด้านเนื้อหาวิชา/ธรรมชาติของวิชา
- 3.2 ความรู้ด้านการจัดแผนการจัดการเรียนรู้
- 3.3 ความรู้ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

3.4 ความรู้ด้านการใช้สื่อการสอน

3.5 ด้านการวัดประเมินผล

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ

4.1 การประชุมก่อนการสังเกต

4.1.1 สร้างความตระหนักให้ครูได้เห็นความสำคัญของการนิเทศ และ
เปิดใจเชื่อว่าการนิเทศสามารถช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพได้

4.1.2 สร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

4.1.3 พิจารณาความสอดคล้องตามองค์ประกอบของแผนการจัดการ
เรียนรู้ร่วมกัน

4.1.4 กำหนดช่วงเวลาในการสังเกตการสอน

4.2 สังเกตการสอน

4.2.1 สร้างความมั่นใจให้กับครูตามหลักการนิเทศแบบกัลยาณมิตร
โดยการกล่าวชื่นชมและทักทายนักเรียนเพื่อให้บรรยากาศผ่อนคลาย

4.2.2 นั่งสังเกตการจัดการเรียนการสอนอย่างเงียบ ๆ หลังห้องเรียนที่
ผู้รับการนิเทศได้จัดเตรียมไว้

4.2.3 จดบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครูและพฤติกรรม
การเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งผู้นิเทศจะต้องบันทึกทั้งที่เป็นจุดเด่นและจุดที่ต้องได้รับการปรับปรุง

4.3 การประชุมหลังการสังเกต

4.3.1 สร้างบรรยากาศของความเป็นกัลยาณมิตรเพื่อลดความกดดัน
ให้กับผู้รับการนิเทศ

4.3.2 มีเทคนิคในการกระตุ้นให้ครูมองเห็นจุดที่ควรปรับปรุง
และแนวทางการพัฒนางาน รวมทั้งนำจุดแข็งมาเสริมแรงให้กำลังใจแก่ครู

ขั้นที่ 5 การให้ข้อมูลย้อนกลับ

5.1 นำข้อมูลการสังเกตการสอนมาสะท้อนให้ครูได้ทราบถึงพฤติกรรม
ระหว่างการจัดการเรียนการสอนของครู

5.2 ให้รายละเอียดของนักเรียนระหว่างที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

5.3 เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียน
การสอนของตนเอง

5.4 สังเกตพฤติกรรมขณะที่ผู้นิเทศสะท้อนผลการสังเกตให้กับครูได้ทราบ

นอกจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวกับขั้นตอนการ
ดำเนินการสังเกตการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาในการนิเทศ ตามประเด็นต่อไปนี้

1. ปัญหาที่พบจากการนิเทศการจัดการเรียนรู้

“...โดยส่วนใหญ่แล้ว ครูคิดว่าการจัดการเรียนรู้ของตนเองในปัจจุบันคืออยู่แล้วไม่จำเป็นต้องได้รับการนิเทศและที่สำคัญผู้บริหารสถานศึกษา ไม่จริงจังในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู ขาดการปฏิบัติที่ต่อเนื่อง และคิดว่าการนิเทศการจัดการเรียนรู้เป็นการรบกวนการจัดการเรียนรู้ของครูและนักเรียน...”

(ครูที่ทำหน้าที่นิเทศ, วันที่ 24 กันยายน 2561 : การสัมภาษณ์)

“...ครูขาดการเตรียมการสอน สื่อ ใบงานตามที่โรงเรียนต้นทางระบุ และมีความคิดว่าการเตรียมการสอนเป็นการสร้างภาระให้กับครู ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับโรงเรียนต้นทาง ประเด็นสำคัญ คือ ครูที่มีประสบการณ์สอนมานานมีความเชื่อมั่นว่าการสอนของตนเองมีประสิทธิภาพแล้ว ทำให้การนิเทศไม่สามารถทำได้ตามที่วางแผนไว้...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, วันที่ 10 กันยายน 2561 : การสัมภาษณ์)

“...ครูมีภาระงานด้านอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ค่อนข้างมาก ทำให้ไม่มีการเตรียมการสอน ขาดการวิเคราะห์ผู้เรียน และเนื้อหาในรายวิชา ผู้บริหารไม่เห็นคุณค่าของการพัฒนาครูบนพื้นฐานจริง ไม่มีการนิเทศเชิงระบบ...”

(ศึกษานิเทศก์, วันที่ 19 กันยายน 2561 : การสัมภาษณ์)

2. แนวทางการแก้ปัญหาที่พบจากการนิเทศการจัดการเรียนรู้

“...จัดหาวิดีโอ/ยูทูบ ของนักเรียนที่มีความสามารถในด้านภาษาอังกฤษและที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูที่สามารถพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่วมาเปิดให้กับครูทุกคนได้ดู และให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว โดยให้เริ่มจากครูที่มีประสบการณ์สอนน้อยที่สุดเริ่มก่อน (เพื่อกระตุ้นให้ครูที่มีประสบการณ์มากได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม)...”

(ครูที่ทำหน้าที่นิเทศ, วันที่ 24 กันยายน 2561 : การสัมภาษณ์)

“...สร้างความตระหนักให้กับคณะครูเกี่ยวกับการนำยุทธศาสตร์ 6 ข้อที่ครูต้องนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับโรงเรียนต้นทาง รวมทั้งนำคณะครูศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการจัดการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม(DLTV) ที่เป็นโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนการสอน DLTV และร่วมกันสรุป วิเคราะห์ประเด็นที่เป็นจุดเด่น / จุดที่ต้องนำมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง....”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, วันที่ 10 กันยายน 2561: การสัมภาษณ์)

“...จัดหาวิดีโอ/ยูทูป เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูที่มีกระบวนการสอนที่สามารถทำให้นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว เพื่อให้ผู้บริหาร คณะครูได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางในการนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของตน ...”

(ศึกษานิเทศก์, วันที่ 19 กันยายน 2561 : การสัมภาษณ์)

3. กระบวนการ/ขั้นตอนการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู

“...ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศ ขั้นตอนและประโยชน์ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพ กำหนดการนิเทศร่วมกันระหว่าง ครูผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศ รวมทั้งให้อิสระในการเลือกรูปแบบ/วิธีการนิเทศ (ครูเลือกวิธีการนิเทศที่ตนเองต้องการ) และสุดท้ายร่วมกันการสรุปผลการนิเทศ...”

(ครูที่ทำหน้าที่นิเทศ, วันที่ 24 กันยายน 2561 : การสัมภาษณ์)

“...สร้างความเข้าใจร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศการสอน และร่วมกันวางแผนการเข้าสังเกตการสอน ตามแนวทางการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม DLTV ที่โรงเรียนเข้าร่วมโครงการ...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, วันที่ 10 กันยายน 2561 : การสัมภาษณ์)

“...ประชุม ชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจถึงกระบวนการ/ขั้นตอนในการนิเทศร่วมกับผู้บริหาร คณะครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เน้นการมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้มีโอกาสในการเข้าสังเกตการสอนรวมทั้งการสะท้อนผลด้วยวิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้...”

(ศึกษานิเทศก์, วันที่ 19 กันยายน 2561 : การสัมภาษณ์)

4. ปัจจัยที่ทำให้การนิเทศการจัดการเรียนรู้ประสบความสำเร็จ

“...ปัจจัยที่ทำให้การนิเทศการจัดการเรียนรู้ประสบความสำเร็จนั้นคือ ความเป็นกัลยาณมิตรทางการศึกษา เชื่อว่าครูทุกคนมีศักยภาพและสามารถพัฒนาได้ และความเอาใจใส่ในการพัฒนางานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน...”

(ครูที่ทำหน้าที่นิเทศ, วันที่ 24 กันยายน 2561 : การสัมภาษณ์)

“...การสร้างความเข้าใจ และมีเป้าหมายเดียวกันคือ คุณภาพของผู้เรียน ให้
อิสระกับครูในการเลือกวิธีการนิเทศ และในฐานะผู้บริหารโรงเรียนได้ทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก
สะดวกในเรื่องของการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนตามความต้องการของครู...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, วันที่ 10 กันยายน 2561 : การสัมภาษณ์)

“...ความจริงจัง ทุ่มเทและการลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องของผู้บริหาร
ศึกษานิเทศก์ในการช่วยเหลือ ให้คำแนะนำกับครูในการจัดการเรียนการสอน มีแผนการนิเทศที่
ชัดเจน มีกระบวนการดำเนินงานที่เป็นระบบ...”

(ศึกษานิเทศก์, วันที่ 19 กันยายน 2561 : การสัมภาษณ์)

5. ขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการนิเทศการจัดการเรียนรู้และวิธีการดำเนินการนิเทศให้
ประสบความสำเร็จ

“...ขั้นตอนสำคัญในการนิเทศ คือ การสร้างความตระหนักให้ครูได้เห็น
ความสำคัญของการนิเทศ และเปิดใจเชื่อว่าการนิเทศสามารถช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้
มีประสิทธิภาพได้...”

“...วิธีดำเนินการให้ประสบความสำเร็จและได้รับการยอมรับจากเพื่อนครูนั้น
ควรมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการสังเกตการณ์จัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งอาจเป็นการถ่ายวิดีโอ
การจัดการเรียนการสอนของครู และนำมาเปิดให้ครูทุกคนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นทั้งที่เป็น
จุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุง..วิธีนี้จะช่วยในเรื่องการรวบรวมเวลาสอนของเพื่อนครูในการที่
จะต้องทิ้งชั่วโมงสอนเพื่อมาทำการสังเกตการสอนด้วย...”

(ครูที่ทำหน้าที่นิเทศ, วันที่ 24 กันยายน 2561 : การสัมภาษณ์)

“...ขั้นตอนสำคัญและต้องสร้างให้เกิดขึ้นอันดับแรก คือการทำให้ครูกล้าที่จะให้
การสังเกตการสอนและเปิดใจยอมรับการสะท้อนผลการสังเกตการสอนของตนเองจากเพื่อนครู การ
ดำเนินการเพื่อให้ครูเปลี่ยนแนวคิด 1) นำเอากระบวนการ PLC มาใช้ในการพูดคุยถึงสิ่งที่ครู
ปฏิบัติการสอนมาทั้งสัปดาห์ 2) ใช้วิธีการทำทาย และหาอาสาสมัครในการจัดการเรียนการสอนให้กับ
คณะครูได้เข้าสังเกตการสอน 3) นำกระบวนการ PLC มาใช้ในการพูดคุยหลังการสังเกตการสอนและ
สังเกตปฏิกิริยาของครูในระหว่างการสะท้อนผลด้วยว่ามีปฏิกิริยาตอบรับไปในทิศทางใด....”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, วันที่ 10 กันยายน 2561 : การสัมภาษณ์)

“...วิธีการนิเทศที่ได้ผลมากที่สุด คือการนิเทศเชิงระบบแบบมีส่วนร่วม โดยการประยุกต์ใช้ Lesson Study ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน..และการที่จะทำให้ครูยอมรับในการนิเทศนั้น ขึ้นอยู่กับตัวของผู้นิเทศว่า จะสามารถเก็บข้อเท็จจริงในขณะสังเกตการสอนได้อย่างมีคุณภาพหรือไม่ ประเมินจากการนำข้อมูลการสังเกตการสอนมาสะท้อนและครูยอมรับว่าสิ่งนั้นเป็นจริงที่ครูคาดไม่ถึง ตรงกับข้อมูลที่ผู้นิเทศสังเกตเห็น และรายละเอียดของนักเรียนระหว่างที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตรงกับความเป็นจริงที่เป็นจุดอ่อนและจุดแข็งที่ครูอยากให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และหาทางออกที่เป็นจุดร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาาร่วมกัน...”

(ศึกษานิเทศก์, วันที่ 19 กันยายน 2561 : การสัมภาษณ์)

6. แนวทางการแก้ปัญหากรณีครูไม่ยอมรับผลการนิเทศ

“...เหตุผลที่ครูไม่ยอมรับผลการนิเทศอาจเกิดจากความไม่เข้าใจกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ หรือความเชื่อถือในตัวของผู้นิเทศ...แนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้นิเทศควรเปิดโอกาสให้ครูได้อธิบายหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา และให้ครูได้มีส่วนร่วมในการออกแบบการนิเทศ . ”

(ครูที่ทำหน้าที่นิเทศ, วันที่ 24 กันยายน 2561 : การสัมภาษณ์)

“...จากกรณีที่ครูไม่ยอมรับผลการนิเทศนั้น สิ่งแรกที่ต้องนำมาวิเคราะห์ คือ พฤติกรรมของตัวผู้นิเทศเองว่ามีจุดใดที่เป็นข้อบกพร่องที่ส่งผลให้ครูไม่ยอมรับการนิเทศ แนวทางการแก้ปัญหา เปิดโอกาสให้ครูผู้รับการนิเทศสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศและแสดงถึงแนวทางการนิเทศที่ครูต้องการ....”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, วันที่ 10 กันยายน 2561 : การสัมภาษณ์)

“...สิ่งที่ต้องพิจารณาคือ ตัวผู้นิเทศ เพราะการนิเทศเชิงระบบจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการปฏิบัติ นั่นคือ สมรรถนะของตัวผู้นิเทศ เกี่ยวกับด้านความรู้ ทักษะและบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวของผู้นิเทศ อาทิ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อ นวัตกรรม การวัดและประเมินผล จิตวิทยาการเรียนการสอน และอื่น ๆ เนื่องจากการนิเทศเชิงระบบดังกล่าวจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการนี้ไปพร้อมกันทั้งสองฝ่าย ให้เปิดใจกว้าง กล้าที่จะรับฟังการสะท้อนผล...”

(ศึกษานิเทศก์, วันที่ 19 กันยายน 2561 : การสัมภาษณ์)

7. คุณลักษณะที่สำคัญของผู้ที่ทำหน้าที่นี้เทศ

“...ลักษณะสำคัญของผู้นี้เทศที่จะสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับการนิเทศนั้น ได้แก่ ทักษะในการสังเกต มีความรู้ และสามารถแนะนำวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนทุกระดับและที่สำคัญ มุ่งมั่น จริงจังต่อการนิเทศ...”

(ครูที่ทำหน้าที่นี้เทศ, วันที่ 24 กันยายน 2561 : การสัมภาษณ์)

“...มีความรอบรู้ ลุ่มลึกในเนื้อหาที่จะนิเทศ มีมนุษยสัมพันธ์ มีเทคนิคในการพูดคุย ไม่สร้างความกดดันให้กับผู้นิเทศ มีเทคนิคในการกระตุ้นให้ครูมองเห็นจุดที่ควรปรับปรุงและแนวทางการพัฒนางาน รวมทั้งนำจุดแข็งมาเสริมแรงให้กำลังใจแก่ครู...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, วันที่ 10 กันยายน 2561 : การสัมภาษณ์)

“...เปิดใจกว้างที่จะเรียนรู้ร่วมกัน มีความรู้ในเรื่องที่จะไปนิเทศ มีแผนการนิเทศร่วมกันที่ชัดเจนและปฏิบัติตามแผนอย่างจริงจัง มีเทคนิคในการกระตุ้นให้ครูนำผลการนิเทศไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น...”

(ศึกษานิเทศก์, วันที่ 19 กันยายน 2561 : การสัมภาษณ์)

จากแนวความคิด/ข้อเสนอแนะจากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการนิเทศ การจัดการเรียนรู้สิ่งสำคัญที่ทำให้การนิเทศประสบความสำเร็จ คือ สมรรถนะของผู้นิเทศ ซึ่งผู้นิเทศจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะนิเทศ มีเทคนิควิธีการพูดคุย โน้มน้าวให้ครูตระหนักและเชื่อมั่นว่าการนิเทศสามารถช่วยพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูได้ และที่สำคัญผู้นิเทศจะต้องมีความเป็นกัลยาณมิตร เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของครูและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ซึ่งวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยต้องการที่จะได้รูปแบบ เทคนิควิธีการสังเกตการสอนในชั้นเรียนที่ได้ค้นพบจากการปฏิบัติจริงเพื่อนำมาเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ฝึกปฏิบัติตามแนวทางที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะไว้

พูน ปณ จิต ชีเว

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. ผลการยกร่างรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้วิเคราะห์จากการศึกษาในระยะที่ 1 รวมทั้งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญถึงแนวทางการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู มายกร่างรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

2.1 องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วย

2.1.1 หลักการของรูปแบบ (Principles of the Model) เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ/ครูพี่เลี้ยง และศึกษานิเทศก์ ในการช่วยเหลือ แนะนำ และส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูที่ต้องอาศัยหลักในการทำงาน ดังนี้ 1) หลักการมีส่วนร่วม และ 2) หลักกัลยาณมิตร

2.1.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ (Objectives of Model) เพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ/ครูพี่เลี้ยง และครูผู้สอน ให้มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในด้านต่อไปนี้

2.1.2.1 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2.1.2.2 สามารถใช้กระบวนการนิเทศในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กับครูได้

2.1.2.3 สามารถให้คำแนะนำ ชี้แนะเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้องให้กับครูได้

2.1.2.4 ครูสามารถพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

2.1.3 รูปแบบ/วิธีการนิเทศ (Methodology of the Model) เป็นวิธีการ/พฤติกรรมการณ์นิเทศที่ยึดสมรรถนะของครูเป็นฐาน ดังนี้ 1) ใช้รูปแบบ/กระบวนการนิเทศที่มุ่งกระตุ้น ชี้นำข้อมูลในการปฏิบัติงาน (Directive Control Approach) ในกรณีที่ครูผู้สอนขาดความมั่นใจ ขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (กรณีไม่ได้จบสาขาวิชาภาษาอังกฤษ) 2) ใช้รูปแบบ/กระบวนการนิเทศแบบร่วมมือ (Collaborative Approach) ในกรณีที่ครูที่มี

ความสามารถในการจัดการเรียนรู้และมีประสบการณ์ระดับปานกลาง และพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง (จบสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ)

2.1.4 กระบวนการของรูปแบบ (Process of the Model) กระบวนการหรือขั้นตอนในการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยมีลำดับขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

2.1.4.1 การวิเคราะห์ (Analyze : A)

- 1) วิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาจากการสัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
- 2) วิเคราะห์สภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาจากการสัมภาษณ์/พูดคุยกับครูและผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.4.2 การเตรียมความพร้อม (Preparing : P)

- 1) ประชุมร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้นิเทศ และครูที่รับการนิเทศ เกี่ยวกับแนวทางพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูด้วยการนิเทศการจัดการเรียนรู้
- 2) จัดทำโครงการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ค้นพบทั้งจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ในปัจจุบัน
- 3) เลือกประเด็นที่ต้องการพัฒนาและแนวทางในการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับความต้องการของครู
- 4) จัดทำแผนการนิเทศ
- 5) จัดทำเครื่องมือ
- 6) กำหนดช่วงเวลาในการนิเทศ

2.1.4.3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Educating : E) การปฏิบัติการนิเทศผู้นิเทศจำเป็นต้องศึกษาและเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เพื่อที่จะได้ให้ข้อเสนอแนะและชี้แนะในการปรับปรุงและพัฒนาสำหรับครูผู้รับการนิเทศ เนื้อหา/ประเด็นที่ผู้นิเทศต้องศึกษามีดังนี้

- 1) องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 1.1 สารสำคัญ
 - 1.2 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
 - 1.3 จุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1.4 สารการเรียนรู้
 - 1.5 กระบวนการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้

1.6 สื่อการจัดการเรียนรู้หรือแหล่งการเรียนรู้

1.7 การวัดและประเมินการเรียนรู้

2) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 การเตรียมความพร้อมก่อนการสอน

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3) การใช้สื่อประกอบการสอน

4) การจัดบรรยากาศและบริหารชั้นเรียน

5) การประเมินผล

2.1.4.4 การปฏิบัติการ (Practice : P)

1) ประชุมก่อนการสังเกต (Pre-Observation : P)

2) สังเกตการสอน (Observation : O)

3) ประชุมหลังการสังเกตการสอน (Post-Observation : P)

2.1.4.5 การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback : F) เป็นการให้ข้อมูลจากการ

สังเกต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูผู้รับการนิเทศได้ทราบถึงจุดที่ควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนา

กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยหลักการให้ข้อมูลย้อนกลับมีดังนี้

1) สร้างบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

และยังเป็นการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน ซึ่งจะเป็ประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู

2) ผู้นิเทศต้องเปิดโอกาสให้ครูเปิดใจในการให้ข้อมูลสามารถชี้แจงได้

เต็มที่ โดยไม่ให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเกิดความรู้สึกที่เหนือกว่าและด้อยกว่า

3) หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาหรือการแสดงออกซึ่งการวัดและการประเมิน

ตัวครู

4) ครูจะต้องยอมรับพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง

และนำผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งที่เป็นจุดเด่น จุดด้อย และพฤติกรรมที่เป็นปัญหา มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

2.1.5 การประเมินผลการใช้รูปแบบ (Assessment of the Model)

เป็นขั้นตอนการประเมินผลการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

เพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ในด้านต่อไปนี้

1) ความสามารถในการให้คำแนะนำ ชี้แนะเกี่ยวกับกระบวนการจัดการ

เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

2) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2.1.6 ตัวชี้วัดความสำเร็จ (Success Indicators) ตัวบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหลังจากการใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทั้งตัวผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ดังนี้

- 1) ผู้นิเทศมีทักษะในการนิเทศและสามารถให้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้รับการนิเทศได้
- 2) ผู้นิเทศมีความมั่นใจในการที่จะทำการนิเทศการจัดการเรียนรู้
- 3) ครูผู้สอนเปิดใจยอมรับการนิเทศจากผู้นิเทศมากขึ้น

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ประกอบด้วย อาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และผู้ทรงวุฒิในด้านการนิเทศการศึกษา โดยวิธีการประเมิน ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำการยืนยันรูปแบบและประเมินความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ประกอบด้วย อาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และผู้ทรงวุฒิในด้านการนิเทศการศึกษา ณ ห้องประชุมบุญชม ศรีสะอาด อาคารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในวันที่ 21 พฤษภาคม 2562 เวลา 09.00–17.30 น. ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตเพิ่มเติมจากการสนทนากลุ่ม โดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตเกี่ยวกับรูปแบบ

1.1 ด้านองค์ประกอบของกระบวนการพัฒนารูปแบบ มีองค์ประกอบที่ครบถ้วนสมบูรณ์

1.2 ด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

ข้อเสนอแนะ วัตถุประสงค์ของรูปแบบควรเขียนให้ตรงกับประเด็นของชื่องานวิจัยที่เน้นในเรื่องการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู

1.3 ด้านกระบวนการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ ด้านกระบวนการดำเนินงานผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ควรมีการปรับการใช้คำจากการศึกษามาเป็นการวิเคราะห์
ปัญหาและวิเคราะห์ความต้องการด้านการนิเทศ

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมไม่มีการ
ปรับเปลี่ยน

ขั้นที่ 3 การให้ความรู้แก่ผู้ทำหน้าที่นิเทศ นอกจากการให้ความรู้
พื้นฐานด้านการนิเทศแล้ว ยังมีประเด็นที่จะต้องเพิ่มเติม ดังนี้

3.1 ด้านความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ผู้นิเทศต้องไปทำการสังเกต

3.2 ด้านเทคนิคและทักษะในการสังเกตการจัดการเรียนรู้และ
รูปแบบการนิเทศในลักษณะต่างๆ เพื่อให้ผู้นิเทศจะได้ใช้ความรู้เหล่านี้เป็นแนวทางในการเลือกใช้
รูปแบบการนิเทศให้เหมาะสมกับสมรรถนะของครูแต่ละคน

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ ให้ปรับกระบวนการให้กระชับขึ้น โดยให้
นำกิจกรรมย่อยๆ มาไว้ในขั้นการประชุมหลังการสังเกต

ขั้นที่ 5 การให้ข้อมูลย้อนกลับ เพิ่มเติมโดยแยกออกจากขั้นการประชุม
หลังการสังเกต

1.4 ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ ตัวชี้วัดความสำเร็จควรจะหมายถึงผู้ทำหน้าที่นิเทศ
เพราะเป้าหมายในการทำวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศ ดังนั้น ตัวชี้วัดความสำเร็จจะต้องมุ่งเป้า
ไปที่ผู้ทำหน้าที่นิเทศ ว่าสามารถปฏิบัติได้ตามที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้หรือไม่

1.5 การจัดทำแผนนิเทศ

ข้อเสนอแนะ ในแผนการนิเทศต้องระบุบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนให้
ชัดเจนว่า ทำเพื่ออะไร ทำอะไร ทำอย่างไร และผลที่ได้คืออะไร

1.6 เครื่องมือนิเทศ

ข้อเสนอแนะ ขอให้เพิ่มแบบประเมินความคิดเห็นของครูต่อการปฏิบัติ
หน้าที่ของผู้นิเทศ นอกเหนือจากที่มีอยู่แล้ว

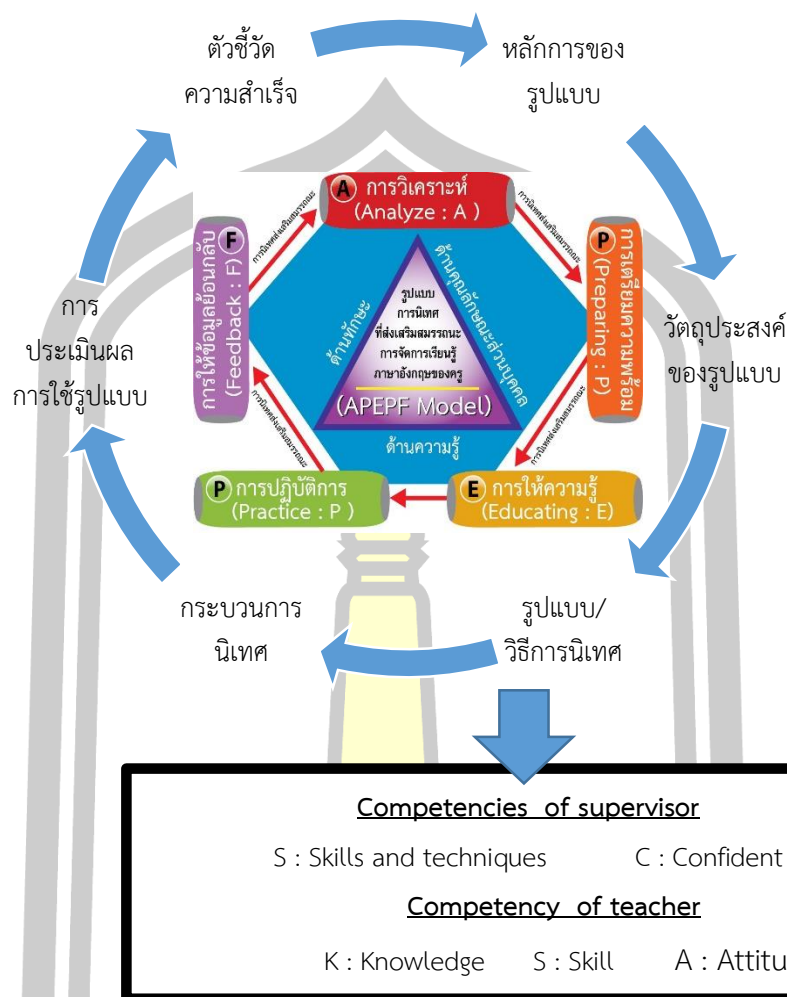
2.3 ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้
และด้านความเป็นประโยชน์ ซึ่งประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ผลการประเมินปรากฏดัง
ตาราง 16

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาฯ ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 คน

ประเด็นประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หลักการของรูปแบบ	4.78	.44	มากที่สุด	4.78	.44	มากที่สุด	4.78	.44	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.56	.72	มากที่สุด	4.89	.33	มากที่สุด	4.44	.52	มาก
3. เนื้อหา/สาระสำคัญ	4.56	.52	มากที่สุด	4.89	.33	มากที่สุด	4.00	.70	มาก
4. กระบวนการรูปแบบการนิเทศ	4.00	.70	มาก	4.67	.70	มากที่สุด	4.56	.72	มากที่สุด
4.1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาการนิเทศ	4.89	.33	มากที่สุด	4.78	.44	มากที่สุด	4.67	.70	มากที่สุด
4.2 การเตรียมความพร้อม	4.56	.72	มากที่สุด	4.33	.70	มาก	4.89	.33	มากที่สุด
4.3 การให้ความรู้	4.89	.33	มากที่สุด	4.89	.33	มากที่สุด	4.33	.70	มาก
4.4 การปฏิบัติการนิเทศ	3.67	.50	มาก	4.56	.72	มากที่สุด	4.56	.52	มากที่สุด
4.5 การให้ข้อมูลย้อนกลับ	4.56	.52	มากที่สุด	4.44	.52	มาก	4.78	.44	มากที่สุด
5. การประเมินรูปแบบ	4.89	.33	มากที่สุด	4.56	.52	มากที่สุด	4.89	.33	มากที่สุด
6. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	4.78	.44	มากที่สุด	4.56	.52	มากที่สุด	4.78	.44	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.56	0.50	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด	4.60	0.53	มากที่สุด

จากตาราง 16 พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาฯ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน พบว่า ด้านความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับ 1 คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ด้านความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 และด้านความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 ตามลำดับ

ผลจากการประเมินรูปแบบของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 9 คน ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

ภาพประกอบ 7 กระบวนการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.1 ผลการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการนิเทศโดยยึดฐานสมรรถนะของครูผู้สอนเป็นฐาน

คือ ใช้รูปแบบการนิเทศที่มุ่งกระตุ้นนำข้อมูล ในกรณีครูผู้สอนมีประสบการณ์ด้านการสอนไม่มาก หรือไม่ได้จบตรงสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ และใช้รูปแบบการนิเทศแบบร่วมมือ ในกรณีที่ครูมี ประสบการณ์ด้านการสอนปานกลางหรือจบตรงสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ซึ่งผลการดำเนินงาน ปรากฏดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาการนิเทศของสถานศึกษา (Analyze : A)

ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นในการวิเคราะห์สภาพการบริหารวิชาการเป็นหลัก

โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้ในวิชาภาษาอังกฤษของครูในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และวิเคราะห์สภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ควบคู่กับการศึกษา เอกสาร (แผนการจัดการเรียนรู้)

ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนรู้ในวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนที่มี ครูจบเอกภาษาอังกฤษ พบว่า ครูมีการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เป็นปัจจุบัน และผ่านการตรวจแผนจาก ผู้อำนวยการโรงเรียน แต่ขาดการบันทึกหลังสอน ส่วนโรงเรียนที่ไม่มีครูเอกภาษาอังกฤษ พบว่า จัดการเรียนการสอนในวิชาภาษาอังกฤษ ครูให้นักเรียนเรียนรู้จากสื่อ DLTV

ผลการวิเคราะห์สภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า การนิเทศใน ปัจจุบันเป็นการเยี่ยมชั้นเรียนที่เน้นการจัดบรรยากาศชั้นเรียนมากกว่าการนิเทศการจัดการเรียน การสอน สืบเนื่องจากผู้บริหารและครูวิชาการ/ครูพี่เลี้ยง ขาดความมั่นใจและที่สำคัญขาดความรู้ ทักษะที่ เกี่ยวกับการนิเทศการสอน รวมทั้งไม่มีแผนและปฏิทินในการนิเทศที่ชัดเจน

ขั้นที่ 2 การเตรียมความพร้อม (Preparing : P)

ผู้วิจัยได้เข้าร่วมประชุม เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ค้นพบร่วมกับ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้นิเทศ และครูที่รับการนิเทศ ร่วมรับฟังข้อคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหา การจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นภายในชั้นเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอกระบวนการนิเทศการจัดการ เรียนการสอนเข้ามาช่วยในการแก้ปัญหาดังกล่าว รวมทั้งร่วมกันจัดทำโครงการนิเทศการจัดการเรียน การสอนที่มีขั้นตอนและกระบวนการที่ชัดเจน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศร่วมกันจัดทำ แผนนิเทศ มีการกำหนดปฏิทินนิเทศ/กำหนดการนิเทศ ร่วมกันสร้าง/เลือกเครื่องมือนิเทศที่สอดคล้อง กับความต้องการของครู

ผลการศึกษาด้านการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ของสถานศึกษา โรงเรียนมีแผนการนิเทศการสอนที่มีขั้นตอนการดำเนินงานที่สามารถปฏิบัติตาม เนื่องจากแผนการนิเทศได้ระบุบทบาทหน้าที่ของแต่ละบุคคลเอาไว้ชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ/ครูพี่เลี้ยง ครูที่รับการนิเทศ มีความเข้าใจและเชื่อมั่นว่ากระบวนการนิเทศสามารถพัฒนา สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ได้

ขั้นที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Educating : E)

เพื่อให้ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการจัดการเรียนรู้มีความมั่นใจในการลงไปนิเทศและสังเกตการสอนของครูในสถานการณ์จริง ผู้วิจัยได้รวบรวมประเด็นหลักที่ผู้นิเทศจะต้องให้การชี้แนะ แนะนำ ช่วยเหลือครูเพื่อให้เกิดการพัฒนาในด้านการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบของแผนกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อการสอน การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และการประเมิน รวมทั้งเทคนิคการพูดคุย การให้ข้อมูลย้อนกลับ

ผลจากการให้ความรู้ในประเด็นที่ต้องนิเทศนั้น พบว่า ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศมีความสามารถในการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ รวมทั้งให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกรอบความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป CEFR ได้

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ (Practice : P)

การดำเนินการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ภายหลังจากการทำความเข้าใจในประเด็นที่ผู้นิเทศต้องปฏิบัติกับผู้รับการนิเทศ เพื่อให้การช่วยเหลือ ชี้แนะ ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ/ครูพี่เลี้ยง โดยผู้วิจัยร่วมสังเกตพฤติกรรมการให้คำแนะนำ ชี้แนะ ของผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศ เพื่อประเมินสมรรถนะของผู้นิเทศและประเมินความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศด้วยวิธีการสังเกต ซึ่งกระบวนการในขั้นตอนนี้มีทั้งหมด 3 ขั้นตอน และปฏิบัติการนิเทศทั้งหมด 3 ครั้ง และครั้งสุดท้ายเป็นการประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับการนิเทศโดยวิธีการสัมภาษณ์ครูผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

การปฏิบัติการนิเทศครั้งที่ 1

1. การประชุมก่อนการสังเกต (Pre-Observation : P) จากการประชุมร่วมกันระหว่าง ผู้นิเทศและครูที่รับการนิเทศในประเด็นที่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ วางแผนในการเข้าสังเกต การสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการเข้าสังเกต และการกำหนดวัน เวลาในการเข้าสังเกต ในครั้งที่ 1 ครูผู้รับการนิเทศขอให้สังเกตการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมก่อน เพราะต้องการทราบว่าจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมามีจุดอ่อนตรงไหน เนื่องจากสอนแบบนี้มานานแล้ว โดยเลือกใช้แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ (แบบนิเทศการสอน 2) และแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (แบบนิเทศการสอน 3)

2. การสังเกตการสอน (Observation : O) ผู้นิเทศใช้เครื่องมือนิเทศตามที่ได้ตกลงกันไว้ พบว่า แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ (แบบนิเทศการสอน 2) ไม่มีปัญหา แต่แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (การบันทึกการนิเทศ 3) เป็นปัญหาสำหรับผู้นิเทศ ไม่สามารถบอกได้ว่าพฤติกรรมใดที่เป็นจุดเด่นและพฤติกรรมใดที่เป็นจุดที่ต้องได้รับการพัฒนา

3. ประชุมหลังการสังเกตการสอน (Post-Observation : P) ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศร่วมกันวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งนี้ โดยให้ผู้รับการนิเทศ ประเมินการจัดการเรียนรู้ของตนเอง (แบบนิเทศการสอน 2) พบว่า ผู้รับการนิเทศประเมินตนเองด้านการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง โดยให้เหตุผลว่า มีความกังวลในการที่มีบุคคลอื่นเข้าไปนั่งดูการจัดการเรียนการสอน

ขั้นที่ 5 การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback : F) ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยมีการดำเนินการ 2 แบบ คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการสังเกตการสอน และการให้ข้อมูลย้อนกลับระหว่าง ผู้วิจัยและผู้นิเทศ ซึ่งการให้ข้อมูลย้อนกลับในครั้งนี้ 1 เป็นการให้ข้อมูลให้ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรม ของผู้นิเทศ ที่พบว่า ในการสังเกตการสอนในครั้งนี้ ทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ มีความเครียด ไม่ เป็นธรรมชาติ มีความกังวลเกี่ยวกับการบันทึกในแบบนิเทศการสอน 3 มากเกินไป ซึ่งผู้นิเทศได้ให้ ข้อมูลว่า ไม่รู้จะบันทึกอย่างไรเนื่องจากยังจับประเด็นไม่ได้ อาจเป็นเพราะยังไม่มี ความมั่นใจ

การปฏิบัติการนิเทศครั้งที่ 2

1. การประชุมก่อนการสังเกต (Pre – Observation : P) ครั้งที่ 2 ครูผู้รับ การนิเทศขอให้สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแบบนิเทศการสอน 3 เพื่อจะได้รู้ว่ามีจุดอ่อนใน ขั้นตอนการสอนใด โดยในครั้งนี้ผู้รับการนิเทศได้นำส่งแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 แผนให้กับผู้นิเทศ

2. การสังเกตการสอน (Observation : O) ผู้นิเทศใช้เครื่องมือนิเทศ ตามที่ได้ตกลงกันไว้ พบว่า ผู้นิเทศสามารถบันทึกข้อมูลการสังเกตการจัดการเรียนรู้ได้ เนื่องจากมี กรอบให้สังเกตที่ชัดเจนขึ้น แต่การบันทึกยังไม่มีรายละเอียดเพียงพอ ที่จะระบุให้ผู้นิเทศได้รู้ถึงจุดที่ ต้องได้รับการพัฒนา

3. ประชุมหลังการสังเกตการสอน (Post-Observation : P) ผู้นิเทศและ ผู้รับการนิเทศร่วมกันวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งนี้ โดยผู้นิเทศได้ใช้เทคนิค การตั้งคำถามกระตุ้นให้ผู้รับการนิเทศสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง พบว่า ผู้รับการ นิเทศพบจุดบกพร่องในการสอนครั้งนี้ คือ ไม่สามารถสรุปผลและตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนได้ ในเวลาที่กำหนดได้

ขั้นที่ 5 การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback : F)

การให้ข้อมูลย้อนกลับในการสังเกตครั้งที่ 2 ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการ นิเทศ พบว่า ผู้นิเทศได้ตั้งข้อสังเกตให้กับผู้รับการนิเทศพิจารณาในขั้นการฝึก (Practice) ครูใจร้อน และเข้มงวดการฝึกการสนทนากับนักเรียนที่เรียนอ่อนมากเกินไป ซึ่งเป็นการสร้างความกดดันให้กับ นักเรียน ผู้รับการนิเทศ ยอมรับว่า ข้อสังเกตนั้นเป็นจริง เนื่องจากกังวลเกี่ยวกับการประเมินการจัด กิจกรรมการสอนมากเกินไป

การให้ข้อมูลย้อนกลับในการสังเกตครั้งที่ 2 ระหว่างผู้วิจัยและผู้นิเทศ พบว่าผู้นิเทศมีการบันทึกรายละเอียดตามขั้นตอนที่ได้ตกลงกันไว้กับผู้รับการนิเทศ และสามารถชี้แนะในจุดที่เป็นปัญหาของผู้สอนในครั้งแรก คือ ครูผู้สอนใจร้อน เมื่อเวลานักเรียนออกเสียงเพี้ยนก็จะขัดจังหวะการฝึกของนักเรียนทันที ทำให้นักเรียนคนอื่นเกิดความไม่มั่นใจ ซึ่งในการชี้แนะของผู้นิเทศได้แนะนำให้ครูผู้สอนปล่อยให้นักเรียนฝึกให้จบเรียบร้อยก่อนแล้วจึงมาสรุปว่าจุดไหนที่นักเรียนควรแก้ไข ซึ่งครูรับปากว่าในการสอนครั้งต่อไปจะระวังในเรื่องนี้ให้มากขึ้น

การปฏิบัติการนิเทศครั้งที่ 3

1. การประชุมก่อนการสังเกต (Pre-Observation : P) ครั้งที่ 3

บรรยากาศในการประชุมก่อนเริ่มการสังเกตการจัดการเรียนรู้มีความผ่อนคลายลง โดยในครั้งนี้ผู้นิเทศได้แจ้งให้ครูผู้รับการนิเทศทราบว่าจะเป็นการสังเกตครั้งสุดท้าย และจะสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแบบนิเทศการสอน 3 ในทุกขั้นตอนตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งนี้ ซึ่งผู้รับการนิเทศยอมรับในข้อตกลงนี้

2. การสังเกตการสอน (Observation : O) ผู้นิเทศใช้เครื่องมือนิเทศตามที่ได้ตกลงกันไว้ พบว่า ผู้นิเทศพิจารณาขั้นตอนในแผนการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูอย่างเป็นขั้นตอน สามารถจดบันทึกข้อมูลการสังเกตการจัดการเรียนรู้ได้ค่อนข้างละเอียด แต่ยังไม่ครอบคลุมและชัดเจนมากนัก ในส่วนของผู้รับการนิเทศสามารถควบคุมพฤติกรรมที่เป็นจุดอ่อนของตนเองได้ ถึงแม้จะมีอาการแสดงออกบ้างแต่สามารถควบคุมได้

3. ประชุมหลังการสังเกตการสอน (Post-Observation : P) ทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านมา โดยผู้นิเทศได้กล่าวชื่นชมว่า คราวนี้ผู้รับการนิเทศมีสมาธิมากถึงแม้จะมีหลุดบ้างแต่ก็เป็นเพียงเรื่องเล็กน้อย ซึ่งผู้รับการนิเทศยอมรับว่ายังมีหลายจุดที่จะต้องแก้ไข เช่น การนำเข้าสู่บทเรียนที่ใช้เวลามากเกินไป ทำให้การฝึกปฏิบัติมีเวลาฝึกน้อยเพราะครูต้องใช้เวลาในการสรุปทบทวนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนในขั้นสุดท้าย โดยผู้รับการนิเทศได้เสนอแนวทางแก้ไขว่า จะลองทบทวนเวลาการจัดกิจกรรมในแต่ละขั้นใหม่รวมทั้งจะหากิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนที่ใช้เวลาไม่มากแต่มีความน่าสนใจมากกว่าเดิม

ขั้นที่ 5 การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback : F)

การให้ข้อมูลย้อนกลับในการสังเกตครั้งที่ 3 ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ในครั้งนี้ผู้นิเทศได้เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในครั้งนี้ว่ามีความพึงพอใจในการสอนครั้งนี้มากน้อยแค่ไหนและมีขั้นตอนการสอนในขั้นใดที่คิดว่าน่าจะต้องปรับปรุง ซึ่งครูผู้รับการนิเทศได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของตนเองว่า มีความพึงพอใจในการสอนครั้งนี้มากขึ้น แต่คิดว่าน่าจะทำได้ดีมากกว่านี้

การให้ข้อมูลย้อนกลับในการสังเกตครั้งที่ 2 ระหว่างผู้วิจัยและผู้นิเทศ ซึ่งในครั้งนี้ผู้นิเทศเริ่มมีความเป็นธรรมชาติและความคล่องแคล่ว มีความมั่นใจในการให้ข้อเสนอแนะมากขึ้น โดยเฉพาะการให้กำลังใจ และการชื่นชม ทำให้ครูลดอาการกังวล รวมทั้งบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนและการพูดคุยผ่อนคลายขึ้นมาก แต่สิ่งที่ผู้นิเทศต้องปรับปรุง คือการบันทึกรายละเอียดในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้รับการนิเทศ ซึ่งผู้นิเทศต้องใช้เทคนิคในการบันทึกย่อ (short note) และที่สำคัญการให้ข้อมูลจุดเด่นในการจัดการเรียนการสอน ผู้นิเทศต้องบอกให้ได้ว่าในการสังเกตแต่ละครั้งครูผู้สอนมีจุดเด่นในการจัดกิจกรรมอย่างไร และในการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับจุดที่ต้องพัฒนาหรือแก้ไข ผู้นิเทศอาจใช้คำพูดที่มีลักษณะขอความเห็น เช่น ในขั้นการนำเสนอหรือนำเข้าสู่บทเรียนคุณครูลองใช้วิธี.....จะดีไหมหรือคุณครูเห็นว่อย่างไร.....ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ครูมองหาแนวทางในการแก้ไขหรือพัฒนาตนเองได้

การปฏิบัติการนิเทศครั้งที่ 4

เป็นการสะท้อนความคิดเห็นของครูผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศ
การจัดการเรียนรู้

ครูผู้รับการนิเทศให้ความเห็นว่า “รู้สึกกังวลและเครียดเกี่ยวกับการที่จะมีคนอื่นมานั่งดูการจัดการเรียนการสอน และลึกๆ รู้สึกต่อต้านเพราะไม่เชื่อว่าผู้ที่จะมานิเทศนั้นจะมีความรู้ในวิชาภาษาอังกฤษมากพอที่จะมาแนะนำการสอนของตนเองได้ ส่วนหนึ่งด้วยความเป็นผู้บังคับบัญชามีผลทำให้เกิดความกดดันค่อนข้างมาก ที่ผ่านมามีการนิเทศบ้างแต่ก็ยังไม่ลงลึกในเรื่องของการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในแต่ละชั้น ทำให้ยังมองไม่เห็นจุดที่ต้องปรับปรุง และถ้ามีการสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอด้วยวิธีนี้ คิดว่าครูจะสามารถปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพได้แน่นอน

ความคิดเห็นของผู้นิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู “....รู้สึกไม่มีความมั่นใจเพราะไม่เคยสังเกตการจัดการเรียนการสอนแบบนี้มาก่อน ที่ผ่านมาจะเป็นการนิเทศชั้นเรียน การจัดสภาพห้องเรียน บุคลิกภาพโดยทั่ว ๆ ไป แต่เมื่อต้องมาสังเกตการจัดการเรียนการสอนแบบจริงจังจึงไม่รู้ว่าต้องดูอะไรและต้องบันทึกอะไรบ้าง แต่เมื่อได้รับคำชี้แนะจากผู้วิจัยและศึกษาจากคู่มืออย่างละเอียดอย่างจริงจังอีกครั้ง ทำให้รู้ขั้นตอนและเทคนิคการจับประเด็น พฤติกรรมการสอนที่ต้องนำมาชี้แนะและชื่นชมครู ที่สำคัญทำให้เกิดความมั่นใจที่จะทำการนิเทศด้วยวิธีการสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูมากขึ้น”

3.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศที่มีต่อการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาโดยวิธีการสัมภาษณ์

“...ด้วยความที่จับเอกภาษาอังกฤษโดยตรง ทำให้มีความมั่นใจในความรู้ความสามารถของตนเอง แต่พยายามค้นหาต้นเหตุของปัญหาที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถสนทนาหรือมี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นได้ เพราะตนเองได้สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอน แต่เมื่อได้ทดลองให้มีการสังเกตการสอนแล้ว ทำให้ตนเองได้มองเห็นในจุดบกพร่องที่ตนเองมองข้ามและคิดว่าทำได้ดีที่สุดแล้ว แต่เมื่อผู้นิเทศได้สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมการสอนของตนเอง ก็ทำให้รู้ถึงปัญหาว่าส่วนหนึ่งเกิดจากตัวผู้สอนเอง นอกจากนั้นแล้วยังทำให้มองเห็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนที่จะให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และอยากให้มีการสังเกตการสอนแบบนี้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งอยากให้ครูคนอื่นได้รับประสบการณ์ในเรื่องนี้ด้วย เพราะการนิเทศการจัดการเรียนรู้หรือการสังเกตการสอนช่วยสร้างความมั่นใจและสามารถพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูได้มากขึ้นจริง ๆ...”

(ครูผู้รับการนิเทศ คนที่ 1, วันที่ 22 กรกฎาคม 2562 : การสัมภาษณ์)

“...เนื่องจากไม่ได้จบตรงสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ทำให้ไม่มีความมั่นใจที่จะสอนหรือเรียกว่าไม่สอนเลยก็ว่าได้ ที่ผ่านมามีนักเรียนเรียนตาม DLTV อย่างเดียวเพราะสอนไม่เป็นไม่รู้จะเริ่มสอนอย่างไร แต่เมื่อได้มีการพูดคุยถึงแนวทางการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ได้รู้ถึงกระบวนการนิเทศรวมถึงขั้นตอนต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยและคณะผู้นิเทศได้ชี้แจง ทำให้กล้าที่จะให้มีการสังเกตการสอน ยอมรับว่ามีความเครียด กังวลเพราะไม่มีแผนการจัดการเรียนรู้ แต่เมื่อการสังเกตการสอนครั้งที่ 1 ผ่านไป ทำให้เริ่มมองเห็นวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่าจะต้องเริ่มสอนอย่างไร และจะนำสื่อการสอนจากแหล่งการเรียนรู้ใดมาช่วยในเรื่องของการอ่านออกเสียง ทำให้ตนเองเกิดมั่นใจที่จะสอนภาษาอังกฤษมากขึ้น...”

(ครูผู้รับการนิเทศคนที่ 2, วันที่ 26 กรกฎาคม 2562 : การสัมภาษณ์)

3.3 ประเมินความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

ในการประเมินความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู ผู้วิจัยใช้ผลการประเมินของผู้นิเทศจำนวน 5 คน จากทั้ง 2 โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง/ครูวิชาการ และศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยประเมินในด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ที่แสดงถึงสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการนิเทศ

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้มีหน้าที่จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา (ประเมินจากการสังเกตการสอน และแผนการจัดการเรียนรู้)

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ครูสามารถจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สอดคล้องกับกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของ CEFR คือการพูด อ่านและเขียนได้อย่างเหมาะสม	4.83	0.41	มากที่สุด
2	ครูสามารถออกแบบและวางแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียนที่ครอบคลุมมากขึ้น	4.83	0.41	มากที่สุด
3	ครูมีกลวิธีในการสอนภาษาอังกฤษที่หลากหลายและน่าสนใจ เช่น นำสื่อวีดีโอเกี่ยวกับเรื่องที่จะสอนมาใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียน	4.83	0.41	มากที่สุด
4	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม (ใช้บทบาทสมมติ)	4.83	0.41	มากที่สุด
5	ครูมีการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียนโดยเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกสนทนา	4.50	0.84	มาก
6	ครูให้ความสำคัญในการจัดสภาพห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โดยจัดมุม จัดป้ายให้ความรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างรอบด้าน	4.67	0.52	มากที่สุด
7	ครูใช้เทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดอย่างสร้างสรรค์ โดยให้ผู้เรียนสร้างสถานการณ์และเขียนบทสนทนาด้วยตนเอง	4.50	0.55	มาก
8	บูรณาการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่เสมอ	4.67	0.52	มากที่สุด

ตาราง 17 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
9	พัฒนาทักษะการฟัง-พูดของผู้เรียนด้วยวิธีการฟังเสียงของเจ้าของภาษาแล้วฝึกออกเสียงตาม	3.83	0.41	มาก
10	ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้และผู้เรียน	4.83	0.41	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.63	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 17 การประเมินความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ในภาพรวม พบว่า ครูผู้รับการนิเทศ สามารถปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของตนเองได้ตามที่ผู้นิเทศได้ชี้แนะไว้ในแต่ละครั้งอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) โดยตัวชี้วัดที่ผู้รับการนิเทศสามารถปฏิบัติได้ดี ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1,2,3,4 และ 10 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) รองลงมา คือ ตัวชี้วัดที่ 6 และ 8 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) ตามลำดับ

จากผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาที่ได้รับการนิเทศการจัดการเรียนการสอนผ่านกระบวนการสังเกตการสอน โดยผู้นิเทศพบว่า การนิเทศการจัดการเรียนการสอน สามารถช่วยเหลือให้ครูมีความมั่นใจ และปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอน ช่วยให้ครูมองเห็นจุดที่ต้องปรับปรุง รวมทั้งช่วยให้ครูมองเห็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองได้ในระดับหนึ่ง

3.4 การประเมินสมรรถนะด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ทำหน้าที่นิเทศ โดยผู้วิจัยประเมินร่วมกับครูผู้รับการนิเทศ

การประเมินสมรรถนะด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู ผู้วิจัยใช้ผลการประเมินของผู้นิเทศจำนวน 5 คน ได้แก่ ครูผู้รับการนิเทศ และศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศฯ

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินสมรรถนะด้านนิเทศการจัดการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา (ประเมินจากการพฤติกรรมการนิเทศและ
การให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้รับการนิเทศ)

ข้อที่	สมรรถนะด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา	สมรรถนะด้านการนิเทศ		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
	ด้านความรู้			
1	ผู้นิเทศมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	4.80	.44	มากที่สุด
2	ผู้นิเทศมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) และกรอบสมรรถนะทางภาษาของ CEFR ภายใต้สาระและมาตรฐานการเรียนรู้โดยยึดแนวทางการสอน เพื่อการสื่อสาร (CLT)	4.60	.54	มากที่สุด
3	ผู้นิเทศมีการศึกษาทำความเข้าใจในแผนการจัดการเรียนรู้ของ ครูสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก่อนการนิเทศทุกครั้ง	4.60	.54	มากที่สุด
4	ผู้นิเทศมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ	4.80	.44	มากที่สุด
5	ผู้นิเทศมีการส่งเสริมให้ครูสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กับกรอบเนื้อหาการ สอนภาษาเพื่อการสื่อสารทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่านและเขียน	4.80	.44	มากที่สุด
6	ผู้นิเทศส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีการออกแบบการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาสื่อสาร	4.80	.44	มากที่สุด
7	ผู้นิเทศสามารถให้คำแนะนำเชิงปรึกษา เมื่อพบว่าครูสอนภาษา อังกฤษเพื่อการสื่อสารใช้กระบวนการสอนที่ไม่ถูกต้อง เหมาะสม	4.80	.44	มากที่สุด
8	ผู้นิเทศมีความเข้าใจในธรรมชาติของภาษาอังกฤษ เทคนิควิธี สอนรวมทั้งการวัดและประเมินผลในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสาร	4.80	.44	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	สมรรถนะด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา	สมรรถนะด้านการนิเทศ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	ด้านทักษะและเทคนิคการนิเทศ			
9	ผู้นิเทศมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู	4.60	.54	มากที่สุด
10	ผู้นิเทศมีการศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นเร่งด่วนในการนิเทศครูสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	4.60	.54	มากที่สุด
11	ผู้นิเทศมีข้อมูลหรือประเด็นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพูดคุยกับครูสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	4.80	.44	มากที่สุด
12	ผู้นิเทศมีการวิเคราะห์พฤติกรรมและผลการสังเกตการสอนของครูภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อหาแนวทางในการช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม	4.80	.44	มากที่สุด
13	ผู้นิเทศใช้เทคนิควิธีการนิเทศอย่างบูรณาการเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในแต่ละครั้ง	4.80	.44	มากที่สุด
14	ผู้นิเทศใช้กระบวนการนิเทศ โดยเน้นเรื่องการสอนตามมาตรฐานและกรอบความสอดคล้องตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร	4.60	.54	มากที่สุด
15	ผู้นิเทศมีการสังเกตการสอนและจดบันทึกข้อมูลพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อเป็นข้อมูลในการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการสอนของครู	4.80	.44	มากที่สุด
16	ผู้นิเทศการสอนมีการกำหนดเงื่อนไขความสำเร็จของการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างชัดเจน	4.80	.44	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	สมรรถนะด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา	สมรรถนะด้านการนิเทศ		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
	ด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดี			
17	ผู้นิเทศร่วมวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ รวมทั้งเลือกวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมร่วมกันกับครูสอน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	4.80	.44	มากที่สุด
18	ผู้นิเทศมีความเป็นกัลยาณมิตรที่ดีในการนิเทศการจัดการ เรียนรู้ของครู	4.80	.44	มากที่สุด
19	ผู้นิเทศเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แสดงออกถึงแนวความคิดใน การจัดการเรียนรู้ของตนเองเพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจและ ความรู้สึกที่ดีต่อการนิเทศ	4.40	.54	มาก
20	ผู้นิเทศเปิดโอกาสให้ครูได้สะท้อนและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการ จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่กำลังประสบ ปัญหาอยู่	4.60	.54	มากที่สุด
21	ผู้นิเทศมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารที่ดีต่อภาษาอังกฤษและครูผู้สอน	4.80	.44	มากที่สุด
22	ผู้นิเทศมีความกระตือรือร้น ตั้งใจที่จะช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการ จัดการเรียนรู้ของครู	4.80	.44	มากที่สุด
23	ผู้นิเทศมีความสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความมั่นใจให้กับครูสอน ด้วยการเสริมแรงทางบวก	4.80	.44	มากที่สุด
24	ผู้นิเทศใช้คำพูดแสดงความชื่นชมในการจัดการเรียนรู้ของครู รวมทั้งให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูอย่างสม่ำเสมอด้วยวิธีการที่ หลากหลาย เช่น Line, Facebook เป็นต้น	4.80	.44	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.73	.47	มากที่สุด

จากตาราง 18 การประเมินความคิดเห็นของครูผู้รับการนิเทศและศึกษานิเทศก์ที่มีต่อสมรรถนะของผู้นิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ในภาพรวมพบว่า ผู้นิเทศ มีสมรรถนะในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายสมรรถนะพบว่า สมรรถนะด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดที่แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติของผู้นิเทศ คือ ผู้นิเทศเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แสดงออกถึงแนวความคิดในการจัดการเรียนรู้ของตนเองเพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจและความรู้สึกที่ดีต่อการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) ซึ่งในประเด็นดังกล่าว ผู้นิเทศจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ครูผู้รับการนิเทศได้แสดงออกถึงแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ของตนเองให้กับผู้นิเทศได้รับฟังนั้น เป็นการแสดงถึงการได้รับการยอมรับ การให้ความสำคัญต่อความคิดเห็นของผู้อื่นและเป็นการสร้างความเชื่อมั่นต่อการที่จะได้รับการช่วยเหลือจากผู้นิเทศ หากผู้นิเทศเพิกเฉยไม่ให้ออกาสเหล่านี้กับครูผู้รับการนิเทศแล้ว ความเชื่อมั่นและการยอมรับย่อมไม่มีทางเกิดขึ้นได้แน่นอน

3.5 การประเมินความพึงพอใจของผู้ทำหน้าที่นิเทศที่ต่อรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความพึงพอใจของผู้นิเทศที่มีต่อรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รายการประเมิน	n = 5		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. คู่มือมีความชัดเจนในเนื้อหา สอดคล้องกับหลักการวัตถุประสงค์และกระบวนการดำเนินงาน	4.80	0.44	มากที่สุด
2. การอธิบายขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ในคู่มือมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย สามารถปฏิบัติตามได้ง่าย	4.60	0.54	มากที่สุด
3. คู่มือการใช้มีความสัมพันธ์กับรูปแบบและสามารถนำไปใช้ได้จริง	4.80	0.44	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการประเมิน	n = 5		ระดับ ความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
4. เนื้อหาของบทที่ 1 บทนำมีการกล่าวถึงความสำคัญจำเป็นที่เป็นเหตุเป็นผลสนับสนุนการพัฒนารูปแบบการนิเทศได้อย่างครอบคลุม	4.80	0.44	มากที่สุด
5. เนื้อหาของบทที่ 2 รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา มีความเหมาะสม ครบถ้วนสมบูรณ์	4.80	0.44	มากที่สุด
6. เนื้อหาของบทที่ 3 การนำรูปแบบการนิเทศสู่การปฏิบัติ มีกระบวนการดำเนินงานเป็นขั้นตอนชัดเจน ความเหมาะสม ครบถ้วนสมบูรณ์	4.80	0.44	มากที่สุด
7. กระบวนการขั้นตอนการสังเกตการจัดการเรียนรู้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้	4.80	0.44	มากที่สุด
8. เครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตการจัดการเรียนรู้มีความหลากหลายและสอดคล้องสัมพันธ์กับรูปแบบ	4.60	0.54	มากที่สุด
9. การประเมินผลการใช้รูปแบบมีความเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.60	0.54	มากที่สุด
10. รูปแบบการนิเทศมีความเป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง	4.80	0.44	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.74	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 19 การประเมินความพึงพอใจของผู้นิเทศที่ต่อรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือในภาพรวม พบว่า ผู้นิเทศมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศฯ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$)

ผลการนำรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ด้วยกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน สามารถช่วยให้ครูมองเห็นจุดอ่อนและแนวทางปรับปรุง/พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองได้
2. การนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ช่วยสร้างความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนให้กับครูที่ไม่จบตรงสาขาวิชาเอก และสามารถเพิ่มศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นสำหรับครูที่จบตรงสาขาวิชาเอก แต่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนไม่มาก
3. รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีขั้นตอน กระบวนการทำงานที่ชัดเจน สามารถช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ/ครูพี่เลี้ยง มีทักษะในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนและมีความมั่นใจที่จะนิเทศการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น
4. รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจและทัศนคติที่ดีต่อการนิเทศการจัดการเรียนการสอนว่าจะสามารถช่วยพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้อย่างแท้จริง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สรุปผลการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อประเมินรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สรุปผล

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย คือองค์ประกอบหลักที่ 1 ความรู้ด้านเนื้อหา ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 1 ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งพบว่า องค์ประกอบย่อยที่ครูมีความพึงประสงค์ที่จะพัฒนาสมรรถนะ คือ ด้านการพัฒนาตนเอง และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ โดยเฉพาะในตัวชี้วัดด้านพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง

2. การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) รูปแบบ/วิธีการนิเทศ ได้แก่ (1) การนิเทศแบบชี้แนะข้อมูล (2) การนิเทศแบบร่วมมือ 4) กระบวนการของรูปแบบการนิเทศ ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ ขั้นที่ 2 การเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 3 การให้ความรู้ ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ และ ขั้นที่ 5 การให้ข้อมูลย้อนกลับ 5) การประเมินรูปแบบ และ 6) ตัวชี้วัดความสำเร็จ ซึ่งผลการประเมินรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การประเมินรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยประเมินจาก 1) ความสามารถของผู้นิเทศในการให้คำแนะนำ ชี้แนะเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และ 2) ความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศต่อการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ผลการประเมิน พบว่า ผู้นิเทศสามารถให้คำแนะนำ ชี้แนะจุดที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขในการจัดการเรียนรู้ของครูได้ และครูผู้รับการนิเทศเชื่อมั่นว่าการนิเทศการจัดการเรียนการสอนสามารถช่วยให้ครูสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากมีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาอภิปรายผลใน 3 ประเด็น คือ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา 2) การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา และ 3) การประเมินรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ในปัจจุบันที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในจำนวน 3 องค์ประกอบหลัก คือ องค์ประกอบที่ 1 ความรู้ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยสมรรถนะอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละตัวชี้วัดพบว่า ตัวชี้วัดที่สมรรถนะครูที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 2 ความรู้ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และตัวชี้วัดที่ 4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.53$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกตุวดี ทักษิณาจารี (2559) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศการสอนของครูในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีปัญหาในด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล และด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก และดวงพร หนูพงษ์ (2545) ที่ได้ทำการศึกษาปัญหาการสอนภาษาอังกฤษและความต้องการพัฒนาวิชาชีพของครูภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งพบว่า สภาพปัญหาที่เกิดจากด้านตัวครู ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความสามารถด้านการสอน 2) ด้านการจัดกิจกรรมทางภาษา 3) ด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียน 4) ด้านเทคนิคการสร้างคำถาม และ 5) เทคนิคการสร้างความสนใจ

1.2 ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ซึ่งพบว่า สภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู คือ สมรรถนะขององค์ประกอบที่ 1 ด้านความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวรรณ ลีกิจเจริญผล (2559) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ครูภาษาอังกฤษควรได้รับการพัฒนาคือ ด้านทักษะการสอนภาษาอังกฤษ และมีทฤษฎี นະตะ (2554)

ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา อำเภอกมลาไสย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ครูมีความต้องการได้รับการนิเทศในด้าน สื่อการสอน การวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตรและวิธีการสอน ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นตัวชี้วัดย่อยในองค์ประกอบด้านความรู้

2. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ ใช้หลักการทำงานร่วมกันระหว่าง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง/ครูวิชาการ และศึกษานิเทศก์ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง/ครูวิชาการให้มีทักษะการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ 3) รูปแบบ/วิธีการนิเทศ ประกอบด้วย (1) การนิเทศแบบขึ้นนำข้อมูล (2) การนิเทศแบบร่วมมือ 4) กระบวนการของรูปแบบการนิเทศ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ การเตรียมความพร้อม การให้ความรู้ การปฏิบัติการนิเทศ และ การประเมินผลการนิเทศ 4) การประเมินรูปแบบ ประเมินความสามารถในการนิเทศ ประเมินความพึงพอใจของครูต่อผู้นิเทศ และ 5) ตัวชี้วัดความสำเร็จ ผลที่เกิดจากการใช้รูปแบบได้แก่ ผู้นิเทศมีทักษะในการนิเทศ สามารถให้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้แก่ครูได้ ผู้นิเทศมีความมั่นใจในการที่จะนิเทศการจัดการเรียนรู้ และครูผู้สอนเปิดใจยอมรับการนิเทศการจัดการเรียนรู้จากผู้นิเทศมากขึ้น ซึ่งได้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาที่เรียกว่า APEPF Model ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาการนิเทศ (Analyze : A) เป็นขั้นตอนการทำงานร่วมกันระหว่าง ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ทำหน้าที่นิเทศ (ครูวิชาการ/ครูพี่เลี้ยง) และครูผู้รับการนิเทศ ในการวิเคราะห์สภาพปัญหาการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันของสถานศึกษา ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และแนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน สอดคล้องกับ Rizzo (2015) ที่ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดในการนิเทศการศึกษาว่า การรู้จักสภาพปัจจุบันและความแตกต่างของโรงเรียน การเป็นที่ปรึกษาที่ครูไว้วางใจและการใช้ความหลากหลายของวิธีการนิเทศรวมทั้งการมีส่วนร่วมของครูจะทำให้มองเห็นความแตกต่างและเข้าถึงความหลากหลายของโรงเรียน และทองใบ ทองมาก (2555) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง รูปแบบการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนขนาดเล็ก ได้เสนอการดำเนินการวิจัยไว้ว่า ควรมีการศึกษา

สภาพการณ์พิเศษภายในโรงเรียนที่ครอบคลุมทั้ง 6 กิจกรรม คือ ด้านบุคลากรที่ทำหน้าที่พิเศษ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ ด้านการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศ และด้านการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนกลับ และสมุน อมรวิวัฒน์ (2547) ที่ได้สรุปกระบวนการนิเทศแบบกัลยาณมิตร โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบชี้ทางบรรเทาทุกข์ไว้ คือ การสร้างความไว้วางใจ การกำหนดปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา การศึกษา ค้นคว้า คัดวิเคราะห์ร่วมกัน ถึงเหตุปัจจัยแห่งปัญหา การจัดลำดับความเข้มแข็งหรือระดับความซับซ้อนของปัญหา

ขั้นที่ 2 การเตรียมความพร้อม (Preparing : P) ประชุมร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้นิเทศ และครูที่รับการนิเทศ เกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่ค้นพบ สอดคล้องกับ Glatthorn (1984) ได้เสนอแนวทางเกี่ยวกับการนิเทศไว้ว่า ผู้บริหารต้องมีการปรึกษาหารือกับครูอย่างเปิดเผยในการสังเกตการสอน วิธีการสังเกต มีการวางแผนนิเทศ กำหนดเวลาในการประชุมและการสังเกตการสอนล่วงหน้าร่วมกับคณะครู

ขั้นที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Educating : E) การนิเทศการจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ที่ผู้นิเทศจะต้องให้ข้อชี้แนะ แนะนำ ให้ครูมีการพัฒนาในเรื่องใดบ้าง ซึ่งเป็นหนึ่งในขั้นตอนกระบวนการนิเทศของสังต์ อุทรานันท์ (2530) ที่เรียกว่า “PIDER” กล่าวว่า การให้ความรู้ก่อนการนิเทศว่า เป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ทำหน้าที่หน้าที่พิเศษถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่าต้องอาศัยความรู้ ความสามารถอย่างไรบ้าง กระบวนการนิเทศดังกล่าวมีความสอดคล้องกับสภาพสังคมไทยเป็นอย่างมาก ซึ่งมีทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การวางแผน (2) ให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ (3) การดำเนินการนิเทศ (4) การสร้างเสริมขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ (5) การประเมินผลการนิเทศ

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ (Practice : P) เป็นการนำนวัตกรรมจากการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยในระยะ 2 เข้ามาสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียน โดยมีผู้ให้การชี้แนะ แนะนำ ที่เป็นการส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ได้ทั้งหมด 3 ขั้น คือ 1) การประชุมก่อนการสังเกตการจัดการเรียนรู้ 2) การสังเกตการจัดการเรียนรู้ และ 3) การประชุมหลังการสังเกตการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับอรรพวรรณ เหมือนสุดใจ (2545) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ซึ่งผลการดำเนินการวิจัยพบว่ามีส่วนช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนให้ดีขึ้น โดยมีขั้นตอนการนิเทศ 4 ขั้นตอน คือ 1) การประชุมก่อนการสังเกต 2) การสังเกตการสอน 3) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 4) การประชุมหลังการสังเกต

ขั้นที่ 5 การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback : F) เป็นการให้ข้อมูลจากการสังเกต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูผู้รับการนิเทศได้ทราบถึงจุดที่ควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับกระบวนการนิเทศเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของ

Boyan and Copeland ซึ่งประกอบด้วย 1) ขั้นตอนการปฏิบัติ 8 ขั้น 2) รูปแบบของกระบวนการนิเทศการสอน 3) ทักษะการสื่อสารสื่อความหมาย 4) พฤติกรรมการสอนและพฤติกรรมการเรียนรู้ 5) วิธีการประชุมก่อนการสังเกตการสอน 6) การสังเกตการสอนและการสร้างเครื่องมือการสังเกตการสอน 7) การฝึกโดยใช้บทบาทสมมติตามขั้นตอนต่าง ๆ 8) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอน 9) การประชุมภายหลังการสังเกตการสอน และ 10) การฝึกการนิเทศการสอนทั้งกระบวนการโดยใช้บทบาทสมมติ ซึ่งขั้นให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นขั้นตอนหนึ่งในการประชุมหลังการสังเกตการสอน

3. ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า 1) ผลการประเมินทักษะด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของผู้นิเทศพบว่า ผู้รับการนิเทศมีการยอมรับในด้านความรู้ ทักษะการนิเทศที่สามารถให้ข้อชี้แนะได้ตรงกับพฤติกรรมการสอนของครูได้ สอดคล้องกับการวิจัยของ สิริมา ทองใบ (2558) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการสอนของครูภาษาไทยโดยใช้กระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายร่อนทองมงคล ที่ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนสามารถวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนได้อย่างตรงจุดทำให้กระบวนการแก้ปัญหามีความชัดเจน ครูผู้สอนได้รับผลประโยชน์ทางการศึกษา คือ เกิดการพัฒนาตน พัฒนางาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การนำรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไปใช้ให้เกิดประสิทธิผล ควรมีการดำเนินกิจกรรมการนิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และมีการสะท้อนผลเพื่อให้ครูมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 การนำรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาของแต่ละแห่ง ควรมีการปรับกระบวนการดำเนินงานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษานั้น ๆ ด้วย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

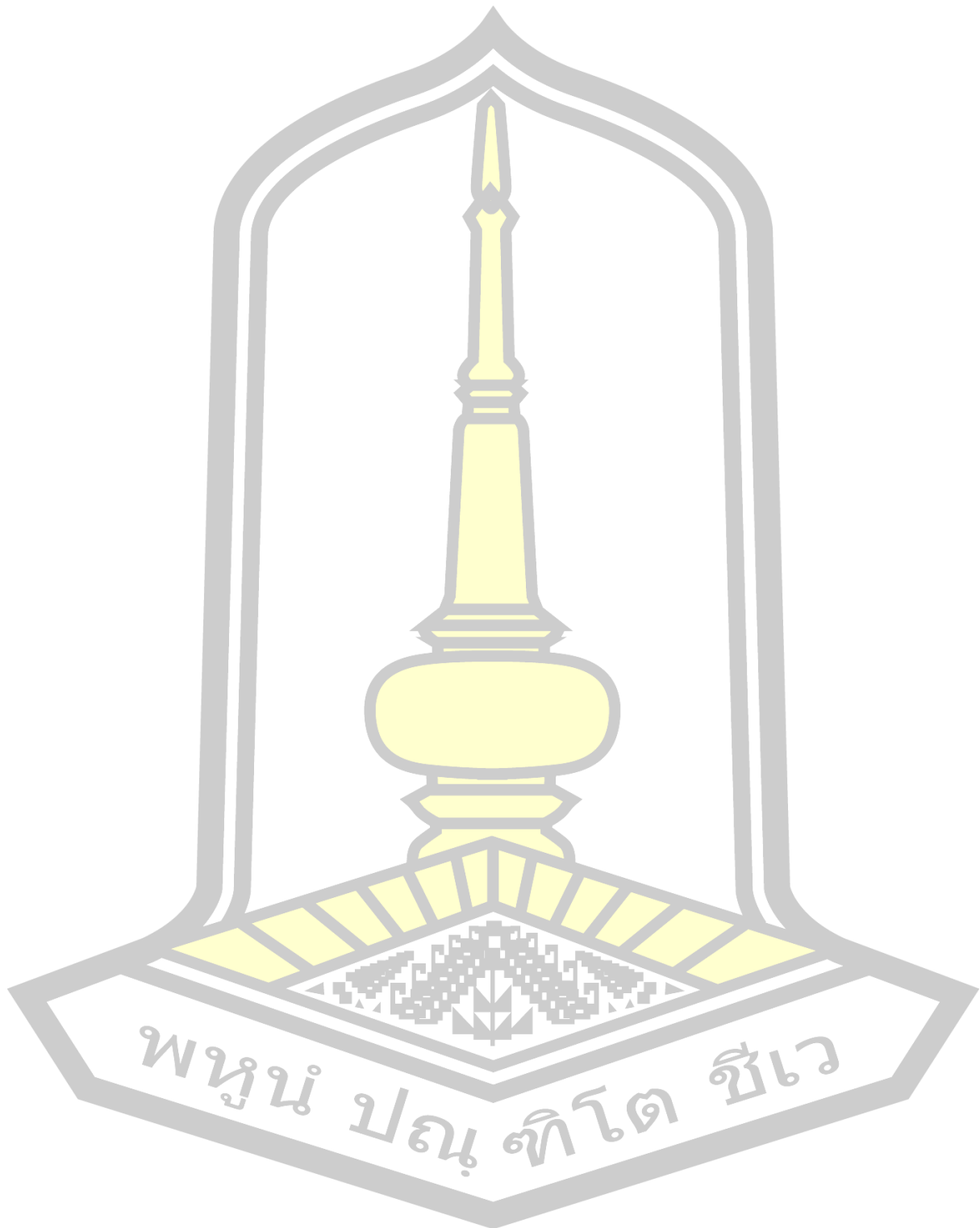
2.1 ควรมีการศึกษาผลที่เกิดกับผู้เรียนหลังจากการใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.3 ควรมีการศึกษารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมบูรณาการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ในการนำภาษาอังกฤษไปใช้ในชีวิตประจำวัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). *ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษศักยภาพการแข่งขันของไทยในอาเซียน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (2560-2564)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กิตติมา ปรีดีติลล. (2532). *กระบวนการบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- เกตุวดี ทักษิณาจารี. (2559). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศการสอนของครูในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิราพร ชะโน. (2551). *การพัฒนารูปแบบการสอนสื่อความหมายเพื่อลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในเด็กออทิสติกก่อนวัยเรียน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชาญชัย อาจิณสมภาร. (2547). *การนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ : เคแอนด์พีบุ๊คส์.
- ชาญชัย อาจิณสมภาร. (2550). *การนิเทศการศึกษา*. ปัตตานี : สถาบันเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ.
- ซารี มณีนศรี. (2542). *การนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุรพาสาน.
- ดวงพร หนูพงษ์. (2545). *ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษ และความต้องการพัฒนาวิชาชีพของครูภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา*. [ออนไลน์]. ได้จาก : http://www.culi.chula.ac.th/e-Journalt/research_05.htm. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 16 มีนาคม 2562].
- ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ และคณะ. (2554). *มาตรฐานวิชาชีพครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทองใบ ทองมาก. (2555). *รูปแบบการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ทิตนา แหมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แหมมณี. (2552). *รูปแบบการเรียนรู้การสอนทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธำรงค์ศักดิ์ คงคาสวัสดิ์. (2550). *COPETENCY ภาวะปฏิบัติเขาทำกันอย่างไร*. กรุงเทพฯ :

สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

นิพนธ์ ไทยพาณิชย์. (2535). *การนิเทศแบบคลินิก*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิสตากร เวชยานนท์. (2553). *Competency Model กับการประยุกต์ใช้ในองค์กรไทย*. กรุงเทพฯ : กราฟิโก ซิสเต็มส์.

บดีนทร์ เชนย์วิบูลย์. (2558). *แนวทางการจัดการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษและพัฒนาหลักสูตรบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุษรินทร์ เชี่ยววานิช. (2549). *การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมคุณภาพการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูชาวต่างชาติในโรงเรียนสองภาษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประคอง ยุคะลิ่ง. (2558). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษของครูผู้สอนที่มีวุฒิไม่ตรงสาขาโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

ประยงค์ กลั่นฤทธิ์. (2556). *คู่มือการสอนภาษาอังกฤษในบริบทเป็นภาษาต่างประเทศ*. อุดรธานี : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ประเวศ วะสี. (2552). *คำบรรยายเรื่อง การศึกษาที่พาชาติออกจากวิกฤติ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2536). *การนิเทศการสอน*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

พนัส หันนาคินทร์. (2513). *หลักการบริหารโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

พิณสุดา สิริธรรังสี. (2557). *รายงานการวิจัยและพัฒนา เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

ไพเราะ พุ่มม้น. (2544). *การพัฒนาคุณภาพนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาสู่ผลงานทางวิชาการ*. กรุงเทพฯ : แว่นแก้ว.

ภณทิรา สุภาร. (2558). *รูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศการศึกษา สำหรับศตวรรษที่ 21*.

Veridian E-Journal, Slipakorn University, 8(2), 1126-1143.

- ภาคิน สมุทรวานิช. (2549). การนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ของครูประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภิญญาพัชญ์ ปลายัดทอง. (2551). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเผชิญอุปสรรคของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มัทนียา นะตะ. (2554). ความต้องการการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา อำเภอกมลาไสย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในงานอาชีพ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มาเรียม นิลพันธ์ และคณะ. (2553). การประเมินโครงการพัฒนาครูภาษาอังกฤษของสถาบันภาษาอังกฤษตามโครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับมูลนิธิเทมาเส็กและ SEAMEO RELC ประเทศสิงคโปร์. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 9(1), 1606-1623.
- ยุพิน ยืนยง. (2553). การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูเขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เยาวดี ราชชัยกุล. (2549). การประเมินโครงการ : แนวคิดและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวลักษณ์ มูลสระคู. (2558). การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะครูสอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัตน์ะ บัวสนธ์. (2550). ทิศทางและอาณาบริเวณการประเมิน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตน์ะ บัวสนธ์. (2556). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย.
- รัตนา ดวงแก้ว และคณะ. (2555). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*, 5(2), 95-107, กรกฎาคม-ธันวาคม.

- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2548). *การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2556). *การนิเทศการศึกษา*. สงขลา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2557). *การนิเทศการศึกษา*. สงขลา : เทมการพิมพ์.
- ลลิตา ภูทอง. (2552). *รายงานการวิจัยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนบน*. เชียงใหม่ : คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วนิดา ภูวนารณรักษ์. (2552). สมรรถนะของครูไทย. *วารสารรามคำแหง*, 26(1), 17-18.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. (2538). *หลักการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ : อาร์ตกราฟิค.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2550). *การนิเทศการสอน (Supervision of Instruction)*. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2556). *ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ : ทฤษฎี กลยุทธ์สู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2550). ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. *วารสารวิชาการ*, 10(2), 7-11, เมษายน-มิถุนายน.
- วารินทร์ รัชมีพรหม. (2542). *การออกแบบและพัฒนาระบบการสอน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิจารณ์ พานิช. (2553). *ครูเพื่อศิษย์*. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : อาร์ แอนด์ พรินต์.
- วิไล ต้นเสียงสม. (2548). *การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิดา เขียมขันติถาวร. (2555). *มาตรฐานครูภาษาอังกฤษยุคใหม่....จะไปทิศทางไหน? วารสารพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต*, 6(2), 17-24, กรกฎาคม-ธันวาคม.
- ศิริชัย กาญจนวาสี (2550). *สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ ลีกิจเจริญผล. (2559). *การนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาอังกฤษ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สังกัด อุทรานันท์. (2530). การนิเทศการศึกษา : หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม).

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2561). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้าน
พื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561. กรุงเทพฯ : สถาบันทดสอบ
ทางการศึกษาแห่งชาติ.

สถาบันพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). รายงานการวิจัยเรื่อง ความต้องการ
ในการพัฒนาครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สมคิด พรหมจ้อย (2550). เทคนิคการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : จตุพร ดีไซน์.

สมาน อัสวภูมิ. (2537). การพัฒนารูปแบบการบริหารการประถมศึกษาระดับจังหวัด. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สาโรช บัวศรี. (2549). การศึกษาและจริยธรรมศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี. กรุงเทพฯ :

คณะกรรมการจัดสร้างอนุสาวรีย์ ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี และงานยุทธศาสตร์ เพื่อ
การพัฒนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2544). คู่มือนิเทศ “การนิเทศเพื่อเสริมสร้าง
ประสิทธิภาพการนิเทศภายในโรงเรียน”. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เจ.เอ็น.ที.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). คู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). คู่มือการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
แนวใหม่. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). รายงานผลการประเมินความสามารถด้าน
ภาษาอังกฤษของครูตามกรอบ CEFR ประจำปี 2558. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). หลักสูตรและแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ศึกษานิเทศก์. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักเลขาธิการคุรุสภา. (2556). มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักเลขาธิการ
คุรุสภา.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ชุมชน
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สิริมา ทองใบ. (2558). การพัฒนาสมรรถนะการสอนครูภาษาไทยโดยใช้กระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายร่อนทองมงคล. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- สุทธิศักดิ์ ศรีสมบุรณ์. (2548). การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ของครูประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2547). กลยุทธ์นิเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ดับบลิว.เจ.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2540). วิธีสอนสื่อสารทักษะฟังภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัชย์ พรหมพันธ์. (2554). ข้าแหล่งสมรรถนะเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- เสน่ห์ จัยโต. (2548). การพัฒนาทรัพยากรสู่ Competency-based Development. วารสารการจัดการสมัยใหม่, 3(1), 11-13.
- เสรี ลาขโรจน์. (2546). การบริหารสภาพแวดล้อมสถานศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อรรวรรณ เหมือนสุดใจ. (2545). การนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อรุณี สถิตภาคิกุล. (2534). การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตามแนวยุทธศาสตร์การสอนภาษาแบบผสมผสานของมาร์ตัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัครพล มีดทอง. (2557). การศึกษาความต้องการและแนวทางการพัฒนาการนิเทศการสอนของครูภาษาอังกฤษโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อานนท์ คักดีรววิชญ. (2547). แนวความคิดเรื่องสมรรถนะ (Competency) : เรื่องเก่าที่เรายังหลงทาง. วารสารจุฬาลงกรณ์ปริวิว, 16(61), 57-72.
- อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิงคารวัฒน์. (2548). หลักและแนวทางในการจัดการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์น.
- อุทุมพร จามรมาน. (2541). โมเดล. วารสารวิชาการ, 1(2), 22-26.

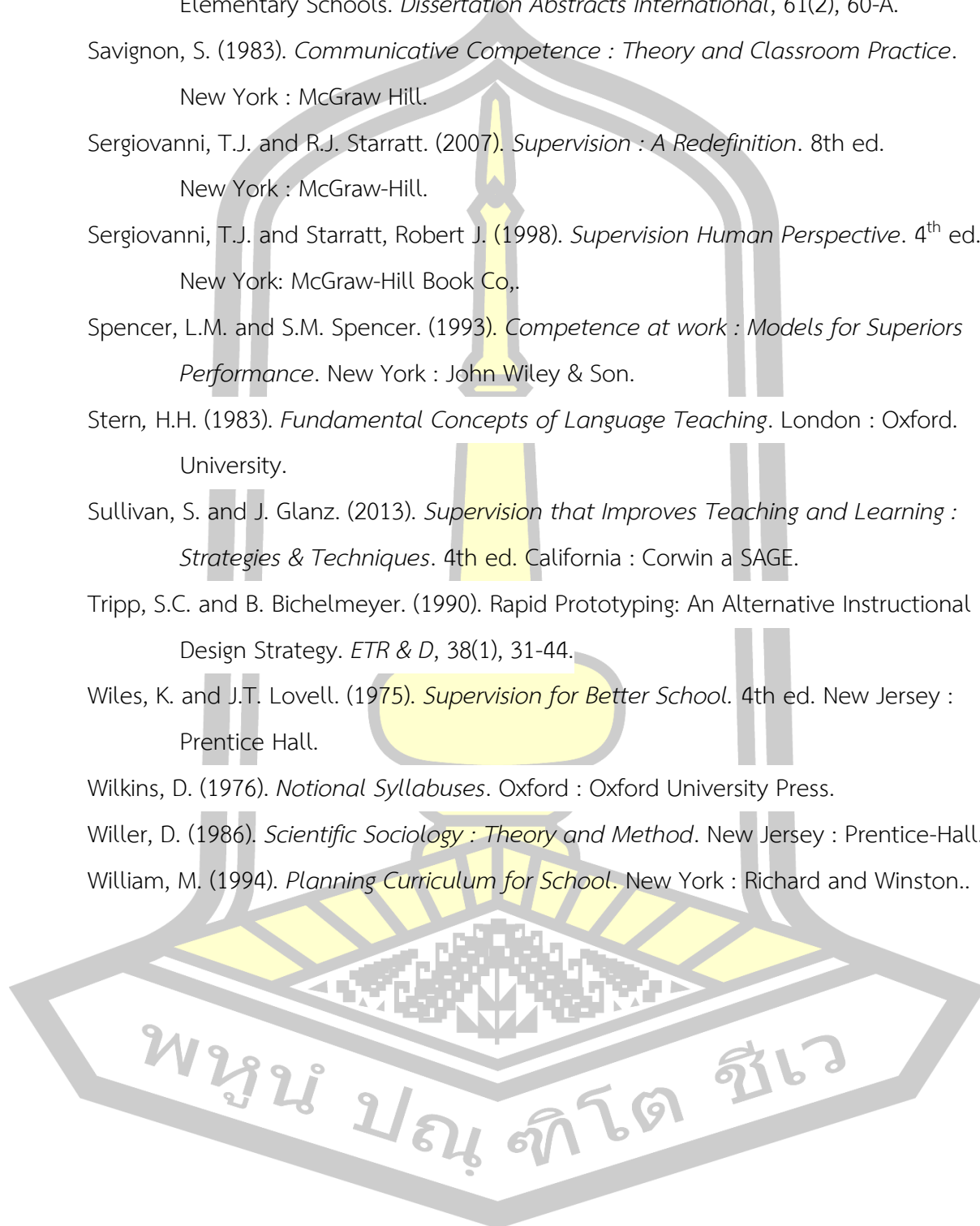
- Acar, A. (2005). The Communicative Competence Controversy. *Asian EFL Online Journal*, 7(3), 55-61.
- Acheson, K. and M.D. Gall. (1997). *Techniques in the Clinical Supervision of Teachers : Preservice and Inservice Applications*. 4th ed. New York : Longman.
- Acheson, K.A. and G.D. Meredith. (2003). *Clinical Supervision and Teacher Development Perservice and Inservice Application*. U.S.A. : John Wiley & Sons.
- Acree, J. (1974). *The Development of a Model to Link State Education Agencies and Local Education Agencies in Policy Formulation*. Ph.D. Thesis, University of Alabama.
- Alfonso, R.J., Firth, G.R. and R.F. Neville. (1981). *Instructional Supervision : A Behaviors Systems*. Massachusetts : Allyn and Bacon.
- Anderson, K. (1997). Gender, Status, and Domestic Violence: An Integration of Feminist and Family Violence Approaches. *Journal of Marriage and the Family*, 59, 655-559.
- Bachman, L.F. and A.S. Palmer. (1982). The Construction, Validation of some Competence Proficiency. *TESOL Quarterly*, 16(4), 449-465.
- Beach, D.M. and J. Reinhartz. (2000). *Supervision Leadership : Focus on Instruction*. Boston : Allyn and Bacon.
- Boyan, N.J. and Copleland, W.D. (1978). *Instructional Supervision Training Programe*. Columbus Ohio: Charles E. Merrill Publishing Company.
- Boyatzis, R.E. (1982). *The Competence Manager : A Model for Effective Performance*. New York : Wiley.
- Brumfit, C. (1980). The Foreign Language Syllabus and Communicative Approaches to Teaching. Proceeding of a European-American Seminar. *Special issue of Studies in Second Language Acquisition*, 3(1), 1-9.
- Canale, M. and M. Swain. (2007). Theoretical Base of Communicative Approaches to Second Language Teaching and Testing. *Applied Linguistics*, 1(1), 1-47.
- Cheng-Jun, W. (2006). *Designing Communicative Tasks for College English Courses*. Master Thesis, Chongqing Normal University, China.

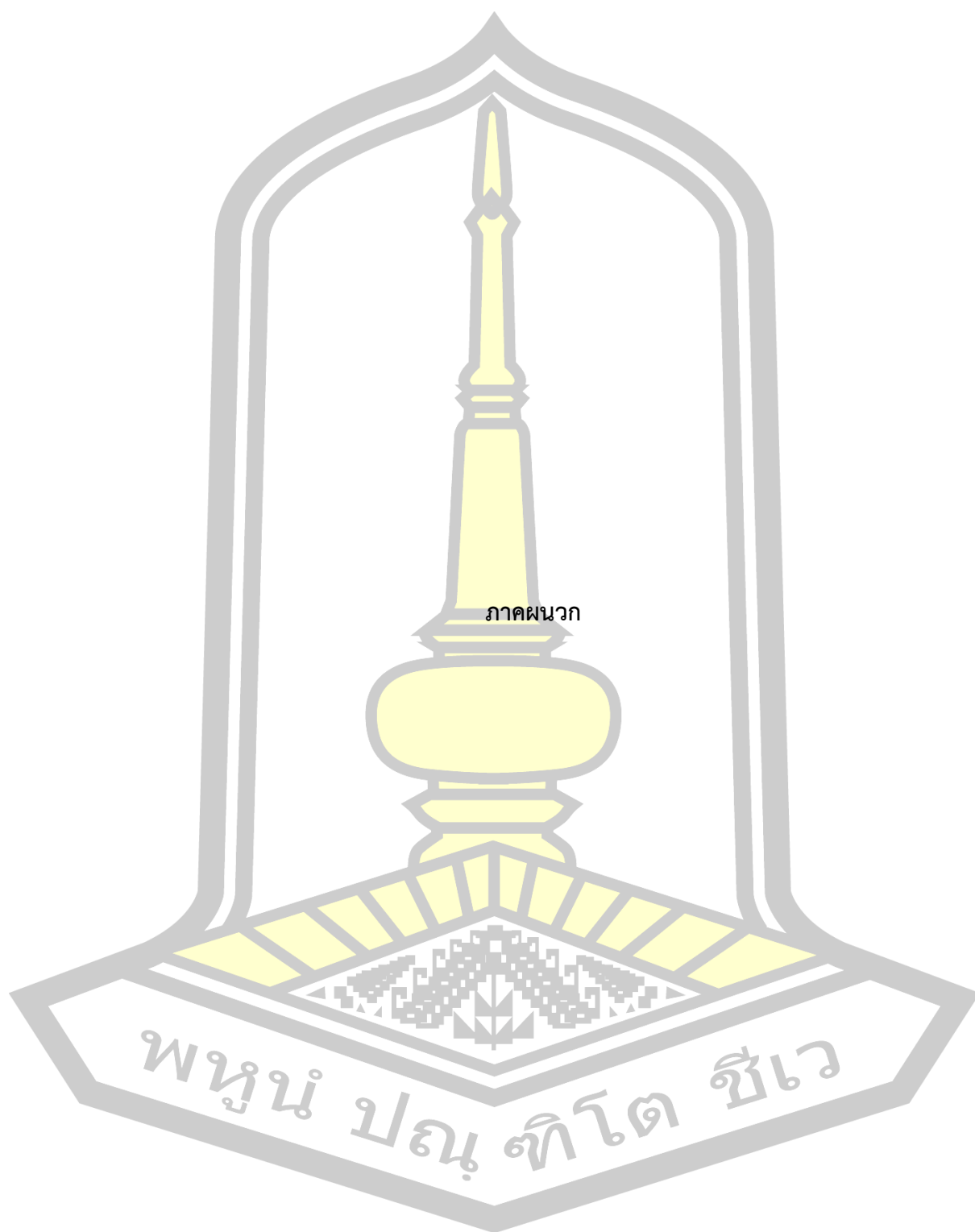
- Cruz, O.J. (2000). *The Efficacy of the Social Work Model of Supervision for Education*. Ph.D. Thesis, University of Illinois at Urbana-Champaign.
- Daft, R.L. (1992). *Organization Theory and Design*. Singapore : Info Access.
- Dew, R.D. (1994). *Teacher's Perceptions of the Role of Content Knowledge in the Supervisory Process*. Ph.D. Thesis, University of Missouri Kansas City.
- Duke, D.L. (1990). *Teaching An Introduction*. New York : McGraw-Hill.
- Eisner, E. (1976). Educational Connoisseurship and Criticism : Their form and functions in education evaluation. *Journal of Aesthetic Education*, 39(2), 192-193.
- Eye, G.G., Netzer, L.A. and R.D. Krey. (1971). *Supervision of Instruction*. 2nd ed. New York : Harper & Row.
- Fernando, DM. and B.R. Herlihy. (2010). Supervision of Group Work : Infusing the Spirit of Social Justice. *Journal for Specialists in Group Work*, 35(2), 188-190.
- Finocchiaro, M. and C. Brumfit. (1983). *The Functional-Notional Approach : From Theory to Practice*. New York : Oxford University Press.
- Gilckman, C.D. and others. (2001). *Supervision and Instructional Leadership : A Development Approach*. 5th ed. Boston : Allyn and Bacon.
- Gilckman, C.D. and others. (2004). *Supervision and Instructional Leadership : A Development Approach*. 6th ed. Boston : Allyn and Bacon.
- Glatthorn, A.A. (1984). *Differential Supervision*. Washington D.C. : Allyn and Bacon.
- Glickman, C.D. (1990). *Supervision of Instruction*. New York : Allyn and Bacon.
- Glickman, C.D. and others. (1990). *Supervision of Instruction : Developmental Approach*. 4th ed. Boston : Allyn and Bacon.
- Glickman, C.D. and R.J. Gordon. (1995). *Supervision of Instruction—A Developmental Approach*. Boston : Allyn and Bacon.
- Glickman, C.D., Gordon, S.P. and J.M. Ross-Gordon. (2010). *Supervision and Instructional Leadership : A Development Approach*. 8th ed Boston : Allyn and Bacon.
- Goldhammer, R. (1969). *Clinical Supervision*. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Goldhammer, R., Anderson, R.H. and R.J. Krajewski. (1980). *Clinical Supervision : Special Methods for the Supervision of Teacher*. 2nd ed. New York : Rinehart and Winston.

- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw–Hill.
- Gregory, W.F. (2005). *Teacher Supervision Methods in Virginia*. Virginia : Commonwealth University,.
- Gwynn, M. (1974). *Theory and Practice of Supervision*. New York : Dodd, Mead & Company.
- Harris, B.M. (1985). *Supervisory Behavior in Education*. 3rd ed. New Jersey : Prentice-Hall.
- Hedge, T. (2007). *Teaching and Learning in the Language Classroom*. Oxford : University Press.
- Hoy, W.K. and P.B. Forsyth. (1986). *Effective Supervision : Theory into Practice*. New York : Random House.
- Imundo, L.V. (1980). *The Effective Supervisor's Handbook*. 3rd ed. New York : Amacom.
- Joyce, B. and E. Calhoun. (2010). *Models of Professional Development : A Celebration of Educators*. Thousand Oaks, CA : Corwin Press.
- Joyce, B. and M. Weils. (1996). *Models of Teaching*. 3rd ed. Boston : Allyn & Bacon.
- Joyce, B., Weil, M. and E. Calhoun. (2009). *Model of Teaching*. 8th ed. London : Ally and Bacon.
- Katz, R.L. (1955). Skills of an Effective Administration. *Harvard Business Review*, 33(1), 33-42.
- Khojastehmehr, R. and A. Takrimi. (2009). Characteristics of Effective Teachers : Perceptions of the English Teachers. *Journal of Education & Psychology*, 3(2), 53-66.
- Komur, S. (2010). Teaching Knowledge and Teacher Competencies : A Case Study of Turkish Preservice English Teachers. *Teaching Education*, 21(3), 279-296.
- Kowal, J. and L. Steiner. (2007). *Principal as Instructional Leader : Designing a Coaching Program that Fits*. Washington, DC : The Center for Comprehensive School Reform and Improvement.
- Krashen, S.D. and T. Terrell. (1983). *The Natural Approach Language Acquisition in the Classroom*. New York : Pergamon.

- Larsen-Freeman, D. (2000). *Techniques and Principles in Language Teaching*. Cambridge : Cambridge University Press.
- Lee, A. and B. Greenl. (2009). Supervision as Metaphor. *Studies in Higher Education*, 34(6), 615-630.
- Mabry, C. (1994). *A Practical Guide to The Teaching of English as Second or Foreign Language*. London : Oxford University Press.
- Mann, F.C. (1965). *Toward an Understanding of the Leadership Pole in Formal*. San Francisco : Chandler.
- Morrow, K. (1981). *Principles of Communicative Competence In Communicative In the classroom*. London : Longman.
- Murangi, K.V. (1996). *Instructional Supervision in Namibia : A Study of High School Teacher and Supervisor Perceptions (Africa)*. Dissertation Abstracts International. Ed.D. Thesis, Columbia University.
- Nunan, D. (1991). *Language Teaching Methodology*. London : Prentice Hall.
- Nunn, R. (2005). Competence and Teaching English as an International Language. *Asian EFL Online Journal*, 7(3), 61-75.
- Oliva, P.F. and G.E. Pawlas. (2001). *Supervision for Today's Schools*. 6th ed. New York : John Wiley & Sons.
- Ozcelik, G. and M. Ferman. (2006). Competency Approach to Human Resource Management : Outcome and Contributions in a Turkish Cultural Context. *Human Resource Development Review*, 5(1), 72-91.
- Penn-Edwards, S. (2010). The Competencies of an English Teacher : Beginning Student Teachers Perceptions. *Australian Journal of Teacher Education*, 35(2), 4.
- Richards, J.C. (2006). *Communicative Language Teaching Today*. Cambridge : Cambridge University Press.
- Richards, J.C. (2011). *Competence and Performance in Language Teaching*. Singapore : Regional Language Centre.
- Risso, J.F. (2004). *Teachers' and Supervisors' Perceptions of Current and Ideal Supervision and Evaluation Practices*. Ph.D. Thesis, University of Massachusetts Amherst.

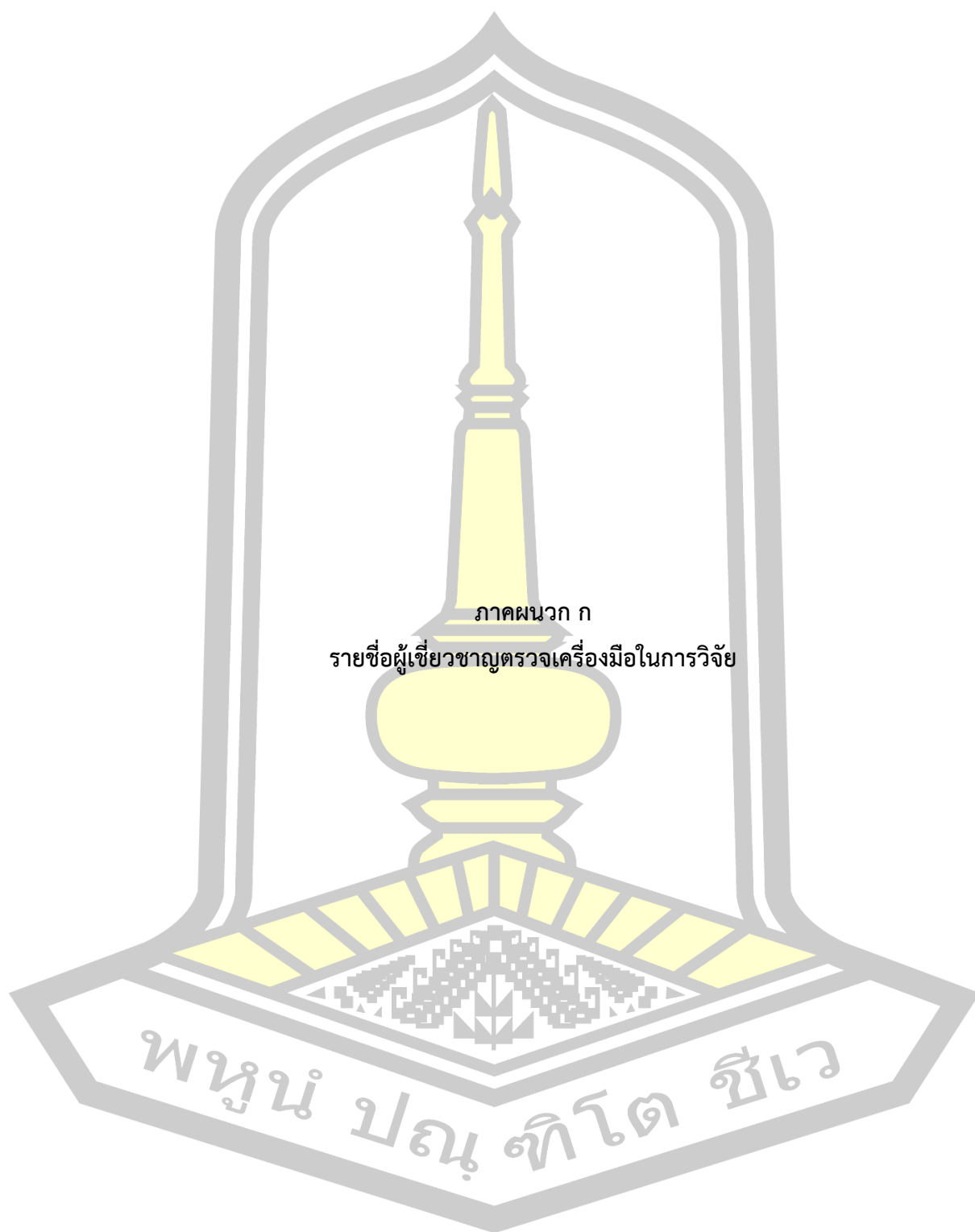
- Robinson, S.G. (2000). Teacher Job Satisfaction and Levels of Clinical Supervision in Elementary Schools. *Dissertation Abstracts International*, 61(2), 60-A.
- Savignon, S. (1983). *Communicative Competence : Theory and Classroom Practice*. New York : McGraw Hill.
- Sergiovanni, T.J. and R.J. Starratt. (2007). *Supervision : A Redefinition*. 8th ed. New York : McGraw-Hill.
- Sergiovanni, T.J. and Starratt, Robert J. (1998). *Supervision Human Perspective*. 4th ed. New York: McGraw-Hill Book Co.,
- Spencer, L.M. and S.M. Spencer. (1993). *Competence at work : Models for Superiors Performance*. New York : John Wiley & Son.
- Stern, H.H. (1983). *Fundamental Concepts of Language Teaching*. London : Oxford. University.
- Sullivan, S. and J. Glanz. (2013). *Supervision that Improves Teaching and Learning : Strategies & Techniques*. 4th ed. California : Corwin a SAGE.
- Tripp, S.C. and B. Bichelmeyer. (1990). Rapid Prototyping: An Alternative Instructional Design Strategy. *ETR & D*, 38(1), 31-44.
- Wiles, K. and J.T. Lovell. (1975). *Supervision for Better School*. 4th ed. New Jersey : Prentice Hall.
- Wilkins, D. (1976). *Notional Syllabuses*. Oxford : Oxford University Press.
- Willer, D. (1986). *Scientific Sociology : Theory and Method*. New Jersey : Prentice-Hall.
- William, M. (1994). *Planning Curriculum for School*. New York : Richard and Winston..

ภาคผนวก

พูนัน ปณ จิต ชีเว

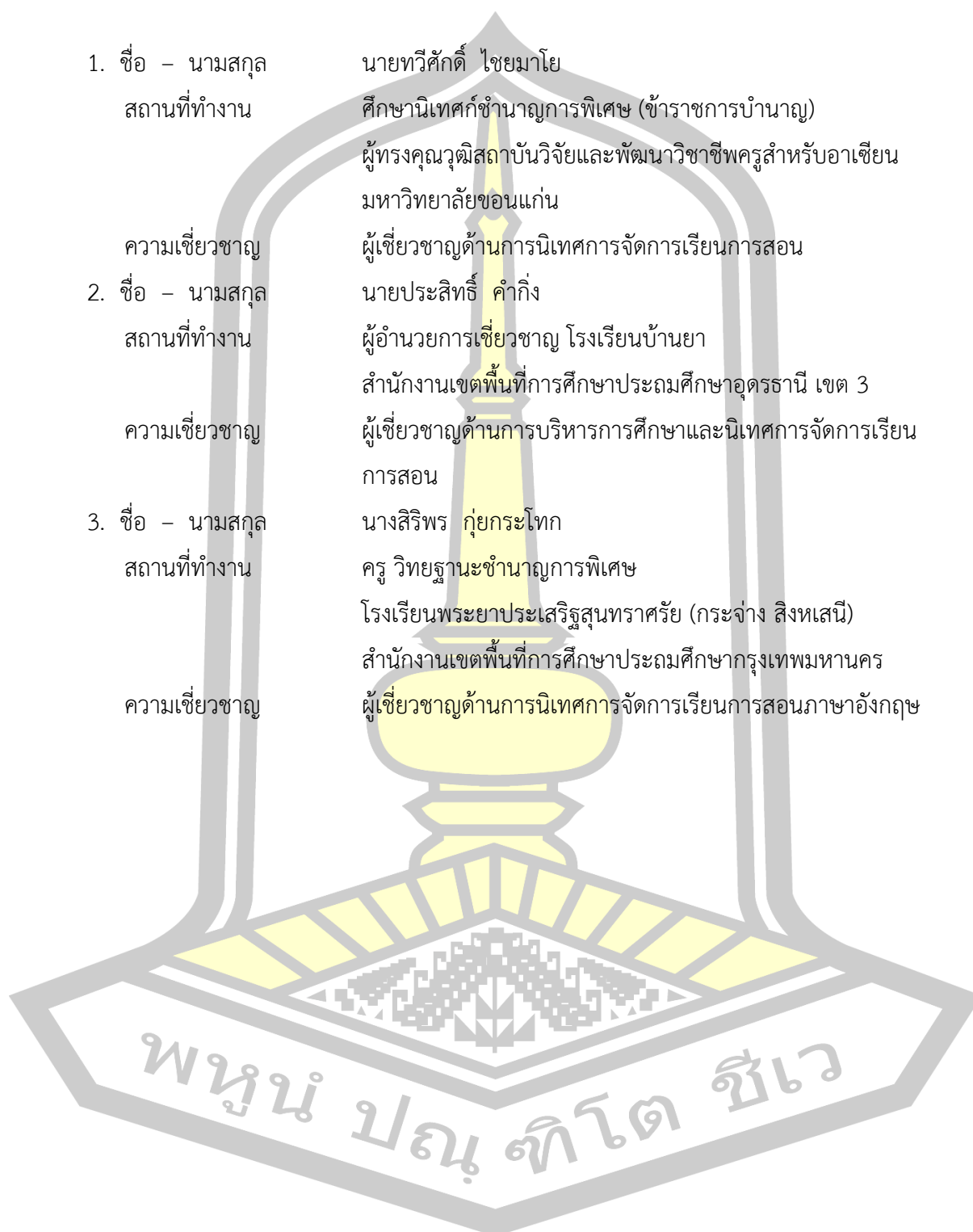
ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

พูน ปณ ภิโต ชีเว

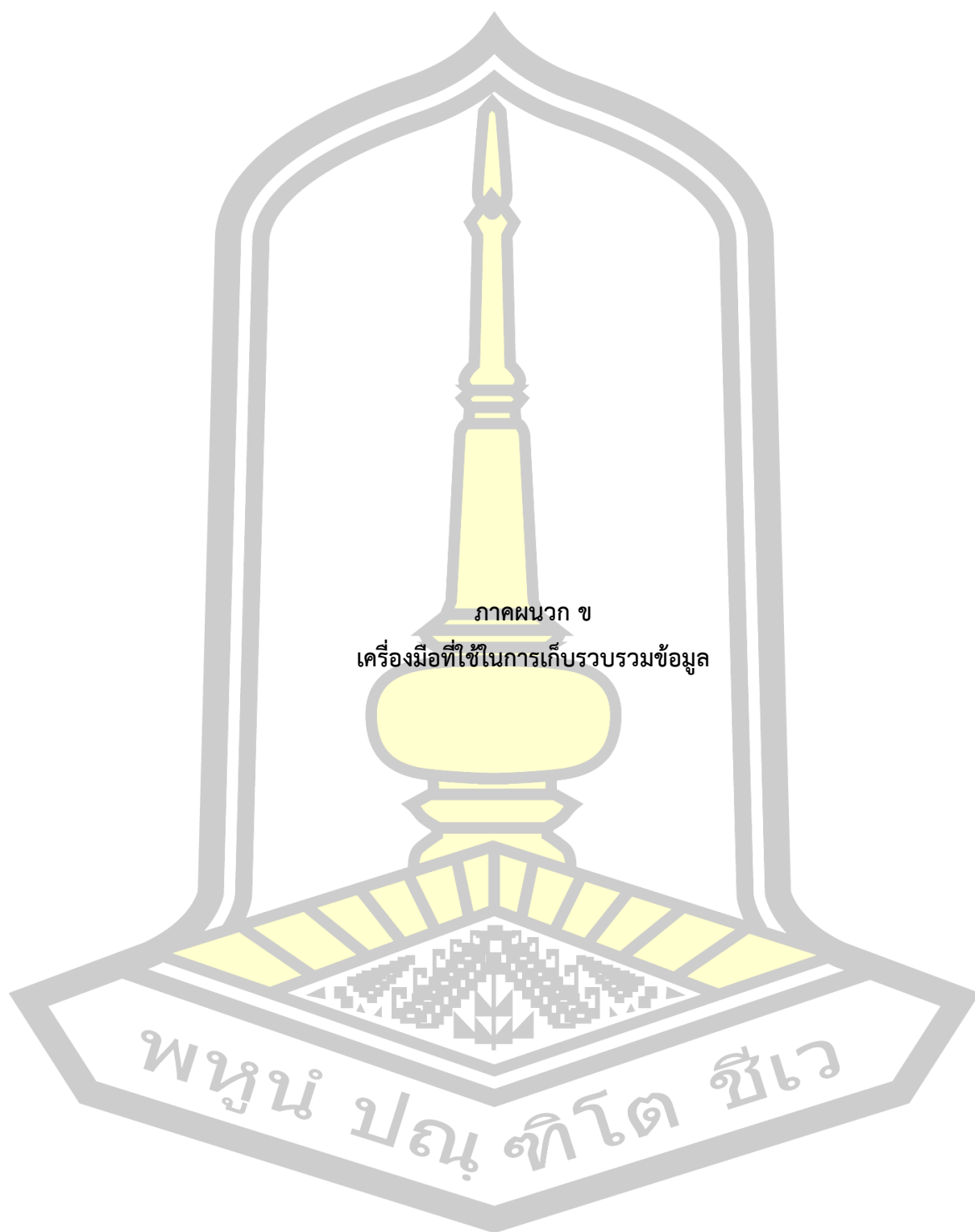
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการให้แนวทางการนิเทศการจัดการเรียนการสอน

1. ชื่อ - นามสกุล นายทวีศักดิ์ ไชยมาโย
 สถานที่ทำงาน ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ (ข้าราชการบำนาญ)
 ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันวิจัยและพัฒนาวิชาชีพครูสำหรับอาเซียน
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 ความเชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน
2. ชื่อ - นามสกุล นายประสิทธิ์ คำกิ่ง
 สถานที่ทำงาน ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านยา
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3
 ความเชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาและนิเทศการจัดการเรียน
 การสอน
3. ชื่อ - นามสกุล นางสาวสิริพร กุ่ยกระโทก
 สถานที่ทำงาน ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
 โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
 ความเชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1. ชื่อ - นามสกุล รศ.ดร.พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ
สถานที่ทำงาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. ชื่อ - นามสกุล ผศ.ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี
สถานที่ทำงาน อาจารย์ภาควิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. ชื่อ - นามสกุล ผศ.ดร.ญาณภัทร สีหะมงคล
สถานที่ทำงาน อาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
4. ชื่อ - นามสกุล ผศ.ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ
สถานที่ทำงาน อาจารย์ภาควิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
5. ชื่อ - นามสกุล ดร.นวัตร หอมสิน
สถานที่ทำงาน อาจารย์กลุ่มวิชาพื้นฐานการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
6. ชื่อ - นามสกุล ดร.ธนาศักดิ์ ศิริปัญญนันท์
สถานที่ทำงาน ศึกษาพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
7. ชื่อ - นามสกุล ดร.สมหวัง พันธะลี
สถานที่ทำงาน ศึกษาพิเศษเชี่ยวชาญ
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์
8. ชื่อ - นามสกุล ดร.มนูญ เพชรมีแก้ว
สถานที่ทำงาน ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนวาปีปทุม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26
9. ชื่อ - นามสกุล ดร.สัมภาษณ์ คำผุย
สถานที่ทำงาน ข้าราชการบำนาญ อดีตประธานเครือข่ายการนิเทศการจัดการ
มัธยมศึกษาเครือข่ายที่ 12 (ร้อยแก่นสารสินธุ์)

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

พหุจน์ ปณ จิต ชีเว

**แบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของ
ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. โปรดอ่านข้อความ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้เกณฑ์การประเมินค่าความคิดเห็น แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร		✓			

จากคำตอบที่ยกตัวอย่าง

ผู้ประเมินมีความเห็นว่าองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นางสาวมะลิวัน สมศรี

นิสิตระดับคุษฎ์บัณฑิต สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ประเมิน

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง

2. ตำแหน่ง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ประถมศึกษา

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาข้อความและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนที่ท่านมีความเห็นว่าองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษานั้นมีความเหมาะสม

ข้อที่	ประเด็นองค์ประกอบและตัวชี้วัด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
องค์ประกอบที่ 1 ด้านความรู้						
1.1 ความรู้ ความเข้าใจด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษ						
1	มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์(Part of Speech)และคำศัพท์เป็นอย่างดี					
2	มีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติและองค์ประกอบด้านระบบเสียงภาษาอังกฤษ					
3	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของประโยค (Part of Sentence)					
4	มีความรู้ความเข้าใจในข้อความที่มีลักษณะเป็นความเรียงแบบต่างๆ (Text Structures) ที่มีการใช้คำเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างประโยค					
5	มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของความแตกต่างทางวัฒนธรรมทางภาษา					
6	มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณกรรมของภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับระดับชั้นที่สอน					

ข้อที่	ประเด็นองค์ประกอบและตัวชี้วัด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
7	มีความรู้และเข้าใจหลักการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ					
8	มีความรู้ในเรื่องของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี					
9	มีความรู้และเข้าใจวิธีการสอนภาษาต่างประเทศที่หลากหลาย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม					
10	มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการแปลเป็นอย่างดี					
1.2 ด้านความรู้เชิงบูรณาการระหว่างวิชาชีพครูกับวิชาภาษาอังกฤษ						
1. ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร						
11	มีความรู้และเข้าใจในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น					
12	มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานและหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ) เป็นอย่างดี					
13	มีความรู้และเข้าใจในการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกรอบความสามารถ CEFR กับหลักสูตรแกนกลางฯกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ภายใต้สาระและมาตรฐานการเรียนรู้โดยยึดแนวทางการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (CLT)เพื่อกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้					
14	มีความรู้ในเรื่องของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสม สอดคล้องกับวัยและความต้องการของผู้เรียน					
15	มีความรู้ในเรื่องการกำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล					

ข้อที่	ประเด็นองค์ประกอบและตัวชี้วัด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2. ความรู้ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
16	มีความรู้ เข้าใจในการจัดทำฐานข้อมูลของผู้เรียนเพื่อใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล					
17	มีความรู้และเข้าใจในรูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ					
18	มีความรู้และเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน					
19	มีความรู้และเข้าใจในการใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ					
20	มีความรู้และเข้าใจในการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน					
3. การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้						
21	มีความรู้และเข้าใจในการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการออกแบบและสร้างสื่อสำหรับการสอนภาษาอังกฤษได้					
22	มีความรู้และเข้าใจในกระบวนการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการจัดการเรียนรู้					
23	มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี					
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
24	มีความรู้และเข้าใจในเรื่องการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี					

ข้อที่	ประเด็นองค์ประกอบและตัวชี้วัด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
25	มีความรู้และเข้าใจในการออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้และผู้เรียน					
26	มีความรู้ เข้าใจในการกำหนดจุดประสงค์ในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้					
27	มีความรู้ เข้าใจการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้					
28	มีความรู้ เข้าใจในเทคนิค/วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง					
5. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้						
29	มีความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้					
30	มีความรู้ เข้าใจในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ					
31	มีความรู้ เข้าใจถึงวิธีการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน					
32	มีความรู้ เข้าใจในการดำเนินการแก้ปัญหาพัฒนาผู้เรียนด้านระเบียบวินัย โดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน					
6. ด้านการวิจัยและพัฒนาผู้เรียน						
33	มีความรู้ เข้าใจในการสำรวจสภาพปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อวางแผนการวิจัยในการพัฒนาผู้เรียน					
34	มีความรู้ เข้าใจวิธีการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา ระบุสภาพปัจจุบัน					
35	มีความรู้ เข้าใจในการรวบรวม จำแนกและจัดกลุ่มของสภาพปัญหาผู้เรียน แนวคิด ทฤษฎีและวิธีการแก้ปัญหาเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้					
36	มีความรู้ เข้าใจในการจัดทำแผนการวิจัยและดำเนินการตามกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบตามแผนการที่กำหนดไว้					

ข้อที่	ประเด็นองค์ประกอบและตัวชี้วัด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
37	มีความรู้ เข้าใจในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน					
องค์ประกอบที่ 2 ด้านทักษะ						
2.1 ทักษะด้านการสื่อสาร (ฟัง พูด อ่าน และเขียน)						
38	สามารถถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กับผู้เรียนได้เกิดความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้					
39	สามารถสร้างสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้ได้มากที่สุด					
40	สามารถใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นชินกับการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน					
41	สามารถนำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ สำหรับให้ผู้เรียนได้ใช้เป็นแนวทางในการเรียนรู้อยู่เสมอ					
42	สามารถใช้วิธีการสื่อความหมายในรูปแบบต่างๆ ทั้งในการพูด ภาษาเขียนและภาษาท่าทางในการสื่อสารกับผู้เรียน					
2.2 ทักษะการจัดการเรียนรู้						
43	สามารถจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สอดคล้องกับกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของ CEFR คือการพูด การอ่านและเขียนได้					
44	ออกแบบและวางแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียน					
45	ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการเชื่อมโยงระหว่างวิชาภาษาอังกฤษกับวิชาอื่นๆ ได้					
46	ใช้กลวิธีในการสอนภาษาอังกฤษที่หลากหลายและน่าสนใจ					

ข้อที่	ประเด็นองค์ประกอบและตัวชี้วัด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
47	วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการใช้สื่อที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้และระดับพัฒนาการของผู้เรียน					
48	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม					
49	วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียนอยู่เสมอ					
50	ให้ความสำคัญในการจัดสภาพห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางการเรียนรู้ของผู้เรียน					
51	ใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Language) เป็นประจำ					
52	ใช้เทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดอย่างสร้างสรรค์					
53	บูรณาการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่เสมอ					
54	พัฒนาทักษะการฟัง-พูดของผู้เรียนด้วยวิธีการฟังเสียงของเจ้าของภาษาแล้วฝึกออกเสียงตาม					
55	ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้และผู้เรียน					
56	กำหนดจุดประสงค์ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้					
57	สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้					
58	สำรวจสภาพปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อวางแผนการวิจัยในการพัฒนาผู้เรียน					
59	วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา ระบุสภาพปัจจุบัน					

ข้อที่	ประเด็นองค์ประกอบและตัวชี้วัด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
60	จัดทำแผนการวิจัยและดำเนินการตามกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบตามแผนการที่กำหนดไว้					
61	นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน					
องค์ประกอบที่ 3 ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล						
3.1 ด้านเจตคติ/ทัศนคติ/แรงจูงใจ						
62	มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและมีความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้					
63	มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน					
64	มุ่งมั่นในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์					
65	มีความถนัดและประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี					
66	เสียสละ ทูมเวลาในการสอนให้กับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนภาษาอังกฤษอยู่เสมอ					
3.2 ด้านการพัฒนาตนเองและเป็นผู้คนแห่งการเรียนรู้						
67	พัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆอย่างต่อเนื่อง					
68	พัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่เสมอ					
69	เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษา อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษอยู่เสมอ					
70	เป็นแบบอย่างในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
71	เรียนรู้ภาษาอังกฤษจากแหล่งต่างๆ เช่น ดูภาพยนตร์ ฟังเพลง หรืออ่านหนังสือภาษาอังกฤษอยู่เสมอๆ					

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
เพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนวคิดเพิ่มเติม
3. ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง

นางสาวมะลิวัน สมศรี

นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปรณ จิตโต ชีเว

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ตำแหน่ง

- ☐ 1. ครูผู้ช่วย ☐ 2. ครู คศ. 1
☐ 3. ครูชำนาญการ ☐ 4. ครูชำนาญการพิเศษ ☐ 5. อื่นๆ

2. ระดับชั้นที่สอน

- ☐ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่

3. ประสบการณ์การสอนวิชาภาษาอังกฤษ

- ☐ 1) น้อยกว่า 5 ปี ☐ 2) 5-10 ปี
☐ 3) 11-15 ปี ☐ 4) มากกว่า 15 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาข้อความและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนที่ท่านเห็นว่าตรงกับระดับความสามารถในการปฏิบัติและสภาพที่พึงประสงค์ของท่าน ซึ่งแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในปัจจุบัน และมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในปัจจุบัน และมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในปัจจุบัน และมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในปัจจุบัน และมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในปัจจุบัน และมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

พจน ปรณ จิตโต ชีวะ

ข้อ ที่	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู ประถมศึกษาฯ	ระดับการปฏิบัติ ในปัจจุบัน					ระดับสภาพที่พึง ประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
13	มีความรู้และเข้าใจในการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกรอบ ความสามารถ CEFR กับหลักสูตรแกนกลางฯกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ ภายใต้สาระและมาตรฐานการเรียนรู้โดยยึด แนวทางการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (CLT) เพื่อกำหนด จุดประสงค์การเรียนรู้										
14	มีความรู้ในเรื่องของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และการ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสม สอดคล้องกับ วัยและความต้องการของผู้เรียน										
15	มีความรู้ในเรื่องการกำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เหมาะสม กับสาระการเรียนรู้และความแตกต่างในการเรียนรู้ของ ผู้เรียนรายบุคคล										
2. ความรู้ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ											
16	มีความรู้ เข้าใจในการจัดทำฐานข้อมูลของผู้เรียนเพื่อใช้ในการ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยและความแตกต่าง ในการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล										
17	มีความรู้และเข้าใจในรูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ										
18	มีความรู้และเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการปลูกฝัง/ ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน										
19	มีความรู้และเข้าใจในการใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขและสามารถพัฒนา ตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ										
20	มีความรู้และเข้าใจในการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นใน ชุมชนเพื่อจัดการการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน										
3. การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้											
21	มีความรู้และเข้าใจในการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการ ออกแบบและสร้างสื่อสำหรับการสอนภาษาอังกฤษได้										

ข้อ ที่	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู ประถมศึกษา	ระดับการปฏิบัติ ในปัจจุบัน					ระดับสภาพที่พึง ประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
22	มีความรู้และเข้าใจในกระบวนการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและ เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับ เนื้อหาและกิจกรรมการจัดการเรียนรู้										
23	มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อนวัตกรรมการเรียนการ สอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี										
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้											
24	มีความรู้และเข้าใจในเรื่องการทำเครื่องมือวัดและ ประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี										
25	มีความรู้และเข้าใจในการออกแบบวิธีการวัดและประเมินผล อย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้และ ผู้เรียน										
26	มีความรู้ เข้าใจในการกำหนดจุดประสงค์ในการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระบวนการจัดการ เรียนรู้										
27	มีความรู้ เข้าใจการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้										
28	มีความรู้ เข้าใจในเทคนิค/วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามสภาพจริง										
5. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้											
29	มีความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมภายในและ ภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้										
30	มีความรู้ เข้าใจในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเป็น รายบุคคลเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ										
31	มีความรู้ เข้าใจถึงวิธีการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ครูกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน										
32	มีความรู้ เข้าใจในการดำเนินการแก้ปัญหาพัฒนาผู้เรียนด้าน ระเบียบวินัย โดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน										
6. ด้านการวิจัยและพัฒนาผู้เรียน											
33	มีความรู้ เข้าใจในการสำรวจสภาพปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนที่ เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อวางแผนการวิจัยในการพัฒนาผู้เรียน										

ข้อ ที่	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู ประถมศึกษาฯ	ระดับการปฏิบัติ ในปัจจุบัน					ระดับสภาพที่พึง ประสงค์				
		5	4	5	4	5	4	5	4	5	4
34	มีความรู้ เข้าใจวิธีการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา ระบุสภาพปัจจุบัน										
35	มีความรู้ เข้าใจในการรวบรวม จำแนกและจัดกลุ่มของสภาพปัญหาผู้เรียน แนวคิด ทฤษฎีและวิธีการแก้ปัญหาเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้										
36	มีความรู้ เข้าใจในการจัดทำแผนการวิจัยและดำเนินการตามกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบตามแผนการที่กำหนดไว้										
37	มีความรู้ เข้าใจในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน										
องค์ประกอบที่ 2 ด้านทักษะ											
1. ทักษะด้านการสื่อสาร (ฟัง พูด อ่าน และเขียน)											
38	สามารถในการถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กับผู้เรียนได้เกิดความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้										
39	สามารถในการสร้างสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้ได้มากที่สุด										
40	สามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นชินกับการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน										
41	สามารถนำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่างๆสำหรับผู้เรียนได้ใช้เป็นแนวทางในการเรียนรู้อยู่เสมอ										
42	ใช้วิธีการสื่อความหมายในรูปแบบต่างๆ ทั้งในการพูด ภาษาเขียนและภาษาท่าทางในการสื่อสารกับผู้เรียน										
2. ทักษะการจัดการเรียนรู้											
43	สามารถจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สอดคล้องกับกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของCEFR คือการพูด การอ่านและเขียนได้										
44	ออกแบบและวางแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียน										

[illegible]

ข้อ ที่	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู ประถมศึกษาฯ	ระดับการปฏิบัติ ในปัจจุบัน					ระดับสภาพที่พึง ประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
60	จัดทำแผนการวิจัยและดำเนินการตามกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบตามแผนการที่กำหนดไว้										
61	นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน										
องค์ประกอบที่ 3 ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล											
1.ด้านเจตคติ/ทัศนคติ/แรงจูงใจ											
62	มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและมีความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้										
63	มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน										
64	มุ่งมั่นในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์										
65	มีความถนัดและประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี										
66	เสียสละ ทุ่มเทเวลาในการสอนให้กับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนภาษาอังกฤษอยู่เสมอ										
2. ด้านการพัฒนาตนเองและเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้											
67	พัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง										
68	พัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่เสมอ										
69	เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษา อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษอยู่เสมอ										
70	เป็นแบบอย่างในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ										
71	เรียนรู้ภาษาอังกฤษจากแหล่งต่างๆ เช่น ดูภาพยนตร์ ฟังเพลง หรืออ่านหนังสือภาษาอังกฤษอยู่เสมอ										

ตอนที่ 3 ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการ
จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

ชื่อ-สกุลผู้ให้ข้อมูล

ตำแหน่ง

รับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้.....

สถานที่ทำงานสังกัด

1. ท่านมีกระบวนการและขั้นตอนในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูในโรงเรียน
ของท่านอย่างไร

.....
.....
.....
.....

2. ปัญหาที่ท่านพบในการนิเทศการสอนส่วนใหญ่แล้วเกิดจากอะไร

.....
.....
.....

3. ท่านมีวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างไร

.....
.....
.....

4. ในทัศนคติของท่านคิดว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดในการนิเทศการสอนให้ประสบความสำเร็จนั้นคืออะไร

.....
.....
.....
.....

5. จากประสบการณ์ที่ท่านได้ทำหน้าที่นิเทศการสอนมานั้น ท่านคิดว่าขั้นตอนในการนิเทศขั้นตอนใดที่สำคัญที่สุดและท่านมีวิธีการดำเนินการนิเทศให้ประสบความสำเร็จและได้รับการยอมรับจากเพื่อนครูอย่างไร

.....

.....

.....

6. ในกรณีที่ครูไม่ยอมรับผลการนิเทศหรือการสะท้อนผลจากผู้นิเทศ ท่านมีวิธีแก้ไขอย่างไร

.....

.....

.....

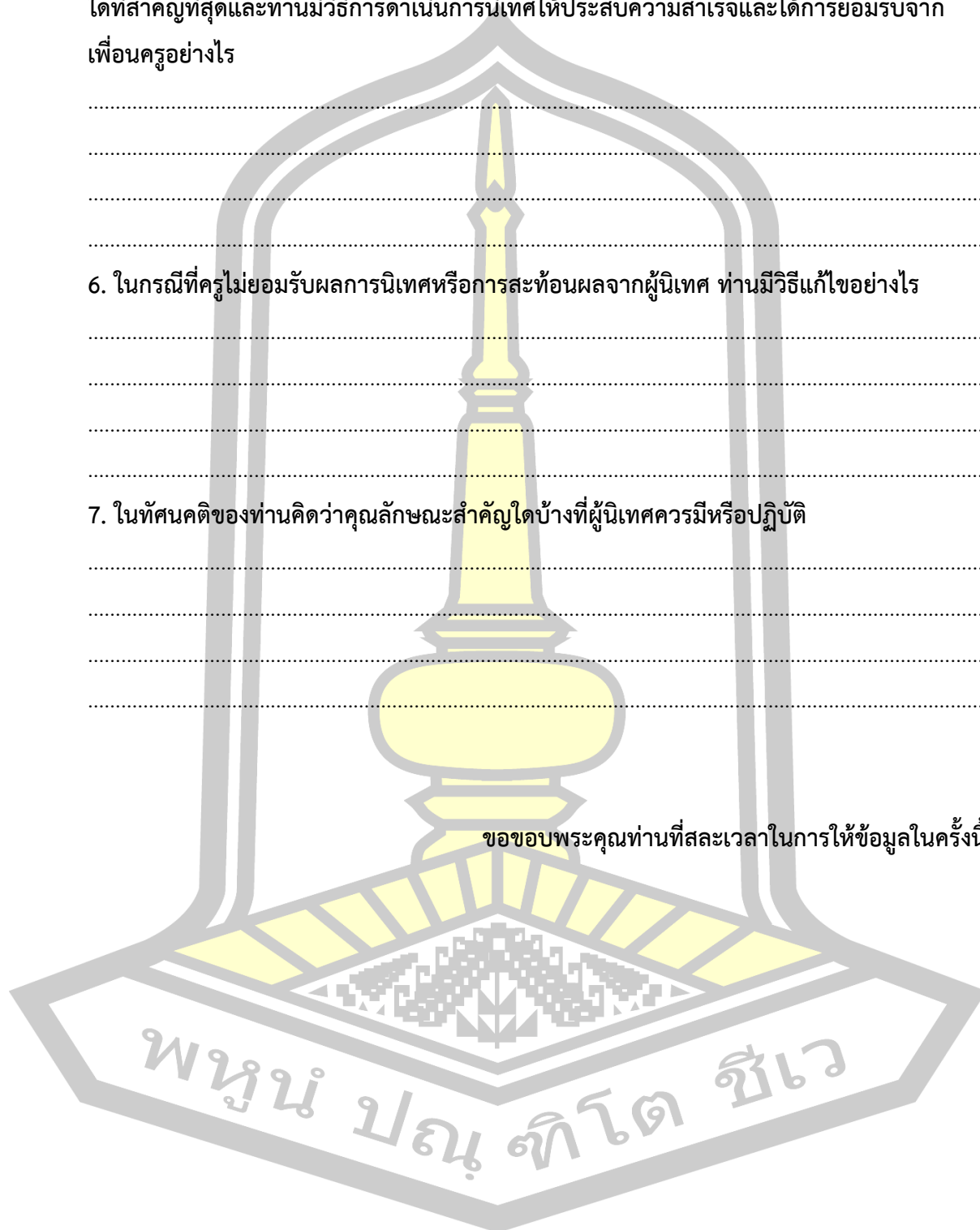
7. ในทัศนคติของท่านคิดว่าคุณลักษณะสำคัญใดบ้างที่ผู้นิเทศควรมีหรือปฏิบัติ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านที่สละเวลาในการให้ข้อมูลในครั้งนี้

แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศที่
ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

คำชี้แจง : ขอความอนุเคราะห์ท่านได้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านว่า
รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู
ประถมศึกษา มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และควมมีประโยชน์ ตามอันดับคะแนนที่ให้
ความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ควมมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ควมมีประโยชน์อยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ควมมีประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ควมมีประโยชน์อยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ควมมีประโยชน์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ควมมีประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. หลักการของรูปแบบ															
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ															
3. เนื้อหา/สาระสำคัญ															
4. กระบวนการรูปแบบการนิเทศ															
4.1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาการนิเทศ															
4.2 การเตรียมความพร้อม															
4.3 การให้ความรู้															
4.4 การปฏิบัติการนิเทศ															
4.5 การให้ข้อมูลย้อนกลับ															
5. การประเมินรูปแบบ															
6. ตัวชี้วัดความสำเร็จ															

**แบบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
ของครูประถมศึกษา**

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครูผู้รับการนิเทศ

- 1.1 ชื่อครูผู้สอน..... วัน / เดือน/ปีทีประเมิน
- 1.2 ชื่อวิชาที่สอนชื่อหน่วยการเรียนรู้
- 1.3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ โรงเรียน.....ภาคเรียนที่ /.....
- 1.4 ผู้ประเมิน.....

ตอนที่ 2 ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้รับการนิเทศ

คำชี้แจง : ขอให้ผู้ประเมินตรวจสอบเกณฑ์ระดับคะแนนก่อนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ที่แสดงถึงสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู

- 5 หมายถึง สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ฯ ของครูอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ฯ ของครูอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ฯ ของครูอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ฯ ของครูอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ฯ ของครูอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับสมรรถนะฯ				
		5	4	3	2	1
1	ครูผู้สอนสามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สอดคล้องกับกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของ CEFR ได้อย่างเหมาะสม					
2	ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียนโดยเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ					
3	ครูผู้สอนสามารถออกแบบและวางแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียนที่ครอบคลุมมากขึ้น					
4	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้					

ที่	รายการประเมิน	ระดับสมรรถนะ				
		5	4	3	2	1
5	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม					
6	ครูผู้สอนใช้กิจกรรมเสริมแรงในระหว่างการจัดการเรียนรู้และมีการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนในระหว่างเรียนอย่างต่อเนื่อง					
7	ครูใช้เทคนิคการสอนด้วยวิธีการตั้งคำถามและให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น					
8	ครูให้ความสำคัญในการจัดสภาพห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ					
9	ครูผู้สอนมีการบูรณาการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดของผู้เรียนด้วยวิธีการฟังเสียงของเจ้าของภาษา					
10	ครูผู้สอนมีการออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้และผู้เรียน					

แบบประเมิน

สมรรถนะด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ทำหน้าที่นิเทศ

ชื่อผู้ทำหน้าที่นิเทศ

ตำแหน่ง

วันที่ประเมิน

คำชี้แจง : แบบประเมินฉบับนี้ เป็นการวัดระดับสมรรถนะด้านการนิเทศของผู้ทำหน้าที่นิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูเท่านั้น แต่เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของท่านแต่อย่างใด ซึ่งแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

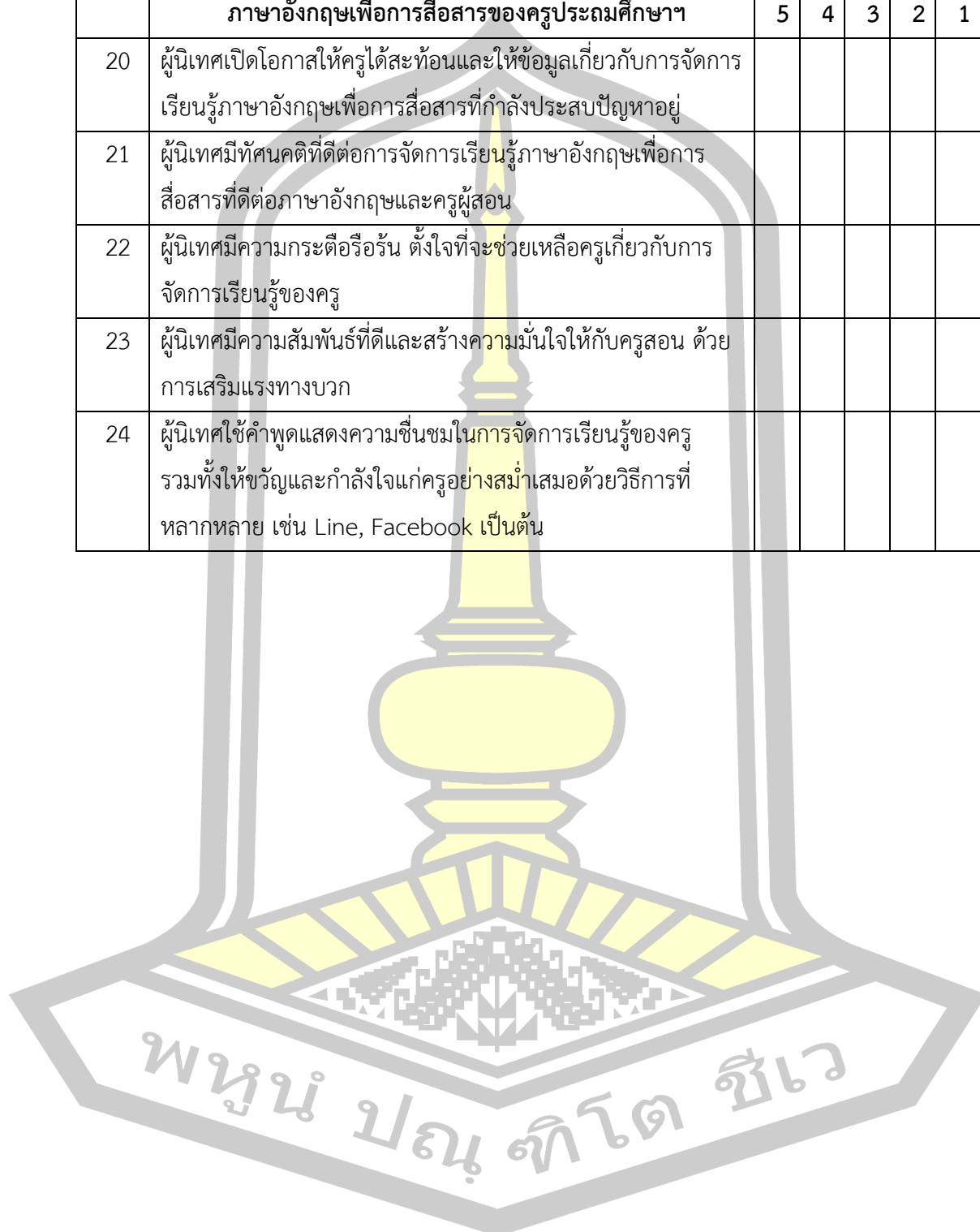
- ระดับ 5 หมายถึง สมรรถนะด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง สมรรถนะด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง สมรรถนะด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง สมรรถนะด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง สมรรถนะด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ประเด็นการประเมินสมรรถนะด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ด้านความรู้					
1	ผู้นิเทศมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)					
2	ผู้นิเทศมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) และกรอบสมรรถนะทางภาษาของ CEFR ภายใต้ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้โดยยึดแนวทางการสอนเพื่อการ สื่อสาร (CLT)					
3	ผู้นิเทศมีการศึกษาทำความเข้าใจในแผนการจัดการเรียนรู้ของครู สอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก่อนการนิเทศทุกครั้ง					
4	ผู้นิเทศมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ					
5	ผู้นิเทศมีการส่งเสริมให้ครูสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กับกรอบเนื้อหาการสอน ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่านและเขียน					
6	ผู้นิเทศส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีการออกแบบการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาสื่อสาร					
7	ผู้นิเทศสามารถให้คำแนะนำเชิงปรึกษา เมื่อพบว่าครูสอนภาษา อังกฤษเพื่อการสื่อสารใช้กระบวนการสอนที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม					
8	ผู้นิเทศมีความเข้าใจในธรรมชาติของภาษาอังกฤษ เทคนิควิธีสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผลในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสาร					
	ด้านทักษะและเทคนิคการนิเทศ					
9	ผู้นิเทศมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการนิเทศการ จัดการเรียนรู้ของครู					
10	ผู้นิเทศมีการศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นเร่งด่วนในการ นิเทศครูสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร					

ข้อที่	ประเด็นการประเมินสมรรถนะด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
11	ผู้นิเทศมีข้อมูลหรือประเด็นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพูดคุยกับครูสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร					
12	ผู้นิเทศมีการวิเคราะห์พฤติกรรมและผลการสังเกตการสอนของครูภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อหาแนวทางในการช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม					
13	ผู้นิเทศใช้เทคนิควิธีการนิเทศอย่างบูรณาการเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในแต่ละครั้ง					
14	ผู้นิเทศใช้กระบวนการนิเทศ โดยเน้นเรื่องการสอนตามมาตรฐานและกรอบความสอดคล้องตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร					
15	ผู้นิเทศมีการสังเกตการสอนและจดบันทึกข้อมูลพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อเป็นข้อมูลในการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการสอนของครู					
16	ผู้นิเทศการสอนมีการกำหนดเงื่อนไขความสำเร็จของการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างชัดเจน					
ด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดี						
17	ผู้นิเทศร่วมวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ รวมทั้งเลือกวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมร่วมกันกับครูสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร					
18	ผู้นิเทศมีความเป็นกัลยาณมิตรที่ดีในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู					
19	ผู้นิเทศเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แสดงออกถึงแนวความคิดในการจัดการเรียนรู้ของตนเองเพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจและความรู้สึกที่ดีต่อการนิเทศ					

ข้อที่	ประเด็นการประเมินสมรรถนะด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
20	ผู้นิเทศเปิดโอกาสให้ครูได้สะท้อนและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่กำลังประสบปัญหาอยู่					
21	ผู้นิเทศมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ดีต่อภาษาอังกฤษและครูผู้สอน					
22	ผู้นิเทศมีความกระตือรือร้น ตั้งใจที่จะช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู					
23	ผู้นิเทศมีความสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความมั่นใจให้กับครูสอน ด้วยการเสริมแรงทางบวก					
24	ผู้นิเทศใช้คำพูดแสดงความชื่นชมในการจัดการเรียนรู้ของครู รวมทั้งให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูอย่างสม่ำเสมอด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น Line, Facebook เป็นต้น					

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อการนิเทศการจัดการเรียนรู้

ชื่อครูผู้รับการนิเทศ โรงเรียน.....

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยการสัมภาษณ์ภายหลังการสังเกตการสอน

1. ครั้งแรกที่เราจะต้องถูกนิเทศและมีคนเข้ามาสังเกตการสอน มีความรู้สึกอย่างไร

.....

.....

.....

2. ความรู้สึกครั้งแรกเมื่อมีคนเข้าไปสังเกตการจัดการเรียนรู้ภายในชั้นเรียน

.....

.....

.....

3. เมื่อมีการสังเกตการจัดการเรียนรู้ครบทั้ง 3 ครั้ง ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการสังเกตการจัดการเรียน

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าสามารถนำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้นิเทศไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองได้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

5. ทักษะที่ดีที่มีต่อการนิเทศการจัดการเรียนรู้ / ต่อตัวผู้นิเทศ

.....

.....

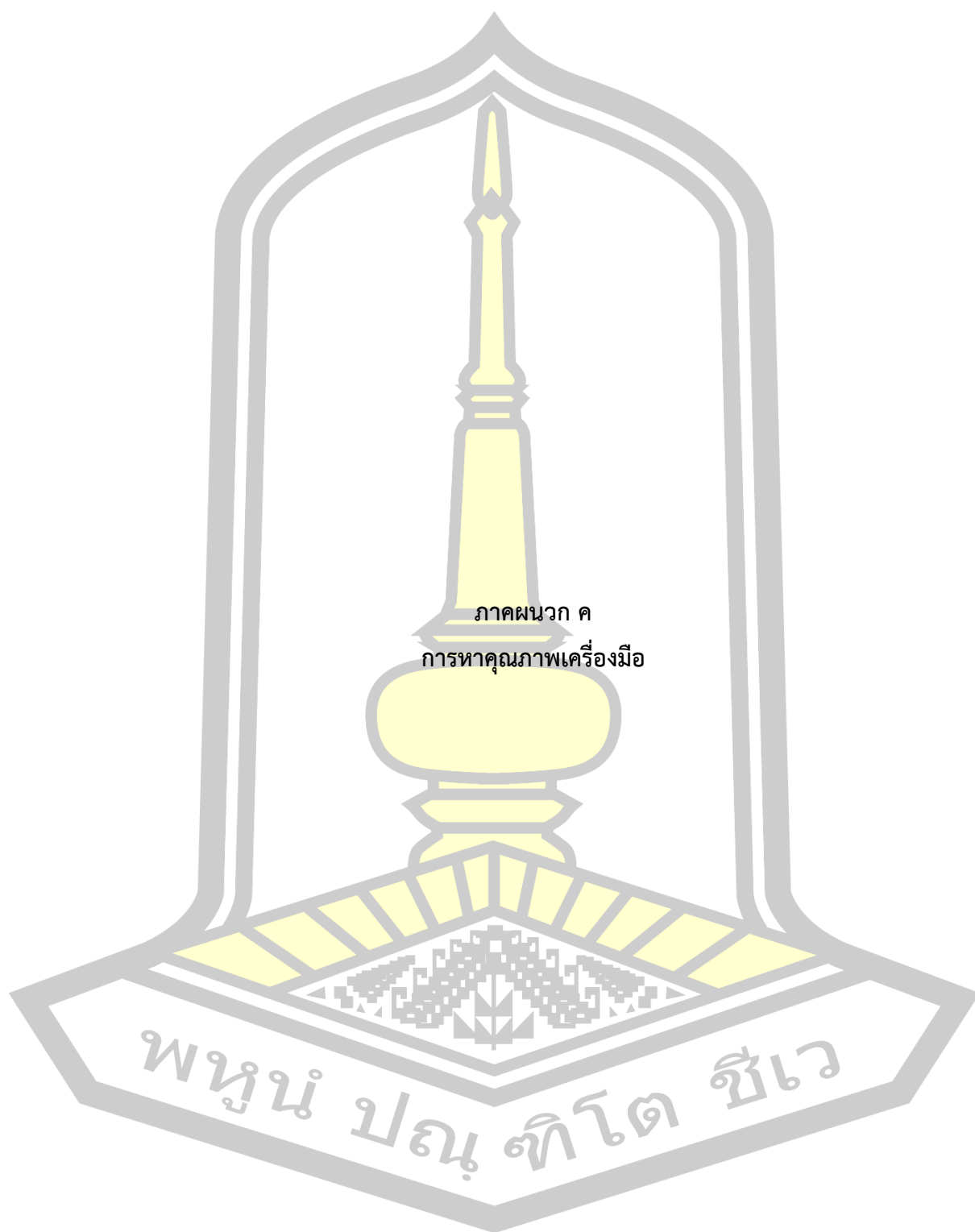
.....

แบบประเมินความพึงพอใจในการใช้รูปแบบ

คำชี้แจง : ขอความอนุเคราะห์ท่านได้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านว่า
รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู
ประถมศึกษา มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์ ตามอันดับคะแนนที่ให้
ความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. คู่มือมีความชัดเจนในเนื้อหา สอดคล้องกับหลักการ วัตถุประสงค์และกระบวนการดำเนินงาน					
2. การอธิบายขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ในคู่มือมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย สามารถปฏิบัติตามได้ง่าย					
3. คู่มือการใช้มีความสัมพันธ์กับรูปแบบและสามารถนำไปใช้ได้จริง					
4. เนื้อหาของบทที่ 1 บทนำมีการกล่าวถึงความสำคัญจำเป็นที่เป็นเหตุเป็นผล สนับสนุนการพัฒนากระบวนการนิเทศได้อย่างครอบคลุม					
5. เนื้อหาของบทที่ 2 รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา มีความเหมาะสม ครบถ้วนสมบูรณ์					
6. เนื้อหาของบทที่ 3 การนำรูปแบบการนิเทศสู่การปฏิบัติ มีกระบวนการดำเนินงานเป็นขั้นตอนชัดเจน ความเหมาะสม ครบถ้วนสมบูรณ์					
7. กระบวนการขั้นตอนการสังเกตการจัดการเรียนรู้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้					
8. เครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตการจัดการเรียนรู้มีความหลากหลายและ สอดคล้องสัมพันธ์กับรูปแบบ					
9. การประเมินผลการใช้รูปแบบมีความเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบ					
10. รูปแบบการนิเทศมีความเป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง					

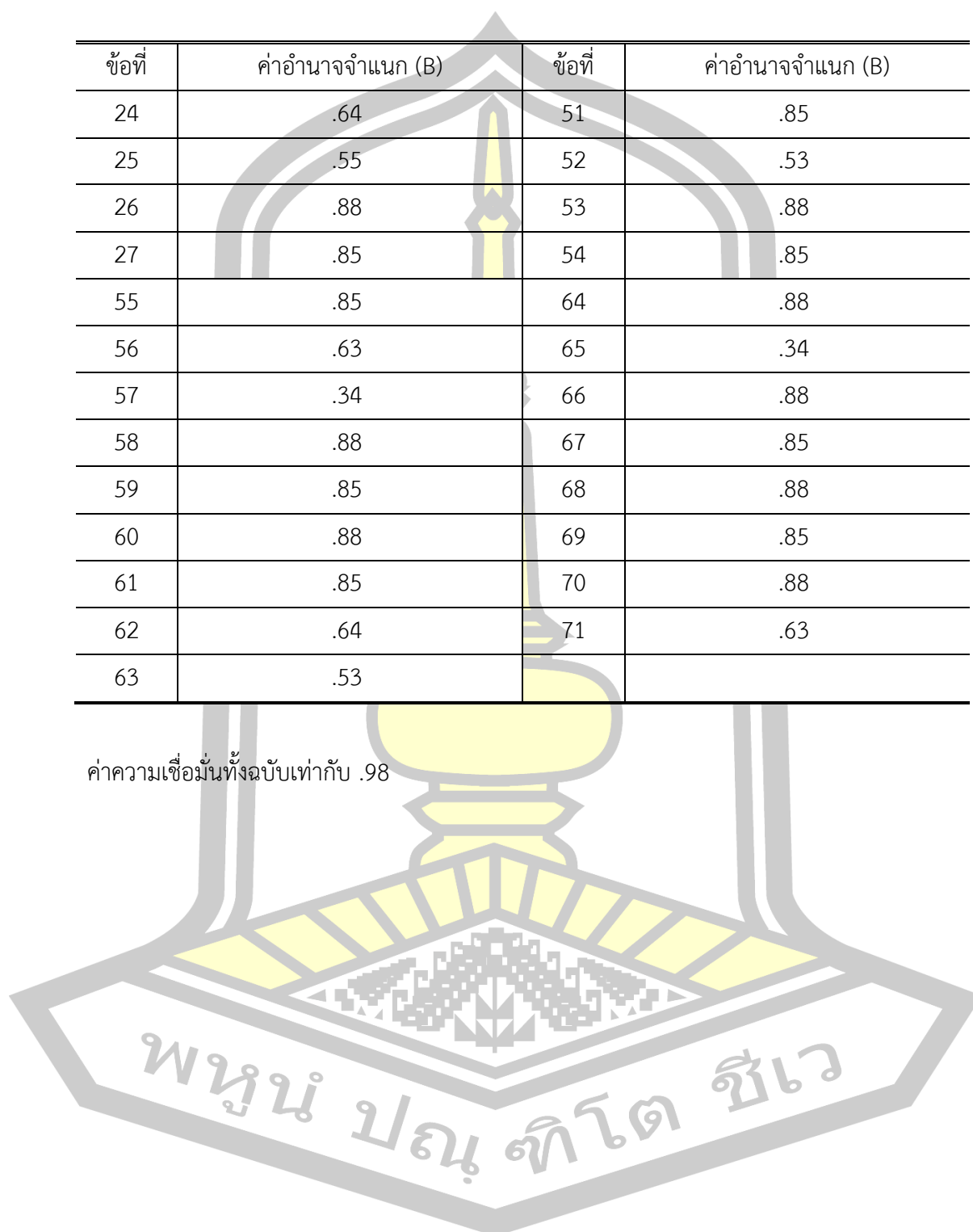
ตาราง 20 ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่นของดัชนีความสอดคล้องของ แบบสอบถาม
สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการ เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อ
การสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

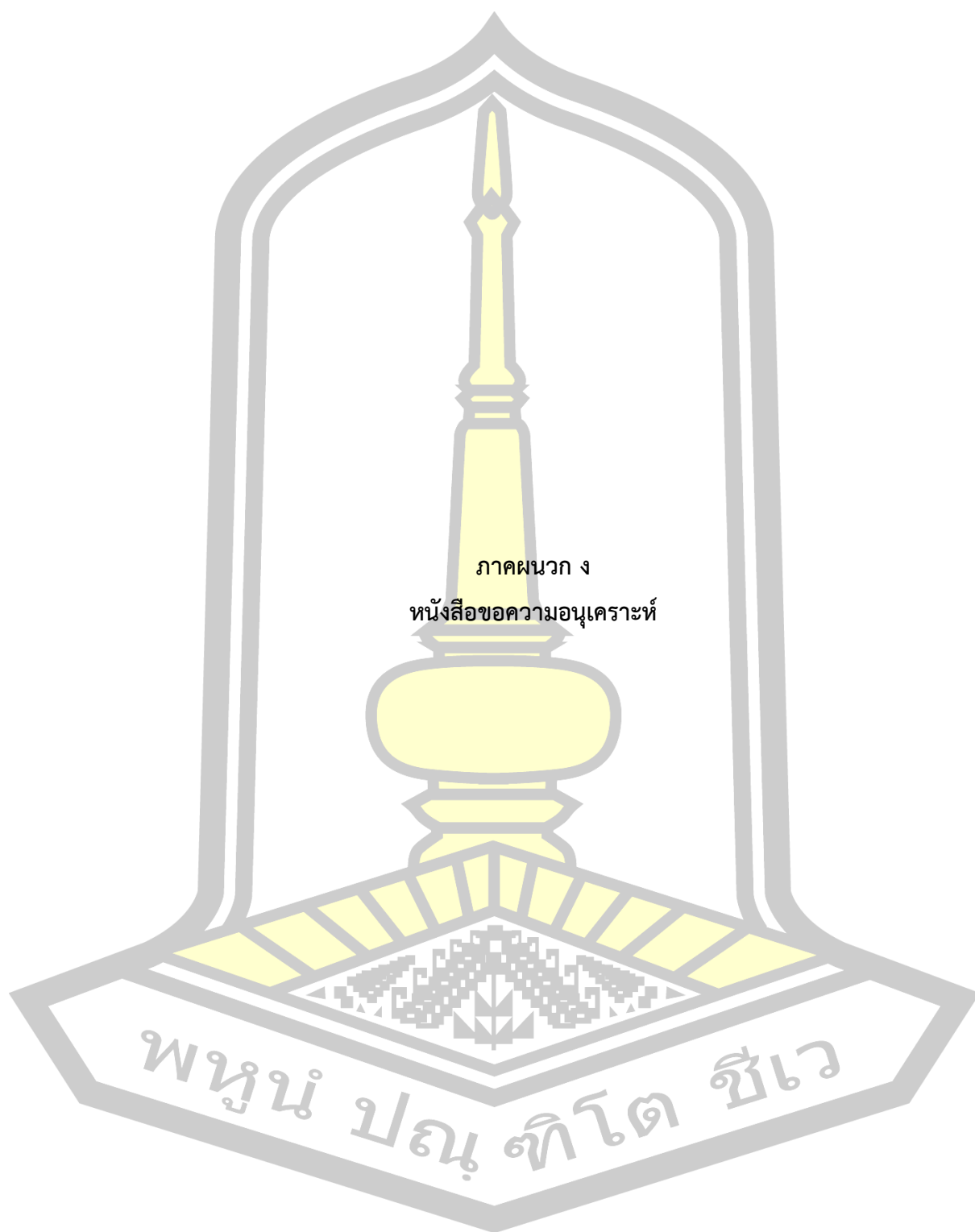
ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (B)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (B)
1	.86	28	.55
2	.34	29	.34
3	.76	30	.53
4	.88	31	.88
5	.85	32	.34
6	.88	33	.76
7	.48	34	.88
8	.63	35	.85
9	.34	36	.88
10	.76	37	.85
11	.88	38	.85
12	.85	39	.63
13	.76	40	.53
14	.76	41	.88
15	.88	42	.34
16	.85	43	.53
17	.85	44	.88
18	.55	45	.85
19	.34	46	.88
20	.76	47	.34
21	.88	48	.76
22	.85	49	.88
23	.88	50	.34

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (B)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (B)
24	.64	51	.85
25	.55	52	.53
26	.88	53	.88
27	.85	54	.85
55	.85	64	.88
56	.63	65	.34
57	.34	66	.88
58	.88	67	.85
59	.85	68	.88
60	.88	69	.85
61	.85	70	.88
62	.64	71	.63
63	.53		

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว767

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

4 เมษายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน ดร.กิตติพร โนนคู่เขตโขง

ด้วย นางสาวมะลิวัน สมศรี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การนิเทศการศึกษา โดยมี ผศ.ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0934685557

ที่ ศธ. 0530.5(2) / 1815

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

30 สิงหาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์
เรียน

ด้วย นางสาวมะลิวัน สมศรี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การนิเทศการศึกษา โดยมี ผศ.ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาวมะลิวัน สมศรี เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0934685557

ที่ ศธ. 0530.5(2) / 1816

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

30 สิงหาคม 2561

เรื่อง ขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์

เรียน

ด้วย นางสาวมะลิวัน สมศรี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การนิเทศการศึกษา โดยมี ผศ.ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็น ขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0934685557

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216

ที่ อว 0605.5(2) / ว 790

วันที่ 17 พฤษภาคม 2562

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

เรียน ผศ.ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ

ด้วย นางสาวมะลิวัน สมศรี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ด. การนิเทศการศึกษา โดยมี ผศ.ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ ศธ. 0530.5(2) / 1815

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

30 สิงหาคม 2561

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรียน

ด้วย นางสาวมะลิวัน สมศรี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การนิเทศการศึกษา โดยมี ผศ.ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขออนุมัติครุภัณฑ์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวมะลิวัน สมศรี ทำการทดลอง ใช้เครื่องมือเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0934685557

ภาคผนวก จ

คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของ
ครูประถมศึกษา

พูน ปณ วิโต ชีเว

คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

พัฒนาโดย

นางสาวมะลิวัน สมศรี

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำนำ

คู่มือการพัฒนาารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการใช้รูปแบบนิเทศการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและผู้รับการนิเทศ ให้มีความรู้ ความเข้าใจถึงแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ซึ่งรายละเอียดของคู่มือประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 บทนำ

ส่วนที่ 2 รูปแบบการนิเทศ

ส่วนที่ 3 กระบวนการดำเนินงาน

ส่วนที่ 4 แผนการนิเทศการจัดการเรียนรู้

ส่วนที่ 5 เครื่องมือนิเทศการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการพัฒนาารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการนิเทศการจัดการศึกษาต่อไป

มะลิวัน สมศรี

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจง	ค
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์	3
เป้าหมาย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
องค์ประกอบรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ประถมศึกษาฯ	5
ส่วนที่ 2 รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารของครูประถมศึกษา ฯ	6
ส่วนที่ 3 กระบวนการดำเนินงาน	26
ส่วนที่ 4 แผนการนิเทศการจัดการเรียนรู้	33
ส่วนที่ 5 เครื่องมือนิเทศการจัดการเรียนรู้	37
เอกสารอ้างอิง	43

คำชี้แจง

การใช้คู่มือคู่มือการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาเล่มนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูที่ทำหน้าที่นิเทศ และครูผู้สอน ได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและพัฒนาสมรรถนะด้านการนิเทศและการจัดการเรียนรู้ให้มีความเข้มแข็งและต่อเนื่อง โดยมีศึกษานิเทศก์เป็นพี่เลี้ยง ให้คำปรึกษาและชี้แนะการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้และให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม ตั้งแต่การคิด วางแผน ปฏิบัติงาน ติดตามงาน ประเมินผล และรายงานผล กระบวนการพัฒนาการนิเทศสู่การปฏิบัติที่ดี ผู้ใช้คู่มือควรศึกษาให้เข้าใจเป็นเบื้องต้นก่อน โดยเริ่มทำความเข้าใจตามลำดับขั้นตอนในแต่ละตอนซึ่งมีทั้งหมด 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย นิยามศัพท์เฉพาะ

ส่วนที่ 2 รูปแบบการนิเทศ ประกอบด้วย หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ วิธีการของรูปแบบ ซึ่งประกอบด้วย รูปแบบ/พฤติกรรมการณ์ที่หลากหลายวิธีการ

ส่วนที่ 3 กระบวนการดำเนินงาน ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพปัญหาการนิเทศ การเตรียมความพร้อม การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ มี 3 ขั้น ได้แก่ ((1) การประชุมก่อนการสังเกต (2) การสังเกต (3) การประชุมหลังการสังเกต) การประเมินรูปแบบ และตัวชี้วัดความสำเร็จ

ส่วนที่ 4 แผนการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย จุดประสงค์/สาระสำคัญ กิจกรรมการนิเทศ บทบาทของผู้นิเทศ บทบาทของผู้รับการนิเทศ เครื่องมือในการนิเทศ และตัวชี้วัดความสำเร็จในแต่ละขั้น

ส่วนที่ 5 เครื่องมือการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแบบสังเกตการณ์จัดการเรียนรู้

ซึ่งทั้งหมดนี้ ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศจะต้องทำความเข้าใจในเรื่องเหล่านี้ให้ถ่องแท้ เพื่อจะได้ให้ข้อชี้แนะต่อครูผู้รับการนิเทศได้อย่างถูกต้อง เพราะจะมีผลต่อความเชื่อถือ เชื่อมั่นของผู้รับการนิเทศด้วย

ส่วนที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

การเสริมสร้างสมรรถนะและความสามารถในการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษของคนไทย จัดเป็นความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาประเทศให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและรองรับภาวะ การค้าการลงทุน การเชื่อมโยงระหว่างประเทศ และการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียนที่ ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางหรือภาษาที่ใช้ในการทำงาน แต่ระดับความสามารถของคนไทยในด้ว นการใช้ภาษาอังกฤษยังอยู่ในระดับต่ำมาก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีที่กระทรวงศึกษาธิการจำต้อง ดำเนินการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครู ให้เกิดผลสำเร็จโดยเร็ว (สถาบัน ภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,2558:คำนำ) ซึ่งอีกสาเหตุหนึ่งเป็นผลที่ สืบเนื่องจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดอันดับคุณภาพ การศึกษาของไทยกับนานาชาติและกระบวนการที่เป็นองค์ประกอบทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ล้วนมีแนวโน้มตกต่ำ เห็นได้จากการจัดอันดับทักษะความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (English Proficiency Index - EPI) และการทดสอบ TOEFL ของบริษัท Education First ได้เผยดัชนีการจัด อันดับทักษะด้านภาษาอังกฤษจากกลุ่มประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักหรือภาษา ราชการ หรือ EF English Proficiency Index ประจำปี 2019 โดยพบว่าปีนี้ ทักษะความสามารถ ด้านภาษาอังกฤษของคนไทยร่วงต่อเนื่องเป็นปีที่สามติดต่อกัน อยู่ในอันดับที่ 74 จากทั้งหมด100 ประเทศ ได้ผลคะแนนรวม 47.62 ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับต่ำมาก (very low proficiency) หากย้อนไป ในปี 2018 ทักษะความสามารถด้านภาษาอังกฤษของคนไทยอยู่ในอันดับที่ 64 จากทั้งหมด 88 ประเทศ ด้วยคะแนน 48.54 ขณะที่ปี 2017 อยู่ในอันดับ 53 จากทั้งหมด 80 ประเทศด้วยคะแนน 49.7 (Bangkok Post ; 06 พ.ย.2562. สืบค้นจาก <https://www.ef.com/~/media/centralefcom/epi/downloads/full-reports/v9/ef-epi-2019-english.pdf>) ซึ่งหาก เปรียบเทียบกับปี 2012 ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 53 จากทั้งหมด 54 ประเทศทั่วโลกเหนือกว่าเพียง ลิเบียเท่านั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557 : 2) ซึ่งผลการทดสอบดังกล่าวสอดคล้องกับผลการ ทดสอบอื่น ๆ เช่น ผลการทดสอบโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ที่ไทยมีอันดับและ คะแนนลดลง ประกอบกับการสรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET) ประจำปีการศึกษา 2561 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการทดสอบในรายวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 35.47 และเมื่อจำแนกตามที่ตั้งและภูมิภาค พบว่า ในกรุงเทพฯ มีผู้เข้าสอบ 65,268 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 51.24 ภาคตะวันออก มีผู้เข้าสอบ 59,009 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 41.76

ภาคกลางไม่รวมกรุงเทพฯ มีผู้เข้าสอบ 151,846 คน และภาคเหนือ มีผู้เข้าสอบ 55,607 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 39.96 ภาคตะวันตก มีผู้เข้าสอบ 39,343 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 37.85 ภาคใต้ มีผู้เข้าสอบ 117,989 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 37.43 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีผู้เข้าสอบ 212,394 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 35.41 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายละเอียดของรายวิชาภาษาอังกฤษพบว่า สาระที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 42.19 รองลงมาคือ สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลกมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 39.64 และสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 38.24 (NIETS News ; สทศ, 2561. www.niets.or.th) จะเห็นว่าในสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นสาระที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกสาระ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้องดำเนินการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม

จากวิกฤติคุณภาพทางภาษาของนักเรียนไทยดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศได้ประชุมปรึกษาหารือถึงแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเพิ่มศักยภาพทางภาษาของนักเรียนให้เทียบเท่ากับนานาชาติ ซึ่งมติของที่ประชุมได้มอบหมายให้ทุกเขตพื้นที่ดำเนินการจัดการประเมินครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อจัดกลุ่ม (Placement Test) ตามความสามารถภาษาอังกฤษเทียบกับกรอบ CEFR โดยทำการประเมิน 2 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง (Listening) และทักษะการใช้ภาษา (English Usage) ในปีงบประมาณ 2557 จำนวนครูที่เข้าร่วมรับการประเมินความสามารถภาษาอังกฤษ ทั่วประเทศทั่วทุกภาค มีจำนวน 50,000 คน ซึ่งการรายงานผลความสามารถภาษาอังกฤษจะบอกถึงระดับความสามารถของครูตั้งแต่ระดับ A1, A2, B1, B2, C1 และ C2 ซึ่งระดับ A1 นั้นถือได้ว่าเป็นระดับความสามารถทางภาษาต่ำสุด และ C2 เป็นระดับความสามารถทางภาษาสูงสุด ผลการประเมินสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนพัฒนาระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสามารถนำไปเทียบเคียงกับครูผู้สอนภาษาอังกฤษของประเทศอื่น ๆ ว่าครูส่วนใหญ่มีความสามารถอยู่ในระดับใด จากผลการประเมินดังกล่าวพบว่า ครูสอนภาษาอังกฤษในภาพรวมส่วนใหญ่จะมีความสามารถอยู่ในระดับ A2 จำนวน 25,055 คน คิดเป็นร้อยละ 50.11 รองลงมาคือ ระดับ A1 และต่ำกว่า จำนวน 17,050 คน คิดเป็นร้อยละ 34.10 และ B1 จำนวน 6,755 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีครูที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับ B2 จำนวน 1,035 คน คิดเป็นร้อยละ 2.07 ระดับ C1 และ C2 จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 0.22 ในจำนวนนี้มีครูในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เข้ารับการประเมินความสามารถด้านภาษาอังกฤษ จำนวน 13,316 คน ซึ่งผลการประเมินจำแนกตามระดับความสามารถ พบว่า ครูที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับ A1 จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 0.92 ระดับ A2 จำนวน 1,851 คน คิดเป็นร้อยละ 13.90 ระดับ B1 จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 1.57 ระดับ B2 จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56 ระดับ C1 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 0.07 และระดับ C2 จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 0.09 และมีครูจำนวน 11,037 คน

ที่มีผลการประเมินความสามารถด้านภาษาอังกฤษที่มีระดับต่ำกว่า A1 (ผลการประเมินความสามารถด้านภาษาอังกฤษของครูตามกรอบ CEFR ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ,สถาบันภาษาอังกฤษ. 2558 : 64-67)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษให้มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เข้าใจในเนื้อหาและสามารถสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพนั้นสามารถทำได้หลายวิธี แต่มีวิธีหนึ่งที่น่าจะสามารถส่งผลโดยตรงทำให้ครูสามารถปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนของตนเองได้ นั่นคือ กระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการพัฒนาระบบการเรียนการสอนของครู โดยมุ่งให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน ดังที่ รัตนา ดวงแก้วและคณะ (2555) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การพัฒนาครูโดยการใช้การนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้ครูสามารถออกแบบการเรียนรู้และใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและระดับชั้นของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีทัศนคติที่ดีต่อการนิเทศการเรียนการสอนและสามารถส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้และยังพบอีกว่าปัญหาที่ทำให้กระบวนการนิเทศที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จนั้นเกิดจากการที่ครูยังไม่ได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับหลักสูตร ไม่ได้รับการพัฒนาให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูยังไม่ต่อเนื่อง อีกทั้งครูส่วนใหญ่ไม่ได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ชำนาญเฉพาะทาง มีแต่เพียงการนิเทศภายในที่โรงเรียนดำเนินการกันเองและยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ซึ่ง Kowal and Steiner (2007) ได้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารและผู้นิเทศในฐานะ Instructional coach ต้องมีคุณลักษณะ 3 ประการ คือ มีความรู้ในศาสตร์การสอน เป็นผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระและเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งทั้ง 3 ประการดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการการนิเทศ เช่นเดียวกับ วัชรรา เล่าเรียนดี (2553: 27) ได้ให้ความเห็นว่า การนิเทศเป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดการศึกษาที่มุ่งปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนและส่งเสริมพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องที่ส่งผลโดยตรงต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และในการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูนั่น จำเป็นจะต้องอาศัยวิธีการที่หลากหลายวิธีและปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548 : 16) ยังได้ให้แนวคิดไว้ว่า การนิเทศถือเป็นศาสตร์และศิลป์ ที่ต้องมีการเรียนรู้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนที่จะนำความรู้ที่รู้ไปสู่การปฏิบัติ นอกจากนั้นเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จสูงสุด ผู้ที่ทำหน้าที่ในการนิเทศจะต้องมียุทธวิธีในการปฏิบัติ มีเทคนิควิธีที่เหมาะสม และมีศิลป์ในการดำเนินการ ศาสตร์ทางการนิเทศและการปฏิบัติงานในวิชาชีพจึงต้องอาศัยศิลปะ ความชำนาญ (Skills) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) และมนุษย

สัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การติดต่อประสานงาน การตั้งใจเพื่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่เป้าหมายของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554 : 29) ที่ว่าการที่จะทำให้ผู้เรียนมีศักยภาพทางการเรียนสูงขึ้นครูที่อยู่ในระบบการศึกษาจะต้องมีคุณภาพที่สูงขึ้นด้วย เช่นเดียวกับ รัชรา เล่าเรียนดี (2556 : 249) ที่กล่าวว่า สมรรถนะในการสอนมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะในการนิเทศ ถ้าสมรรถนะการนิเทศสูงย่อมจะทำให้สมรรถนะในการสอนของครูพัฒนาสูงขึ้น เช่นเดียวกับครูที่มีความเชี่ยวชาญ (Expert Teacher) เท่านั้นจึงจะสามารถสร้างผู้เรียนที่เป็น Expert Learner ได้

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับองค์ประกอบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูและองค์ประกอบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู ประถมศึกษาที่ผ่านการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบทั้งสองส่วนรวมทั้งการศึกษาแนวทางการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษาจากครูวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ที่มีการลงพื้นที่ในชั้นเรียนอย่างจริงจัง ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากผลการศึกษาดังกล่าวมาจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนและครูที่รับการนิเทศ มีความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อการนิเทศการสอนรวมทั้งสร้างความตระหนักให้สถานศึกษาเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการนิเทศการศึกษาว่าเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน

คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้นเล่มนี้ มีทั้งหมด 5 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ส่วนที่ 3 กระบวนการดำเนินการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ส่วนที่ 4 แผนการดำเนินการนิเทศ และส่วนที่ 5 เครื่องมือนิเทศการจัดการเรียนรู้

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ในการจัดทำคู่มือการพัฒนาแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา มีดังนี้

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้นิเทศให้มีทักษะในด้านการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา โดยผ่านกระบวนการนิเทศการสอน

เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เข้าร่วมการพัฒนาทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการนิเทศการจัดการเรียนรู้
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูทุกคนที่ทำหน้าที่นิเทศการจัดการเรียนรู้มีทักษะในด้านการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา
3. ครูผู้รับการนิเทศทุกคนมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

เชิงคุณภาพ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการนิเทศการจัดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ทำหน้าที่นิเทศการจัดการเรียนรู้มีทักษะในด้านการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษามากขึ้น
3. ครูผู้รับการนิเทศมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพิ่มมากขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง โครงสร้างและขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงานร่วมกันภายในโรงเรียนระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศที่มีลักษณะเป็นการช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริมการทำงานซึ่งกันและกัน และเพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย

1.1 หลักการของรูปแบบ (Principles of the model) หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ/ครูพี่เลี้ยง และศึกษานิเทศก์ ในการช่วยเหลือแนะนำ และส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูที่ต้องอาศัยหลักในการทำงาน ดังนี้ 1) หลักการมีส่วนร่วม และ 2) หลักกัลยาณมิตร

1.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ (Objectives of the model) หมายถึง มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ/ครูพี่เลี้ยง และครูผู้สอน ให้มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในด้านต่อไปนี้

1.2.1 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1.2.2 สามารถใช้กระบวนการนิเทศในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กับครูได้

1.2.3 สามารถให้คำแนะนำ ชี้แนะเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้องให้กับครูได้

1.2.4 ครูสามารถพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

1.3 รูปแบบ/วิธีการนิเทศ (Methodology of the model) หมายถึง วิธี/พฤติกรรม การนิเทศที่ยึดสมรรถนะของครูเป็นฐาน ดังนี้ 1) ใช้รูปแบบ/กระบวนการนิเทศที่มุ่งกระตุ้นชี้นำข้อมูล ในการปฏิบัติงาน (Directive Control Approach) ในกรณีที่ครูผู้สอนขาดความมั่นใจ ขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (กรณีไม่ได้จบสาขาวิชาภาษาอังกฤษ) 2) ใช้ รูปแบบ/กระบวนการนิเทศแบบร่วมมือ (Collaborative Approach) ในกรณีที่ครูที่มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้และมีประสบการณ์ระดับปานกลาง และพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง (จบสาขา วิชาเอกภาษาอังกฤษ)

1.4 กระบวนการของรูปแบบ (Process of the model) หมายถึง กระบวนการ หรือ ขั้นตอนในการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู ประถมศึกษา ทั้งหมด 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวิเคราะห์ (Analyze : A) หมายถึง การศึกษาสภาพการนิเทศการจัดการ เรียนรู้ของสถานศึกษา

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม (Preparing : P) หมายถึง กระบวนการประชุม เพื่อวางแผนในการแก้ปัญหาที่ค้นพบ จัดทำปฏิทินการดำเนินการนิเทศ กำหนดช่วงเวลาในการเข้า สังเกตการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 ขั้นการให้ความรู้ (Educating : E) หมายถึง ขั้นตอนในการเตรียมความ พร้อมของผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศ ให้มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคและกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติการ (Practice : P) หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 1) การประชุมก่อนการสังเกตการจัดการเรียนรู้ (Pre - Observation) 2) สังเกตการ จัดการเรียนรู้ (Observation) 3) ประชุมหลังการสังเกตการจัดการเรียนรู้ (Post - Observation)

ขั้นที่ 5 ขั้นการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback : F) หมายถึง การสรุปข้อมูลที่ได้จาก การสังเกตการสอนให้กับครูผู้รับการนิเทศได้ทราบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการปรับปรุงและพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.5 การประเมินผลการใช้รูปแบบ (Assessment of the Model) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นกับผู้ทำหน้าที่นิเทศภายหลังจากการนำรูปแบบไปใช้ ในด้านต่อไปนี้ (1) ผู้นิเทศสามารถให้คำแนะนำ ชี้แนะเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษาได้ (2) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1.6 ตัวชี้วัดความสำเร็จ (Success indicators) หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นภายหลังจากการนำรูปแบบไปใช้

ส่วนที่ 2

รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู ประถมศึกษา

รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ประกอบด้วย

1. หลักการของรูปแบบ (Principles of the model)

หลักการของรูปแบบ หมายถึง การทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู
วิชาการ/ครูพี่เลี้ยง และศึกษานิเทศก์ ในการช่วยเหลือ แนะนำ และส่งเสริมสนับสนุนการจัดการ
เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูที่ต้องอาศัยหลักในการทำงาน ดังนี้

1.1 หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง ความเป็นประชาธิปไตย เคารพและยอมรับในความ
คิดเห็นของผู้อื่น มีความไว้วางใจกัน เคารพในบทบาทหน้าที่ซึ่งกัน เปิดโอกาสให้ทุกคนที่
เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานทุกขั้นตอน เช่น การร่วมวางแผน ร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหา ร่วม
กำหนดนโยบาย/วิธีการ ร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

1.2 หลักกัลยาณมิตร หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ที่เป็นไป
ในลักษณะของการเกื้อกูลกัน มีความเคารพและความมั่นใจซึ่งกันและกัน ใช้วิธีการครองใจคน ในการ
สร้างความร่วมมือ ร่วมใจทำงานด้วยความเต็มใจ บนพื้นฐานของความไว้วางใจ

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ (Objectives of the model)

วัตถุประสงค์ของรูปแบบมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ/ครูพี่
เลี้ยงและครูผู้สอน ให้มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะ ในด้านต่อไปนี้

2.1 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการ
เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2.2 สามารถใช้กระบวนการนิเทศในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการ
สื่อสารให้กับครูได้

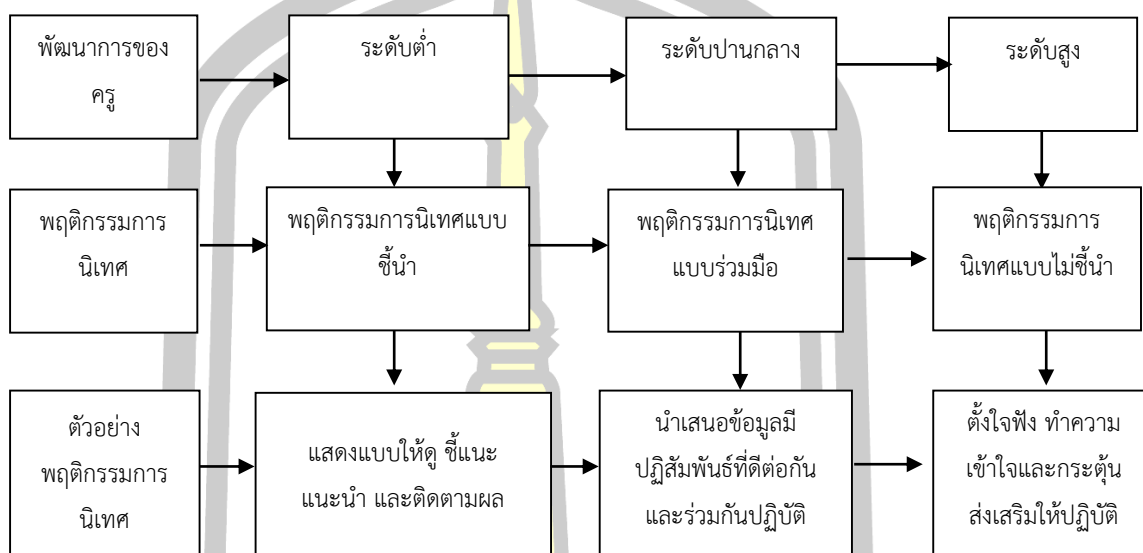
2.3 สามารถให้คำแนะนำ ชี้แนะเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อ
การสื่อสารที่ถูกต้องให้กับครูได้

2.4 ครูสามารถพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

3. รูปแบบ/วิธีการนิเทศ

การเลือกใช้รูปแบบ/วิธีการ/พฤติกรรมนิเทศที่เหมาะสมจึงต้องคำนึงถึงลักษณะ
ต่างๆ ดังกล่าวของครูเป็นสำคัญ ซึ่งการนิเทศจะต้องดำเนินไปเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้รับการ

พัฒนาไปสู่ระดับสูงสุด นั่นคือ สามารถพัฒนาตนเองได้ มีระดับความสามารถในความคิดเชิงนามธรรมสูงขึ้น มีความรู้สึกผูกพันต่อภาระหน้าที่สูงขึ้นและให้ความร่วมมือด้วยความเต็มใจมากขึ้น ซึ่งลำดับขั้นของการพัฒนาของครูและวิธีการการนิเทศแบบพัฒนาการ มีดังนี้

ภาพประกอบ 1 ทิศทางการพัฒนาของครูและวิธีการนิเทศโดยยึดฐานสมรรถนะของครู(ดัดแปลงมาจาก วัชรรา เล่าเรียนดี, ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ : ทฤษฎี กลยุทธ์สู่การปฏิบัติ 2556 : 124)

การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กระบวนการนิเทศที่ยึดฐานสมรรถนะของครูผู้สอนเป็นหลัก ดังนี้

1. ใช้รูปแบบ/กระบวนการนิเทศที่มุ่งกระตุ้นชี้แนะข้อมูลในการปฏิบัติงาน (Directive Control Approach) ในกรณีที่ครูผู้สอนขาดความมั่นใจ ขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (กรณีไม่ได้จบสาขาวิชาภาษาอังกฤษ)
2. ใช้รูปแบบ/กระบวนการนิเทศแบบร่วมมือ (Collaborative Approach) ในกรณีที่ครูที่มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้และมีประสบการณ์ระดับปานกลาง และพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง(จบสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ)

โดยมีการผสมผสานปรัชญาการศึกษาและหลักการความเชื่อที่เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และพัฒนาการของวัยผู้ใหญ่ที่นำไปสู่การนิเทศด้วยวิธีการที่หลากหลายวิธีตามแนวทางของ

Glickman and others (1995 : 135-171) โดยในแต่ละแบบจะใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงระดับความสามารถในการพัฒนาของครู ความผูกพันต่อภาระหน้าที่และระดับความเชี่ยวชาญของครู ซึ่งครูแต่ละคน แต่ละกลุ่มจะมีความแตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการนิเทศที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

1) รูปแบบ/กระบวนการนิเทศแบบชี้นำควบคุม (Directive Control approach)

ผู้นิเทศใช้ทักษะในการสื่อสารสื่อความหมายกับครูผู้รับการนิเทศด้วยวิธีการพูด การใช้ภาษาท่าทางต่าง ๆ ในการให้คำแนะนำช่วยเหลือครูในการปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสามารถที่กระทำได้กับครูเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ซึ่งมีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้

1. การนำเสนอ (Presenting) เพื่อให้เข้าใจปัญหาโดยผู้นิเทศเป็นผู้เริ่มพูดถึงความจำเป็นและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการสังเกตการสอนหรือได้ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อพยายามที่จะบอกครูว่ามีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของครูที่จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข
2. การสร้างความเข้าใจตรงกัน (Clarifying) เพื่อให้ครูได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา มองเห็นและยอมรับปัญหาดังกล่าวว่าครูคิดอย่างไรกับปัญหานั้น
3. การฟัง (Listening) เพื่อทำความเข้าใจกับความคิดเห็นของครู ผู้นิเทศต้องพยายามฟังและรวบรวมข้อมูลให้ได้มากที่สุดในเวลาอันน้อยที่สุด ผู้นิเทศจะต้องตั้งใจฟัง เพื่อให้เข้าใจมุมมองและความคิดเห็นของครูและแน่ใจว่าครูยอมรับว่ามีความจำเป็นต้องแก้ปัญหานั้น
4. การแก้ปัญหา (Problem solving) ผู้นิเทศพยายามคิดพิจารณาแนวทางที่เป็นไปได้ในการช่วยครูแก้ปัญหานั้น โดยคิดหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมที่สุดก่อนที่จะเสนอแนะให้แก่วครู
5. การชี้นำ แนะนำวิธีปฏิบัติ (Directing) ผู้นิเทศชี้นำแนะนำวิธีปฏิบัติให้แก่วครูว่าควรจะต้องทำอะไรบ้าง อธิบายวิธีการให้ครูได้เข้าใจ ตั้งความคาดหวังว่าครูควรทำอะไร อย่างไร ให้ได้ผลอย่างไร
6. การสร้างความเข้าใจตรงกัน (Clarifying) ผู้นิเทศซักถามครูเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติที่ได้รับการแนะนำและความคาดหวังจากการปฏิบัติเพื่อสร้างความเข้าใจให้ชัดเจนตรงกันก่อนการปฏิบัติ
7. การกำหนดมาตรฐาน (Standardizing) เพื่อกำหนดตัวบ่งชี้ตามความคาดหวัง หลังจากที่ทำความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความคาดหวังและแนวทางปฏิบัติ ผู้นิเทศย้าเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติให้การช่วยเหลือแนะนำ จัดสื่อที่จำเป็นให้กำหนดเกณฑ์พิจารณาความสำเร็จ ระยะเวลาที่จะให้บริการด้านต่างๆ กำหนดวันและเวลาการติดตามช่วยเหลือ

8. การกระตุ้นเสริมแรง (Reinforcing) ผู้นิเทศพยายามทบทวนและพูดย้ำถึงความคาดหวัง สิ่งที่ต้องปฏิบัติ ทบทวนแผนปฏิบัติงาน และวันเวลาการติดตามผล ปิดประชุมเมื่อแน่ใจว่าทุกเรื่องเป็นที่เข้าใจตรงกัน

2) รูปแบบ/กระบวนการนิเทศแบบร่วมมือ (Collaborative Behaviors)

ในการนิเทศแบบร่วมมือนี้ ทั้งผู้นิเทศและครูจะร่วมกันตัดสินใจในวิธีการแก้ปัญหาและการปฏิบัติงานตลอดเวลา ทั้งครูและผู้นิเทศจะให้ข้อเสนอแนะแก่กันและกัน เพื่อร่วมกันพิจารณาหาข้อตกลงร่วมกันในการปฏิบัติ มีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

1. การสร้างความเข้าใจตรงกัน (Clarifying) ผู้นิเทศทำความเข้าใจกับปัญหาที่ครูพูดถึง เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับปัญหาที่ครูได้นำเสนอ โดยพยายามกระตุ้นให้ครูระบุสาเหตุของปัญหาและประเด็นของปัญหาให้ชัดเจน

2. การฟัง (Listening) ผู้นิเทศฟังอย่างตั้งใจ เพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจนมากขึ้นเกี่ยวกับปัญหาความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัญหาการสอนของตนเอง ก่อนที่จะคิดพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหา

3. การตอบสนอง (Reflecting) เพื่อความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับปัญหาและรายละเอียดของปัญหาที่ครูนำเสนอ ผู้นิเทศต้องตอบสนองด้วยการรับรู้ปัญหาของครูเพื่อให้แน่ใจว่าเข้าใจตรงกันว่าปัญหาที่แท้จริงของครูคืออะไร

4. การนำเสนอ (Presenting) ผู้นิเทศเสนอมุมมองและความคิดเห็นของตนเอง ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นจากการแก้ปัญหาตามความคิดเห็นของครู เสนอข้อมูลที่ครูอาจจะมองข้ามความสำคัญ การเสนอความคิดเห็นของตนเองของผู้นิเทศในขั้นที่ผู้นิเทศจะช่วยให้ครูได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาเพิ่มขึ้นและมองเห็นสาเหตุและแนวทางการแก้ปัญหาที่ชัดเจนมากขึ้น

5. การสร้างความเข้าใจตรงกัน (Clarifying) โดยผู้นิเทศพยายามทำให้ครูเข้าใจความคิดเห็น การรับรู้ของผู้นิเทศให้ชัดเจนมากขึ้น เพื่อปรับความเข้าใจตรงกันและมีแนวคิดในการแก้ปัญหาไปในทิศทางเดียวกัน

6. การแก้ปัญหา (Problem solving) ทั้งผู้นิเทศและครูมีการแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะและทางเลือกใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาก่อนที่จะร่วมกันสรุปเกี่ยวกับวิธีแก้ปัญหาหรือเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เป็นไปได้และเหมาะสม

7. การกระตุ้นส่งเสริม (Encouraging) เป็นการกระตุ้นส่งเสริมและการยอมรับข้อดีที่อาจเกิดขึ้น เมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น ผู้นิเทศต้องยอมรับข้อขัดแย้งและหาทางประนีประนอมเพื่อหาข้อยุติกันต่อไป เพราะความขัดแย้ง ความเห็นไม่ตรงกัน สามารถจะได้มาซึ่งวิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุด

8. **ขั้นการเจรจาตกลงร่วมกันเพื่อหาข้อยุติ (Negotiating)** เป็นการเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาที่เป็นที่ยอมรับของครูและผู้นำเทศ เพื่อให้ทั้ง 2 ฝ่ายเห็นด้วยกับรายละเอียดของแนวทางการปฏิบัติ อาจมีการอภิปรายหาแนวทางเพื่อที่จะได้ช่วยเหลือกัน

9. **การกำหนดมาตรฐาน (Standardizing)** เป็นการตกลงร่วมกันในรายละเอียดของแนวทางและแผนปฏิบัติ รวมทั้งกำหนดวัน เวลา สถานที่ ที่จะดำเนินการตามแผน ใช้สื่ออะไรบ้าง มีใครบ้างเป็นผู้ร่วมงาน รายละเอียดเหล่านี้ต้องเจรจาปรึกษากันให้ชัดเจน

10. **การตอบสนอง (Reflecting)** เป็นการพิจารณาไตร่ตรองเพื่อสรุปแผนขั้นสุดท้าย โดย ผู้นำเทศสรุปแนวทางและแผนปฏิบัติงานซึ่งครูยอมรับเข้าใจตรงกันในทุกเรื่อง อาจจะทำให้ครูทบทวนแผนและแนวทางการปฏิบัติอีกครั้งและมีการจดบันทึกข้อตกลงร่วมกันในการปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหาการยอมรับนัดหมายการดำเนินการทุกขั้นตอนตามแผนก่อนนัดการประชุม

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้นำเทศในการเลือกใช้การนิเทศแบบร่วมมือ

ผู้นำเทศควรเลือกใช้วิธีการนิเทศแบบร่วมมือในกรณีต่อไปนี้

1. ในกรณีที่ครูหรือคณะครูมีระดับพัฒนาการความสามารถในการคิดเชิงนามธรรมและความเชี่ยวชาญอยู่ในระดับปานกลาง แต่อาจจะยังไม่กล้าตัดสินใจเองโดยเด็ดขาดด้วยตนเอง
2. ในกรณีที่ครู คณะครูและผู้นำเทศมีความรู้ความสามารถ ความสำคัญเท่าเทียมกัน หรือถ้าครูเข้าใจปัญหามากที่สุดในเรื่องหนึ่ง ผู้นำเทศรู้และเข้าใจมากอีกเรื่องหนึ่ง การนิเทศแบบร่วมมือจะช่วยให้ได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
3. ในกรณีที่ผู้นำเทศและครูจะต้องมีการตัดสินใจร่วมกันและต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันในเรื่องที่จะส่งผลถึงผู้ปกครอง ชุมชน หรือผู้บังคับบัญชาในระดับสูงขึ้นไป
4. ในกรณีที่ครูและผู้นำเทศยอมรับต่อการมีภาระหน้าที่ร่วมกัน ในการแก้ปัญหาเฉพาะเรื่อง หรือบางเรื่องที่ต้องการมีส่วนร่วมในการปัญหาและตัดสินใจ แต่ไม่ให้อำนาจครูมีส่วนร่วมอาจเกิดปัญหาขึ้นได้

แนวทางการใช้พฤติกรรมการณ์นิเทศแต่ละแบบ

1. ครูที่มีระดับพัฒนาการระดับต่ำ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ความผูกพันต่อภาระหน้าที่น้อย มีพัฒนาการด้านการรับรู้แบบรูปธรรม มีวิธีการคิด การให้เหตุผลแบบเดิม มีความกลัวและต้องการพัฒนาตนเองน้อย มีความพึงพอใจในสิ่งที่เป็นอย่างครูที่มีลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้นำเทศควรพิจารณาเริ่มต้นใช้วิธีนิเทศและพฤติกรรมการณ์นิเทศแบบชี้นำหรือกระตุ้นชี้นำข้อมูลในการปฏิบัติ (Directive Approach)

2. ครูที่มีระดับพัฒนาการในระดับปานกลาง เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ดีตามปกติ มีความสามารถในการเรียนรู้ระดับปานกลาง มีความสนใจ ตั้งใจสอน มีความรู้และความ

ผูกพันต่อภาระหน้าที่ระดับปานกลาง ต้องการพัฒนาตนเอง ผู้นิเทศควรพิจารณาใช้วิธีการนิเทศและพฤติกรรมการณ์เทศแบบร่วมมือ (Collaborative Approach)

3. ครูที่มีระดับพัฒนาการในระดับสูง เป็นผู้ที่มีความรู้ มีความสามารถในการรับรู้ และเรียนรู้ได้ดี การคิดหาเหตุผลได้รวดเร็วหลากหลาย ต้องการอิสระในการพัฒนาตนเอง ความชำนาญสูงในหลายเรื่อง มีความผูกพันต่อภาระหน้าที่สูง มีความพยายามจะปฏิบัติงานด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีใครมาคอยช่วยเหลือแนะนำตลอดเวลา ผู้นิเทศควรพิจารณาใช้วิธีการนิเทศและพฤติกรรมการณ์เทศแบบไม่ชี้แนะ (Non-Directive Approach) (Glickman and other 2001 : 136-142)

องค์ประกอบสำคัญเพื่อพิจารณาเลือกใช้วิธีการนิเทศแบบพัฒนาที่เหมาะสม สำหรับการนิเทศครู

1. ระดับพัฒนาการของครู (Developmental level) และระดับความสามารถในการคิดเชิงนามธรรม (Level of Abstraction)
 2. ความรู้ความเชี่ยวชาญ (Expertise)
 3. ความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ (Responsibility)
 4. การยอมรับและผูกพันต่อภาระหน้าที่ (Commitment)
- ซึ่งจากข้อค้นพบของการศึกษางานวิจัย รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู ในยุคศตวรรษที่ 21 พบว่า การใช้พฤติกรรมการณ์เทศหรือการร่วมมือกันพัฒนาวิชาชีพแบบต่าง ๆ เพื่อการนิเทศนั้น ควรเริ่มต้นการพูดคุยสนทนาเพื่อสร้างความคุ้นเคยและมีความเข้าใจเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ที่สำคัญผู้นิเทศจะต้องไม่เริ่มการสนทนาด้วยการชี้แนะหรือให้คำแนะนำแก่ผู้รับการนิเทศ แต่ควรให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นคนเริ่มก่อนเสมอ

ภาระหน้าที่ของการนิเทศแบบพัฒนาการ (Tasks of Developmental Supervision)

ภาระงานของการนิเทศแบบพัฒนาการนั้น ประกอบด้วยภาระงานหลักสำคัญ 5 งาน ซึ่งบางงานนั้นจัดเป็นการนิเทศการศึกษา แต่ก็อาจไม่จำเป็นที่จะต้องเข้าไปนิเทศและให้การช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ไม่ต้องการสังเกตการสอนและไม่ได้จัดขึ้นภายในชั้นเรียน แต่งานบางอย่างเป็นการนิเทศการสอนโดยตรง เช่น การให้ความช่วยเหลือครูโดยตรงและการวิจัยในชั้นเรียน แต่ถึงอย่างไรก็ตามงานทุกงานล้วนมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันหรืออาจจะมีเหลื่อมล้ำกัน เช่น การให้ความช่วยเหลือครูโดยตรงและการวิจัยในชั้นเรียน ก็จัดเป็นการพัฒนาวิชาชีพได้ด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งรายละเอียดของแต่ละภาระงานทั้ง 5 นั้น มีรายละเอียด ดังนี้

1. **งานช่วยเหลือครูโดยตรง (Direct Assistance)** หมายถึง การให้ความช่วยเหลือครูในเรื่องการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ครูได้เกิดการพัฒนาในด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งวิธีการนิเทศในลักษณะนี้ ประกอบด้วย การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) และ Mentoring

ซึ่งโรงเรียนต่าง ๆ เริ่มใช้กันมากขึ้น นอกจากนั้นยังมีวิธีการให้การช่วยเหลือครู (Expert Coaching) โดยตรงในแบบอื่น ๆ อีก ดังนี้

1.1 การสาธิตการสอน (Demonstration) เช่น สาธิตวิธีสอนแบบใหม่ หรือ วิธีการสอนที่ครูสนใจและต้องการที่จะเห็นตัวอย่างวิธีการดำเนินสอนอย่างชัดเจน

1.2 การร่วมสอน (Co-teaching) วิธีการนี้ใช้สำหรับครูที่มีความต้องการได้รับความช่วยเหลือแนะนำ โดยผู้นิเทศหรือเพื่อนครูที่มีความชำนาญ/เชี่ยวชาญ ในเรื่องนั้น ๆ ร่วมกันสอน ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และยังเป็นส่งเสริมความเป็นมิตรที่ดี ทำให้มีการพูดคุยสนทนากันมากขึ้น รวมทั้งยังเป็นการสร้างความไว้วางใจใจทำให้กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นที่จะนำไปสู่การพัฒนาและความเจริญก้าวหน้าได้

1.3 การให้การสนับสนุนด้วยสื่อ วัสดุ ทรัพยากรต่าง ๆ ให้กับครู และต้องมีการอธิบายถึงวิธีการใช้สื่อ วัสดุและทรัพยากรเหล่านั้นด้วย ซึ่งจะทำให้ครูทุกคนที่มีความต้องการจะใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนได้รับประโยชน์เป็นอย่างมากและทำให้ครูสามารถนำสื่อไปใช้ได้ อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

1.4 การช่วยวางแผนการสอน (Co-planning Lessons)

1.5 การให้การดูแล แนะนำ ช่วยเหลือ โดยผู้มีความเชี่ยวชาญที่สูงกว่า (Mentor Coaching)

2. งานพัฒนากลุ่ม (Group Development) หมายถึง การเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะในการทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาและปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเป็นงานที่สำคัญอีกงานหนึ่งของการนิเทศ ซึ่ง กลlickแมน (Glickman 1990:366-367) ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับงานพัฒนากลุ่มว่า กลุ่มที่สามารถทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมีความสามัคคีปรองดองกัน จำเป็นต้องมีผู้นำกลุ่มที่มีความสามารถและความชำนาญ เพราะในการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวันคนเราจะต้องมีการทำงานกลุ่มอยู่เสมอ แต่ประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่า มีปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้บางกลุ่มประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี แต่บางกลุ่มกลับไม่ประสบความสำเร็จในการทำงานกลุ่ม ซึ่งบุคคลที่สำคัญที่สุดในการช่วยให้การทำงานกลุ่มประสบความสำเร็จคือ “ผู้นำกลุ่ม” ซึ่งผู้นำกลุ่มจะต้องใส่ใจต่อองค์ประกอบต่างๆของกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ อุปสรรคและข้อขัดแย้งต่าง ๆ อาจเกิดขึ้นได้ แต่ผู้นิเทศควรใช้ความสามารถในการใช้ข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นให้เกิดประโยชน์ภายในกลุ่มเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหมายด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การร่วมมือกันศึกษาวิเคราะห์ปัญหา (Study Groups) การเล่าประสบการณ์สอนให้กลุ่มฟัง การพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาสื่อ และการร่วมกันแก้ปัญหาที่ทุกคนมีส่วนร่วม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำที่เหมาะสมด้วย

3. งานพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)

หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเทียบเท่ากับการจัดการเรียนการสอน นั่นคือ การนำเอาหลักสูตรไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ แต่เนื่องจากหลักสูตรที่นำไปใช้ในโรงเรียนเป็นหลักสูตรแกนกลางที่โรงเรียนทุกระดับจะต้องนำไปใช้และต้องมีการปรับใช้อย่างเหมาะสม ดังนั้น ครูจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรระดับโรงเรียนและระดับชั้นเรียน ด้วยเหตุนี้ ผู้นิเทศควรมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรเป็นอย่างดี เพื่อให้การนิเทศมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผู้นิเทศจะต้องรู้ว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญอะไรบ้าง หลักสูตรมีกระบวนการพัฒนาอย่างไร และจะต้องประเมินผลหลักสูตรด้วยวิธีใดได้บ้าง ที่สำคัญจะช่วยให้ครูนำหลักสูตรลงไปสู่ห้องเรียนได้อย่างไร รวมทั้งวิธีการแนะนำให้ครูใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างไร

4. งานพัฒนาวิชาชีพ (Professional Development)

การพัฒนาบุคลากรหรือการพัฒนาวิชาชีพจัดเป็นงานหนึ่งของการนิเทศแบบพัฒนาการ (Development Supervision) ที่ผู้นิเทศหรือผู้ทำหน้าที่นิเทศเป็นบุคลากรอีกกลุ่มหนึ่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและงานการพัฒนาวิชาชีพของครู ร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ ตามบทบาทภาระหน้าที่ของครูที่มีส่วนรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งควรตระหนักว่า การพัฒนาวิชาชีพมีความจำเป็น มีคุณค่าและมีประโยชน์สำหรับบุคลากรทางการศึกษาทุกคน และเพื่อผลลัพธ์สูงสุดที่ทุกคนต้องการ นั่นคือ การพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของนักเรียน

การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษายุคใหม่

การพัฒนาวิชาชีพในปัจจุบัน โดยเฉพาะวิชาชีพทางการศึกษานั้น ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาการของวิทยาการการเรียนรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ จึงได้มีการนำเสนอแนวทางใหม่ ๆ สำหรับการพัฒนาวิชาชีพ ดังนี้

1. การพัฒนาวิชาชีพด้วยการพัฒนาตนเอง โดยครูเป็นผู้วางแผนโครงการพัฒนาตนเอง โดยกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และวางแผนการปฏิบัติงานและประเมินผลงานตนเอง เช่น Cognitive Coaching สำหรับกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ ใช้ Peer Coaching สำหรับครูและเพื่อนครูที่สอนวิชาเดียวกัน ใช้ Collaborative Peer Coaching สำหรับครูตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป ร่วมกันพัฒนาการเรียนการสอน ใช้ Expert Coaching and Mentoring โดยผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญมากกว่าครู และใช้ Mirror Coaching โดยให้ครูคนอื่น ๆ ช่วยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการสอน

2. จัดโปรแกรม Coaching แบบต่าง ๆ ที่หลากหลายและเหมาะสมในโรงเรียนและคณะครู เช่น Literacy Coaching, Instructional Coaching, Control Coaching, Leadership Coaching and Coaching Classroom Management

การนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอน โรงเรียนควรมีการพิจารณาวิธีพัฒนาวิชาชีพให้กับบุคลากรหลาย ๆ แบบ โดยเฉพาะการนิเทศในปัจจุบันที่เป็นยุคปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ และยุคข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดน บุคคลทุกอาชีพทุกระดับควรได้รับการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน

5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

การวิจัยในชั้นเรียนหรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นการศึกษาที่เป็นระบบและมีขั้นตอนตามลำดับ โดยทั่วไปมีรูปแบบการวิจัยเชิงทดลองและการวิจัยเชิงทดลองผสมผสานกับการวิจัยเชิงบรรยาย โดยมีการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ในชั้นเรียนหรือในโรงเรียนกับกลุ่มบุคคล เพื่อศึกษาคำตอบของปัญหาหรือศึกษาหาวิธีการ หรือนวัตกรรมการสอนใหม่ ๆ เพื่อนำผล การศึกษานั้นมาแก้ปัญหา หรือวิธีการเรียนการสอนโดยตรงในชั้นนั้น ๆ หรือภายในโรงเรียน (วัชร เหล่าเรียนดี. 2556 : 149)

6. งานส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรม (Cultural Tasks)

กลี๊ดแมนและคณะ (Gickman and other.2010: อ้างอิงมาจาก วัชร เเล่เรียน ดี, 2556:154) ได้นำเสนองานในการนิเทศการศึกษาเพิ่มเติม คือ การส่งเสริมวัฒนธรรม ซึ่ง ประกอบด้วย 3 งานหลัก คือ

6.1 การสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง (Facilitating Change) เนื่องจากสภาพปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการศึกษาและโรงเรียนจะต้องมีการศึกษาแนวทาง วิธีการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้ เพื่อเตรียมความพร้อมให้ ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสังคม

6.2 การตอบสนองต่อความหลากหลายของวัฒนธรรม (Addressing Diversity) ในการจัดการศึกษาและโอกาสที่ตอบสนองความแตกต่างของแต่ละบุคคลและแต่ละกลุ่ม เป็นสิ่งที่สังคมและโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญและคำนึงถึงด้วยเช่นกัน

6.3 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Building Community) ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องสร้างโรงเรียนและชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้หรือเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Community) ซึ่งเป็นการหลอมรวมเป้าหมายชุมชนและโรงเรียนเข้าด้วยกัน เป็นชุมชน ประชาธิปไตยมีการสร้างจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม เรียนรู้ด้วยวิธีการสืบเสาะอย่างต่อเนื่องรวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างชุมชนและโรงเรียน

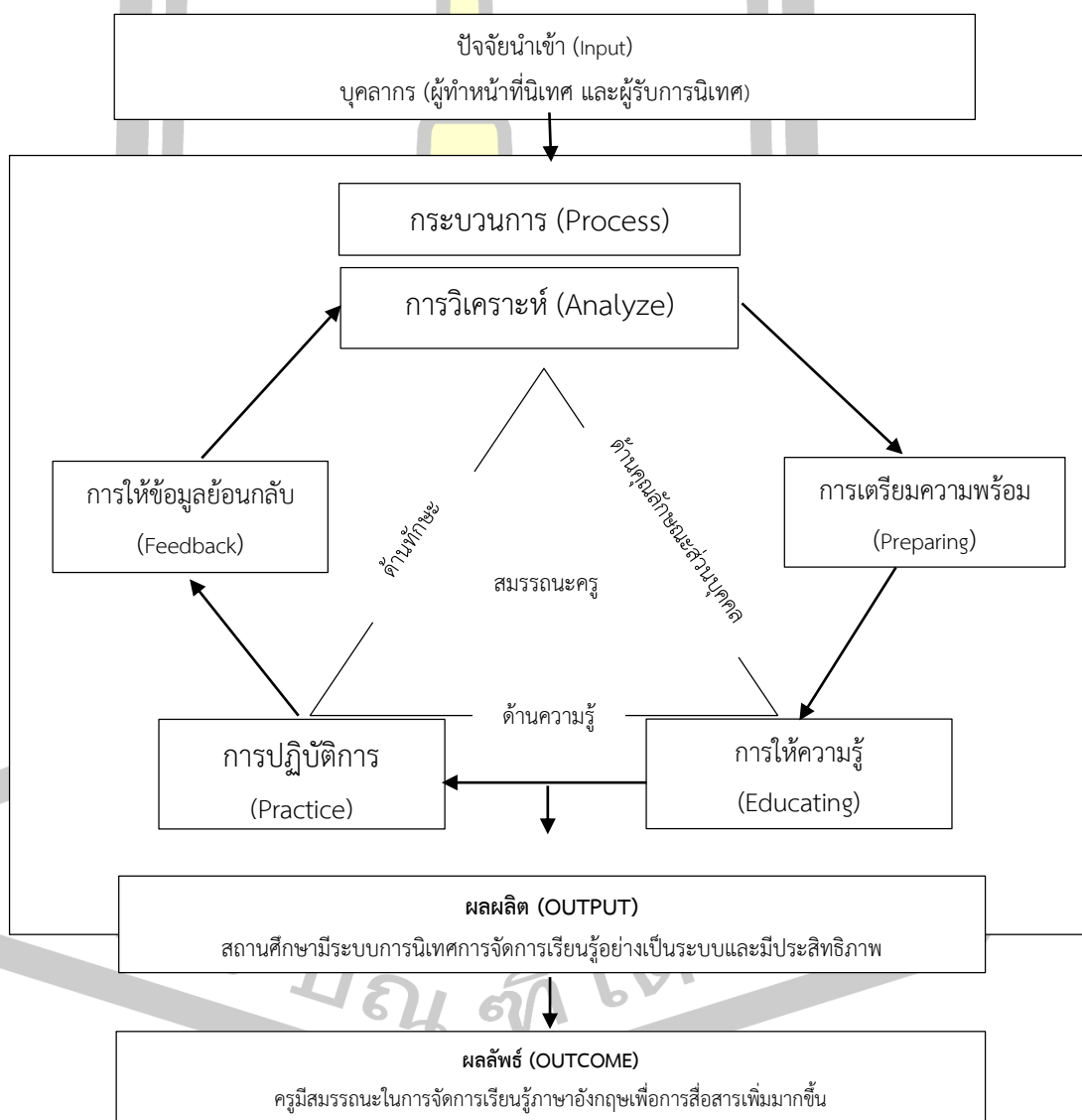
จะเห็นว่างาน 3 งานที่เพิ่มขึ้นในการนิเทศมีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการพัฒนา ผู้เรียนและบุคลากรทางการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 เพราะภาระหน้าที่ในการนิเทศของบุคลากรต่าง ๆ ที่ต้องดูแล ติดตาม ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ส่วนที่ 3

กระบวนการดำเนินงาน

1. กระบวนการดำเนินงาน

การนิเทศการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ผู้นิเทศจำเป็นต้องศึกษาขั้นตอน กระบวนการดำเนินงานให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ทั้งด้านเนื้อหาในรายวิชาที่ต้องการนิเทศและเทคนิค กระบวนการนิเทศที่เป็นไปเชิงสร้างสรรค์และอยู่บนพื้นฐานที่เป็นจริงและได้รับการยอมรับจากผู้รับการนิเทศ ซึ่งขั้นตอนของการพัฒนากระบวนการนิเทศ มีดังนี้

ภาพประกอบ 2 กระบวนการดำเนินงานของรูปแบบ ฯ

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาการนิเทศ (Analyze : A)

ขั้นตอนการปฏิบัติ	แนวทางการปฏิบัติ	ผลการดำเนินงาน
3.1 การวิเคราะห์ (Analyze : A) ประชุม ร่วมกับคณะครูผู้บริหาร สถานศึกษาเพื่อดำเนินการใน เรื่องดังต่อไปนี้	1.วิเคราะห์สภาพปัญหาการ นิเทศการจัดการเรียนรู้ใน ปัจจุบันของสถานศึกษา 2. สัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 3. รับฟังปัญหา/ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางพัฒนา กระบวนการนิเทศที่ส่งเสริม สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของครูผู้สอน	การดำเนินงานในขั้นตอนนี้ จะ ทำให้ทราบจุดที่เป็นต้นตอของ ปัญหาที่เกิดขึ้นและจะช่วยทำ ให้นิเทศได้สอดคล้องกับ สมรรถนะของครูด้วย

ขั้นที่ 2 การเตรียมความพร้อม (Preparing : P)

ขั้นตอนการปฏิบัติ	แนวทางการปฏิบัติ	ผลการดำเนินงาน
1. เตรียมความพร้อมในเรื่อง การวางแผน ดำเนินงาน	- ประชุมร่วมกับผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้นิเทศ และครู ที่รับการนิเทศ เกี่ยวกับ ประเด็นปัญหาที่ค้นพบ - จัดทำโครงการนิเทศการ จัดการเรียนรู้ - กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ นิเทศ - จัดทำแผนนิเทศ - สร้างเครื่องมือนิเทศ - จัดทำปฏิทินนิเทศ / กำหนดการนิเทศ	- ขั้นตอน / กระบวนการใน การดำเนินงานที่สามารถ ปฏิบัติตามได้ง่าย - มีการระบุหน้าที่ ความ รับผิดชอบที่ชัดเจน - มีระยะเวลา ปฏิทินการ ดำเนินงานชัดเจน

ขั้นที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Educating : E)

การนิเทศการจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ที่ผู้นิเทศจะต้องให้ข้อชี้แนะ แนะนำ ให้ครูมีการพัฒนาในเรื่องใดบ้าง ซึ่งจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู พบว่า ครูมีความ ต้องการพัฒนาด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้นิเทศต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาการ นิเทศที่สอดคล้องกับความต้องการของครู ซึ่งประกอบด้วย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้

ผู้นิเทศจะต้องรู้โครงสร้างและองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งหลัก ๆ ที่ผู้ นิเทศต้องพิจารณาในส่วนขององค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. สาระสำคัญ
2. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้
4. สาระการเรียนรู้
5. กระบวนการเรียนรู้ / กิจกรรมการเรียนรู้
6. สื่อการจัดการเรียนรู้หรือแหล่งการเรียนรู้
7. การวัดประเมินผลการเรียนรู้

3.2 กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. การเตรียมความพร้อมก่อนการสอน
 - 1.1 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนและเชื่อมโยง
 - 1.2 จัดทำสื่ออุปกรณ์การสอนครบถ้วน สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้
 - 1.3 จัดทำแบบประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้
 - 1.4 มีการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของผู้เรียนกับความรู้ใหม่
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 2.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้
 - 2.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
 - 2.3 เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง
 - 2.4 จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะในด้านต่าง ๆ
 - 2.5 ใช้เทคนิคการตั้งคำถาม ให้นักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
 - 2.6 เลือกใช้เทคนิคการสอนที่ตอบสนองกับความต้องการของนักเรียน

กัน

สื่อสาร

เพื่อน

2.7 จัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนที่มีทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการ

2.8 เลือกใช้กิจกรรมซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มอ่อนเพื่อให้เรียนทัน

2.9 ใช้กิจกรรมเสริมแรงตลอดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.10 ตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนระหว่างเรียนอย่างต่อเนื่อง

3. การจัดบรรยากาศและบริหารชั้นเรียน

3.1 จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้

3.2 กระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.3 ครูให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาแก่ผู้เรียน

3.4 ใช้เทคนิคในการควบคุมชั้นเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

3.3 การใช้สื่อประกอบการสอน

1. สื่อเทคโนโลยีมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้

2. สื่อมีความเข้าใจและกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. ครูใช้สื่อการสอนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและคุ้มค่า

3.4 การวัดและประเมินผล

5.1 ประเมินสมรรถนะของนักเรียนก่อนเรียน

5.2 ประเมินสมรรถนะของนักเรียนระหว่างเรียน

5.3 ประเมินสมรรถนะของนักเรียนหลังเรียน

5.4 ใช้เทคนิคการประเมินผลตามสภาพจริง

พูน ปณ จิต ชีเว

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ (Practice : P)

ขั้นตอนการปฏิบัติ	แนวทางการปฏิบัติ
4.1 ประชุมก่อนการสังเกต (Pre – Observation) เป็นขั้นตอนที่ต้องมีการพูดคุยและทบทวนแผนการสอนของครู	1.1 ผู้นิเทศและครูที่รับการนิเทศร่วมพิจารณาเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยพิจารณาในเรื่องดังต่อไปนี้ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้หรือไม่ 2) การประเมินผลการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้หรือไม่ 3) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสอดคล้องกับแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้กำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต้องมีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ เมื่อเทียบกับกรอบ CEFR อยู่ในระดับ A1* 1.2 ปรีกษาหารือร่วมกับครูในเรื่องของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารถึงความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 1.3 วางแผนในการที่จะสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอน 1.4 สร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและครูที่รับการนิเทศเกี่ยวกับการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1.5 กำหนดวัน เวลา ในการเข้าสังเกตการสอน

* ทักษะที่ประเมินที่กำหนดไว้ในกรอบการประเมินความรู้ความสามารถด้านภาษาของ CEFR มีดังนี้ Listening, Reading, Spoken Interaction, Spoken Production, Written Interaction, Strategies และ Language Quality ดังรายละเอียดคำอธิบายในส่วนที่ 2

4.2 สังเกตการสอน (Observation : O) เป็นขั้นตอนของการบันทึกเหตุการณ์ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูภายในชั้นเรียน ซึ่งการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ผู้นิเทศจะต้องทำการสังเกตตั้งแต่เริ่มต้นจนจบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือตามที่ได้ตกลงกันไว้ในเบื้องต้น โดยมีแนวทางในการปฏิบัติการสังเกต ดังนี้

ขั้นตอนการปฏิบัติ	แนวทางการปฏิบัติ
การสังเกตการจัดการเรียนรู้ (Observation : O)	1. การเข้าสังเกตการจัดการเรียนรู้ 1.1 ผู้นิเทศจะต้องเข้าชั้นเรียนก่อนเวลานัดหมาย เพื่อพบครูก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอบถามถึงความพร้อมของครู สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับครู ยิ้มแย้มแจ่มใส กล่าวชมเชย การจัดสภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อให้กำลังใจแก่ครูในเบื้องต้น 1.2 เมื่อผู้สอนมีความพร้อมแล้ว ผู้นิเทศจึงกล่าวสวัสดีกับผู้เรียน และแนะนำตนเองแก่นักเรียน หลังจากนั้นเข้าประจำที่นั่งด้านหลังห้องที่จัดเอาไว้ สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเงียบๆ โดยไม่ทำลายบรรยากาศหรือขัดจังหวะการจัดการเรียนรู้ของครู ช่วงเวลานี้ผู้นิเทศไม่ควรย้ายที่นั่งหรือเดินไปมาขณะที่ครูกำลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะจะเป็นการรบกวนสมาธิของครูและนักเรียน 2. การจดบันทึก 2.1 ขณะสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้นิเทศต้องบันทึกพฤติกรรมการเรียนการสอน และบรรยากาศในห้องเรียนอย่างละเอียด และไม่พูดคุยกันในกรณีที่มีผู้สังเกตการสอนมากกว่า 1 คน 2.2 บันทึกพฤติกรรมการสอนของครู อาจใช้วิธีการบันทึกเสียงหรือถ่ายวิดีโอช่วยเมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้นิเทศควรบันทึกข้อเสนอแนะสิ่งที่ควรบันทึก 2 ประการ คือ 1) จุดเด่นที่พบจากการสังเกต 2) จุดอ่อนที่ควรปรับปรุง ในการบันทึกการสังเกต ผู้นิเทศต้องระมัดระวังการใช้ถ้อยคำภาษาในการเขียนบันทึก เพื่อไม่ให้ผู้สอนเสียกำลังใจ เพราะผู้นิเทศจะต้องส่งมอบแบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้สอน เพื่อเป็นข้อมูลในการให้ข้อมูลย้อนกลับครั้งต่อไป

ขั้นตอนการปฏิบัติ	แนวทางการปฏิบัติ
4.3 ประชุมหลังการสังเกตการสอน (Post-Observation : P) เป็นขั้นตอนต้องดำเนินการร่วมกันของผู้นิเทศ	1) การวิเคราะห์พฤติกรรมจัดการเรียนรู้ 1.1 ผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศร่วมกันวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1.2 นำข้อมูลจากการบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนรู้มาพิจารณาร่วมกัน 1.3 พิจารณาพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ว่า พฤติกรรมใดเป็นจุดเด่น พฤติกรรมใดเป็นจุดด้อยและพฤติกรรมใดเป็นปัญหา 1.4 ครูและผู้นิเทศนำข้อมูลที่ได้มาร่วมกันปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2. การจัดทำรายงานและนัดหมายในการทำกิจกรรมต่อไป เมื่อสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จสิ้นลง ผู้นิเทศจะต้องจัดทำรายงานการสังเกตโดยนำข้อมูลจากเครื่องมือสังเกตการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้นิเทศได้จดบันทึกไว้เพื่อแจ้งให้ผู้รับการนิเทศได้รับทราบ และ นัดหมายเพื่อปรึกษาหารือในการให้ข้อมูลย้อนกลับในขั้นตอนต่อไป

ขั้นที่ 5 การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback : F) เป็นการให้ข้อมูลจากการสังเกต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูผู้รับการนิเทศได้ทราบถึงจุดที่ควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยหลักการให้ข้อมูลย้อนกลับมีดังนี้

1. สร้างบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และยังเป็นการสร้าง ความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาพฤติกรรมจัดการ การเรียนรู้ของครู
2. ผู้นิเทศต้องเปิดโอกาสให้ครูเปิดใจในการให้ข้อมูลสามารถชี้แจงได้เต็มที่ โดยไม่ให้ ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเกิดความรู้สึกที่เหนือกว่าและด้อยกว่า
3. หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาหรือการแสดงออกซึ่งการวัดและการประเมินตัวครู

4. ครูจะต้องยอมรับพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองและนำผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งที่เป็นจุดเด่น จุดด้อย และพฤติกรรมที่เป็นปัญหา มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

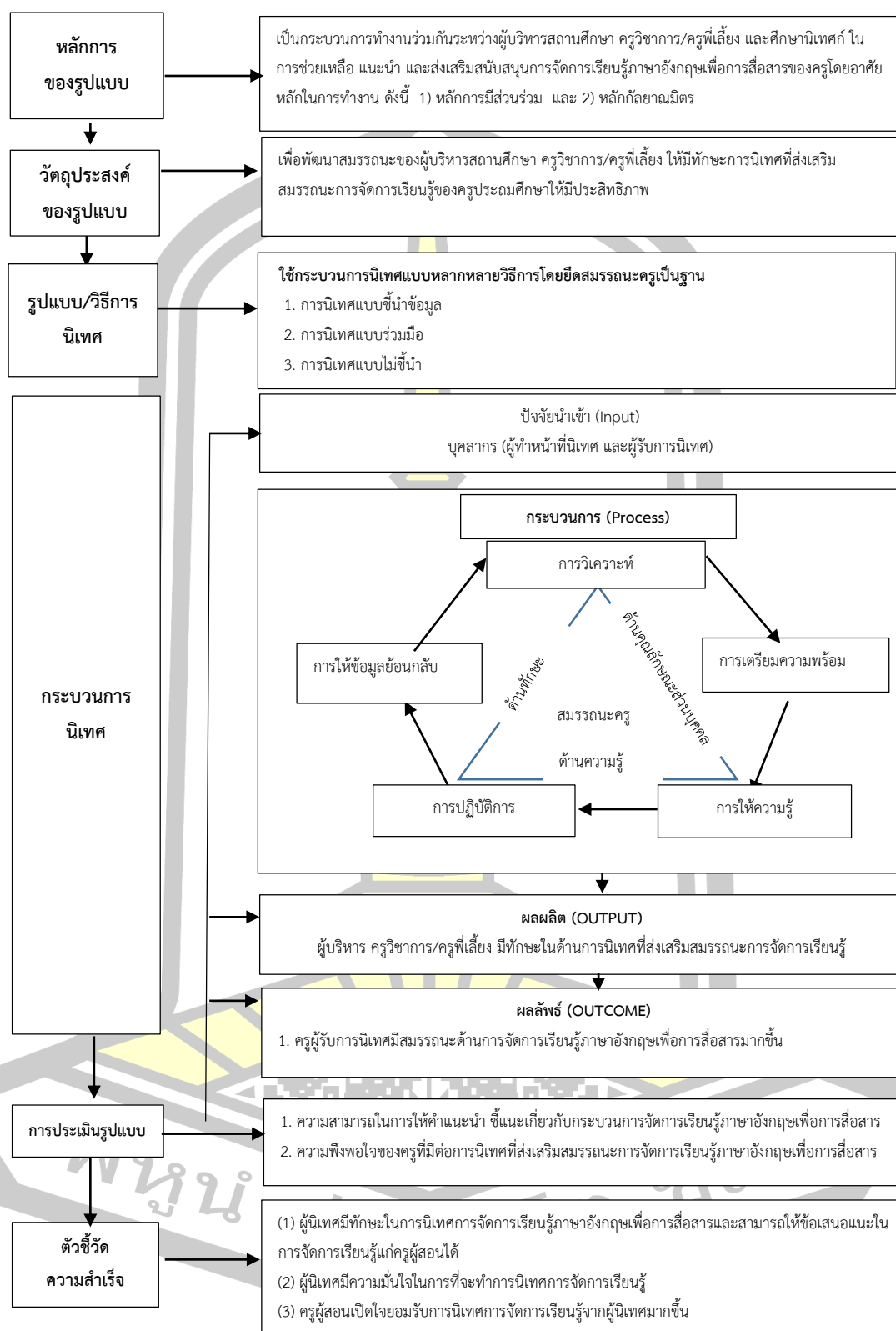
5 การประเมินผลการใช้รูปแบบ (Assessment of the model) เป็นขั้นตอนการประเมินผลการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา ในด้านต่อไปนี้

1. ความสามารถในการให้คำแนะนำ ชี้แนะเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา
2. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

6 ตัวชี้วัดความสำเร็จ (Success indicators) ตัวบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหลังจากการใช้รูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทั้งตัวผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ดังนี้

1. ผู้นิเทศมีทักษะในการนิเทศและสามารถให้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้รับการนิเทศได้
2. ผู้นิเทศมีความมั่นใจในการที่จะทำการนิเทศการจัดการเรียนรู้
3. ครูผู้สอนเปิดใจยอมรับการนิเทศจากผู้นิเทศมากขึ้น

ภาพประกอบ 3 องค์ประกอบรูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูประถมศึกษา

ส่วนที่ 4

แผนการนิเทศการจัดการเรียนรู้

การจัดทำแผนในการนิเทศมีความสำคัญต่อการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เพราะจะช่วยให้ผู้
นิเทศสามารถเตรียมการและศึกษารายละเอียดเกี่ยวเรื่องที่ต้องดำเนินการ และเป็นการสะดวกต่อการ
นิเทศ ซึ่งรายละเอียดของแผนการนิเทศ เป็นไปตามขั้นตอนที่ได้สังเคราะห์เอาไว้ ดังนี้

1. ขั้นประชุมก่อนการสังเกตการจัดการเรียนรู้

จุดประสงค์/ สาระสำคัญ	กิจกรรมการนิเทศ	บทบาทของผู้ นิเทศ	บทบาทผู้รับการ นิเทศ	เครื่องมือที่ใช้	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
เพื่อให้ผู้เทศมี ทักษะในการ วิเคราะห์แผนการ จัดการเรียนภาษา อังกฤษเพื่อการ สื่อสารที่สอดคล้อง ระหว่างหลักสูตร แกนกลางการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551กลุ่ม สาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ กับกรอบอ้างอิง ความสามารถทาง ภาษาของสหภาพ ยุโรป (CEFR) ของชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6	ศึกษา/วิเคราะห์ แผนการจัด การเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร ระดับ ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6	1. ศึกษาคู่มือการ สังเกตการจัดการ เรียนรู้ 2. ศึกษาและ เตรียมเครื่องมือ นิเทศ 3. สร้างสัมพันธ์ อันดีกับผู้รับการ นิเทศ 4. ตรวจสอบการ จัด การเรียนรู้ 5. พูดคุยกับครู ผู้รับการนิเทศใน เรื่องการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ และสร้างข้อตกลง ร่วมกันเกี่ยวกับการ สังเกต 6. วางแผน การสังเกตการ จัดการเรียนรู้ 7. เตรียมการจด บันทึกเพิ่มเติม นอกเหนือจาก แบบสังเกต	1. จัดเตรียม แผนการจัดการ เรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสาร จำนวน 1 แผน ระยะเวลา การสอน 1 ชั่วโมง (1 คาบ) 2. วางแผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกับผู้นิเทศและ เปิดใจยอมรับ ข้อตกลงเกี่ยวกับการ สังเกต 3. เตรียมการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อที่ใช้ ประกอบการจัด กิจกรรม เครื่องมือวัดและ ประเมินผลตามที่ ระบุไว้ในแผนการ จัดกิจกรรมการ เรียนรู้	1. แบบประเมิน แผนการจัดการ เรียนรู้ 2. แบบสังเกตการ จัดการเรียนรู้ 3. แบบบันทึก	1. ผู้นิเทศมี ความรู้ ความ เข้าใจเกี่ยวกับการ วิเคราะห์การจัดทำ แผนการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสารที่ สอดคล้องกับ กรอบอ้างอิงความ สามารถทางภาษา ของสหภาพยุโรป (CEFR) ของชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 2. ครูผู้รับการ นิเทศมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดทำ แผนการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสารที่ สอดคล้องกับ กรอบอ้างอิงความ สามารถทางภาษา ของสหภาพยุโรป (CEFR) ของชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

2. ขั้นตอนการสังเกตการจัดการเรียนรู้

จุดประสงค์/ สาระสำคัญ	กิจกรรมการ นิเทศ	บทบาทของผู้ นิเทศ	บทบาทผู้รับ การนิเทศ	เครื่องมือที่ใช้	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
เพื่อให้ผู้ นิเทศมีทักษะใน การสังเกตการ จัดการเรียนรู้ ภาษา อังกฤษเพื่อการ สื่อสารของครู	สังเกตการ จัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร ภายในห้องเรียน	1. สังเกตการ จัดกิจกรรมการ เรียนรู้ของครู โดยไม่รบกวน บรรยากาศของ การจัดกิจกรรม 2. บันทึก พฤติกรรม การจัดกิจกรรมการ เรียนรู้และ บรรยากาศ ภายในห้องเรียน อย่างละเอียด 3. สังเกตและ ทำการจดบันทึก ข้อค้นพบ ระหว่างการจัด กิจกรรมการ เรียนรู้ระหว่าง ครูและนักเรียน	1. ดำเนินการ จัดกิจกรรมการ เรียนรู้ตาม แผนการจัดการ เรียนรู้ที่ได้ เตรียมไว้ให้เสร็จ สิ้นทุก กระบวนการ/ ขั้นตอนให้แล้ว เสร็จตามระยะ เวลาที่ระบุไว้ใน แผนการจัดการ เรียนรู้ 2. จัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็น สำคัญและให้ นักเรียนเกิด ทักษะตาม มาตรฐาน ตัวชี้วัดและ กรอบอ้างอิง ความสามารถ ทางภาษาของ สหภาพยุโรป (CEFR) ของชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6	1. แบบสังเกต การจัดการ เรียนรู้ 2. แบบจด บันทึก	1. ผู้นิเทศเกิด ทักษะด้านการ สังเกตการ จัดการเรียนรู้ 2. ครูผู้รับการ นิเทศให้ความ สำคัญเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียน บรรลุตาม มาตรฐาน ตัวชี้วัดและ กรอบอ้างอิง ความ สามารถทาง ภาษาของ สหภาพยุโรป (CEFR) ของชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

3. ขั้นประชุมหลังการสังเกตการจัดการเรียนรู้

จุดประสงค์/ สาระสำคัญ	กิจกรรมการ นิเทศ	บทบาทของผู้ นิเทศ	บทบาทผู้รับ การนิเทศ	เครื่องมือที่ใช้	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
เพื่อให้ครูมี ทักษะในการ สะท้อนผลการ สังเกตการ จัดการเรียนรู้ และเทคนิคการ ให้ข้อเสนอแนะ	การประชุม หลังการสังเกต การจัดการ เรียนรู้	1. วิเคราะห์ ข้อมูลจากแบบ ประเมินและ แบบบันทึก พฤติกรรม การจัดกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อหา จุดเด่น จุดด้อย และพฤติกรรมที่ เป็นปัญหาของ ครู 2. ประเมิน พฤติกรรม การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ตามแบบ ประเมิน 3. สะท้อนผล ย้อนกลับร่วม กับครูผู้รับการ นิเทศเพื่อ วิเคราะห์ พฤติกรรม การจัดกิจกรรม การเรียนรู้	1. วิเคราะห์ พฤติกรรม การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกับผู้ นิเทศ 2. เปิดใจ ยอมรับถึง พฤติกรรม การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ของ ตนเอง	1. แบบสังเกต การจัดการ เรียนรู้ 2. แบบจด บันทึก	1. ผู้นิเทศมี ทักษะในการ วิเคราะห์ผลการ สังเกตการ จัดการเรียนรู้ ของครู 2. ครูผู้รับการ นิเทศเปิดใจ ยอมรับผลการ นิเทศ

พูน ปรณ จิต ชีเว

4. การให้ข้อมูลย้อนกลับ

จุดประสงค์/ สาระสำคัญ	กิจกรรมการ นิเทศ	บทบาทของผู้ นิเทศ	บทบาทผู้รับ การนิเทศ	เครื่องมือที่ใช้	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
เพื่อให้ครูผู้รับ การนิเทศได้ ทราบถึงจุดที่ ควรได้รับการ ปรับปรุงและ พัฒนากระบวนการ จัดการ เรียนรู้ของ ตนเอง	ผู้นิเทศและครู ผู้รับการนิเทศ ร่วมกันพิจารณา ข้อมูลจากการ สังเกตการ จัดการเรียนรู้	1. สร้าง บรรยากาศให้ เป็นการ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ 2. ให้ข้อเสนอ แนะที่เป็น ประโยชน์ต่อ การแก้ไข ปัญหา/จุดด้อย ของครูเพื่อนำ กลับไป พัฒนาการ จัดการเรียนรู้ ต่อไป	1. ครูเสนอแนว ทางการ ปรับปรุงและ พัฒนา กระบวนการ จัดการเรียนรู้ ของตนเอง 2. นำข้อมูลที่ได้รับ การเสนอ แนะหรือที่ได้ ผ่านการ วิเคราะห์ ร่วมกันว่าเป็น พฤติกรรมที่ควร ได้รับการ ปรับปรุงและ พัฒนาให้ดีขึ้น	- แบบสรุปผล การสังเกตการ จัดการเรียนรู้	1. ผู้นิเทศมี ทักษะในการ วิเคราะห์และ สะท้อน พฤติกรรม การจัดการ กิจกรรม การเรียนรู้ของ ครูกว่า สามข้อ ข้อเสนอแนะถึง พฤติกรรมที่ควร แก้ไขและ พฤติกรรมที่ควร คงไว้ให้กับผู้รับ การนิเทศ 2. ครูผู้รับการ นิเทศเปิดใจ ยอมรับถึง พฤติกรรม การจัดการ เรียนรู้ที่ต้อง นำไปปรับปรุง แก้ไขและเปิดใจ ยอมรับการ นิเทศมากขึ้น

ตอนที่ 5

เครื่องมือนิเทศการจัดการเรียนรู้

เครื่องมือนิเทศการจัดการเรียนรู้ มีความสำคัญสำหรับใช้ในการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน เพราะผู้นิเทศต้องบันทึกผลสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลในการนำมาใช้ในการวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับรวมทั้งชี้แนะ ให้คำแนะนำ สำหรับให้ครูนำข้อมูลเหล่านั้นไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง เครื่องมือนี้อย่างกล่าว ประกอบด้วย

- 1.1 แบบประเมินแผนจัดการเรียนรู้ (นิเทศการสอน 1)
- 1.2 แบบประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (นิเทศการสอน 2)
- 1.3 แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ (สังเกต 3 – 4)

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

แบบนิเทศการสอน 1

ครูผู้สอน.....ชั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้.....

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง..... วันที่ประเมิน.....

โรงเรียน.....อำเภอจังหวัด.....

คำชี้แจง : ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมินที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ระดับการประเมิน 5 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสม มากที่สุด

4 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสม มาก

3 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสม ปานกลาง

2 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสม น้อย

1 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสม น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้					
2. สาระสำคัญ					
3. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
4. การวัดประเมินผลการเรียนรู้					
5. จุดประสงค์การเรียนรู้					
6. สาระการเรียนรู้					
7. กระบวนการเรียนรู้ / กิจกรรมการเรียนรู้					
8. สื่อการจัดการเรียนรู้หรือแหล่งการเรียนรู้					
คะแนนเฉลี่ย					
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ					
ระดับคุณภาพ					

ผลการประเมินระดับคุณภาพ

ผู้ประเมิน.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบประเมินการจัดการเรียนรู้

แบบนิเทศการสอน 2

วันที่.....เดือนพ.ศ. เวลา.....

โรงเรียน.....กลุ่มเครือข่าย อำเภอ.....

ชื่อผู้สอน ชั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้.....

วิชา..... ชื่อหน่วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่

ชื่อผู้สังเกตการจัดการเรียนรู้.....ตำแหน่ง

คำชี้แจง : ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมินที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ระดับการประเมิน 5 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสม มากที่สุด

4 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสม มาก

3 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสม ปานกลาง

2 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสม น้อย

1 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสม น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
1. การเตรียมความพร้อมก่อนการสอน					
1.1 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนและเชื่อมโยงกัน					
1.2 จัดทำสื่ออุปกรณ์การสอนครบถ้วน สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้					
1.3 จัดทำแบบประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้					
1.4 มีการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของผู้เรียนกับความรู้ใหม่					
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
2.1 มีการทบทวนความรู้เดิมก่อนเริ่มเนื้อหาใหม่					
2.2 มีการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่					
2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้					
2.4 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้					

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
2.5 ใช้เทคนิคการตั้งคำถาม ให้นักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น					
2.6 เลือกใช้เทคนิคการสอนที่ตอบสนองกับความต้องการของนักเรียน					
2.7 จัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนที่มีทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร					
2.8 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ เช่น ปฏิบัติเป็นคู่ ปฏิบัติเป็นกลุ่มเล็ก					
2.9 ใช้กิจกรรมเสริมแรงตลอดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
2.10 ตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนระหว่างเรียนอย่างต่อเนื่อง					
3. การใช้สื่อเทคโนโลยี					
3.1 สื่อเทคโนโลยีมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้					
3.2 สื่อมีความเข้าใจและกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน					
3.3 ครูใช้สื่อการสอนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและคุ้มค่า					
4. การจัดบรรยากาศและบริหารชั้นเรียน					
4.1 จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้					
4.2 กระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ					
4.3 ครูให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาแก่ผู้เรียน					
4.4 ใช้เทคนิคในการควบคุมชั้นเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
5. การประเมินผล					
5.1 ประเมินสมรรถนะของนักเรียนก่อนเรียน					
5.2 ประเมินสมรรถนะของนักเรียนระหว่างเรียน					
5.3 ประเมินสมรรถนะของนักเรียนหลังเรียน					
5.4 ใช้เทคนิคการประเมินผลตามสภาพจริง					
รวม					
รวมคะแนน/สรุปผลระดับคุณภาพ					

การแปลความหมาย

90 คะแนนขึ้นไป ระดับคุณภาพ ดีมาก

70-89 คะแนน ระดับคุณภาพ ดี

50-69 คะแนน ระดับคุณภาพ ปานกลาง

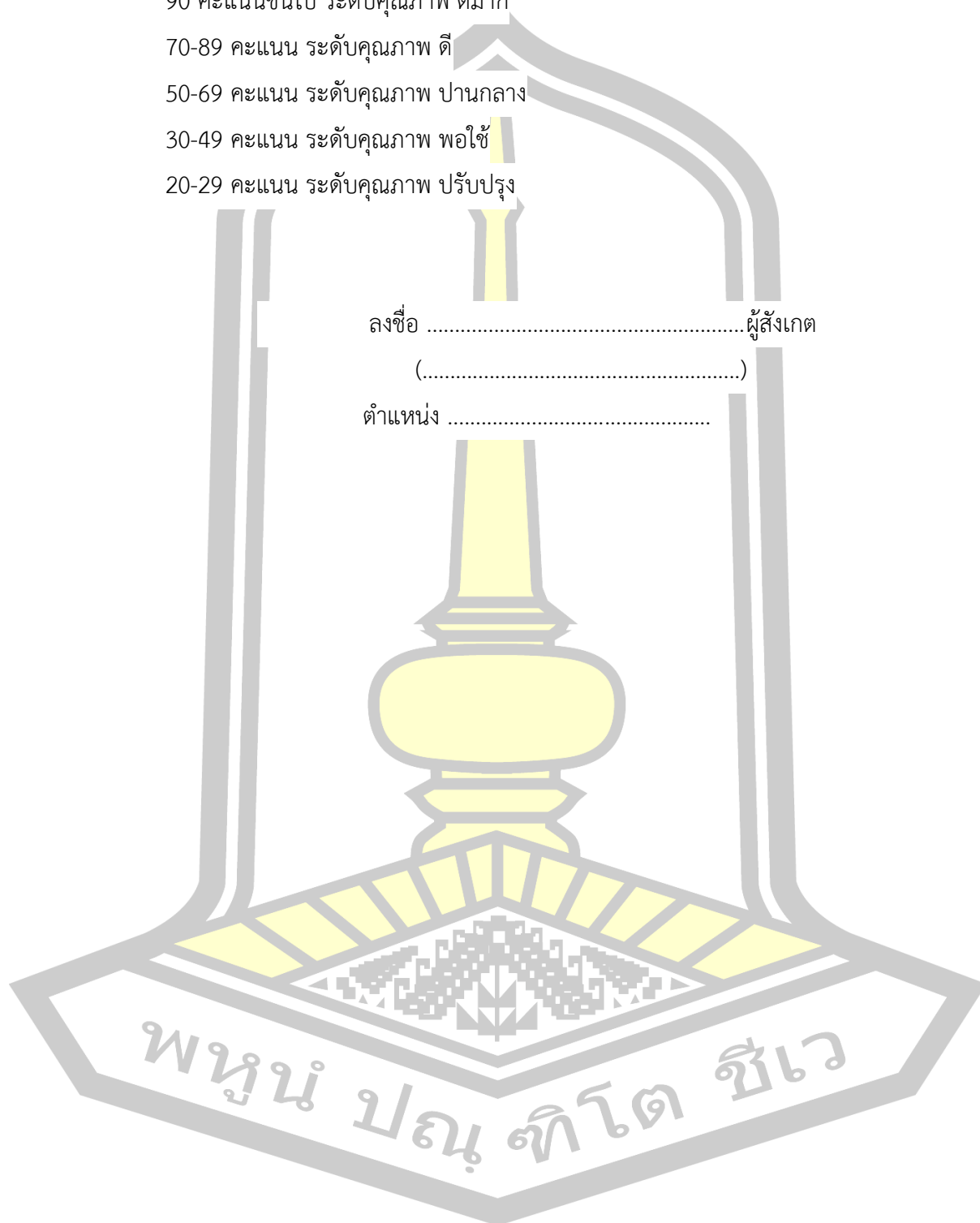
30-49 คะแนน ระดับคุณภาพ พอใช้

20-29 คะแนน ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

ลงชื่อ ผู้สังเกต

(.....)

ตำแหน่ง

แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

แบบนิเทศการสอน 3

ครูผู้รับการนิเทศ

ผู้สังเกตการสอน

วัน ที่..... เดือน พ.ศ. เวลา

ระดับชั้น วิชา

ขั้นนำ

ขั้นดำเนินการสอน

ขั้นฝึก

ขั้นสรุป

พฤติกรรมที่เป็นจุดเด่นของครูผู้สอน

พฤติกรรมที่ครูผู้สอนต้องปรับปรุง

(สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน)

แบบสังเกตและบันทึกการสอนแบบ 2+2

แบบนิเทศการสอน 4

ผู้สอนผู้สังเกต

เรื่องที่สอนเวลาในการสอน

วันที่เดือนพ.ศ.ครั้งที่.....

1. ข้อดีหรือจุดเด่นของการเรียนการสอนในวันนี้ (Encouragements : การให้กำลังใจ)

1.1

.....

1.2

.....

2. ข้อเสนอแนะหรือทางเลือกอื่นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (Suggestions : ข้อเสนอแนะ)

2.1

.....

2.2

.....

ข้อดีของแบบบันทึก 2+2

1. ครูมีความรู้สึกที่ดีเมื่อได้อ่านข้อดีก่อน ลดความเครียดจากข้อเสนอแนะได้

2. เกิดการเรียนรู้จากกันและกันยิ่งขึ้น ทั้งผู้ใช้แบบสังเกตและบันทึกกับผู้รับการนิเทศ

ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

3. ช่วยเพิ่มความสามารถในการวิเคราะห์การเรียนการสอน และการบันทึกที่ตรงประเด็น

4. สร้างความคุ้นเคยกับการสังเกตการสอนกันและกัน

แบบสังเกตและบันทึกการสอนแบบ 2+2 (Allen D.W. and Le Blance A.C. 2005)

แบบบันทึกการให้ข้อมูลย้อนกลับการนิเทศการจัดการเรียนรู้
ผู้วิจัย(ผู้สังเกต)และผู้ทำการนิเทศ(ผู้บริหารและครูวิชาการ/ครูพี่เลี้ยง)

ชื่อโรงเรียน..... กลุ่มโรงเรียน สพป.

เรื่อง				ครั้งที่
วัน/เวลาที่สังเกตการสอน		วัน/เวลาที่สังเกตการสอน		
วัน/เวลาให้ข้อมูล		เวลาเริ่ม-สิ้นสุด		
ผู้ร่วมสะท้อนผล				
วัตถุประสงค์				
ผลการปฏิบัติ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง				
ขั้นตอนที่ทำได้ดี				
ขั้นตอนที่ควรได้รับการแก้ไข/ปรับปรุง				
อุปสรรคที่พบในระหว่างการสังเกต				
ประเด็นที่ค้นพบ				
แนวทางการทำงานในครั้งต่อไป				

ตัวอย่างแผนการนิเทศแบบพัฒนาการ

แผนการนิเทศแบบพัฒนาการ เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ชั้นประถมศึกษาปีที่..... โรงเรียน ระยะเวลาในการนิเทศ

1. สารสำคัญ

.....

.....

2. ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

.....

.....

3. ขอบข่ายเนื้อหา

.....

.....

4. กิจกรรมการนิเทศ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

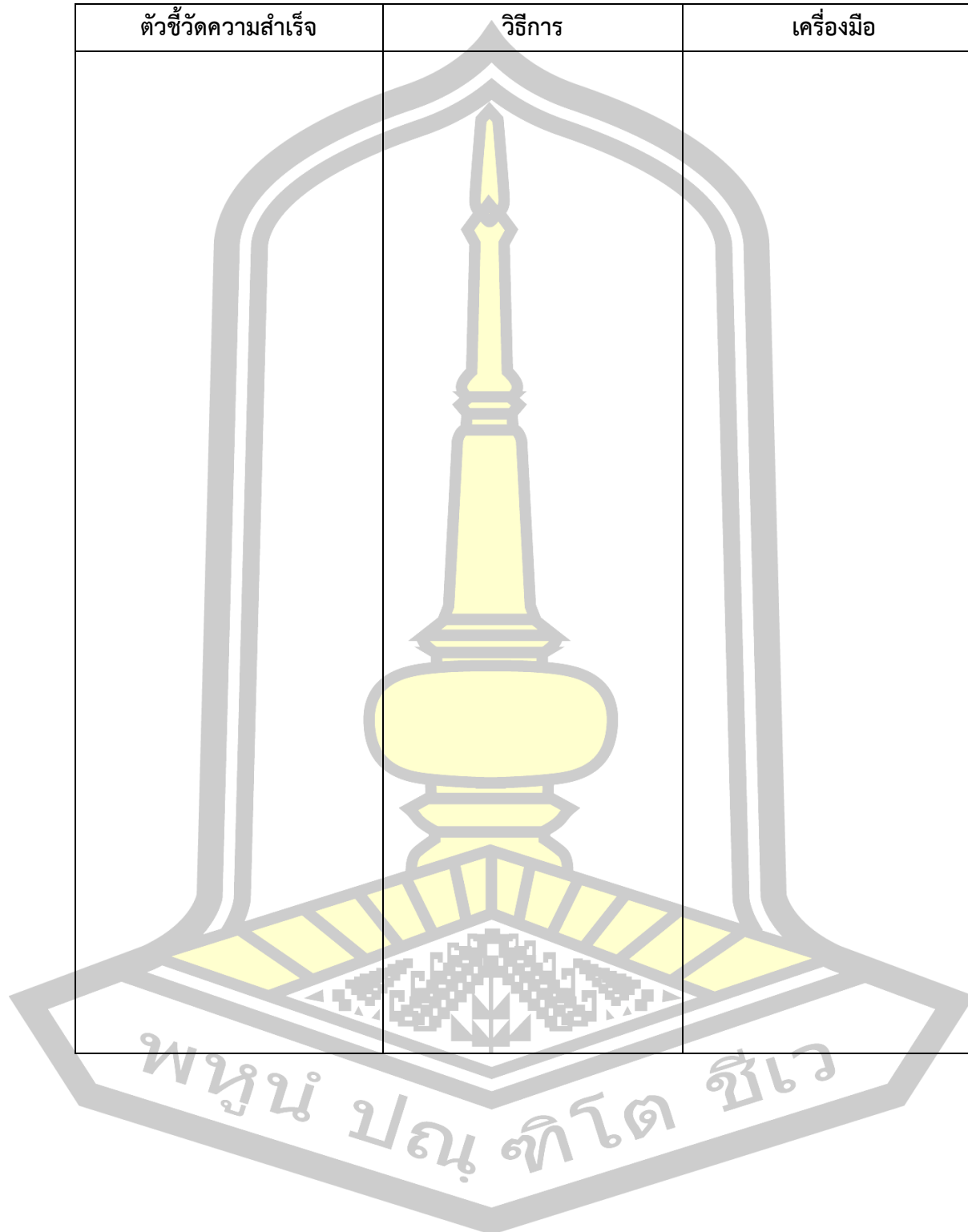
5. สื่อ/เครื่องมือการนิเทศ

1.
2.
3.
4.

พจนานุกรมศัพท์ สอว

6. การวัดและประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการ	เครื่องมือ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวมะลิวัน สมศรี
วันเกิด	วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2512
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 9 หมู่ที่ 19 ตำบลสุขุมเส้า อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี รหัสไปรษณีย์ 41150
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เลขที่ 265/1 หมู่ที่ 11 ตำบลหนองหาน อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี รหัสไปรษณีย์ 41130
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2545 ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) วิชาเอกภาษาอังกฤษ สถาบันราชภัฏอุดรธานี พ.ศ. 2558 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2563 ปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พจนัน ปณ จิตโต ชีเว